VII
H.

1928 | Pi 48 | mso 09:61

(353)

ms

55-76

Sotheby's 20/6/900

JFP

Il secondo è un trattato di agricoltura

Thesaurus Pauperum

ff 132. Complete

Dicta particularis (Def? Liber I) abt 100 leaves

Organum. Fruits, Plants etc

(223)

N° 7. J. F. Payne

ROYAL COLLEGE OF PHYSICIANS OF LONDON
Mss. Cat
p. 148

The apparent
in pencilled foli
the two sections
the foliation of th
was continued
foliation of the f
there are three
of the actual n
(reckoning on
first section),
was allowed to
it was on this
original catalo
was based.

discrepancy
ation between
is because
e second section
from the inked
irst. Although
e folios short
umbering
the basis of the
the final section
stand since
s that the
gue entry

Incipiūt Rubꝛce · sive Tabl'a ex-
pimētoꝝ medicinaliuꝫ sive libri
Mgri Petri hispani · Cui tezaur9
paupeꝝ nūcupat'

Caplz primuz · Cōtra casū capil-
loꝝ · A carta · 7 ·
Caplz 2z de phibitiōe ortꝰ ca-
pilloꝝ · a carta · 8 ·
Caplz 3m de pustul' capitis sa-
nādis · a car · 9 ·
Caplz 4m ad pediclos ꝛ lēdes ·
a car · 11 ·
Caplz 5m 9 Litargiā · a car-
ta · 12 ·
Caplz 6m d frenesi · a c · 12 ·
Caplz 7m 9 dolore capitꝯ · a
car · 14 ·
Caplz 8m 9 reumā d frīa cā ·
a car · 14 ·
Caplz 9m 9 vertigiē · a c · 15 ·
Caplz 10m ad dolorē frōtis et
oclorꝫ · a c · 16 ·
Caplz 11m 9 vigilias · a c · 16 ·
Caplz 12m 9 Epileñiaz · a c · 18 ·
Caplz 13m 9 spasmo · a c · 19 ·
Caplz 14m 9 maniā · a c · 21 ·
Caplz 15m d scothomatico ·
a carte · 21 ·

Di Aless.ro Padoani

Non concordat cum impresso in multis locis

Caplz. 16. d' passioē oclo(rum). ac. 22.
Caplz. 17. d' dolor' aurium. a car. 28.
Caplz. 18. de casu alicuius rei i aure. ac. 29.
Caplz. 19. d' gutta rosacea ac. 31.
Caplz. 20. d' dolore dentium. a car. 31.
Caplz. 21. d' fluxu sāguinis nar(ium). ac. 34.
Caplz. 22. d' paralisi lingue et narium. ac. 37.
Caplz. 23. d' vulua restringenda. ac. 37.
Caplz. 24. d' squinantia. a car. 38.
Caplz. 25. d' reumate et egritudinibus pectoris. ac. 40.
Caplz. 26. d' sputu sanguinis. ac. 40.
Caplz. 27. d' sincopi et iuitiae. ac. 41.
Caplz. 28. d' Nausea et singultu. ac. 42.
Caplz. 29. d' lesione pulmonis. 43.
Caplz. 30. d' pleuresi. ac. 43.
Caplz. 31. ad laxatiuum ve-

tre. ac. 44
Caplz. 32m. d restrictioe flux9 veteris. ac. 46.
Caplz. 33. d Colica. z dolore ylioz. a car. 91.
Caplz. 34. d Colicae pseruatione. a car. 93.
Caplz. 35. d Lubricis z vermib9. ac. 94.
Caplz. 36. d fluxu emoroydaz. z retentione ipsi9. ac. 94.
Caplz. 37. d Tenasmoe. ac. 95.
Caplz. 38. d ficu z atricab. ac. 96.
Caplz. 39. d Exitu ani. ac. 97.
Caplz. 40. d opillatione epatis a car. 97.
Caplz. 41. d opillacoez d ca fria. ac. 98.
Caplz. 42m. d ydropisi d calida ca. ac. 98.
Caplz. 43. d Splene. ac. 99.
Caplz. 44. d yctericia curanda. ac. 60.
Caplz. 45. d opiloe lapidis renu vel vesice. ac. 61.
Caplz. 46. d stranguria z i pedimentis vrinacii. ac. 63.
Caplz. 47. d pruritu virge z vulue. ac. 64.
Caplz. 48. d fluxu vrine z

menie. a c. 66.
Capl'z. 49. d' inflatice testicl'oz. a car. 66.
Capl'z. 50. d' passio[m] uirge[ly]. a car. 67.
Capl'z. 51. d' defectu coyt'. a car. 67.
Capl'z. 52. d' demonio et malefitio. a car. 68.
Capl'z. 53. d' libidine excitanda. a c. 69.
Capl'z. 54. d' repssice libidis. a car. 69.
Capl'z. 55. d' duritia et asp[er]itate mricis. a c. 70.
Capl'z. 56. d' puoca[tione] menstroz. a c. 71.
Capl'z. 57. d' nimio fluxu menstruoz. a c. 72.
Capl'z. 58. d' matric' iflat. a c. 73.
Capl'z. 59. d' suffocatione mricis. a c. 74.
Capl'z. 60. d' ipedimentis conceptus. a c. 75.
Capl'z. 61. d' restringetibus vulna et facietibus concipere. a c. 77.
Capl'z. 62. d' aborsu. a c. 79.
Capl'z. 63. d' diffitilez partuz. a c. 81.

Capl'z. 64. d' dolore p⁹ partu. ac. 83.
Capl'z. 65. d' Arthe. podag. et gutta. ac. 84.
Capl'z. 66. d' Crepatura. ac. 92.
Capl'z. 67. d' febre effimera. ac. 93.
Capl'z. 68. d' feb' continua. ac. 95. remitigada
Capl'z. 69. ad oes febres extinguendas. a car. 95.
Capl'z. 70. d' feb' terciana. ac. 96.
Capl'z. 71. ꝯ cotidiana. ac. 97.
Capl'z. 72. ꝯ febres quartanas. a car. 98.
Capl'z. 73. Qd sit febris et vn dicatur a car. 102.
Capl'z. 74. d' differentiis febris. a car. 103.
Capl'z. 74. d' firmo vn sit febris. ac. 103.
Capl'z. 76. d' ca interpolationis et continuationis. ac. 104.
Capl'z. 77. d' ca paroxismi longi vel brevis. ac. 104.
Capl'z. 78. d' ca maioris anxie[t] vel minoris paroxi. ac. 104.
Capl'z. 79. d' ca longioris l' brevioris interpolationis. ac. 105.
Capl'z. 80. d' necessitate cognitione priori. ac. 105.
Capl'z. 81. ꝯ Antraces et morsu venenosum. ac. 105.
Capl'z. 82. ꝯ variolas. ac. 108.

Capl'z. 83. de fornunculis. ac. 109.
A. 109. Capl'z. 84. ad fistulam occidendam. ac. A
Capl'z. 85. contra scabiem et lepram. ac. 112.
Capl'z. 86. ad glandulas sanandas
ac. 104. horribi
Capl'z. 87. de verrucis tollendis.
ac. 116.
Capl'z. 88. contra ficum. ac. 117.
Capl'z. 89. ad sanandum combusturam
ignis vel aque. ac. 117.
Capl'z. 90. de sacro igne. ac. 118.
Capl'z. 91. ad extrahendum ligni.
sagittam spinam et cetera infixa. ac. 119.
Capl'z. 92. potio ad plagatos.
ac. 120.
Capl'z. 93. de pestilentia boum re
movenda. ac. 120.
Capl'z. 94. ad sciendum utrum eger
moriatur vel non. ac. 120.
Capl'z. 95. si vis scire an decas
in brevi febricitare. ac. 121.
Capl'z. 96. de vino tornato corri
gendo. ac. 121.
Capl'z. 97. contra ebrietatem. ac. 122.
Capl'z. 98. ad fatigationem in via
ac. 122.
Capl'z. 99. ad provocandum sudorem
in febre. ac. 123.
A vulha 104. Capl'z. 100. de potionibus. ac. 122.

Capl'z. 101. pigmentuz ad vulnia
tos. ac. 123.
Capl'z. 102. c fistula. ac. 123.
Capl'z. 103. d' hys que cferunt
cerebro. ac. 124.
Capl'z. 104. d' nocentib' cerebro.
acar. 124.
Capl'z. 105. d' cferentib' ocul' ac. 124.
Capl'z. 106. d' his que nocent ocul'.
ac. 125.
Capl'z. 107. d' his q cferunt auri
b' ac. 125.
Capl'z. 108. d' hys que nocent
aurib'. ac. 126.
Capl'z. 109. d' hys que cferunt de
tib'. ac. 126.
Capl'z. 110. d' hys que nocent de
tib'. ac. 126.
Capl'z. 111. d' cferentib' pulmoni.
acar. 127.
Capl'z. 112. d' nocentib' pulmoni.
ac. 127.
Capl'z. 113. d' cferentib' cordi. ac. 128.
Capl'z. 114. d' nocentib' cordi. ac. 128.
Capl'z. 115. de cferentib' stocho.
ac. 128.
Capl'z. 116. d' nocentib' stocho. ac. 129.
Capl'z. 117. d' cferentib' epati.
acar. 130.

Capl'z · 118 · d' nocētib' epati · ac' · 130 ·
Capl'z · 119 · d' ɔferētib' splem · carte · 131 ·
Capl'z · 120 · d' nocētib' splem · a carte · 132 ·

Expliciunt Rubrice · siue tabla experimētoꝝ medicinaliū · Siue libri magri Petri hispani · Q' tezaur' paupeꝝ nūcupat ·

Deo atq' btē virgini ma · ago grās ·

Thesaurus Pauperum.

Incipit lib' mgri pet' hispani sive
sũma exprimẽtoꝝ medicinaliũ
Q' tezaur' pauꝑ nũcupat'.

I N noīe sctē et
īdiuidue trinit'
que oīa creauit
que dicit veq̃
sy que deus nō
sut a que sin
gl'a totauit v
tutib' ꝑprijs a

q ois sapi. data ē sapie. ꝛ scia sa
cietib9 op9 sup vires aggrediors
ipi adiutoio 9sidēs q p nos opat
dia boa opa nr̄a sic p iustez: q
op9 volo tezauz paupuz noiari
illi hoc op9 assignās qui p pau
puz noiat. In q si attēte lega
t' oiuz fere īfirmitatuz inueniēt
faciles ꝛ efficaces medicie. si
illū habuit coopatorē medic9
q crea. d' tra medicina. Exhortor
autē ꝛ 9sulo h9 lib' lcorez ne ea
que forsitan legit s' iggtā 9tēp9
nat ꝛ ne pus medicīis corporib9
applicet q 9sidet īfir spez ꝛ
naz pacientis ꝛ studeat diligēter
scire nās rez ꝛ 9plões ꝛ gdus
ꝛ qātuz potit uitutez ocltaz rez
singlaritū. Al'r ē cec9 medic9 q
capitarz cecū ī fermū ī mortis
fouea. Et ne datorē scie dnī
sciat īpugnā caueat dilig ꝛ fi
del'r ne seducat' ptio a' amorē sā
tuo aliqū reuella medicine ali
qd' p qd' ul' mesta ul' abort9 puo
cet. El' ipugnatio auferat. Dca
autē phōz q i hoc ope inuēta
st' ita accipiat ac si oiginalia
videt. C fidel'r eīi 9gregat oib9

quod inveniri a me potuit ex libris philosophorum
antiquorum et modernorum experimentis
similibus eorum diligenter investigavi cum
sollicitis studiis et labore non modi-
co vel cum sua verba vel sensum alicu-
ius aliis verbis faciliorem intelligentie
doctorum hic posui ita ut si quis inter
haberet libros non aliter quam hic est positum
inveniret. ¶ Ligaturas autem quas
alii philosophi posuerunt necnon credunt su-
perstitiose positas sed ideo quia imme-
diate operantur vel magis assidue vel mi-
nus quam opponuntur vel a simili sicut si a dex-
tro dextero membro vel sinistro sinistrum vel
masculus masculo apponatur ¶ Igitur in
nomine yhesu christi summi medici qui sanat
prout vult omnes infirmitates nostras quia ipse
est caput fidelium ab infirmitatibus capitis
incipiam usque ad pedes descendendo. Et
primo de infirmitatibus capillorum quia alii ca-
dunt, alii corrodunt, alii in colo-
re mutantur.

¶ Capitulum primum de casu capillorum.

Si capilli cadunt fac lixivi-
um de cinere pulveris fimi co-
lumborum et lava caput tuum expertum ¶ Item
folia quercus et medianum corticem

eiº coqi i aq̃ ꝛ lana capº. Expi. ¶ Itẽ
Auellane teste cũ axugia vrsi capil
loꝝ auulsoꝝ restituunt. D. ꝛ ysaac.
¶ Itẽ decoctio radic9 malue ĩ aq̃
capite inde loto facit stati furfu
res cadere. Exprimẽ. ¶ It' cinis
pinuloꝝ ranaꝝ cõbustaꝝ alopi-
ciaz cito sanat. kyrañ9. ¶ Itẽ
cinis fimi caprini cũ olº iunct9
mltiplicat capillos. H. idy. ¶ It'
aq̃ decoc. oñs mediani cortic' vlmi ca
pite sepe loto id' fac̃. Idẽ ibidez.
¶ It' absinthiuz tritũz sup ligatũ
id' fac̃. Macer. ¶ It' tere petro
sillinũ cũ sangie porci ꝛ bulliat
ĩ vino al. ꝛ postea colet p pannũ
sup aq̃ frigidaz ꝛ pinguedo supnatãs
colligat ꝛ cõfitiat cũ vitello oui
cocto ꝛ mastice ꝛ cimino ꝛ vn
gat illo locus q' pili cito nascẽt
Expi. ¶ It' vnge locũ cũ melle
crudo ꝛ respge cinez lucerte viri
dis cõbuste. multos gñat pilos.
Expi. ¶ Itẽ sanguis vespertilionis ter
ranee iunct9 plimos pilos gñat
ꝛ lepra sanat. Dy. ¶ Itẽ id' fac̃
cmp9 testa cõbusta. Dy. ¶ It' lac
asine sumpte denigrat capillos.
G. sup viaticũ. ¶ It' achatia
atramentũ cortex nuc' exterior trita
ꝛ soluta cũ aceto ut sit liquoꝝ

⁊ iungat potẽtis tengĩt canos.
Jo' idez. ¶ Jtẽ pinnẽ ordi cu sa
le cõbur ⁊ cu azugia vesti misce
⁊ vnge vaiz vosuer nasci pilos
? idẽ. ¶ Jtẽ cinis vngule caball
lme cu pice cõposit allopitiaz
sanat. Dyxt ꝯ ad octauianuz.
¶ Jtẽ cap' lauet cu vrina ciniis
⁊ nõ fiet caluitiu. Jo' idez. ¶ Jtẽ fac
lixiniuz d' cine ligni ede decortica
ti ⁊ lana sẽpe cap' ⁊ eruũt capil .l. sel
li flaui p ij mẽses. ¶ Jtẽ hec
fitiunt nasci pilos haunt oleu i .l. fiant
q' cãtaridel sit decocte iunctu et
cõsiccat cutẽ ⁊ p' apponat q̃ se
quit s. oleu oruor azugia vesti
cinis cõdisi ⁊ papi alim ⁊ sple
nis ei' ⁊ cinis corni ⁊ veteris
lepoꝛis usti laudanu cinis ⁊ abta
ni cõbusti ⁊ capilli veris auella
ne cõbuste ⁊ nuces cõbuste oleu
raphani. bacca lauri. Ame.
¶ Jtẽ lacta viridi ⁊ sãguisuge
cõfitiant cu oleo laudani ⁊ iunga
loc' pelo renascẽt plenarie Expi.
¶ Jte pelle capitis vulpis cuz la
bijs ei' cõbur ⁊ lactaz viridez ca
pite aputato ⁊ i oleo fortit teze
⁊ vna die bulliat ⁊ vnge ⁊ pul

ncez appone v' volueris, pilos renasci
· G· idem· ¶ Item euforbium cum oleo ap
positum mirabiliter valet. G. in eodem.
Item in balneo pone pulverem rane
viridis combuste, omnes pili qui ibi balne
ant cadent. Expertum. ¶ Item farina
lupinorum apposita tenet eos cadere.
¶ Item cinis stercoris capre, et ungula
eius fac pilos renasci. ¶ Item tes
tudinem vivam super vites incende, et
pulveriza cum iiij^or ʒ aloes, et tan
dem de medulla cervina coque cum vi
no, et calvitium iunge. G. idem. ¶ Item
id fac cinis apium cum oleo iunctus
idem.

¶ Capitulum 2m de prohibitione ortus ca
pillorum.

Ut capilli numquam renascantur evel
le eos, et iunge locum cum sangui
ne vespertilionis vel sanguine rane
prane. Expertum. ¶ Item ad idem. acci ·i· vel prate
pe sanguinem vespertilionis et succum
iusquiami, et ova formicarum, permiscere ni
gre, vel loco eius si haberi non potest
semine iusquiami tere totum et fac ma
ssa cum sanguine vespertilionis, et est mirum
est Expertum. ¶ Item succus cicute cum aqua
diligenter mixtus ponatur super locum de
pilatum ¶ Item sanguisugas de lacu

tritas cum aceto forti pone desuper. Experimentum.
¶ Item cinis stipitis caulis cum aceto em-
plastratus ortum capillorum tollit. ¶ Item lap- P. laudanum
danum. ede. grecum. i. gummi ova for-
micarum. antipinguibus(?) cum aceto confice vel
confice in loco ubi volueris numquam pili
renascentur. Experimentum. ¶ Item lac canis in-
unctum non sinit capillos nasci. Sp-
extus ad octauianum augustum de G. Id est de sangue-
cius. ¶ Item in balneo pone pulverem ra-
ne viridis combuste omnes pili qui in bal-
neabuntur cadent. Experimentum. ¶ Item ferria
luporum apposita faciet eos cadere et
alios non permittet exire. Ysaac. ¶ Item
ferria sale in cinibus puerorum apposita
non sinit nasci pilos. ¶ Item lilia(?) siccum
ferre unixerit gummi arabici. et euulsis ca-
pillis appositum non permittit eos renasci.
.D. ¶ Item prohibentia ortum pilorum
secundum Auic. Item opium. iusquiamus. mu-
sillago psillii, sanguis ranarum la-
cuarum, et oleum in quo aqt tacta mo-
rum, et chimolea, et cerusa. et plum-
bum. et litargirum, et testudines aquati-
ce, et sanguis uespertilionis, et pulvis
ostreorum, et plurimorum marinarum. Auic.
¶ Item vermis qui de nocte lucet et dicitur
stella, si iungatur non sinit crescere pi-
los. Liber de natura rerum. ¶ Item plus

essiū cigni aniūs sē cap° alic⁹ posit⁹ sta
tiz sīc pilos cade. Expi. ¶ Jt̄ȝ sag
uis limace ł testudis efficacit̄ī
ped' ortuz capil'ꝝ. Lib' d' natis reꝝ.

¶ Capl'm 3m d' Pustul' capitis sanādis.

Ad pustulas capit sanādas. La
uet sepe cap° cū aq̄ ł aceto
ꝟ camamilla t'ta ł decoctā .n. n. ē
meli⁹. Macer. ¶ Jt̄ȝ nast'tuz t'tū
cū azūgia anser appo'at rasca
sanat. Mac. ¶ Jt̄ȝ folia violaris
cū melle t'ta cito sanāt. P'. ¶ Jt̄ȝ
decoc. cicer oēz scabie tā capit
q' cetoꝝ mēbꝝ toll. ysaac. ¶ Jtē
radix ciclamīs coq̄t ī aq̄ ā de
illa aq̄ lauet rasca ꝛ p'ea vn
gā' ol'o ī q° coctū fuīt ciclamē ef
ficacit' sanat. D. ¶ Jt̄ȝ lauet ī
petigo cū aceto forti p'ea asp'gā
cinis capsica cortitū absq̄ dubio
oēz scabiē ꝛ ipetigies sordidas
sanat. ¶ Jt̄ȝ tenue acetū ī q° tā
taz s' aliq̄t'lȝ bulitū diu ꝛ iun
ge rasca p'us mūdatā efficacit'
sanat eā ꝛ desiccat: Cen istais vl'
collige ramos ꝛ folia sic⁹ viridis
ꝛ tere fortit' cū aq̄ si noua s' rasc
ca, Si autē diut'na cū aceto ton

ſic medulla / ⁊ vnge . Mac. ¶ Jtē
amigdala amara / mūdifi. cū
aq̄ ca. pista / ⁊ fac vng̃m ⁊ rasū ca
pite vnge efficacit valz . Coſtatin9.
¶ Jtē radices enule / ⁊ folia / ⁊ ra
mos sic amar / tere fortit cū olo
⁊ aceto forti / pꝰea adde cinerez ra
dic caul ⁊ reſtaz allei / ⁊ litargiri
⁊ eris . viuū / cerusā sal cōe / ⁊ for
tit agita / ⁊ pꝰea mūda locū cū
aceto / l' vrīa / ⁊ sic vnge . Expi.
¶ Jtē valz mltum tartarz pluuzam
⁊ rasce mūdate suppositū ꝯfectū
cū olo / ⁊ aceto . D. ¶ Jtē pluuiō ra
dic cucumis asini . cū aq̄ ferīa ap
po9 mltū mūdificat . Costa. ¶ Jtē
gallā ptusā decipe ⁊ acetū / ⁊ fel
thauri / ⁊ oleū amigdle amar ꝯ
coq̄ i spissēt ⁊ vnge capꝰ mox sa
nat . Expi. ¶ Jtē fermēz seis ferrige
ci cū vino / ⁊ vit ꝯfice / ⁊ vnge capꝰ
mox sanat . Expi. ¶ Jtē absithi
uz tritū ⁊ capiti appo. sanat stati
. Mac. ¶ Jtē semē stafisage bulli
at i aq̄ / ⁊ cū illa aq̄ bona ꝗtitas
trītū electi / ⁊ cū tli aq̄ lauet bis
l' ter / ⁊ cito sanabit . Ex mi. ¶ Jtē ad
id efficax ē valde / pix naual ꝛ
soluat tota nocte vrīa / i forti ace

to / mane addat oleũ nuc(is) / (et) auripig(m)
/ (et) carbõel q(ue) c(on)agitet(ur) bn / (et) addat
aliq(ui)d t(er)ez d(e) ar(gento) u(iuo) . vi . (et) cap(ut) rasũ (et) p(er)gan(um)
iungat(ur) / exp(ertum) . ¶ It(em) rad(icis) enule cu(m)
pate bulliat i(n) forti aceto / (et) colet(ur)
/ (et) cu(m) colatu(r)a lauet(ur) cap(ut) / (et) rad(ix) no(n)
cocte terat(ur) cu(m) azõgia porci / (et) ad
da(tur) ad(de) de ar(gento) u(iuo) . vi . (et) tartaro / (et) iungat(ur)
locu(s) . exp(ertum) . ¶ It(em) folia pagani cu(m)
azungia porci fortit(er) te(rantur) p(ro) scabie .
¶ It(em) calce t(er)tatu(m) i(n) aq(ua) cu(m) oleo (et) a
zõgia ueteri misce . ¶ It(em) ad pus
t(u)las tibiar(um) coq(ue) lepu(m) c(on)tritu(m) / (et) co
la / deinde posito s(upe)r ig(nem) add(e) colofoni
a(m) . th(us) / mirra(m) . mastice(m) . litargiu(m)
/ (et) mo(do) emplz appone . ¶ It(em) scabiosa
cu(m) azungia t(ri)ta fleg(ma) salsu(m) q(uod) fac(it)
scabie(m) toll(it) . ¶ It(em) p(er)cuciat pustle
cu(m) vino (et) v(ri)na / qua(m)diu sa(n)guis exe
at / (et) tu(n)c appo(n)at pl(uri)mis t(er)tiu(m) (et)
efficacit(er) sanat . ¶ It(em) efficax ad o(mn)e(m)
scabie(m) / (et) p(ru)rigine(m) / tartar(um) (et) litar
giri cu(m) aceto c(on)fice to(ta) nocte / mane
s(upe)r ig(nem) appone cu(m) oleo nuc(is) / (et) cu(m) b(e)n(e)
c(on)fectu(m) fuit / tolle (et) unge . (et) c(etera) m(ira) . ¶ It(em)
ac(etum) . f(er)mu(m) s(e)c(r)etu(m) al(b)u(m) . porci . (et) bo
nu(m) / (et) tartar(um) / aur(um) . pl(ur)ima / (et) asp(er)
ge locu(m) cu(m) lana / (et) fricat p(ri)us cu(m)
aceto / (et) v(ri)na / usq(ue) ad effusio(n)em

ſāguis. Expi. ¶ Itē plūrus ꝯ formi
cāriō cū oleo mixt(us) ⁊ ad ſolē iūc
t(us) ſcabiē ⁊ raſcā potēter ſanat.
Mac. ¶ Itē folia ꝗrc(us) ⁊ ei(us) corti
cē mediana cocq i aq̄ ⁊ cap(ut) la
na. Expi. ¶ Itē cinis ꝗrc(us) ſelē
aſperſ(us) potēt ſanat ¶ Itē azōgiā
veterē, celidō(n)iā ſulphure. ſal tē ⁊
locū depilatū iūge ſepe, optimū ē
Petr(us) lucator. ¶ Itē aluū. ʒ. iiij.
⁊ addat(ur) ʒ. ij. ſal, ⁊ diſſoluāt(ur) cū
aceto forti, ⁊ iūgāt(ur) ⁊ ſanat. R.
¶ Itē aq̄ decoc(ti)o(n)is fol. nuc(is) alloꝑi
tias ⁊ ceteras paſſiones capil(lorum) ſanat
⁊ capillos elōgat, ⁊ eos creſcē fa
cit. Coſt. ¶ Itē lappa minor vena
alligata efficaciſſime ſanat. plini(us).
¶ Itē vt pediculi fugiāt totū corpus *N*
iunge ſucco rute, v(e)l aq̄ lupinoꝝ.
¶ Itē ut muſce fugiat aq̄ ſatu *v(e)l ſategia*
regie, ⁊ ſcabiā aſperge ꝑ domū. ¶ Itē
ad tineā, elleborū al(bum) terā cū axū
gia porci, pone ſ(upe)r cap(ut) totū. ē. idē.
¶ Itē epar crudū porci cū [illegible] ſrem
plarū. ix. dieb(us), poſtea lana cū aq̄
frigi, ⁊ ſanabit(ur), ſo idē.
¶ Capl(u)m 4m. Ad pediculos ⁊ lēdes.
Vrina cornu cum det potui
cū vino, ⁊ lēdes nō patit(ur) in

pediclos ee i cor. multo forti9 si unge
tur corpo. Gilber. ¶ It leedes occidu
tur cu oib amar mudificatiis / et
9sūptiis. Jo. ¶ It stafisagri. nitr
auripigmentu cu aceto l' olo 9fecta atq
incta / pediclos occidunt. Jo. ¶ It
id facit aq salsa cu sulfure tūta. id.
¶ It costu. storax. et sanguisuga sil
icendant et fumigiu porci commisce
ant. et cap. linat / ledes. vmes.
pediclos. cimices. et pulices viue
no permitiut. Jo. ¶ It staphisagria
pulverizata et i panno ligata / et circa cor
tige portatu / oes pediclos a se t
hit et moriunt. Lib de natis rez.
¶ It semen staphi. cu olo mixtu
pediclos / et ledes necat manifes
tu e. Q. ¶ It ar. vi. extictu m et
staphi a cu olo et aceto 9ficiat. pe
diclos necat inctio: Constantinus.
¶ Et addo ego cu experimentatore q
si filu ex eo inctu cingat fugat
et moriut oes i. vi. horis. ¶ Item
bórax itictus i thethima / si teneat
i sigui id facit. G. Simat. ¶ Ite
cap. muris 9busti 9buste et cu adipe
vrsi / l' porci 9ficte et iunge / allopi
ciaz sanat
¶ Capl'm q m 9 Litargiaz.

· : l' 9trusa

Listargia e[st] opp[re]ssio cereb[ri] cu[m] obli
uione & sopno a sopno dicta
vnde litargia e[st] vitiu[m] q[uo]d [com]p[ri]mit eg[rum]
ad sopnitu[m] / io d[icitu]r litargicus .i. mor
talis. Ad litargiam / ruta fisibriu[m]
ter cu[m] aceto fortissimo & narib[us] applica.
Const. 2. G. i passionario unu[m] e.
Itm capilli p[ro]pi usti cu[m] aceto [con]fi
ciant[ur] & modica pice & narib[us] ap
ponant[ur] p[ro]p[ter]ea excitat litargicos.
Const. Itm pulmo porci capiti ra
so & narib[us] applicat[us] mire valet.
Itm sanguis testudinis illinit[us] fro
ti patient[is] m[u]ltum valet. Io. Itm
fumus galbani & cornu cerui narib[us]
appo[situs] sic ga. vz. Io. Itm fel gen
is tepefactum i nase plumbeo p[er]fr[icatu]m &
cito excitat litargicum si ocapiut
ex eo iugit. ky. Itm andegra
pina potio e[st] p[ro]p[r]ia medicina huius mo
bi. Ruf. Itm oculos & cor & li
gua phylomene sub ceruicali vel i
loco p[ro]pe insopnes tenent iacentes
& qui ea bibit nunq[uam] dormiet. ky.
Itm tinguis f[a]c[tu]m de corio edi li
targicos epyleticos & mulieres suf
focatas excitat. Io. Itm odor
paucedani sopnum tollit. D. Itm
seme[n] sinap[is] terat[ur] cu[m] aceto & ice

fortit' fac̄et plāte pedū litargicos ex
citat. Jo. ¶ Jtē satureia cocta cū
aceto ⁊ accipitrio emplastrata letargic' ex
citat dormietes. D. ⁊ Mac. ¶ Jtē n.
meli9 litargicos excitat q̄ fum9 cū
pil. hūanor. Ro. ky. ⁊ ces. ¶ Jtē
tīi obusti ⁊ cātarides cōfice cū emplo
aplico ⁊ poē ī occipi°. raso ī piclo
mot; nil meli9. Et ego statī ē att
b' huorez extiq. ¶ Jtē tota pell'
lepor; cū aurib9 ⁊ ūgul9 cobusta
⁊ pl'uis dat; cū aq̄ cal. litargicos
sanat pfc̄e ⁊ pemit9. ky. ¶ Jtē cū
p° vespertiliōis abscissū ⁊ ī panno ni
g° ad dextrū brachiū ligatū q̄s huit
nō dormiet n' dormitab' donec de
poāt ill°. ky. ¶ Jtē cor ei9 gestā
tū magnā vigilia pstat. Jo. ¶ Jtē
aclos aūo q leve de lunā ⁊ pl'
cei color; ⁊ nidificāt ī littorib9 ⁊
ripis fluminū ⁊ mar; sb' tra ī fo
ueis; si q̄s posuerit sb' capite abs
toll' ab eo sopnū. ky.

¶ Capl'z. 6m. de frenesi.

IN pri°. freneš repcutiat' ma
cū aceto ⁊ succo platagīs l'
morello ⁊ silib9. posit; no sup cū

p̊ ħȝam frōtez ⁊ typoā / vtex antē
nunq̄ claudat / dȝ appoat ceā ebē
na cū lacte mulier / ut fili possit
sp exir. ni. cū. fe ifriet subtil
ig̊ isset sopn⁹ pnibeet. Capelluz
d ceā cute apit dolorē sedat so
pnū fac. mixta cū lacte ⁊ iucta.
hoc e. p̊ doctrē s ei⁹. Et ichat ifeū
nū. cū clisteri ⁊ supposito ⁊ cū le
ni f̉cā volar manuū ⁊ pedū
nō cū forti qȝ iflammaet ⁊ sto
ti ponāt cupoatoia sē cap
⁊ spōgia sb'tila ī aq̄ d'coc̄ ous mul
gai / ul' catul⁹ fiss⁹ p medū ue
trē appoat ul' gall⁹ ul' plīno po
ci ⁊ ligēt fortit brachia sil' absq̄
lesicē ⁊ crura ⁊ tybie. Itez
odorȝ camphora / mugamu. oci
mū. opiū. croci. ⁊ cerā ofectū
cū aq̄ rosacea. Itē si aures
⁊ labia / ocli / occipitiū ⁊ nares u
gat d' mirra ⁊ storace castoreo.
opio. mugamo d'actis ī mulsa
statī dormiet ⁊ qescz. 9 Itez
fiat vng'm d' peucedano. ⁊ feniculo
pōcino. castoreo. oleo ro. ⁊ unge cū
p̊. to'm statī dormiet. Id Itē opij.
ʒ. ij. fructi ʒ. iij. ter cū melle ⁊
aceto ⁊ vnge eos pulsos ⁊ qescz. Id.

No p d l. p̄io. ⁊ cūa ei⁹.

¶ Itē anacardu[m] bibe cū vīo statī
dormiet. Jd. ¶ Itē opiū tē cū ol'o
ro. & fac suppositoriū. Jd. ¶ Itē opiū
jusqui semē p[ro] lactuce. gucciara g
misce cū succo lactuce & emplast[ra]
sr̄ frōtē. Jd. ¶ Itē p[ro]miū al. semē
jusqui albi distēpa cū albu. oui
& lacte mulier[um] sōpnū leuit[er] p[ro]uo
cat. et m. ¶ Itē apiat[ur] venā q[ue]
ē i me[di]o frōt[is] & multū fluat d[e] sangē
statī cessat expertū hē[us] & expertū. ¶ Itē
appoīat i loco exemplū. ¶ R. opij
chebaya. ʒ. j. jusqui. ʒ. ij. p[ro]minis
nig[ri]. ʒ. iij. terant[ur] & c[on]ficiat[ur] cū po
puleon & distēperent[ur] cū lacte mulie
ri[s] puellā nutrient[is] & applicet[ur] frōti
Exp. ¶ Itē dr̄ q[uod] capo lupe d[e] aure
eius & dat[ur] potu sōpnū p[ro]uocat
Gilb. ¶ Itē si vis aliq[uem] curiale so
porare ¶ R. opij. jusqui. succi pa
pauis. fol. madgoē. cortex arboris se
mē matur[e]. mora celsi. se. lactu
ce. succi cicute. qui. ʒ. i. tē oīa in
mortario & poē i spongiā ut ibibat[ur]
& poē ad sole ut siccet[ur] & cautū ap
poē narib[us] & dormiet. Infunde spongi
ā aliā i aceto forti & poē i narib[us]
& excitabi[tur]. Exp. ¶ Itē fel lepor[is] cū
vīo bibitū fac hoīez sp dormire decē

ōderis ei acetū. Exp. ¶ Itē si l[ra]t i
sōpnietas pp dolorē capitis unga
cap tom ung[uen]to sēō d' oleo ro. peruce
dano. ⁊ castoreo ⁊ stati dolor mi
tiga. G. ipis. ¶ Itē cau[l]i pulmo pe
cor[is] capiti alligat[us] valz. sō idez.
¶ Itē uisca[m] cep[e] i vio dulci. ⁊ u
ge nares aures. ⁊ labia. ⁊ stati
cu mag[na] admiratiōe qesc[it]. G. ipsi[us].
¶ Itē spōgia ifusa i vio cu[m] sole
pis apposita sup maxilla sinistra
G. idez. ¶ Itē unga[tur] frōs cu[m] oleo ro.
⁊ appoat sag[ui]suga pene frōte mi
ra[biliter] ofert. Exp. ¶ Itē sopniu[m] p
nocat cu[m] madgora. ⁊ storax.
⁊ ad d' opio cōterēt ista ⁊ pul
uizent[ur] ⁊ cap pmiet[ur] ⁊ stati dor
miet. G. sē. iuat. ¶ Itē opiu[m] cu[m]
ripig[ine] madgoā cu[m] te. ⁊ capiti
raso appōe [ve]l aspge. id fortia sūt
ista. ¶ Itē si uis aliq[uem] excitare aer
fu[m]i fōte naribus appōe. Idē. ¶ Itē si
fomētet facies cu[m] aq[ua] dar[?] ouo[rum] p[ri]mu[m]
sopni[us] iducat[ur] aut eg[er] morit[ur]. mae.
¶ Itē p[o]s[t] raptu medicina appoat[ur] ne
pitie bullita i aq[ua]. ⁊ lē cap rasu i
fra ⁊ accubitu exhit. n[on] stati maz
furorē. Exp. d. qd' pfido exhit
hu[m]ores no solu sbtiles s[ed] ⁊ viscolos

¶ Item fol. rusgani porta(ta) est cunctali alic(uius)
cog(itat)e seu docere. Exp(er)t(um). ¶ Item (contra) sumam a-
gustiam: Succus edere immittat in narib(us), et me-
ta bullita in aceto portat se(m)p(er) cap(ut) rasu-
r(um) nimis iuvat. B. in dy. ¶ Item castoreum
capiti inunctum facit frene(ticos) d(ormire) dormire.
Exp(er)t(um).

¶ Capitulum 7m contra dolorem capitis.

Ad dolorem capitis tollendum. Succus
edere albe i(d est) terrestris naribus infusus
caput purgat et capitis dolorem mitigat.
Et nigre edere succus immissus putredinem na-
rium tollit. D. ¶ Item iste caputpurgium pretio-
sum est in omni causa. mastix. piretrum. synap(is).
nasturtium. nigella. staphisagria. utrumque elle-
borus. etc. cinamomum. ana. terantur subtiliter
et ponantur in parvo sacculo lineo et pati-
ens teneat in ore sacculum et masticet leni-
ter, non tamen transglutiat sed eiciat et post
moram quam diu masticaverit lavet os su-
um cum vino et melle mixtis calidis.
B. sex. viat(icum). ¶ Item ultimum remedium est cau-
terium in occipitio. Id(em).

¶ Capitulum 8m contra reumam capitis de frigida causa.

Contra reumam de frigida causa calamentum terrestre torrefactum et calidum ca-
piti appositum multum valet. ¶ Item allium

cu͞ ſalia exſiccatam coctam ita emplaſ-
tra, dolore͞ capitis tollit. D. ¶ Item ſuuga°
vini decoctionis rorismarini tollit dolore͞
capitis. D. et cum m. ¶ Item yſopum torre-
factum et calidum et capiti appositum multum valet
contra dolore͞ capitis ex reume. G. m. ¶ Item
teratur ſimus columbinus, ſynapis, men-
tastrum, ſe. rute et torcestra applicetur
capiti reumatico frigido multum ſiccat et anti-
quum dolorem aufert ¶ Item ſiccellet^ur
ſepe cribrum. ſal. et anetum multum pro-
ſunt reumati. ¶ Item plinius cubebe et
masticis confitiatur cum laudano. ſto-
race. et olibano, et fiat pomum quod ſepe
odoretur, et ſuffumigium fiat ſuper prunas in in-
gressu lecti, et fac ſtuellum, quod teneatur
in naribus vel capellum multum confortat
cerebrum et humores ſuperfluos removet.
¶ Item mastice. et cubebe. teneatur diu
in ore et masticetur. cum m. ¶ Item ſemen
draguntee gestatum dolorem capitis tollit
primum et magistri Rasis. ¶ Item ſuccus por-
tulace ſecoti inunctus dolorem et ardorem
tollit. M. ¶ Item duas partes ſucci porrorum.
et 3. tertiam mellis, mitte in naribus vel auribus
dolorem inveteratum capitis tollit. Mar. ¶ Item
corona veneris apposita capiti certum dolorem
capitis tollit. Id. ¶ Item ſuccus caulis nari-
bus iniectus caput proprie purgat. Id. ¶ Item

acetosula trita cum oleo ro[sarum] antiquo dolori ca-
piti multum prodest. Id.

Capitulum 9m contra vertiginem.

Admetetur capiti cum aqua decoctionis serpil-
li, et postea emplastretur herba temporibus
et fronti, et fugabit vertiginem. Macer. Item
medulla panis pista cum succo cori-
andri tollit predictum dolorem. Id. Item succus
cepe naribus appositus attractus optime
purgat caput. Mac. et D. Item coque in aqua
vel oleo cicon. asini. et absinthii, et
de illa decoctione lava caput. Exp. Item
bethonice agrimonie pulegii origani in-
bulliant, et inde lava caput, et de ipsis
herbis fac emplastrum, et sepone, et dor-
miet. Item rutam cum sale tere, et ad-
dito melle fronti linies. Item fle-
bothomia de vena frontis plures infirmitates
capitis extirpat. Galterus. Item
pellis arietina recens et cruda tota die
et tota nocte capiti circumvoluta, ca-
pitis dolorem tollit. Id. Item semen psil-
lii vel eius mucillago fronti illinatur
statim sedat dolorem capitis. D. Item
succus porri attractus naribus in introi-
tu lecti multis abstulit dolorem ca-
pitis. D. Item quedam mulier dolens

capo logo tpe ido itolleabilr / vnxt · FA ·
frontez et tympora cu dyaltea / et sta
ti sanatu e. h° e. iudi. ¶ Itẽ apel
tite et emplate to. capis tollut ¶ Itẽ
fucu et bba anoglossa trita empla
ta cu vrina patiet auferet dolore
capis vehemetez tollut. ¶ Itẽ pe
cten frs d dext° coru arietẽ / si cu
p pectiet / aufert do. cu. d dext
pte. si sit sinistra d sinistra /

¶ Capl. 10m. q dolore frotẽ et oclor.

Folia betho. eplata to. frotẽ
et oclor miro° placit. D. ¶ Itẽ
spillu trituz cu olo ro. ofectu / capi
appom to. cu. toll. D. ¶ Itẽ absithiu.
ruta. edat crest° ofitiat cu albu.
oui et melle eplate / to. cu. tollut.
Exp. ¶ Itẽ Aneti flos et fe. coqt i olo
et vnga frons et typpa to. cu. tollut /
D. ¶ Itẽ celido. trita cocta / et capi
eplata / to. cu. toll. Exp. ¶ Itẽ puleg.
i olo coq / et d illo olo frotez et typpa
unge. Exp. ¶ Itẽ ifude auribz balsam
ad sole usqz qd. 6. ul. 4. nives / et sana
bit. D. ¶ Itẽ fuge / ede crest° / oleu et
acetu omisceat / et cu lana / l bibace
capi appoant. Exp. ¶ Itẽ misce z. pte

ſucci ede terreſtris et t'o olei / 2 auribus
inſtilla / do. ca. tollit. Exp. ¶ Item applica
capiti coronam de arbore / q cornea dicitur
2 liberabis. Exp. ¶ Item id facit pulegium
ſub aure tota nocte poſitum. ¶ Item viſ-
cum q naſcitur in arboribus / tere / 2 liga
ſuper frontem / do. tollit / humores exhaurit /
pro. ¶ Item mentam tritam applica fronti
do. de fria ca tollit ¶ Item ſuccum ede
cum vetuſto lardo miſce / 2 unge / et
ſanabis. Exp. ¶ Item ſi do. eſt in una
parte ca. ſolum te allea / 2 30 grana
piperis / 2 unge ubi fuit dolor / 2 dabitur
vera ſanitas. Exp. ¶ Item folia alei tere
2 cum lana liga ad aliam aurem / 2 li-
berabis. D. ¶ Item ſuccus mellilloti cum ace-
to mixtus 2 appoſitus do. ca. tollit. q9.
¶ Item emplaſtrum a Conſtantino probatum in do.
capitis. ¶ Rx. opii. cere / an. ʒ. j. ro-
ſe. ʒ. iiij. tempera cum tepa emplaſtrum mul-
tum vz. jo ¶ Item aliud a Conſtantino probatum. ¶ Rx.
thus. ſtercoris colubri / farine frumenti an.
tempera cum albu. ovi. 2 non u dolet ap-
pone / ſz ſi eſt in fronte / pone in occipitio
2 eo.

¶ Capitulum 11m. contra vigilias.

Contra vigilias fiat ſuppoſi-
torium de opio / 2 oleo viol. Conſt.

¶ Item opium · mandragora · semen papaveris
nigri / semen iusquiami sil te / et itum cum succo
morelle / et iusquiami et oleo violarum confice
et iunge frontem · D · ¶ Item si dolor ca-
minus sit intensus vel inveteratus / oleum et
camphora ana · cum oleo salicino resol-
vatur et in aure mittatur · Rasis · ¶ Item oleum
violarum cum lacte mulieris naribus immissum
mitigat · Rasis · ¶ Item medici · terma-
ri doloris tanta non habet parem ¶ Item cu-
bebe cum aceto · tere capiti suppositum do-
lorem eius tollunt ¶ Item succus rad · celi-
donie naribus infusus caput purgat // ¶ Item
semen synapis tere fac / et saccellatum an-
tiquum dolorem tollit · fiat caute / quia caute
vult ¶ Item succus rad · celidonie decocte
in vino per os receptus / vel ipsa decoctio se-
pe gargarizata caput purgat / et vigula
pendentem relevat / et obligat · CC in
¶ Item pulvis piperis nigri / elebori al-
euforbii · et castorei iniectum in nares vel
digito tenus per nos mixta cum stapha agria
ca · et rute caput per optime purgat / et
calefacit cerebrum est experimentum · ¶ Item succus
ciclaminis cum melle mixtus caput omne pur-
gat · D · ¶ Item aloe etiam cum aceto et
oleo roseo · frontem illinitum tollit dolorem · ca · D ·
¶ Item caput purgatum fit ex oleo fisticino
illico dolorem tollit / emigraneam · Avicenna ·

Item rad. cucu. agrestis l. ciclaminis
trita cum absinthio et oleo coquatur et fiat
unguentum de oleo et emplastrum de fece, ac contra
gangrenam. do. tollit ... Item le. mad
grece do. cu. tollit primum l. magistrum Ras.
Item qui antiquus est do. non est eq
ualis medicina sic emplastrum de synapi
hoc est optimum. Recipe gummi rute a
grestis storac. rad. capparis squille cum
for. quod teres cum vino odorifero est non
magis medicinam. Item silele
os offer do. cap. ... Item aloe
te et distempera cum oleo ro. et aceto et
unge frontem mire prodest. Mac.
N·B·N· Item recipiat patientis iii pillas
ad modum fabe factas ex aloe et succo
io· 7 caulium a vix cum hinc liberabitur
·L· a do. ca. ... Item lauetur caput sepe
de lixivio facto de cinerib. rad. caulium
et rad. yetice maior et vit. al. et
inueniet mire efficacie contra do. ca. et
maxime emig. ... et expertum.
H·IO· Item succus fol. ede cum oleo et aceto
pte. misceatur et iungatur et ... do.
emig. secundum ... Item canis
... cum oleo ro. mixtus et inc
... tollit do. ca. plurimum. Item oleum de
cera suffumigatum ... mitigat
... do. hoc est. Item succus ...

vis mixt⁹ oleo ro. ⁊ iunct⁹ tollit aez do-
⁊ dulce pue't i sop nu. mac. ¶ Jt
theodoricon empi. i iunctu mixtuz
vz. 9 oe vitiu cu. G. i dy. ⁊ Nico
la⁹. ¶ Jt facunt fol. ede recens tra
emplata scoti cu albu. oui. G. i
eod. ¶ Jt vng^m laxatiui ⁊ iunctu
se ve'tre caps alleuiat stoma pgat
appe^tu⁊ ofortat oclos clarificat. ¶ Rx.
silaci apij. ʒ. ij. succi fol. rubi. ʒ.
.xij. succi maual. ʒ. iiij. oli. lb. j.
adip gallie ⁊ anser cu. lb. j. re
sine. ʒ. j. thur. mastic. cu. ʒ. v.
medulle cuissief. ʒ. ij. fac vng^m
. G. i dy. si adda succo ebuli ⁊ coti
9 sabuci foti⁹ ducet h^o e^o. ¶ Jte
galba^m cu cera emplaustru mix
tu pdest. G. i eod.

¶ Caplz. xij. 9 Epilenciaz.

AD epilenciaz coniu cu pl
nizatu ⁊ bibitu cu vio cu
. ducos sanat. Sixt⁹ ad aug^m.
¶ Jt cebz vulp sepe datu i fren
tib⁹ fac ut nuq sit epilen^s. Jdez.
¶ Jt testiculi ap ul vris cu vio
sumpti sanat caducos. Jd. ¶ Jt fel

vrbi cu aq ca. suptu. id fac. pd idez.
¶ Itz lac eque bibitu caducos sanat.
pd. ¶ Itz liqr q distillat d pl'mõe cu
ei's du assat dat' sanat · pling .z
testicli. pd. ¶ Itz iecur vulturis cu sa
gnie ei9 triz · p. ix. dies bibitu
sanat caducos. pd idez. ¶ Itz testicli
galli tri cu aq z bibiti caducos sa
nat · s3 abstineant a vio p dies. ix.
pd. ¶ Itz pluis fcs d castoreo. c'ppo
itio · sange dacõis dat · q9q3 mo
potat' siue supt' · absq3 du curat ·
Gre9 z plateari9 .z. G. i dy. z e. z
vidi antiquu epilē iz f. curatu e
triz e. ¶ Itz solu antiomu datu cu
aq bndca curat. Exp. ¶ Itz antiom
cu solo castoreo. id fac. G. fr pi
at'. ¶ Itz oua corui bibitu naleg.
id. ¶ Itz sucu rute agst' bibitu id
i bibitu fac. ¶ Itz magl'z lepor' sanat epi
lētia. Exp. z. D. uat. triz e. ¶ Itz
politricu triz z datu cu orōe do
ca potēter uat. Exp. ¶ Itz pluis
ossiu hoīu obustor', maxie c
nei q inueitur iteri9 nulloli z
porosi · aut' epilē · sanat viri z
d nō poroso s3 leui q credit' ēe
mlier' mliez sanat. Exp. z. D. o
dnico. ¶ Itz du ē i accessiōe i pri

apta vena in aure ut multus sanguis
effluat . D. quo sanguine det patienti potus
vini dum est stupidus et bibabit. Exp.
¶ Item lapis rubeus qui invenitur in ventre
pullorum yrundinis portatus sanat. D.
h. 9. ¶ Item fimus ciconie datum po
tui cum aqua sanat statim. D. ¶ Item pen
taphilon bibitum . xxxiii . diebus perfecte
sanat. D. ¶ Item vermes qui inveniuntur
in cabositate quercuum pilosum qui inveniuntur
in bedegare dat iii . prima die et iii . 2a
die et iii . 3a die distemperatos cum aqua
bibenda et sanabitur. Exp. ¶ Item bibat
quercuum que fellicum habet cum grano rubeo
intus sic ceraseum quod aristolo. de quo
diu patientes potaverunt non patientur.
Exp. ¶ Item cingulum de corio lupi quo
diu portaverint patientes non patientur. Ex
p. ¶ Item caro lupi comesta fantas
maticos curat. Sextus ad Octavianum ¶ Item
dicitur experimentator et auditum est ab ex
pertis quod cor lupi comestum sanat et si
fit pulvis eius et bibat. ¶ Item vilc(?) grecum
per circuitum curat si bibatur. Exp. ¶ Item te
tinus talpe combuste in olla rudi bene
sigillata curat. Exp. ¶ Item combure
mustelam vivam et yrundinem et da bi
bere pulverem sanat efficaciter. Exp.
¶ Item bibat succum marubii et chell(idonie)

.D. fr.
ro. tho.

l. an

cu(m) ta coclear(ium) unu(m) nuge 7 sanabi(tur)
· Exp· ¶ Jt(em) vinu(m) decoc(tionis) acute optie
· 9· ¶ Jt(em) pili canis albi illaz nig(re)
dies [illegible] collo [illegible] sanat · Jd·
¶ Jt(em) lb · f · sag(ui)s mestal · Exp·
¶ Jt(em) sanguis agni albi imaculati
ab omi macula [illegible] p(re)stat · Exp·
¶ Jt(em) plus recor [illegible] milius [illegible]
de ce [illegible] Jd· ¶ Jt(em) suc(us) bete pa
ralisis p(er) dies · ix · datus efficacit(er)
sanat · ¶ Jt(em) sanguis mustele sima
tus 7 datus potui p(er)fecte sanat · Ras·

¶ Capitulum · 13 · de spasmo ·

RAdix bonie tota 7 circa collu(m)
ligata sanat spasmu(m) 7 epi
lentiaz 7 silia · Ras· ¶ Jt(em) cines
porci vel porce q(ui) [illegible] halat [illegible]
[illegible] epilentiaz tollit · Exp·
¶ Jt(em) si decies in medie [illegible] umbilici
[illegible] cu(m) melle epilenticus sta
ti alleviabit · Ras· ¶ Jt(em) blacta
bisancia fumigata vel bibita curat
epilen(tiam) [illegible] · Exp· ¶ Jt(em) [illegible] q(uae) de
ligna prisserria bibita sanat ·
Exp· ¶ Jt(em) sanguis leporis confect(us)
cu(m) herbis [illegible] vel cu(m) milio [illegible]
[illegible] sanat p(er)fecte · Exp·

¶ Item stercus asini silvestris assatum et
gestum sanat. Viat(icum). ¶ Item pulvis un
gularum asini cum cibus et datus sanat. Idem.
¶ Item piretrum collo suspensum vel nari
bus appositum sanat. Idem. ¶ Item fel vesi
potatum. vz. Idem. ¶ Item qui cito cecidit
canem interfice et da epileptico fel eius cum du
et sanabitur. G. ¶ Item qui primo videt cursum
mingat in sotularem proprium et agitet uri
nam, ut lavet sotularem cum ea, deinde
det epileptico lotam illam bibere. Exp.
¶ Item puer vel mulier ducatur cum ad ec
clesiam 4 et 6 feria et sabbato et au
diat missam totam et dicta die cum
dicta missa, dicat sacerdos super caput
eius evangelium illud quod continet hoc genus
demoniorum non eicitur nisi cum oratione et
ieiunio, sive sit epilepticus sive lunaticus
sive demoniacus. Liberabitur. Quod et Galte.
¶ Item pulvis cornu cervi cum vino bi
bitus caducos curat. Sextus ad Octa.
¶ Item accipe plumbum et eris et omnia ligamenta
camis adherentia huius tenentur in fur
no ut ab(luatur) fiat pulvis et det epileptico
omni die et cum cecidit in qualibet accessione
det ei pulvis sanguinis canis et explic
caticem sanat quod dum vult plure, pro
non cadit. Exp. ¶ Item magister lepore
30 diebus manec in modum orobi, la

nat epilētiā. Exp. ꝛ. G. i pal. ¶ Itē
idē. peonia ligata ad collū patientis
sequens fuat ad casū q̄ diu pōtat.
¶ Itē idē. plinius fert d̄ araneis pu
rietuz, ꝛ secūdē carnis, ꝛ achatid
cū aq̄ cū potatꝫ i agrestꝫ cōtinuo
libabit. ¶ Itē idē. Cornu cui da bi
bē, ꝛ sanabit. ¶ Itē cor vulturis, ꝛ
expar. ꝛ plinio, tux paras scenit,
ꝛ plinius dicit cū oximelle statī e
pilētiā tollit. idē i idez. ¶ Itē idē. tes
ticli vrsi comesti, more pst, ꝛ ap
ri vrini, ꝛ testas, more psūt.
¶ Itē idē idez. i custia libatꝫ sil
gaz p sola cōdorcez rute agrestis,
ꝛ post multi cuati sunt. ¶ Itē piretrū
suspēsu collo pueri, sanat epilētiaz
odore suo. ¶ Itē sinapis coriadrū cui
potui, nō pmittit humorē ascēdere
ad cap. ꝛ maxime admito. sic illi
. Alex. ¶ Itē exptu vald, simme
rana, ꝛ scide eā p dorsū cū cultel
lo, ꝛ acc. iec eius, ꝛ inolutu i fo
lio caulis, cōbure sil i testa noua
sigillata, ꝛ pl̄uez illū da bibere cū op
tio vio epilētico dū patit, ꝛ si vna
vice nō curat, fac id d̄ a. rana
ꝛ sic ita tercio curet, ꝛ nō dubites
d̄ cura, q̄ absq dubio sanabit. p lu.

Itē plinius.

¶ Item plus fert de lapide yrundis dat
epile. absq3 dū libat eu. Exp. ¶ Item
pcto dr qd ds9 ocessit trib9 regib9 q ado
ravūt eu qd quo3 noia eoz pota
uit scripta no ledet ab epile. Noia
sunt. Caspar. balthasar. Melchior.

¶ Capl3. 14m. de mania ⁊ melancoliaz.

D Icit expti qd mus assat comest
sanat maniacos ⁊ melacos. ¶ Ite
lap celidoni9 ruf9 ligat9 i panno lineo
sb asella sinistra maniacos ⁊ melacos ⁊ lunaticos
sanat. D. ⁊ Albt9 magn9 i lapidari9.
¶ Item raphani9 rt9 ⁊ le cebz ligatu
lana sanat qda a mania. Alb.

¶ Ca. 19m de scothomia.

D A scotomia. bibe abrotanu ⁊ ca
piti raso appoe theodoricon.
enpiricon. ⁊ Anacardinu. cereb. n.
vapores venenosos. G. i dya. ¶ Ite
balsamitaz cu olo tritu cereb9 ⁊ fronti te
pidu appoe. G. i eod. ¶ Item cerebro leo
nis scotomia. planat. Esculapi9.
¶ Item cu pro cibo ca bibe sucu aq
leie l ius ei9 valeriane. somolet.
rute. ⁊ valeb. Gilb. ¶ Item stercus cati
masculi. l cute feie / tritu cu vio. b3.

·ſo· ¶ Item coagl' lepor' solu' epilenti.
ſo· ¶ Item cerebr camel scaru et sup
ti toll' epile plim· et Anic· ¶ Item
id fac sagui9 ei9 tritu· ſo ide· ¶ Item
sag·uis agni vl cigni cu vio
potatu toll' epile· Anic· ¶ Item bona
pluzata det' cu ea die mcu
ionis· et veneris et f' i dieta pnis
azimi et aq· xij· dieb' chiz e expi
m· ¶ Item Bba q dr ligna passeria
bibita sanat· expi· ¶ Item cor ciconie
coq i aq et da aq illa bibe et cor da
comede i balneo ¶ Item lap inuet
i capite cui trm cato sanat epile
ſo· ¶ Item si i pi cum fuit epto ei9
sagui9 ult no patiet' casu· Rog·
¶ Item si pl'uis rute isufflet' nam
bus statim surgit· Rog· ¶ Item qam q lo
go tpe fuat pass· et nulla medic u
ualuit· sm flebotho· d' saluatella
sinistr' statim fuit curat9· ¶ Item sple cor
assu recept cestiz curat· ky· ¶ Item
gata iageti epile· vl spasma· vl sco
thoma· et filib' suppo· sbito et stati
recedi ab eo morb9· ky· ¶ Item cebr
cameli cu oleo ro· inctuz cu et rot
et p totu epile· sanat qd adma le
expti e d maia et melaco· ky·
¶ Item· Anul vngle dext' pedis an

tenor' a fim. si potz d'moiac' cod' h
babe'. Ky. ¶ It' sagnis, a' fel agni
epile'cos sanat. ¶ It' lap' i[n]uet' i na
rib' hirco[rum] gestat' demoia er
at. Ky. ¶ It' fim' pauonis bibit'
epile'cos sanat. Ky. ¶ It' yrundies
cocte epile' sanat. ¶ It' lapilli
i vet'cul' ear' i[n]uet' dext' bracho li
gati epile' p(er)fecte curat. Sd'. ¶ It' i
modo iuetato mlt' cheait o're
cantela se cebr'. ¶ It' sagez lupi
si q' bibit maior' eit' 2 ult' no
sanabe'. Ky. ¶ It' auis q' i ripis
fluium edificat sb' tra q' hz co
lore q' linion l' aereu' 2 vocat'
vulgl'r Serena, l' q' silis celo se
reno cu' plumis cobusta ita, 2
bibita demoiacos sedat. Ky. ¶ It'
tertar' 2 fiunaz frut' mite i vio i
nocte ac die, fac pillas 2 da re
nune melan'. G. i dy.

¶ Caplz. 10m. d' passione' oclo[rum].

Urina oui agitata 2 dispu'ta po-ta
i oclo ardore' toll' 2 punctiaz
syrty ad ocltu. ¶ It' pan' lineo' i
fudat' i mursalagies psilli 2 poat
sr' oclos lacrimosos 2 q' cobustos, ato
eos sanat. D. ¶ It' albu' oui, 2 sua'

periturig agitē fortit / ꝛ spuet / ꝛ .j. gut
ta liq(ue) q(ue) ē in acet / ponat in oclo / et
stati delet maclaz. Exp. ꝛ. p. lu.
¶ It(em). iij. rami corigiole collti. Iu
no. sce ēim(r) / ꝛ cu orac dcta / ꝛ suspē
si i pāno lineo / maclaz sui du toll(it).
Rab. ¶ It(em) suc corigiole / pgatus / ꝛ
imissus. vz mltu / ad mltas ocli pas
siões. Ry. ¶ It(em) suc absithij. lac
mlier / ꝛ agro. mixta emplata sr
oclos dolorez mitigat / sagez / ꝛ ma
clas tollut. Exp. ¶ It(em) oeagutee sem
potatu / visu acuit. Ry. ¶ It(em) ocli cō
nis / collo suspēsi sanat ocz oclor
isir(mi)tez. Jo. ¶ It(em) absithiu tres tituz
cu clara oui / ꝛ sr positu p nocte oclo
sag(ui)nez / ꝛ rubore de qor humore toll(it). Jo.
¶ It(em) si grauet ocli sage l lacrīs caliant
rpe sucu absithij cu albu. oui / ꝛ
balnae / ꝛ sanabr. Exp. ¶ It(em) suc mō
rs gallie / cu suco siutatuz rubi ne
ctos / sanguez / ꝛ lacrimas toll(it). Jo. ¶ It(em)
caseus rcēs mltotus. i aq lot(us) / ꝛ albu.
oui / ꝛ agro. ofect / ꝛ appositus oclo sag
noleto / l buo vl cu dis ornato / cito iu
nat. Exp. ¶ It(em) id fac i aq feniculi
ifus. p. lu. ¶ It(em) vitellu oui coctu
i aq / ꝛ ofectu cu agro. ꝛ cu oloro. ꝛ
appom dolorē sedat. Exp. ¶ It(em) rose

poīte ī sacc'lo ɀ bn̄ bullite ɀ appoͭe do
loez tollūt ɀ tūorez. Id. ¶ It. gg. f'
catū sē cotē cū vīo al. cl'e vinū po
ne ī oc'lo tollᵗ maclaz ɀ tenebl'itez
Id. ¶ It. ad fōtez dolorē dez. cinez
fol. cantin ɀ vitel ͫ ouī cocti ī igne
ɀ lac mlis ɀ pone mell' sil' decres
cēte luna sil' gmisce ɀ appoē dec
sanetᶻ Id. ¶ It. decrescēte. C. ex he
radicē corigiole ɀ pōta ī collo tuo ɀ
nō sinet oclos īfferi. Rah. ¶ It. si car
nez ocli patiātᶻ lac caninz cū sucō
corigiole miste ɀ iunge. ¶ It. plmo
mutonis l' ouis cū ͫ appoͭ9 sē oclos
sāgēz cito tollᵗ. Exp. ¶ It. plmo lepo
ris cito tollᵗ dolorēz oclorz. sixt9. 1.6.
¶ It. sāguis columbin9 iiectus ī oc'lo
sāgēz tollᵗ. Exp. ¶ It. fel pdicis cū
ligiez oclorz tollᵗ. D. ¶ It. petsilli ͫ
ᵗtuz cū albū. ouī sāgēz tollᵗ. Exp.
¶ It. fel turᶻ. id fac. ¶ It. suc9 rute
mixtus mellis dispūto paulatī ī oc'lo
missus cauīg caligiez tollᵗ. Exp. ¶ Ite
seis gallitᵃ gna. ix. poīta ī oc'lo
nō sētiūtᶻ ꝗ oclz pgat. Exp. ¶ Ite
lic̄ īdi bellici maris. poīti ī oc'lo ou
pgat oclz ɀ nō sētiūt ¶ It. aq dec.
ꝓpilli ocli sepe lotus lacrime fugatᶻ. Ex
p. ¶ It. fol. bethoᶜᵉ ɀ rad. femi elicet ɀ d' illa aq lauetᶻ ocli lacrimas

sanat. D. ¶ Item flores millefolii triti cum la
cte mulieris, et colati in oculo, siccato immis
so, maculam oculi delet. Exp. ¶ Item
succus morsus galline, maculam delet si
purificet illud eo mitti ¶ Item succus ce
lidonie, ipso die maculam tollit. Exp.
¶ Item succus plantaginis vel arnoglosse
cum bombace oculo appositus, ulcus, seu fis
tulam anguli eius sanat infra ix. dies.
D. ¶ Item idem facit pulvis ungule cabal
line recens appositus. Exp. ¶ Item saphirus
et smaragdus oculos quos sepe tangunt sa
nat. lap. ¶ Item succus rad. scherii
clarificatus oculis impositus clarificat. D. ¶ Item
aqua in qua psillium stetit per noctem apposita
interius vel exterius statim lacrimas cum ar
dore et pruritu stringit et sanat. Gil.
¶ Item idem facit suffumigatio ex aceto in quo
balaustia vel fol. quercus vel arnoglosse
bullita fuerint. Exp. ¶ Item thus lavetur
in aqua donec aqua colorem mutet et aqua
ponatur in oculo, saniem, et ardorem, et lac
rimarum fluxum, et humorem tollit. Exp.
¶ Item uvam lactam vinum crematur in
olla rudi, et pulvis eius ligatus in panno
subtili, oculis imponatur, tollit ardorem et
lacrimas. G. de viat. ¶ Item vitellum ovi
confectum cum agreo. et farina ordei, et la
cte mulieris mitigando reprimit. Exp.
¶ Item thutia sive est medicina. confirmat

⁊ clarificat oclos a sāgē coaglato /
⁊ ꝓhib; mā; acutā ĭ oclos fluē-
·q⁹ ĭ ꝑnte· ¶ Itē teat͛ ꝯtrita cū cimino
⁊ misceat͛ cū vitel· oui, mirabilr͛
astringit ocl; a sangē coaglato ĭ eo·
q⁹· ¶ Itē iunge oclos lipposos ď suc
co sambuci / q ĭ montib⁹ ꝯlr͛ ꝓcrat͛ na
scat͛, sin mora sanat͛· ꝯq i Anti
dotario· ¶ Itē ad caligīēz ⁊ sangēz
oclorū / tē aloe cū albu· oui, mi
rifice ꝓdest· q⁹· ¶ Itē collirīū
ad sanadū vna die obtalmiā
valētissīē· ¶ Rx· antīo· l acatie·
an· ʒ· v· cutimie· ʒ· ~~ꝑ thure~~
·j· f· thure ʒiij· f· eris vsti loti· ʒ·
ij· cerusse· ʒ· j· castorei· opij· gu
mi arabici· amigdl· an· ʒ· ꝑ tēꝑa cū
aq ro· ⁊ albu· oui / ⁊ iunge ¶ Itē
ꝯ fistulā lacrimarū ĭ anglo ocli·
fac pluēz ď thure aloe· sarcocol
le· sangē dra· balaustia· Antio
floē eq· an· cuius ñcce fuit fistula
tū ꝑmat͛ / ut tota putredo exeat
īde / ⁊ p⁹ sr͛ latus sanū iaceat / ⁊
modicū ď isto pl'uē dissolua cū
sucō arnoglosse clarificto ĭ ponat͛
ĭ anglo ocli leso ad solē / ⁊ sic ia
ceat t'bꝫ uel· iiij· hor· Id· ¶ Itē
anēz lunarie ꝯbuste cū testa

P.g.

pge sr mac'az i t b' dieb' d'r eu an
fee. B'tolo'. ¶ Jt oe lac mitigat
dolore ocloy max' cu vitell' o
nou z oleo emplatu. ¶ Jt be
tho' cta emplata ict' ocli sa
nat. Mac. z. d. ¶ Jt si ocli loti
fuint i aq betho. ul rad' ei bul
liat caligiez z si qd fuit vitiuz
i eis aufert. D. ¶ Jt. z. p. betho'
aloes cu aq potata caligiez z sag'ez
ocloy ad iferiore pte educedo sa
nat. Jo. ¶ Jt eadem coesta lacrimas
strig'. Jo. ¶ Jt frequs us' caul' vi
ridis ocloy caligi'ez tegit. ¶ Jt ci
minu toreefez no tn cobustu ter
z cu albu ovi mixi fice pdest. c'
positu cu mica pnis sr oclos ¶ Jt
blea tta cu albu ovi nocte sr li
gata ocul' sag'n's et fuliez toll. D.
¶ Jt i ruffo succo fenicli aloe re
solvat z dittat i pelui enea. xv.
dieb' pmea poat i ocul' prie' op
ti'e. Platear'. et. cc m. ¶ Jt ad
morez z caligi'ez i sangiez ocloy
blena cu albu ovi tta z appo'ta
pdest ¶ Jt arnoglosse succ' mil
sy z btta suppo'ta valz. ¶ Jt faba
decorti'ta z ofecta cu albu ovi em
plata tipo'b' huorel flue' ad ocu
los retinet. D. z ysaac. ¶ Jt eade

cū vīo emplastrata oclos paussōr sanat.
.Jo. ¶ Jt achatia ēplata tuorib' et
vulnib; oclor; mire pdest. D. ¶ Jt
plūis sup ptiol' efficacit' delet
maclaz ocli. ⁊ moīz sāgēz stringit
⁊ lac'mas ¶ R. tutie. ℨ. ij. sāguis
dra. ℨ. j. ǥumi. ℨ. j. terēt et cba
sbtilit'. ⁊ pax īmitte secure q̄ est ⁊
sine piclo. Exp. ⁊ exptissim ¶ Jt
maturet macla añ vsū dissolutū
cū olo d' auellanis coct'. ī aq̄ tm̄o
⁊ expssis ¶ Jt plūis nl' cuiq' fris
de rosis. ǥumo. ⁊ salgema añ. + l'. sal gema.
pona' sr̄ maclas statī dissolūt eas.
.b. sr̄ viat'. ¶ Jt cerusa ⁊ tutia
q̄t' extīcta ī aceto ⁊ ǥumō ⁊ pa
⁊ cathimie terat' ⁊ poīat' plurs
sup maclaz. pbē. Jo. ¶ Jt rad'.
fenic'li bulliat' ī aq̄ ī olla cū su
ppoīe pelui enea ⁊ aq̄ que ad
hēt pelui sūa ⁊ poīe j. gutta
ī oclo. Jo ī eod'. ¶ Jt j. gutta
vrīe patientis. potēt sanat l' sāt
lacrimas oclor;. Jo. id'. ¶ Jt amig
gdale amar. cerusa. sarcocolle.
thutia cobusta. añ. terat' cū vri
na clara ⁊ sāt' ⁊ iterū terāt'
fortit' ⁊ mi' paz poīat' ī oclo ⁊ sāc
auāt'. Exp. ¶ Jt ad tollēdā magulaz

maclaz ī oclo/ rad. celidō. ↄstitiat
cū aq̄ ro. ꝛ ponat ī sacculo lineo
suspēso/ ꝛ q̄ gtta distillauit/ po
ne sr̄ maclaz. vz nō fiat h/ n͞r
s͞t macla mag/ q̄ dissoluet o
cul9. Exp. ¶ Itē poē camphora q̄
sr̄ maclaz pura cū lacte femi. ↄ
fectū/ ꝛ colata/ .C.C.m. ¶ Itē ci
nis cornu ceru obusti ī olla vi
dri/ maclaz/ ꝰ lesionez ocloz sanat
¶ Itē amigdalꝫ ocul' inmissū/ lac
mas ꝛ humores fluē ad oclos re
tinz/ ꝛ ꝯprimat. D. ꝛ ysaac ¶ Itē
folia platani viridia elixata
ꝛ cū vino emplata/ rem̄. ꝛ lacrimas
ocloz sanat. D. ¶ Itē lac cortice
salicꝭ floridi/ ocul' iniectū eos la
nat/ clarificat/ ꝛ molles ↄfortat
ꝯ9. ꝛ. C.C.m. ¶ Itē succus arnoglosse
inūct9 doloez ocloz tollit. D. ¶ Itē
pumex ī igne obust9 ꝰ calefcē ꝛ
extinct9 ter ī vino ꝛ pl'uizat9 posi
tus ī oclo q̄s ardor lacimaz le
ui/ sanat. Jo. ¶ Itē albu. oui te
pidū dolētib9 ocul' iniectū/ salute
reddꝫ. D. ¶ Itē oleū coē mundū o
cul' inmissū/ maclaz stati leuat.
Expi. ¶ Itē vrina hoīs bullita ez
cū melle/ ꝛ ipo. oclo/ telz albugi.

Amc. ¶ Itẽ enchiᵉ ſiſuestʳiſ ſucꝯ īiec-
tꝰ delȝ maclaȝ ocl'i. ¶ Itẽ pl'in's cā-
di īmissꝰ uiſū acuit. Amc. ¶ Itẽ
solatȝ ſpuitūȝ ſanat fiſtlaȝ ocul'.
.Jo. ¶ Itẽ fol'. malue agſtẽ maſtiᶜᵃ
cū modico ſale appoītū mūdificat
fiſtlaȝ ocli ⁊ cūnȝ facīūt arelcẽ
Jo. ¶ Itẽ cinis fimi columbīn cū
aceto ꝯficiat ⁊ fiet ꝑpea tēāt ⁊
distẽpent cū ſucco feni. l' mol'ꝰ gal-
liē ⁊ poīāt ſucꝯ ſup maclaȝ, optīa
ē medicīa. p. lu. ¶ Itẽ vinū decocꝰ
cū mētulle hᵃ. bibitū ſīn qᵒ potu ē
hba cocta ſingl'is noctib' emplā-
ta ſr oclos p. iii. mēſes, a. iiii. ā
ples uiſū recdᵗ ill' q ples ocl'os ha-
bet ſȝ nō uidet. Jo. ¶ Itẽ lbene
fol'. cū vino ⁊ ſale tēta ⁊ ſr ocl'os
die ac nocte ēplāta ꝯ lippitudīeȝ
miz hȝ effcȝ. ¶ Itẽ tēāt ruta cū
aceto ⁊ melle colet ⁊ colata cla-
ra poīāt ī ocl'o mltū ſtrig lacrīmas.
Jo. ¶ Itẽ ad caligīeȝ ocl'oȝ, colliriū
mira lē distēpa atramētū cū albu-
mīe ovi ⁊ agita fortr donec ſpumeſcat
⁊ dimitte qeſcē ⁊ q' sup' fluit ī ocul'
poē ſingul' noctib' donc ſanēt. Jo.
¶ Itẽ cortice ſpine nigᵉ viridis cū
modico vīo tē ⁊ .j. gutta stilla īfᵃ
.iij. dies celebr. p. lu. ¶ Itẽ distēpa

mel / et attrime(n)tu(m) et cola p(er) pannu(m) / et .j.
guttam mitte i(n) ocl(o) / i(n)fra dies .iij. dele(tur) ma
cl(ari)a(m) . id(em) . ¶ It(em) zizania / et mastic(e) / succu(m)
exprime i(n) ocl(o) / festinant(er) mira(bili)t(er) dele(tur)
macl(ari)a(m) . id(em) . ¶ It(em) si det(ur) ʒ . ij . d(e) aloe / et
.j . d(e) mastice . l(ibra) dragagantu(m) cu(m) aq(ua) feni . te
pidi et tempera(tu)m cu(m) syr(upo) . Julep / et (con)tinue m
efficax . Exp(er)tu(m) . ad visu(m) clarifica(n)d(um) . ℞ m.
¶ Ad caligi(n)e(m) ocl(orum) . ¶ ℞ . succu(m) celi
do(n)e feni . absi(n)th(ii) / et misce ex ip(s)is duo co
clearia / et mitte i(n) ocul(os) mane et meridie / et
sero p(ost) digest(ionem) ce(na)e . vero . Itide(m) . lac mulier(is)
mascul(u)m lactant(is) / et i(n)unge ocl(os) p(ro)p(ter) dolo
re(m) et ardore(m) . ¶ Ad tumore(m) caligi(n)e(m) do
lore(m) et sa(n)guine(m) ocl(orum) / v(er)bena cu(m) albu
mi(n)e ovi trita et app(osi)ta p(ro)dest . ¶ It(em) arnoglos
se succ(us) i(n) ocul(os) i(m)miss(us) / et h(er)ba sup(er)po(sita) . tri
ta . ¶ It(em) ad lippitu(dinem) ocl(orum) att(er)re natu(ra)e . ¶ It(em) ad lippitu(dinem) ocl(orum) . atte
re naz . ¶ It(em) ad lippitu(dinem) ocl(orum) att(er)
ment(um) . mel . albu(men) . ovi / eq(ua)lit(er) te(r) / et
sup(er) ocl(os) p(ro)ne sero / et mane / et lacte mul(ier)i(s)
ex(in)de i(n)unge . ¶ It(em) v(er)bene fol(ia) . cu(m) vi(n)o et sale
t(r)ita ac s(upe)r ocl(os) die / ac nocte p(ro)d(est) . (con)t(ra) lip
pitu(dinem) ocl(orum) mir(um) h(abe)t effe(ctu)m . ¶ It(em) ruta(m) t(er)ra(m) et
mel (con)misce / et ocl(os) i(n)unge . c(er)tu(m) est . ¶ It(em)
clavus cu(m) aq(ua) ad cote(m) acutoriu(m) fricet(ur)
f(r)icet(ur) / et aq(ua) illa ocul(os) i(n)mitta(tur) / curat ocl(os)
et albu(gin)es et catharattas / acuit visu(m)
et (con)fortat ocl(os) / et sanat (con)tinua(m) vul
n(er)a eor(um) . (pro)b(atum) . ¶ It(em) succ(us) rad(icis) . lilij / ocl(is)
i(m)miss(us) v(er)ngl(ari)as eor(um) dele(t) . id(em) . ¶ It(em) cine(re)s
ross(arum) . (com)busta(rum) / i(m)miss(um) ocl(os) sanat et

sanat. Q. ¶ Item succus opii et album ovi
misceatur et mittatur in oculum curat dolorem. G.
in dy. ¶ Item id facit cinis de calice scata
et combustus missus in oculum. Id. ¶ Item adipes
fluvialium piscium liquati et cum oleo mix-
ti oculorum claritati plurimum conferunt. Anic.
D. haly. et post multum aqua incipienti in oculo
¶ Item oculi catuli collo ligati obtalmiam
mundant vel medentur ut dicit plinius. ¶ Item succus
cum portulace silvestris oculi [illegible] tota absque
dubio delet. Exp. ¶ Item ad tollendam un-
gulam sanguis anguille vive mitte in oculo
cum est. Id. ¶ Item sinapis eadem exceptis in nare
narium eadem parte oculi in quo fuerit albula
immissis capite vehementer reflexo remo-
vet albulam manente. G. ¶ Item ad caliginem
oculorum rore matutino et succum rute et
vinum album commisce et in oculum mitte. Id. id.
¶ Item bibere cum albumine ovi trita et sepo sta-
tim rore et caliginem et sanguinem oculorum tollit.
¶ Item fel vulturis vel arietis cum succo mar-
rubio mixtum et bene colatum cum vino ad vi-
sum clarificandum mire prodest. G. ¶ Item ad pru-
ritum et unguem vel pinguedinem et pictamentum succus
cum fol. opii misce cum vino albo bono et
dimitte per unum diem postea unge vel lava in
oculos mire prodest. Exp. ¶ Item ad sanguinem
et dolorem aloe et opium misce cum lacte
mulieris masculum lactantis multum valet. Id.
¶ Item panem ordeaceum calidum per medium

scide / et pluez carum sicalpge et an o
clos cu[m] terne mltu clarificat visu
sd' id. ¶ Item id fac plus silis mo
tu. hoc e[st] fui expt[um]. ¶ Item thimu[s]
comest[us] caligi[n]e[m] oclor[um] detergit. p[ro]b.
¶ Item ceruisa immissa / maclaz delz.
et oclos clarificat. D. 3 q. ¶ sd' fac
Nota vngentum aiphoa. q. 2. Ce.m. ¶ Vng[uentu]m. ptio
pretiosum su / q immissu cu spuma / lacrimas sic
cat / maclaz delz. visu acuit. Lapi
de calammare icesu / extigue t[er] i aq
ro. et postea itez accede / et t[er] extigue
i urina pueri masculi no polluti / et
itez sibi extig[ue] eu i aq[ue] ro. al[i]js
3 bis vicibus. Eodem mo ppa lapide tu
tie. post[e]a. R. de lapide calamari sic
ppato 3. ij. tutie sic ppate 3. v.
1 l. q. ppati ligi aloes. 3. j. cupole. 3. ij. pluize
et citoveset p primu serviz duplicatu
conficie vng[uentu]m. sic / accipe lb. ij. sagui[n]is po
ci vini q[ui] a[n]n[is] / l[ibra] isiuis recet / et alia lb.
aq[ue] ro. et coq[ua]t[ur] sil' / donec aq[ue] ro. sit consumpta
et isiuet / et cu illo sagi[n]e misceat[ur] plu
res sedenti / et usui reservet[ur]. Exp. ¶ Item te vi
nu decoctu cu rute / usq[ue] ad 3.am pte / ocul'
iiectu sanat eos / et clarificat ab oi so
de et sagi[n]e c[on]tu e. ¶ Item mel / s[u]btilitatz p
alo[e]s ca[lefact]u[m] vit[r]iz ruko. mundificat oclos
ab oi sorde et dolore. Exp. ¶ Item ad tol

le du sagez ocl'i / succu apii ?mixte cu
albu oui. E. idē. ¶ Itē fac pl'uiā cu
bonū calic? f'ce innusso. Jd' idē. ¶ Itē
aq̄ mirea ad oc'z macl'az ? visu ?
fortitud; ¶ Re. feni. rute. eufragie. b'
tene. endiuie. celidonie. ?mentille. be
thonice. silis mo. rad' acori. ross. ru.
collor... polligonie. gallitri (seme
maior) ? minor). ypie. ana. p'a die
ponat? ?n ? vino, 2a ? vrina pueri
vgis (p' distille? p ale'az, q p'o exit
habe ut argentu, q 2o ut aurū, q 3
ut balsamu. Petr' hispan'. ¶ Itē seis
feni. pet'silli. apii. silis mo. ?r ru.
gallitri. utriusq; rad' celidonie. acori
feni. bethonice. fol' ?feni. agrimo. euf
gie. ?mēle. rute. blene. ana. terat
sīa / ? ponat? pa die ? vrina pueo
? vgi. 2a die ? vioal. 3a ? lacte
asine / 4a distille ? fiet ut balsamu.
visu acuit / oc'z clarificat / macl'az
dest, ? pānuz / h' e. p' petr' hyspanu
¶ Itē nald' pb. ad uisu clarif. succ
cu rad' apii / clara oui / mel / ana
misce ? adde pl'uez caphoē ?
ana. Fca sil' fortit / ? cola p pannu
? ? ocl'is cu penna distilla ē exp.
¶ Itē succ' rad' bliti gelis ? misso
vngl'as oc'z dest. q. ¶ Itē ciner
sim huani cul' ?iecti, oc'z macl'az

Nota
bn.
Jo.

ocli' efficac' delz. Exp ¶ It' ad tela
ꝛ tenebras oclorꝫ medulla pis ꝯ
terat' ꝛ adda' succo rad' feni, ꝛ ip̄a
se cum eo p dies xv. seruat ꝛ mittat in
ocl'o misericz. vꝫ. Lib' d' natur' rerꝫ.
¶ Item kalnen aqu ca. sim rectite inf'su
ēpīm. prurit ardoēꝫ ꝛ angustiā ocl'o
ꝝ et sup' viat'. ¶ It' ocli lupi po
tati obtalmia sanat. ky. ¶ Itē pl'mo
lepor' inunctū cassiō tuoreꝫ ocl'o
ꝝ toll'. id'. ¶ Itē formica ōīs ctn d'
capitata ꝛ i palpeb's pō mordēdo
sanat. ky. ¶ Itē fel galli cū succo
celidōe ꝛ melle illit' ocul' visu p
fec acuit. ky. ¶ Itē ocli pica cum
potati visu acuunt. ky. ¶ Itē cinis
hirudis magne cū melle inunct'
caligeꝫ tollit.

¶ Capl'z. 17m. ad dolorē Aurium.

Succ' fol'. cume. agn'/ dolorꝫ au
rium toll'. ¶ Item lignum viride
frassini pō ī igē ꝛ liquore q̄d' in
ima eius stillat colligē ꝛ īp̄e dolo
re aurium sedat ꝛ auditū emme
dat. Exp̄i. ¶ It lūbricos terre ouia
formicaꝝ. fol'. ruce sil' tota ꝛ bulita
ī oleo cola ꝛ .j. guttā illi' olī tepi
di mitte i aure ꝛ obtura aure cū bū

bace z unge extio cu aure audi
tu auditu restaurat. ¶ It' i aqua occi
uata poe oleu z sucu porri z absi
thij z lac mulieris coq sb prius z
expme j gutta tepida i aure z
obtu cu bobace mae z pcea p
vj. hoas capi z iste aure patient
iferiorez z mudat leuit opti. ¶ Ex
p. ¶ It' i ca. cu mulsa vz lactuca
emplata ¶ Itm stuppa canabi iti
cta i albu oui multu vz i ca. cu
exp ¶ It' sola aq cu lacte mulieris
ca. emplata necta efficax est
exp. ¶ It' libra tre cu oleo ro. tta
z appoe multu valet. exp.

¶ Capl'z 18m d casu alic rei i aure.

Si lapillus l' gnu l' a'. sile i au
re cadat aliq vil' appoat os
ad aure z fortit isprez z dum pro
ea fortit sugat. Rog. ¶ It' si
vermes i aure itraverit mitte sucu
[illegible] ¶ It' mitte sucu fol'
persica exp ¶ It' pomu matuz
acetosu calefez applica auri
ex pte iferiori q adhet artori
aliqtlz aptuz. mae veniet ibi
vme tm dleat i odore pomi.

.Rog. ¶ Item oleum amigdalarum amararum et in
cleis persicorum multum aperit aures.
¶ Item contra vermes aurium stillet succus
absinthii. Cons. m. ¶ Item succus semper-
vive oleum olivarum succum porri lac
mulieris lactantis masculum pone in ampul-
la vitrea et coque in ... et ... noctibus apto
orificio invenies restaurare auditum.
Ovidius. ¶ Item fel caprinum mixtum cum
succo porri auri infusum dolorem tol-
lit et auditum restituit. Exp. ¶ Item
fel capre et lac mulieris separatim cum
melle et modica mirra summa est
medicina. Con. ¶ Item succum sempervive co-
ctum in cepa excavata sub prunis et suc-
cum expressum mitte in aurem et cepam suppone
more emplastri, mirabiliter valet in surditate au.
Exp. ¶ Item succum origani cum lacte
mulieris auribus infusus dolorem tollit.
Con. ¶ Item succum edere mixtum cum oleo
com., aurem infusus dolorem tollit. D. ¶ Item
porcellum, id est scarabei qui inveniunt-
ur in stercoribus, malaxatum cum oleo ro. et
calefactum in conca malignati si ole-
um intra et fer sufficienter, dolorem
aurium tollit. D. ¶ Item si lapis vel granum
in auribus ceciderit, ipsum rem molli
forti ... et si iaceat super aurem et
si detineatur ex tolle cum unco.

ſtante clauſis naribus ī ore p̄uo
cat ſternutationē ſi n̄ exit poē
vētoſā cū igne aurī ichāte l'
poē ebētinā l' nuſcā ī ſūmitate ba
cli 7 aurī ut ī hereat inſte
7 ex̄he · Platearii ¶ R̄ ſucci de
pe cū lacte mulieris ī iectu dolore
auriū tollit · D · ¶ R̄ ſuccū ac̄ biete
aurī apte ī iectū ſtatī dolorē
auriū tollit · D · 7 plateario · ¶ R̄ ſuc No
ci herbe tepidus ī iectum ſtatī p̄ ·10·
ſtē aurium dolorē 7 ſurditatē et
ſonos ex̄ neos nō ſin̄ manē ¶ R̄
adeps vulpis dolorē auriū mitī
gat D · ¶ R̄ fol' lauri aurī ī N
iectū ſurditatē 7 ſonos ex̄ neos nō
ſinit manē ¶ R̄ oleū confectū ex
anacardo ē ſūmū remedium q̄ ſe
dat dolorē aur' · Auic' ¶ R̄ oleū ī
quo amig dalas amaras fueri l' oleū N
iunip̄i / ā oleū decoctionis capitū aut bn
raphanū ēā 7 ſingla ualent aur'
patientes ex frigid' cā ēferūt · G · ¶ R̄
vmes auriū interficit ſuc' abſin
thij 7 ſuccū fol' p̄ſicop · ul' ſuccū
rad' · cucu · agreſt' · ſe · ¶ R̄ ang'
anguille cū ſucco cepe 7 iouis bar
be īmiſcat tepidum ſurditatē tollit ·
Auic' · ¶ R̄ ſuc' yſopi cū oleo cō

mixt9 cum tepido iniect9 grauē cau-
rin dolorē toll. Marc ¶ Itē succi
uz aceti cū oleo milii ap aures et offer
tat auditū pp sua subtilitatē Alb ¶ Itē
tēr cuia foruix et p lineū cola et
add succū poligonie et auribus in
funde vetustissi. dolorē emēdat.
G. i dy. ¶ Itē urīa pueri cū infusa
huores aurium extrahit et celeriter sa-
nat. p̄ i eod. ¶ Itē cepas et
ciminū cū oleo confrige et cal9 appone
dolorē aurium toll. p̄ idē. ¶ Itē
adeps ranaz stillat9 statī aurium
tinitū toll. Ph. ¶ Itē adeps leonis
l'vulp' aurium dolori et oīm alij do
loi multū vz. Esculapi9. ¶ Itē succ9
caceroz fluuialiū dolorē auriū
efficacissie toll. Ph. ¶ Itē cinx gli
ris cū al' auribus iniecta auriū dolo
rem emēdat. Plini9 ¶ Itē succ9 fo
l. salic' vltra et efficax cura ē 9 sa
nie ex aure fluentē. Alb. ¶ Itē
elebori al. 3. p. castorei 3. p. uit. 3 s.
coquat in optimo vino al. colet et illud
vinū tepidū iniciat. 9. mundificat.
multū coadiuuante extra 9 iunctū
l' emplastrū. ¶ Itē fel lepori cū cinx.
al. arzogia vulture hircu et nardo
sol. statī sanat. ky. ¶ Itē coctū mure
i vino tritū et cū nardo bullitū cū

·3·

tinnitū dolorē

ciquim tolaz anerim sanat. ky.

Capitulum 19m de gutta roseacea.

Ad tollendum guttam roseaceam. R. lac cum aq. de inferioribus nucleis pinearum & pinguedo serratino cum lacte coniungat gutta roseacea absque dubio curabitur. Gir. Item stufa fiat cum palea ordei & avene & foliis malue & absinthij unge hoc unguento. R. farinam ordei & farinam fenugreci & boracis equali pondere pulveriza & confice cum succo cepe & melle despumato & unge. Ro. Item de gutta roseacea metamorphosi. R. cinfoe. ʒ. j. boracis ʒ. ij. farine ciceris ru. ʒ. iiij. confice cum succo cepe & melle rubeo despumato & inunge. Ro. Item leonis adeps cum oleo ro. ante faciem sanat a vitijs caloremque sanat plurimos. Item de impetigine faciei lactucam vites vinee & vite alba coque in oleo usque ad ʒ. partem cola & add. cera al. & unge. pb. e. G. idem. Item rad. lappaceoli in aceto cocta & super impetiginem facta sanat. Jo. Item idem facit radix plantaginis cum aceto & sale trita coletur & de tali colamine & aceto locum fricet. Jo. Item ad rugas tollendas de facie

Sulguaries nuncupatur gutta rubea.

et odorem eius tumorem expellendum. Radix cucumeris agrestis sicca terre cribra et misce cum aqua et lava fatiem et cum alia aqua frigida iterum lava et hoc fiat per dies .iij. et habebit mira effectus. Jo. ¶ Item ut tota facies fiat candida. de sanguine tauri fatiem linias maculas tollit et lipidam fatiem reddit. Jo. ¶ Item fimus columbinus in aceto temperatus et appositus ad maculas fatiei delet. Exp. ¶ Item est propter omnis rerum et centrum applicatum fatiei coloratum et placatum reddit fatiem.

¶ Capitulum .20m. de dolore dentium.

Si lavetur os sal in mense cum vino decoctionis radicis titimali sanat dolorem dentium. Exp. et .d. ¶ Item sal cum pistu confectum et ad ignem combustum superpositum denti perfecte sanat. exp. ¶ Item in vehementi dolore mitte succum edere terrestris in aure partis dolentis dolentibus partibus et statim dolor cessabit. Exp. et .d. et .6. ¶ Item acori succus in aure levius in naribus iniectus idem facit. ¶ Item semine iusquiami perpone super carbones et fumum per embotum recipe in dente vermes occidit et dolorem sedat. Exp. et ¶ Item inunge dentem de medulla caballi certum est quod sanat. Exp. ¶ Item farina nigelle posita in dente perforato cito sanat. ¶ Item lavetur os cum

oxyzimate rad· bedegar, dolorē tollit,
· et m· ¶ Jtē ipse dēte de radice ra-
fani, et fricet dētes et gingiuas, dolorē
tollit. D· ¶ Jtē ut dētes nunquam doleant
liquiritiā cornu ceruini bulli cū aqua in ol-
la rudi, et mitte sepe in ore ubi ē
dolor· D· ¶ Jtē vinū l' aq̄ [illegible] de
coctiōis ciclā. aq̄ sit ore tētum dolo-
re dētium lōgius et arcet. D· ¶ Jtē suc-
cus ciclamee positus in aure l' nare cōtra
eius dolori dēt' oppōti. dolorē tollit. D·
¶ Jtē os dactuli accēsum, pone int' dē-
tes, et tollit dolorē. Exp· ¶ Jtē i sucado
bot' vit' aq̄ cōtrite rad· mori usque
ad mediū et lauā os, et dētes, et nun-
quam dolebunt. Ky· ¶ Jtē unge dētes su-
co cappari q̄lz die, et nunquam dolebunt·
¶ Jtē frica dētes sepe cū rad· l' succo
pastinace, et tolles inmēsum dolorē eo-
rum. Marc· ¶ Jtē lapis inuēt' i sui a-
sina q' algagestu vocat, qd' si dēte
hoīs mortui dēs doles tāgit, absque
du· liberabit. et exp· ¶ Jtē rad· dicta
in portatur tollit ardorē dētium. ex-
p· ¶ Jtē q̄dam hba forte ad modū dē-
tiū q' dr dēs animi, appo dēti do-
lēti, ardorē tollit hec expertus sum· ¶ Jtē
nuc' rad· iūi cū te cū oleo, et succū
mitte i aure alteri q'z dēs dolz, et
liberabit. Exp· ¶ Jtē cōtra forte dolorē,

al' dyp mi·

aq̄ violas i vīo ⁊ tene ī ore · Exp ·
¶ Itē g̃nu ĩ· opiȷ̄ teneaſ int' dētes
stupefaciēdo dolorē toll'. Exp. ¶ Itē
acetū i q° rad' iusquiā bulliet do
lorē toll' & in os laue ⁊ diu te
neat · D · ¶ Itē cōm ciminū adustū
dec albedīt ⁊ thuz abstergit dētes
fortit ⁊ sterg' gigiuas ⁊ sedat i
flatē dolorē · Avic · ¶ Itē ad dolo
rē poē herbā scabiosā dētez sup
dētes · ¶ Itē lactucas i olo coctas
tepidas suppoē · ¶ Itē tē int' dētes
duas dossias allei ⁊ liga sr̄e bchi
uz illo parte q̄ dolz dēs ppe ma
nū / totiuz dolore aufert · G · i pas.
i· Paur° ¶ Itē expte dolēti stilla i crure
succū blete ⁊ succū cucur. alimi
s· fol'· dolore dētiuz toll' · D · ¶ Itē
i decoc° origani lauet dētes / l' sti
pes aceto poat i dēte / q' sr̄e del
bitas nutat dētes · G · ⁊ ro · viat⁊
⁊ 9° · ¶ Itē serapin gttusū ⁊ cauu
dēti inmissū / dolorē toll' · D · ¶ Itē
acetū decoc° colloqnt · diu tentū
i ore sumū ē extre. vl' sī i coti
ce ei9 coqt ⁊ G · ru · ⁊ · G · sr̄e vitē ¶ Itē
lac titimali cū farina frū' pista
tū ⁊ i foramē dēt / positū frāgit
dētez · 9° · ⁊ · D · ¶ Itē iple cauū dē
tez d' gūmi ede / dolorē toll' · D ·

¶ Itē tīgāt dētes dolētes cū rad· opij ra-
nar / statī dolorē tollit / 7 dētez frangit
· p· ¶ Itē laua dētes cū aq̄ decoc̄ois
balaustie / 7 suppone puluerē balaustie
dētes mobiles firmat / 7 reū prohibēdo
ro· tollit· p· 7 ex· ¶ Itē fac gargari-
rismꝫ ex decoc· salue· rute· piretri·
ysopi· ellebori nigri / rad· calamenti
7 stipitis origani / 7 de parte eius / 7 mitte
in aure pro dolentibus cū oleo· exp· ¶ Itē
si dolor nimis excedat / suppone opi-
um cū vitello oui semicocto distempa-
tum· ¶ Itē si dēs cauus impleat ster-
core arietini / dētez rūpit / 7 dolo· tollit /
¶ Itē q· g· semis ede / coq in testa ma-
lig· cū oleo ro· 7 dextere aurei infunde
ro· dent simil tollit / 7 eius p· ¶ Itē ra-
d· iusquiami igni forti calefactā si ap-
plicatur dolenti denti / 7 radicibus eius a-
to cadit p se / caue tn̄ ne alios tangat
quia oēs cadet· bartho: id fac illa
s'aura se dētes· exp· ¶ Itē puluerē
piretri cōfice cū lacte titimalli / et
galbano / 7 pone sup dētez / 7 frangit
7 dolorē tollit· p· ¶ Itē rad· ebuli dē-
te frica / de· mox tollit / exp· ¶ Itē su-
cuz affodilli pone in aure / 7 tollit
do· dētis ptis opposite· p· ¶ Itē fiat
suffumig· ciarree· ¶ Itē rad· iusquiami
coq in aceto / 7 teneat in ore / imediate

dolorē dētiū toll^t. Mac. ¶ It̄ succus
nasturcij positus i aure illius ptis a q̄
dēs dolz, dolorē toll^t. Id. ¶ It̄ .i. radix
malue admota denti dolenti dolorē
toll^t. Id. ¶ It̄ extrahe sinistro ferro radicē
senationis, et tange cū ea locū dolentē
3^bus diebus, et iterū repone ea i locū, et q̄n
eā eradicasti nichil iuuat nūq̄ aplius
ille dēs dolebit plius. ¶ It̄ ysopus
bulliat i aceto, et in forme tenet dens
dolens cito dolorē toll^t. Mac. ¶ Itē
rad. piretri filon, i aq̄ decoctis eius i
ore tenta, et cū gargarizata dentiū dolorē
toll^t. D. ¶ It̄ decoc. fol. tamarici dolo-
ri dentiū subuenit. D. ¶ It̄ plures fres de
dentibus caninis appositi dolorē dentiū fu-
gat. Sextus ad oct. ¶ It̄ dens tactus
cū lacte canis cito emittit. Id. ¶ It̄
cerebrū perdicis cauo denti immissū ipsum
rumpit et dolorē toll^t. Id. ¶ It̄ aq̄ l' vinum
i quo decoquitur fol. pini l' cortex ra-
dicis eius ore sepe lotis dentes et gingiuas
firmat, nullaz vinula et tamen os defendit
ab omni querela. D. ¶ It̄ succus rad. peu-
cedani l' herbe ferrarie dentes nectus
dolorē nō admittat. D. ¶ It̄ ruta co-
cta i vino et sic dolorē gingiuis em-
plastrata sedat humorē toll^t do. Expertum.
¶ It̄ rad. sparagi trita, et cū lana
denti dolenti apposita ipsum sine dolore

exp. o. ¶ Itē fol. salvie sr̄ dētez dolē-
tē po[s]ita dolōez auferūt / et dētes q̄ cito
a feris ledunt cōfortat ut a frigore nō
ledant. apli. Exp. ¶ Itē si d' pice ce-
rina q̄ classa dr̄, impleas dētes ca-
uos ipsos accepti / et rumpi faciet / et
si diu tenuer̄ ī ore oīo dolōez toll-
lit. o. ¶ Itē mastix mollifica cū albu-
mi ovi appo[s]ita ungit fissuras labiorum
Exp. ¶ Itē ep[er]ne stellionis sr̄ dētez
dolētez positū stati sedabit do. G. ī
pul. et auic. ¶ Itē capilli hois cō-
busti misceāt cū oleo ro. et mittit
ī aure / et sedabit do. dēt. auic.
¶ Itē rad' apij collo suspēsa sedat
do. dētiū. id. ¶ Itē succū ede t' vel
ps mite ī aure eiusd partis ī q̄ do-
lz dēs. mira ē effcs. G. ī pul. ¶ Itē
si dētes sepe lavet cū aq̄ a-cere-
tic rad' de grus dētes firmāt et
gingive corrose sanāt. Ce. m. ¶ Itē
decoc. balaustiarum / vel pluis eius ap-
po[s]ita id' fac. ¶ Itē pl'vis coralli ap-
po[s]it' ē sūm ī cōforta[tione] gingivarum.
auic. ¶ Itē mastix masti[ca]ta a ie-
iuno ore do. dētiū toll[it]. p. an.
¶ Itē rad' millefolij masti[ca]ta ie-
iuno ore, do. dēn. toll[it]. ¶ Itē rad'
marrubij potata / vel masti[ca]ta ieiuno
ore, do. dēn. mox sanat. id'. ¶ Itē

·l'· fragarie

folia fragarie mastita· statim do· de·
tollunt · Exp· ¶ Item lig[nu]m fraxini macera-
tum in aceto & diu ardens i[m]p[o]ne denti [com]mo
pr[ius] repleto tyriaca mitigat· vz· platea[rius]·
¶ Item corp[us] rane & ip[s]e pinguedo ap-
plicata· facile fac[it] dente[m] eradicari [...]
so dentes animalium sum[m]e ea cadunt
¶ Item gingiue fricet[ur] [cum] dente delfi-
ni mult[u]m iuuat[ur] in dentes l'[vel] si tanga[tur]
ip[s]o dente· plin[ius]· ¶ Item rad[ix]· pilosella
porta[ta] toll[it] do· de· Exp· ¶ Item rad[ix]·
dipta[m]i porta[ta] toll[it] do· de· Exp· ¶ Item
capsula facta ex gu[m]mi celsi denti s[uper]
app[osi]ta· dent[is]· putrid[um] sa[nat] do· exh[ibet]
lecti[...]· ylanc d[e] qua i[...] de pl[ur]ie ra-
d[ix]· appo[sita] ¶ Item spolium serpent[is] decoq[ui]t[ur]
i[n] aceto & acetum diu i[n] ore teneat[ur]
q[uod] a· b· se vidit· & Ro[...] ¶ Item caput ple-
n[um] [...] sinapo mille fo[lium] potatum do· de·
toll[it] sine mora· Exp· ¶ Item gaudium sa[n]cte a-
bbe Apolo[nie] virgi[nis] ut q[ui]c[um]q[ue] in ei[us] meo-
ria[m] [...] fecit q[uo]d ille die do· de· no[n]
molestet[ur]: ¶ Item rasa rad[ix]· moribu-
la i[n] vino & teneat[ur] i[n] ore statim cessat
do· ¶ Item id[em] fac[it] vinu[m] decoc[tionis] rad[icis]
eade[m]· E· i[n] eod[em]· ¶ Item rad[ix] lapidu[m] q[uo]
a[lite]r gigio[n] nom[inatur] collo suspensa do·
de· toll[it]· D· ¶ Item· iij· vigule arboris
cornu q[ue] nodu[m] fructu[m] fecit san-
tat & cu[m] eis dentes dolentes tanga[n]t[ur] sepe

ilati do. tollit. exp. ¶ Itẽ si g. i. sal'
inolutis i tela aranea ꝛ ipo
sitem de. pforato sana. ky ¶ Itẽ
comes n̄tris, ai mltor pedu, io
mltiped' vt si aa pūgat ꝛ ai a
ai dēs do. tāgit eff'iacit do. ces
sat. ky. ¶ Itẽ rost' aius pici col
lo pōitu do. de. treinule ꝛ sepna
te arat. ky.

¶ Capl'z. 21. d' fluxu sāg'is narium.

Vec itaqꝫ pōam expssi i na
rib' sāgēz strīg'. q'. ¶ Itẽ ca
ue ne ag'z l' a' strīgat cop' ꝛ
teat plea man' d' btā sāg'naiā
sin btā pastor' qd' idē ē, cū oclop
ꝛ fixe aspitiat solo aspcu rētiet
sāgēz. exp. ¶ Id' de d' btea. ¶ Itẽ
sucꝰ morelle poat' re ēpa, si flu
at a dext' nar' d' ante. s. splene
sāgēz strīg'. exp. ¶ Itẽ pl'uis fabe
dcorticate ipo' sāgēz rētiet ꝛ d'
vulne. D. ¶ Itẽ medietas fabe i
pō' s. vulnꝰ solidat vulnꝰ ꝛ sāg'ez
rētiet. exp. ¶ Itẽ lapides sci poin
se tp̄or' deas ꝛ bn̄ p̄ssi rētinet
fluxu sāg'is. exp. ¶ Itẽ sucꝰ vrti
te narib' ifusꝰ rētiet fluxu sāg'is.
D. ¶ Itẽ sucꝰ vetice i narib' imissꝰ
fac fluē sāg'ez. Fron ante illi

mit9 fluxū strig. D. ⁊ Mac. Itē
millefoliū odoratū l' bibitū retinet
immissū ꝑuocat. Exp. Itē lap[is] ias-
pidis potat9 ⁊ applicat9 retinet.
Lapidari9. Itē cinis fol. ⁊ rad. ru-
te narib9 insufflat9 mire sāgēz strī-
git ⁊ vulnera solidat. Exp. Itē pre
sāguis cōbust9 ⁊ pulu9 ei9 narib9
infus9 fortiter strigit ⁊ vulnera solidat.
Exp. Itē si fluat a sinistra nare
pōe ventosā sr splene. Si a dextra sr
epar. Simil' si mlr ē ead rōe pōe sr
mamillas. Exp. Itē i mlre sāguis potat
stipa i albū oui sr mamilla pāt
fluet cū sāguis mamelle. Exp. Itē
testiculos emplastra cū argilla ⁊ ace-
to ⁊ albū oui ⁊ statī cōfortat. Exp.
Itē iaceat supin9 ⁊ tot nudus ⁊
distille sr faciē ei9 aq frigida cū ace-
to. hꝯ ē certū. Exp. Itē sāguis narē
supposit vulnm statī sāgēz strigit.
Ego autē dico qd plures vidi. Itē
si i fūda pili lepris i aq ⁊ aceto
⁊ imitat ē ūrna le Exp. Itē cinis
cornu vacce iniect9 cito retinet. Exp.
Itē pl'uis fcs d' attramento supposit vul-
ni cū cine rad. filic sāgēz strigit
⁊ vulnera sanat. Exp. Itē cinis
rane cōbuste i olla bn sigillata aez
fluxū sāgis d' vulnib9 sedat soli-

par ꝯ ueñas / ⁊ arterias / ⁊ ſanat co
buſtiões. Raſ. Item ſanguis teſtu-
dinis. tur. ⁊ colube / ipo' ſāgēz
d' uulnere fluētē / ſalubrīme ſanat
.d. Item urina hois cū cine uiti ē
plata / ſāgīs fluxū ſiſt'. Auic. Item
cinis filtri obuſti cū pl'ue thu
ꝯ al. mixtꝰ ⁊ inſufflatꝰ / ſāgēz effi
cacit' ſtrīg'. Exp. Item maſtica
rad'. urtice dū poſſis trāſglutire
ſine du'. reſtrīgit ſāguiē. p. lu.
Item maſtica p̄uincā / donec poſſis
trāſglutire / ſꝫ tn̄ nō trāſglutiat' / ⁊
ſtatī reſtrīgebit' / ſi i ore q̄s eā tenuit
nō poterit emitte ſāg'. Item pl'ius — exp.
raſure cambi / l' ſātagīl extra / cū
ſucco urtice ꝯfectꝰ ⁊ imiſſꝰ i na
ribꝰ / ſtatī retiet ſāgēz. Exp. Item
gipſū obuſtū / ⁊ cū pil' lepor' t'tū
⁊ cū albū. oui emplatū / ſāgēz re
tīet / ⁊ d' arteria. ꝯ'. Item q̄dā
hba q̄ uulgarit' dr̄ cādella / l' roſ
ꝫ porci / t'ta / po' lr̄ utraq̄ maul
la / ſāgēz retiet ut nō fluat. Eſt
aute hba hꝰ ſtipite / q̄dratos
⁊ uacuos folia aliq̄ntlꝫ ſpinoſa / ⁊
mollia / ⁊ cū frangit' / mltū lac emit
tit. Exp. Item cinis rane obuſte
po' ſr ſāgīs locū ſtatī retīet flu
xū eiꝰ. p. ⁊ Auic. Item fim' apri

recēs / papirū ē xme. ꝯ fluxū sa-
guis ą narib⁹. In h° ᵭ naris rex
iuerit h° septy. ¶ Item sucus fimi asi-
narib⁹ l' vulnꝰ iniect⁹ fluxū sāgīs
/ ꝛ ꝯ vene / ꝛ artīe oīo strīgit. haly.
¶ Item petasilon bibitū / l' illinitū
sāgīez nirre strig̃t. ꝯ ¶ Item cinis
plumarū gallīe insufflatū sāgīez stri-
git. ¶ Item succ⁹ rad. violarū mas-
tic̃e ꝯglutīt ꝯ se pe statī sīstit vul-
nis fluxū. Mac. ¶ Item cinis ur-
tice īsufflatū naribꝰ statī vz. 6.
ī dy. ¶ Item liba' tre / cū thure albo
/ ꝛ albū. oui valet. Jd' ide. ¶ Itez
fol. enule tīta / ꝛ ipo'tā fluxū sā-
gīs strigit. Jd' i d'. ¶ Item cortice me-
dulle capifolij / ꝛ rasura rapha-
ni tre / ꝛ vz. id' ide. ¶ Item cepa sic-
ca / ꝛ ipo'ta sat' pdest. Jd' idez. ¶ Item
si ueca rupta īterī⁹ bibat parz
ᵭ seie nasturtij. Jd'. ¶ Item ad idē pastez
.i. boliar. gumī saracē. ꝑte altez
ꝯgāti 3. ¶ tepa cū vīo vetī / ꝛ fac
pillas / ꝛ dab' tres. Jd' i d'. ¶ Item ad
idē / lac cap'e coq̄ cū ꝯgato / ꝛ vte. Jt.
die ī mo' m elec'. Jd' id. ¶ Item argil-
la gtice cū aq̄ro. ꝛ aceto / ꝛ fac em-
plastrū sꝰ totā frontez statī ꝛtinz.
h° e°. ¶ Item siphiai / ꝛ boliar. cum.

pluuia vel cum aq pluuiali madefac per
dies .iij. exp. e ¶ Item pili leporis
triti et confecti cum albu. oui sepositi omnem
fluxum sanguinis sistunt. haly.

¶ Capitulum .22. de paralisi lingue.

Si lingua subito propter frigus distorq
atur statim fac gargarismata
de vino decoctionis salvie. rute. piret.
et costi. et confer. exp. ¶ Item pone in ore
et sub lingua pillas istas. ¶ R. ca
storei. piret. rad. peonie. confice
cum tyriaca magna multum valet. exp.
¶ Item unge exterius cum oleo bursa pastoris
vel cum oleo de junipero vel cum argento
vivo ... cum castoreo et
piret. valet in omni paralisi de frigore ca. ¶ Item
ruta. piretrum. salvia. cinamomum. sy
napis. sal bulliant in oleo usque ad me
dietatem. et inunge multum confortat. ¶ Item
si nervus motivus impediatur fiat
emplastrum super occipitium de vino vit. cum
pice. cera. oleo antiquo. axungia ver
ris et stercore columbi. calce viva. fi
mo humano. castoreo et piretro.
¶ Item si ledatur nervus sensitivus
pone emplastrum in prora capitis quia ibi
dicitur alius esse origo mobi pone in em

sup mebz lesu/ h oia neqz h d. Exp.
C Itẽ si ligua iflat. l gula/ sup(er)pone
zaphiz eleptu/ q tumore toll.

C Caplm. 23. d vuula (con)strigeda.

Si vuula nimis laxet/ fiat
minutio si ap(er)t/ (et) p(ost)ea fiat
gargarisma cu aq/ (et) aceto decoca ou
balaustie cupulo(rum) gradiu (et) silvn.
C Itẽ fiat pl(u)uis d pip(er)e (et) achatia
(et) sup(er)pot vuule cu police. Re. n
ri. C Itẽ iplea media testa nuc
d pice galbio. (et) opoponac (et) ca n
pone fotanelle colli/ p(ost)ea occipiti
uz nilu elevat vuula attrahedo
(et) meli? e/ si pont a. ps silr i u
tice capit(is) raso/ l testa oui silr
iplena. C Itẽ ponat ouu plearia
decoca (et) calidu (et) dat cu cltello
rome m (et) ps vacua/ appoat uti
ci capit(is) raso. ist e medi. C Itẽ to m
ouu bn coctu (et) (con)iuncto cortice/ (et) ssu
aliqntlz appoat vtici. Exp. C Itẽ
ofitia quinu rute. se. lynap. th
pix. opoponac galba m. (et) ceri actu
asse appoat i cronica modo h
e. C Itẽ cauteriz cu auro e ult m
rome m. Exp. C Itẽ cinis rad. nu

lini combuste subiectus vmule eam leuat de scaldo humore. ¶ Item puleg. cum aceto tepidum paratum potum et naribus applicatum loquelam subito amissam statim restituit. Experimentum Mac.

¶ Capitulum 24m de squinantia.

In squinantia fiat primo flebotomia mag. postea vene gargarismus repercussivis iterum et extrinsecus vene euaporatis ut mane extrinsecus euaporet iterum ut de sucus solatri maratri in quo coquatur lenteis (?) ex eo liquoris et paz cassiek. Postea fiat unguentum de ueis sub lingua. quod est de aceto et melle decoctum balaustie acatie ypoquistidos hoc est et apte ex tionem cum absinthio torrefacto cum et silibus hoc est. ¶ Item stercus canum iterum cum galla insuffle et desuper emplastret quod mirabiliter iuuat. ¶ Item terat corpus lilii et fimetum et ficus et distempere cum lacte porcino quod coctum et gargarizatum sua proprietate rumpit apostema. ¶ Item hirundines maxime que ueniunt in arboribus emplastrate sed oua ualet ad squinantiam rumpendam et mutandam. Experimentum. ¶ Item ysopus decoquatur in aceto de quo fiat gargarismus et consumet tumorem vmule maxime si flos eius pluuiatus vmule seruat cum

digito. platerii. ¶ Item uetola supo-ta
capiti raso, ua acutt' et sic eleuat. hoc
e. ¶ Item fac pultes de farina siligis
qui liquidis cu aceto decoctis ferute, api
des et da ad sorbendum, loquela quam missa
restaureat, effectus eius e mira. Exp. ¶ Item
cimis rad. aneti i aceto uuula infla
ta desiccat et eleuat. so. ¶ Item rad. ce
lidonie ita bulliatur i uio, de quo si fiat
e garganisma uuulam siccat et cap purgat
. c. m. ¶ Item dyamoron, acetu et mel
mixta cum garganiza, statim siccat u
uulam et similiter glutum, michonig dicit, de
dyamoron, quod os caus uuule et pa
lati adiuuat. ¶ Item rad. enul. enul
sa, i pecia no tetigit terra, collo pa
tient suspensa, cuius scle cuctos uuule mo
bos tollit. ¶ Item emplastrum fit de stercore ca
nis et hois et de felle taurino, mixtum a
vz. Gilb. ¶ Item fiat garganisma de d'aq.
rauni sagi et fimo canis, cito ap.
apri. ¶ Item audiui a plibus expertum
quod ubera terra et emplastrata cum sanat.
plures squinanciam de sputum. Exp. ¶ Item
d. d. quod ubera ligata sub morel, eos
apt et sanat. et sup g. ¶ Item flos ocu
lorum coestis oi tpe, squinancia naturali no
patitur. d. ¶ Item terra rubri. yrundinum
tuore fauciaz et maxillarum tollit.
d. ¶ Item balanstia et camphora plura

zam ꝛ sepo^ta e bōa medi^a ad elenā
dy ymula. Amē. ¶ It ist e expti.
¶ Rx. seis rose. lb. s. sucti barbe
hyrcine. ʒ. iij. decoq̄t̄ i melle
l vīo ꝛ fac gargaris^a. Amē. ¶ It
ad sanā q̄z pielosa cōbure yrudi
nes uetes i olla rudi ꝛ puluez mis
ce cū melle ꝛ cū pēna gulā iteiō
vnge. 6. ipus. ¶ It i pielo tolle
sag^e ꝯ d' uetoꝛ mr^e scapulas po^ts
mltu minuatt mag ꝛ e h^t ad oppo^m
·6· ipus. ¶ It iuolua^r extiq̄ tota
gula lana sucida ifusa i deco^ce y
sopi ꝛ olo oli^s. 6ir. se viat. ¶ Ite
i cū feia bulliat i vīo foli mādā
ton ꝛ agrīppi. dialtea. ꝛ stupe i. iun
gat ꝛ iuoluat ꝯ iugat āt. n. ꝛ dia
fore sim. fac. ꝯ ¶ It filu seicuz
iūngat i sage nnu ꝛ cū filo il
lo vipa cōsglutiā mltu vz. ¶ Ite
sto cais ab. cola ossa comedēt gā
guizāti ꝛ extiq̄ emplaust. ʒ. mltu
vz. ap̄d. ¶ It sto ifaty sile. ¶ It
fimꝯ huanꝯ sto cū melle ꝯfectꝯ
sanā ꝯs̄ ꝑuat. D. ¶ It fiat ēmplz
d sto oē hois i fimeto regti ꝛ viu
m arbor ꝛ amie thure ꝯbusti. et
azungia ꝯyrogrillor. i. curmclo
ꝝ hoc miat ꝛ extiq̄ atth ꝛ ru
p^t api. ¶ It dilig^t caue ne vtar

extrio expulsiuus, sed dissolutiuus et at-
tractiuus et maturatiuus; interius autem
uirtus dissolutiua a principio et uirtus ex-
pulsiua in augmento dissolutiue pati et
principalis expulsiue in statu uirtus dis-
solutiua. hec. ¶ Item scabiosa gar-
garizata uel bibita uel emplastrata
squinanciam desperatam sanat. exp.
¶ Item in ore aperto pone baculum ne possit
claudi et considera locum apostematis et cum
ligno acuto crepa; nichil est tam effi-
cax. Platearius et quidam alii sunt experti.
¶ Item reuelatum fuit diuinitus beato Boni-
facio episcopo ut cartam potum parrochi-
anis suis squinanticis libera, q de mo-
st dnois et emplastrum, omnes cura-
ti sunt. ¶ Item ad uuulam eleuandam
auidis sal liga in panno et appone
fontanelle colli; multum ualet. exp. ¶ Item
contra squinanciam oro bona. ¶ Dominus vobiscum. xe. ve
deus ne / per uirtutem tui sancti nominis vii et
per orationem beati blasii martiris tui, liberare
digneris famulum tuum uel famulam tu-
am ab infirmitate gule et gutturis et
uuule et aliorum membrorum suorum. Qui
vivis et regnas deus per omnia secula. Amen. et
dicat orator ter orationem et tunc pr-
ut. ¶ Qui collo circumdat a quam
quidem nerinus, et quod cito pruri-
tum ad gulam, tamen cito suffocat. hoc mapp

·n· a parte posteriori / et fac duas cau-
tas / et coniungunt in gutture / quibus conclu-
dis homo moritur. ¶ Item contra hoc / recipe
ciminum / bene al. et scaz / et tere / et pone
in olla noua / et bulliat in vino forti
quousque desiccetur / et ponatur cum dictis in collo
toto / et ligetur / et fiat flebothomia
sub lingua / tam cito curatur hic ego.

¶ Capitulum 29. de Reumate / egritudinibus pe-
ctoris.

Gummi ceresorum dissolutum cum vino
veteri / et datum ad comedendum ex
aspiratis arterias pectorum optime le-
nit. d. ¶ Item auellane assate terre
/ et date cum mulso antiquissime tus-
sis molestiam tollit. p. ¶ Item contra stil-
licidium reumatum antiquum periculosum / et
contra ulcera pulmonis / raso capite
apponatur emplastrum de se- synapi / et
cera / et ulcerabuntur cutis / et reumata sic-
cabuntur. d. ¶ Item bacce lauri bulliat
in aqua / et fumus receptus per nares et
aures / firmiter reuma. i. stabit. s. ¶ Item
fac stupha in introitu lecti de sandraco
/ et olibano ponit / fac per naras / nichil magis
reuma sistit / et cerebrum confortat / hoc est.
¶ Item assa ficedula data in cibo / cum ·Nō· cibatum
uino sorbili / opilacionem tenuem de grossis
/ et viscosis humoribus existentibus in pulmone

apit, et asma cuat. cc m. Item
lixiuiu fcz de cinibus, maxie qe
cis, huores scilicet fluu dissolido, et con
sumendo apter plumonis efficacie
opilacez, maxie si ex aliq ve
neosa sitam e medicia qd. d. Item
plumo vulps spir. vz. anelosis, et
ois scite plumonis. ovrti9 et 9.
Item ligua arietis, cocta, sepe e
vtile. G. sr viat. Item plumo fi
ni catis aspga scr siliz vel pami
itictu melle, et azogia ueri liq
fcta, et pnat scr pect9 vel scr loraz
sigua, ti mltu vz. G. sr viat.
Item se. synapi gstita cu ditib
piguib, et dict i leo dissolut hu
more gssuz, et apit plumonis opi
larez, et apit et vias anelim e pl
mois. a. Item fum9 auripig to
p os recptm asma e huoribus
gssis, et viscosis solu. cc m.

Capl3 26. 9 sputu sagui m.

Quando qs spuit sagez vel p93
vomit, da ei bibe succi ce
ti nodie, q vulgarit dr ligua pas
serina, et stati cessabit. exp. Item
azugia anser. gallie. porca. a
nat. medulle bouine, butiri

:; receptis. oli viol. :;
:;

rectis, oli viol. an. ostitiat dia
ligstica / z addat aca al. z gumi
ara. z dragagantu / ita ut sit ad
holitudinem vngti fiat prius stupha
s. pect cu decoc maluanisco / de-
n sudz / z tuc vnga pect / z supa-
pell' vulp l' filis ei cal n pl ex
tu iuuat. G. se viat. ¶ Ite fic
sicas z ligritias coq i vio clao
al. et prius iple fic se. synap / z
vinu bibat qz nocte qn comedit
fic / oez clausaz pl monis apit
vt libe possi ispirare. Exp. z. d.
¶ Ite gumi psici artu / screatib
sagez / miro modo sbueit / z clausuras
oaltas thorac apit / z pl mois
viscera pgat. D. Jo. fac gumi a
migle. ¶ Ite plus moror licorz
e ult m emen screatib sanguez.
¶ Ite syr de emotoicu passioez / q
n melh e n vtili / nil effica
ti vt d. Gilb. ¶ Rx. yppoqstidos
chimolee. boli ar. acatie. coral-
li al. z ru. plumbi assai. mu-
mie. mete. psidie. galle. bala
ustie. gumi ara. dragagati. si
phia. corrigiole. se. arnoglosse.
rosi marim. sangus dra. sang ∴ p ros
narie. an. z. viij. zucari. lb. iij. siriaci.
fiat syr cu decoctie arnoglos

ſe datus cū d'coc. acetoſe acreceor lēticlor
meſpilor mixtū vz emōtho. ꝯ diſſi
teric / vomitū ꝛ fluxū mixtū. ꝛ
ſilib. ¶ Itē plūis olib ſapie cū aq̄
bibit' aſma. ꝯ oīo pdeſt. ¶ Itē chi-
m9 epi. terat' ꝛ ī vio bulliēt' te   . l. epichi
neat' die ac nocte ī olla bn̄ ob
turata ne fum9 exalar' poſtea coleť
ꝛ coda' mel xii. diſpūm / ꝛ det' ī
itītu lecti mire ſanat aſma. D.
¶ Itē amig'lūz. catū ſangīez reici
ētib ſing'lar' ꝑſidiū ē. ¶ Itē rad.
dragōthee cū melle ſūpta / hūo
res a ptore expell' nō cōditos. Mā   . l. mac.
c.

¶ Caplm̄. 27. d' dicapi iamitice.

Ob ꝯz gallīaz ī naſe vndiq; ob
turato / cōc plūmas q̄ dūe
p9 ſit ꝯſūpte / tūc exhe / ꝛ applica
gallīaz fumātez narib ī ſir / ꝛ ms
da potū. Si tn̄ ſint cū gallīa ꝯ
fortātia cor / ſic mac. aubele. ogi
mū. ꝛ anthos / ꝛ ſilia / meli9 eīt.
h9 e9. ¶ Itē lac cū d'mixtū vz. ¶ Itē
ta eī ill'd elec'm. ¶ R. liate aner. 3.
. i. māgu. utrīq3. 3. i. mac. 3. ij.
aubele ſpody. raſure ebor / oſſis
d' corde cūi / ſeica ꝯbuſti. ro. ogim.
anthos. añ. 3. ij. coral. al. ꝛ ru.

cin. ʒ. j. gariofil. ʒ. j. granat. ℔. j. mus
ci. amb. an. ʒ. ij. fac elect. quod pl
urimum mirabiliter confortat in omni specie si
copis. hoc est ¶ Item si fuit ex sudore
vel calore nimio da zuccarum ro. cum aqua
rosea et asperge aquam ro. ¶ Item corallus
multum confortat cor. dinc. ¶ Item h
gera. aloes. musci. amb. mac.
ozimum anthos. et silia confortant
ipsum cor spiritus temperando et calorem na
turalem. margarite. corallus. rasura ebo
ris. os de corde cervi. aurum argentum e
lectum naturale et silia confortant spiritus
sanguinis cordis purificando calorem ale
ando. yreiam elenam rad. affodilli
florem celeste hnis et silia confor
tant ipsum cor a veneno defendendo et ipsum
confirmando. hec colliguntur ex auctoribus.

¶ Capitulum 28m de Nausea et singultu.

Semen aneti torrefactum et odoratum
tollit singultum et eructuationem. D.
¶ Item bethonica confecta cum melle et da
ta ad modum fabe facit bene digerere ci
bum post cenam. Mac. eadem data con
fert vomitum. D. ¶ Item endivia cum
plantagine sumpta stomachum confortat. ysaac
in dietis. ¶ Item eadem aufert dolorem stomachi
et tussim et suspiria. Mac. ¶ Item

origanum potatum cum aqua calida statim tol-
lit morsum stomachi. Ibidem. ¶ Item gummi ce-
rasi cum vino veteri solutum et potui
datum fastidium et nauseam stomachi tol-
lit. D. ¶ Item aqua decoctionis apii omnem
estuationem stomachi compescit. D. ¶ Item
apium agrestem tritum cum mica panis
et cataplasmatum ardorem stomachi tol-
lit. ysaac. ¶ Item corallus tritus cum aqua bi-
bitus stomachum confortat et ventris sedat continue.
D. ¶ Item recipiatur malagranatum cum cor-
tice et accipiatur lb. i. succi expressi
et lb. s. succi mente et zuccari lb. i.
vel mellis et bulliat simul donec inspis-
setur et detur parum ieiuno cum aqua frigida
optime excitat appetitum. Avicenna. ¶ Item
succus malorum granatorum cum farina or-
dei emplastratus super os stomachi morsum cordis
tollit. ysaac et ypocras. ¶ Item radix apii
cocta et potata idem facit. Expertum. ¶ Item
verbena potata in sirupo vel cocta mi-
re excitat appetitum etiam est expertum.
¶ Item succus ebuli tritus cum melle ix
diebus tumorem stomachi tollit et ventrem sol-
vit. P. lu. ¶ Item radix arthemisie
et feniculi et folia absinthii simul trita et da-
bis cum melle tepido statim nocumentum
tollit. P. lu. ¶ Item mastix cum albu-
mine et aceto confectus positus super furculam
stomachi vel pectoris stomachum confortat et nocumentum

vinet. ccm. ¶ Item gedoarum mastiTiz
& ieiunio & insglutitu. do. ue.
toll. D. ¶ Item aleos sex oua innat sto
ci. D. ¶ Item ꝯ do. stoi d' fei. cu aper⁹
teat & bulliat i olo & sp emplet
cu. papiru e vme^m. ccm. ¶ Item fi
at caplz d' ʒ lb. ʒ. oliban & ʒ lb. ʒ. cere
& ʒ. s. gariofi. ccm. ¶ Item nepita
l. calamenti cu vio toll. do. stoi. ma
c. & D. ¶ Item plagelle ad mo^m. mem
pli d' stuppa ifudat i aq & ꝯpsse
iter ifudat i albu. ouor & sr eas p
ga pl'mo oliban subtil & pvat. j. se
oiff^m. stoi. et. ij. se pl's vtulos b
chy statī toll. uoitu. Expi ¶ Itē · i ceterō
mpbea cu vio bibita multu arcz
voitu nimiu & nets solacz cimini
bulli i aceto & bibit acetu & comedat
ciminu. h dno. G. i dy. ¶ Item id id
oliba^m & sucus mente & paz aceti si
ml' bulliat & fiat emplz i scella
stor. ¶ Item id id mastic. cimi^m. ba
ce lauri cu. ʒ. j. te & cu sucus m p
te ꝯfiz cu stuppa sr stoz ipā e mia.
effcs.

¶ Caplz. 29^m. d' lesione pl'monis.

ALiqn pl'mo ledit ex frimo ex
nimio potu. Aliqn ex pl'ue.
Aliqn ex calore vl' scate. sic accit i fe.

qn voitu e cu sage. fac syr. ros^m. & sucu
qnqz inue. & zucaro & da ad bibedu. jd. id.

acut9 et p̄pea multū sitī. Aliq̄n ex
clamac̄e. Al'n ex stillic̄ō reu̅t9. Al'n
ex usu salsorū q̄ nimis sc̄at. Al'n
ex acetoss q̄ exasp̄at. ¶ Lesio vero
ex clamoē. Ṗūo. pl'ue. aulcē sti
clle sana q̄ si ī ītitu lecti dederis ei
bibe aq̄ frī. ī q̄ fuit cocta liq̄ricia
et silia ī aq̄ tm̄gluitat p̄emdias
et sc̄to nocte moreet et mae q̄n su
rexit da ei modicū panis ī aq̄ eadē
stati extig̃nt. Jst̄ dē e°. Et id̄ fac aq̄
stiup. ¶ Jt9 stilliadini ṽtiet ed q̄
dem st9. q̄. ī ca° d' reuite et tussi ex is
te pill'e mlt̄u ualet q̄ sequnt. ¶ Rx.
gūi ara. dragagant. an. ʒ. ij. olibani
ʒ. ſ. si cōfitia cū melle. Expi.

¶ Caplm̄. 30m. de Pleuresiz.

Aunt pleuresis. p°. dīm̄ e. fle
botho a oppo te pt9 ¶ Jtz p9 ꝯf'
ma te3 d3 fi ab eadē pte q̄ ī p̄n
fluxꝰ e ad oppom̄ d'ienach. s3 p9 q̄
e hnor ꝯmicti enacnaāte e. p9 pt̄z
flebotō. 3 ṽtēdꝰ q̄ calidis r̄ p̄cus
sis ut mēbz ꝯfōte. et mā r̄ca
tat s3 si nō fuit abūtio fēia ac
tu ṽte r̄ p̄cussīs p̄ti euap̄atiue et
ptīz matatis et p9 ꝯsūma te3 eua
p̄atiōis cū fortioib9 matatis. Jn
t̄que optia ē vesica plea encea

decoc. camomille. & melliloti & fenugreci
& siliquis. Postea nunquam facias evaporacionem.
quia faceres maiorem attraccionem quam eorum
appositio operaretur contra eo. quia omnis evaporacio
attractiva est. Et multa alia dixit apu-
te mortem humorem subtiliando & meatus aperi-
endo auget reu ut tamen matura-
tus vel quasi sanatis & diuturnis sic est ra-
dix altee. ficus. liquiricie. amigdale. se. lini.
fenugreci. psilium. pulteres ordei & ficca
capilveneris. se. feniculi. endivie. se. papaveris
albi. mixta cum. ¶ Item accipi aquam
fedig hec experta est & sum periculo
quia statim lamine & humores pleureses
exire facit. ¶ Recipe rad. scabiose
lib. s. coral. rubri ʒ. ii. zucari quantum sufficit.
fiat syrupus cum ptisana & cum capi-
et parva decoc. ipsius. lib. s. succi
scabiose & pulveris coral. & non co-
letur. bonus quia dat haustum statim rubrum
per apertum & per sputum expellit sic recte
curatur omnes carnos stios. ¶ Item mas-
sa stamin siccatur cum azogia vel olo-
con & exempla sic curantur ulceras eze-
chia. ¶ Item fiat emplastrum de rad. al-
tee cocta & fenugreci. & farina se. lini
& butiro. hoc est. ¶ Item succus berule
& nasturcii cum aqua calida misceatur cum
azogia ueteri porci liquefacta & addatur
farina fenugreci. se. lini & feniculi & coor

bu.
jo.

Item
no.

ppt tin. Jstd e spale i pleureši / ꝛ pi
ploia . Ro. ¶ Jt̅ fiat e̅pl̅z opti̅ d
farina fenug. ꝛ se. lini / ꝛ feu̅ ꝛ ꝛ
d' fumeto ɔfitia̅ p̅mo cu̅ butiō / ꝛ
tal' p̅mo coct' ca. appo̅at ¶ Jt̅ fa
ri̅a fenug. ꝛ se. lini bulliat i olo
viol'. ꝛ butiō / ꝛ misceā cu̅ malua
dissōta . cu̅ azōgia p̄ca recēti to̅m sile
calefiat / ꝛ tepid̅ empletr̅ / ꝛ sepi'
renoue̅. Platear̅. ¶ Jt̅ ibibi̅ta lana
i dyaltea ꝛ butiō / ꝛ id̅ loco sepi'
īuolua̅ ¶ Jt̅ pte̅ fine̅ titu̅z ɔfice
cu̅ butiō / ꝛ dyaltea / ꝛ olo lauri / ꝛ
ca p̅te̅ cred' / p̅o fac empl̅z s' capi
caput / ꝛ xtro / ꝛ nid' b' ūnā les cura . h'
e. ¶ Jt̅ ruta bullita semat pleu
resi̅z cito. D. ꝛ Mac. ¶ Credo ī na̅z
i p̅ni̅o cu̅ aq̅ ligur̅. ita dicu̅t eā iu
uare o̅ia vitia pector̅ d' huoib'
gross. ¶ Jt̅ fim' ap̅cu̅z / aq̄ue scera by
sanguez / sing'. re p̅sidiu̅ e.

¶ Ca m m 31. ad Laxādu̅ ve̅trez.

AD laxād̅ ue̅trez / fel tauri.
alōe. ꝛ salgema / ꝛ oleu̅ / mis
ce. / ꝛ vnge orifi̅m ani / i momēto
puocat secessu̅. G. id̅. ¶ Jt̅ rad'.
ciclami' t̅ta / ꝛ s' vmbliaz po̅ta
ve̅tez mo̅uz. ¶ Jt̅ eiusde̅ succ' s'
po̅t' cu̅ bibace / l' lana / s̅cōa p̅gat /

.: p. aq̄ue scere
tib'.

·D· Item cerasa dulcia mane oree re
m· cu suis nucleis comesta, ventrem
copiose puocant, ita ut pedes infir
mitate inplicati habet· D· Item collo
quinti mixta melli, & tinnino felli
& sepo ventre dispo· D· Item pilla
.i. infecta statim mouz ve· expi·
cum e· Item suam acclaus iniecta
i lana, l· bibace, & ano suppo ster
cora duc· id· Item rad· malue co
cta tiui & frixa, cu azogia porci
veteri, addito f fe appo· ster sto
fu, mouz ve· expi· Item rad· e
buli, l· suam medicam cortice sabu
ci cu azogia, & plure stercore mur
mixtu & ptim appo ve· mouz
expi· Item supposito d· sapone du
ro iucto butiro, & beasplo salge
ma, l· cor ve· mouz· expi· Item
fencum cicu· asini· ras & sepo·
ve· mouz· expi· Item pl'uis ra
d· boie confecto cu felle bouino, vn
gu sr vmblicum, l· emplat mouz
ve· expi· Item malua & maual
cu axogia porci cocte & comeste
ve· salubre mouz· expi· Item de
cop i aq & oleo oli maual fea
chus man & bibe brodum cola
tu p primu ieiu sto, & hob valde
bo· ostin ve· Item R· ellebi al·

·q· ·q·

et mag. hermodatt. b. oīe al. et mag.
sepi. colloqn. de alre. cū. 9ficē cū
nebi agrēgia pōca / et cū noluer
laxare ve. inūge plātas pedū / et
si noluer vomite / vnge volās ma
nuū. Cū aūt volueris restrīgē / l aqua
l vnge cū macīaton. ¶ Jtē cū
cūa bo. d' herba q dr morosīz / et
abs dū pcabi. Ras. ¶ Jt. lād ū
cdūz cū att̄ meto tto / ītictūz ūge
et sepe / statī hebit solūcz ve. p. l.
¶ Jt. coedās nebl'as sīas d' kātina
sū ū. t. et fītīa cātnap' pīl'tū laxat
ṡ. ¶ Jt. iple testā media nucs bu
tiro / et liga sr vmblicūz / et tene ita
tota nocte / et laxabit̄ sufficiēt. ca
ue tū / ne i nimis moret / qr nī
mis retētīua dstrīuet. h. solo bu
ti° mēdi pātietēz 9stipatissi̇m usqz
ad sincopē laxati. ¶ Jt. sucū el
lebi nig. / ~~nige~~ inūge sr vmblicū
et suppone pānū ītictūz oleo / si nō
pot hēre sucū ellebi / pl'uza rad.
eb. cū sucō pollipo.. et morelle et
rad. cucu. asim. 9fice et ūge ut s.
et si vis ut vomat / sto sepe. G. i
oy. ¶ Jt. g.nū. j. sal. cō. suppo.ᵐ sta
tīz mouz ve. Expt. ¶ Jt. Auicēnn
mūz expt's. 3 os hōis mōtui / l d'
bēhio / l de tibia vacuū / iple eas si

mo illius quod nisi laxare, mixto micano
et obtinet fortiter cum cera, et ligatum
cum fune bene stricto ad terram piltat
in aqua fluentem quod diu erit vel fluet venter
illius cuius fuit factus, amoto ante cessa-
bit statim. Expertum. ¶ Item semina cocti
bullitum teres cum oxigala pone, et cum
tim in eadem aqua tere, et fac unguentum,
unge umbilicum. Idem in eodem. ¶ Item
fel taurinum, aloe, et salgemma, pone
oleum commisce, et podicis orificium inunge
unge in momento provocat fluxum
et scibala evacuat. Idem eodem. probatum est.
¶ Item eodem modo fel tauri, cum stup-
pa superligatum umbilico secessum pro-
vocat. Idem in eodem. ¶ Item idem facit
bleu lauri. ¶ Item aqua decoctionis cau-
lis cime sive tenere multum laxat
expertum. ¶ Item serum lactis idem facit. ylaac.
¶ Item serum lactis, ebuli, et mediane cor-
ticis sambuci agrestis, ellebori utriusque, ra-
dicis succum titimalli, anabule, eadem
malue, mercurialis, radicis polipodii ana
bulli cum butiro et oleo, postea adde
ceram quantum sufficit, et unge umbilicum
et cito laxabit maxime si addas sca-
moneam, esulam, fel bovinum, centaurea, nec
erit necesse alia medicina laxativa. ∴ vel unxeris
¶ Item si de eodem mixta feceris su- suppositorium
ppositorium statim laxabit. ¶ Item Recipe butirum

·& lume de pluma / sal gē^a · & fiat ung^z.
& unge podicem p̄ftide statī laxat
·corp^s· ¶ It^o sucū ellebri· cū volatī
cū farina molēd^i misce / & p̄mū
frige cū butiro / & sup^s ij vices p
gāē / post fē sto^z si i fēcios fē pui
blicitz · s · pdi · ¶ It^o aq dcoc^ois galli
antiq^i solu^t ve^t ky·

¶ Capl'm 32^m D' Restrictiõe fluxus vētr'.

STerc^o aninus sola ossa rodētis·
fōtit strig^t ve· Auic· ¶ Ite
tyriaca / uehemet ɔfet oi flux
ui· Auic· ¶ Ite asserit p̄mus·
: l'. cū · a'nisi· & miliū / & p̄ea t'cant^o & fi
at p'lmētū cū lacte vacce / l' cap^e
mltm cocto / & azogia rerū cap· fēti
fēmina ex eo^z mltū streig^t. Auic.
¶ Ite n' de actualit cu^o s fenz·
Auic· ¶ Ite opiū sepo^m ɔtinet flu
xū ve· ut qdā dicūt / q^a sulfereo ɔ
tinet p̄p^z· Auic· ¶ Ite renub· vest
ina^e · ppetrus / i retinēdo fluxum
ve· Auic. ¶ Ite lac / i q^o ceps nū
s^r mltū strig^t ve· G· i p'uss· ¶ Ite
poleta · i · spelta d' orggiza · l' decor
ticata · id' fac · s· ide· ¶ Ite rad^
altee dcoc^o bibita / ɔstit fluxū i p̄ri
ti uiuat · D · & mac· ¶ Ite i uetosa

cu ig^e fe^r ne· potui· p 4^or hoas retinet
az fluxum ue· dant· z expi· ¶ Itm
case^9 antiquus m^ltu coctu / z l'cau
si det· ʒ· j· e forti^9 oi re annoo· z p·
g· i pul· ¶ Itm aq d'coc^onis ei^9 e optia
danc· ¶ Itm depon dz / z stati ma cu
mia bolarii aliq^tlz torrefatis / cu aq
ro· mixt^o / sz exigetia me / det
tle elec^o ieiuno / cu aqro· l' d'coc^e
suach / ¶ Et· Re· dasse· mastic·
an· ʒ· j· yprogsti d' le· achatie· spo
dij· cakebe· an· ʒ· j· opij· ʒ· s· pul
nis casei antiq coctu i aceto· ʒ·
ij· gfitia cu aq suach / z sumo· lb·
¶ Itm cedat panne ordi l' milij
l' orize· i· spelte dulce patu cu aq
gfectiua· h^e e^a ¶ Itm caul p^9 co
cti i ʒ^is aq^s ultio d'coq^t m^lta
aq / cu m^lta pigue ecap / l' mo
tonis / z ad singlis / z qs colet p
cto m^ltu arcet fluxum ve· q^lib·
¶ Itm fomete petes i d'coc^e aq
empionis / p cto· yz· d· z ox· ¶ Itm
ecit / si solu man^9 lauet^r ind e
tuz e· ¶ Itm ames t coqz i aceto
usqz ad gsup^cez / z pn emplz / ante
/ z retro applicet· mu^z e· expi· ¶ Itm
mastic· thuris· cri· opij· yprogsti·
acatie· an· p^l' unza / z gfic cu mer
llis ouor / z fac suppositoriu ad mo^m

vattali · a foe i eis filu, ut post pnea
exti, e sepe vnu, e ins p dccatu
fuit pre altuz, dec sane. Expi.
Itē rad · virgo pre tuz i aie
to fortis to chie, e pnea ligni se
soleas pedu · nna e effeo · Expi.
Itē mebana castanee iferior
mix medulla bullita i vio ru · mi
ro · strig fluxu · D · Itē fabe cocte
i aceto, e comeste, l' emplate mi
tu stringunt fluxu · D · silr pira co
cta i aceto · Itē cerusa data
potui cu mastice l' classa mixe stri
g ex · Itē distille aq d fol' qrci
sic ft aq ro · data potui uehe
met strig · Itē pnea, sui nu
clei sbitingat in colopho · liq
fa et pin pas ein poat se pnas
cede e fum recipia p pssiora
mir strig e toll tenasmo e cfor
tat meb illa a huore glutinat
cc m · Itē plus colofo e balaust
tie e acacie silr suffingunt fortit
strig · D · Itē se psily cu ouo tor
refcz e trituz datu potui cu vio so
bili mltu strig · cc · m · Itē se co
riadi potatu ce fluxu mirifice
strig · Itē fum colubi resolnat

i aq psilly. l' salic et in pedes la
uet' ymix e et citr. Expi. ¶ Itm
dcoc' cortic gladis vetrez strigit
cu uehemetia. D. ¶ Itm mumia.
sagie d'n thus. mastice. classa. sil
gbrie et da i aurroa cu syr' ro. l'
stip' l' cu zucaro ro. Expi. ¶ Item
fac emplz cu albu. oui et succo
lanceole et bolo ar. ppuisti. acatie.
expi. ¶ Itm vinu cu aq decoc' ois
empircon fotuz ad iunc' me c dis
sinteria et cez fluxu ue. et stiguit
p si npa bba bibat. D. ¶ Itm tipsi ba
bu et act' guatis met et i pre
tiom retinet flux' et sanat tenas
mon plies expt' e et pbaz. Cem.
¶ Itm opiu thus mirra ana. mus
ce cofice cu al. oui. et fac supposi
et liga cu filo ut lenis extha p
retetur retinet fluxu ue et idm
sopniu. Ras. ¶ Itm reupoticaz
centu dilsitur psfat maxi effcz.
D. ¶ Itm fiat suppo. ex acatia et p
psilli oprio gfez cu colofo. mlt
vz. h' e. ¶ Itm si d' boa tyri dt
cez fluxu retinet. Gilb. ¶ Itm gip
m pottui uetre strigit maxie flop
eig cu a'to volu' stinge. D. ¶ Itm
vetola mag po. se ue. et bor
.4. di'ssa cez flux. ue. tollit. Auic.

ꝛ expꝛ. ¶ Jtem filtrum hirundi submissum i vi-
no ca. ꝛ appo^m ano retinet fluxum
sepe expertum e. Galt. ¶ Jtem aq i q
pira cocta fuerint mirum vz q pflu-
uy ve. ꝛ id fac decoc° fol. prima D.
¶ Jtem cinis ranarum sic cum aq tpa-
to iniecto p diste disinteria sanat. D.
¶ Jtem i plena ampulla aq ro. pone
No. viij garioff. ꝛ mastice ꝛ bulliat
Jo. ampulla plena i aq bulliti ꝛ det
bn. tal aq patienti potui potissime vz
ad extenuac ꝛ restriccion fac ex a
cumine me ppne sanmonee.
expi. ¶ Jtem gumi psici mltum restri
g ue. ¶ Jtem achatia data sepo ta
max° si i supposito adda op tu
mltu strigit ue. D. ¶ Jtem stipes caul.
sb ciniby coctu comestu l pluriza m
ꝛ potui datus mltu fluxum ue. ꝛ re
tinet. D. ¶ Jtem flores caul. i die cu
vio vetusto dati dissinteriam sanat
D. ¶ Jtem farina sobtiz sicca cu vi
tello oui pistata ꝛ cocta admo m
placentule det iemio dissintiaz strigt
¶ Jtem sicam cofo de mar. cu ouo mixtu
ꝛ coctu se teglaz cetz fluxum ven.
strigt efficacit. exp. ¶ Jtem quartu
bin coqt cu vio ꝛ olo ꝛ t tuzem
ppet se pecte. ccm. ¶ Jtem coagl
edi mltu vz. ꝛ coagl lepori se

oia pdest / eodm mo distepatu / et da
tu cu succo platag. statim n. re
strig mag. Sic. sequat. ¶ Itm sy
rupus fcs d succo platag. et su
mach / et alia sic oia vz. sd. ¶ Itm i
fluxu ex mia ad excoria testes
l sini det lagana cocta ad ma
ducud. admixtu flebtina / fhet
n. secu q ihet h e expts suz.
¶ Itm epate alic aial coctu i ace
to / et arstuz / uehemet estri. flux
ve. p lu. ¶ Itm plumo marmois
cu vitel. ouoz. ofcs / et cu aqe bi
bitus / et arstis fortit strig ve. sd.
¶ Itm pillosella coqt cu lacte / et
bita dyaria cito strig. sd. ¶ Itm
accedl'a isterea i aceto for / inuol
ue i stupp aceto itictis / et coq sb
pmo / postea exhe sucu / et exps
suz cu bibe / qa cu f sernabit ac
dissiticos. ¶ Itm plumo fcs d plue
tee lonis / i potu / l cibo datu
mire retiet flux. ue. exps. ¶ Itm
febrifuga data potu / statim rehet
ez flux. ue. expi. aliaz ares s
cuabit ¶ Itm epate miluis / l a
fgeit i cera / et det cu. statim re
net h e ¶ Itm farina fca d sobro
sicis ofitia cu melle / et albu
oui / et decoqt / ut pris / et det iemo

l' cendiu citria p tiltez efficacie stringit
¶ Item pro medica aȝ scammoneatu l'
collognes. l' cetinaz supra det ty
m. Et si medica n. ope, bona e
tyri. et si pax ope pax vz hay
si i rigali dispone. ¶ Item gallia
ipleat stomach. yposquice. et subito
re cogit bn. et bibat vinis. et omnes
gmenit, et l' antiq' m'lnz gforta
bat, et stringit. h'o e'. ¶ Item lac coctu
vel custizatum et bibitum ve. stringit
et corrosivez itestio z, nutrificat
sanat et maxie caprinu l' asinum.
R ¶ Item sec oia vz lac vaccinu
decoctuz cocto l' lapide et sec cel
arogiais. vz i h'o cum arogna
r. l. silb. hyrrana. silb. ¶ Item si flux' est
d' ciba passina l' erugiosa det'
pessina vinis bis coct' gfectu cu pl'ne
magna. et i esculla q' estellu
catu recenu e haz coll'az, et eos
stringit. silb. ¶ Item fructu rubi q'
tegit i aq decoc ... achoi intrali
enti co, sitiiu e tme. si firmit
sin re. si aute feb'icitat i aqua
achoi l' stuphet ex m. ¶ Item pl'
mx rosidatu, cliz ve. stringit. o.
¶ Item tefara mag cu aq tepida
calia, aez dissinteria tollit, et voi
tuz stringit. s. i dy. ¶ Item ad hem

teriaz / & dissiteriez plantag(inis) facem
plz d(e) pomis acerbis / & agrestib(us) co
cta / & calido poe sup(er) renes / & sup(er)
umbilicu(m) / & cu(m) i(n)frigidat(ur) r(e)noua
calido & poe ea(n)d(em) / & h(oc) fac sepe do
n(ec) sanet(ur) q(ui)a iam desp(er)at(us) cito sb
uenit. g. i. dy. ¶ It(em) succu(m) capit(is)
porci cu(m) resina co(m)misce / & poe sup(er)
reg(i)o(n)ez arde(n)tez / & patie(n)s firmu(m) r(e)
cipiat p(er) posteriora / t(un)c / l(e)q(ui)t(ur) cetuz
e. g. i eod(em). ¶ It(em) i(n)contine(n)tia uri(n)e
ana· ite(m) / & exte(rio)r(um) / & gallas / & ci
namo(mu)m co(n)q(uas) / & decoc(ti)o(ne) adde succu(m)
/ & cu(m) 3(bus) dieb(us) / & 3(bus) noctib(us) n(on)
potes / & libabit(ur) patie(n)s. id(em) i(bi)dez.
¶ It(em) lactuca t(ri)ta cu(m) succo sup(er)
le solat(ur) / l(ec)t(i) fol(ia) plantag(inis) utile
e. id(em) idez. ¶ It(em) R(ecipe) balaustie psi
die galle acatie sumach· ana· u(n)c(ia)
et(iam) mirtillor(um). gu(m)· opij. me
dietas· u(n)i(us) fac pillas cu(m) succo me
te / l(e)t mirtille / ad mo(dum) ciceri / da
v. aut vij. contra dolorez. id(em) idez.
¶ It(em) R(ecipe) mirre· opij· acatie p(ro)
nellor(um)· storac(is)· ana· 3· i· olibani
mastic(is)· ana· 3· ij· sticados· 3· s(emis)
/ & co(n)fice cu(m) succo summitatu(m) rubi
/ & arnoglosse / & fac cathapu
tias / & da v. v(e)l vij· mirabil(is) est
eff(ectu)s· id(em) idez. ¶ It(em) nodo umbilici

Pille.

lapati potu dat⁹. ¶ Itẽ amigdala de
corticatam decoqt cu melle donec nigre
cat et comedat in ieiunio mir[abiliter] retinet
fluxum ue[ntris]. sz fortius si amigdala nõ
sit decorticata. Expertum. ¶ Itẽ fiat panis
de pasta farina per impastatiõe mole
dum ult[ra] eme[n]tum dẽ ee. Expertum. ¶ Itẽ
balneum in decoctione mediam coctionem quer
ci mir[abiliter] stringit ue[ntrem]. d. ¶ Itẽ capita
acorne pendula retinet fluxum. Ex
pertum. ¶ Itẽ sanguis capri calefactus
ad ignem et comestus dissinteriam sa
nat. kyr. ¶ Itẽ empirion suphi
vel se. eius fortis[sime] adiuvamus contra
fluxum ue[ntris] et mir[abiliter]. d. ¶ Itẽ
expertum et certum est quod bolo ar. sang[uinis] ioni
fluxum ve[ntris] stringit. alb. x. cc. m.
¶ Itẽ quedam mulier sanatur contra flu
xum ve[ntris] per suspensionem cingulum hic
ad collum pendentem q̃ dr ee rubea
minor. sed nõ adheret pannus nec
ferrum ... facit certum est ¶ Itẽ fil de
tum blanum infusum in vino puro et
appone supra podicem frequenter ex
pertum est et certum salte. ¶ Itẽ ra
dix pentafilon utilissima est contra flux
ven. d. ¶ Itẽ sedes comune mida

N[ota].

l. pecten

se lacte

te lacte cu(m) m(u)ltu(m) ꝯfert q(uod) ꝯ(tr)a flux-
ve · e · ꝛ · d · ¶ It(em) id(em) fac sede(re) sup
positos abiect(us) ut usq(ue) g(ra)mi(n)a · exp(er)i-
ctu(m) d(e) c(er)ti m · ꝛ plies exp(er)ti ꝛ inve-
tu(m) e(st) efficax tn fieri sepe · ¶ Item
ferrugo calens asp(er)gat(ur) aceto et
fum(us) recipia(tur) p(er) anu(m) m(u)ltu(m) v(alet) · e(st) ·
m · ¶ It(em) lagana fricta i(n) lardo
ꝛ cesa ca(n)stra m(u)ltu(m) stringit h(oc) e(st) o(ptimum)
¶ It(em) R(ecipe) mumia · sanguis d(raconis) · th(us)
mastice · an(a) · ꝯficiat(ur) ꝛ det(ur) mane
cu(m) zucaro ro(sato) · exp(er)t(um) · forte e(st) valde ·
¶ It(em) ca(m) patie(n)ti bibe vinu(m) ovu(m) mo
lle cu(m) pauco sale ꝯtentu(m) · ꝛ ieiunu(m)
p(er) lo(n)ga(m) hora(m) ꝛ i(n) crastinu(m) ita duo
sil(ite)r ꝛ h(ab)ebit exp(er)t(um) e(st) certu(m) e(st) · ¶ It(em)
lac coctu(m) mixtu(m) cu(m) ag(ri)sta bibi
tu(m) e(st) utile valde ¶ It(em) plus s(e)me
tille bibit(us) ꝯ(tr)a fluxu(m) ret(in)et · ex
p(er)t(um) · ¶ It(em) fac aq(ua)(m) decoc(tio)nis ei(us) bibi
ta sepe · ¶ It(em) fabe cocte cu(m) aceto
coeste dissinterie ꝛ solo(r) ne · singu(la)re
p(re)sidiu(m) e(st) · d · ¶ It(em) arnog(los)sa stringit
vald(e) vet(er)es p(ro)fluviu(m) · d · ¶ It(em) rem(edium) ꝯ(tr)a
dissinterie(m) p(er)dit anxi(m) · ꝛ effi(cax) · d ·
¶ It(em) fac pastillos p(ar)vos d(e) s(er)ba cau
liu(m) tritor(um) ꝛ exp(re)ssor(um) fortit(er) ꝛ cau
li sei triti ꝛ dissol(ut)i i(n) aq(ua) ꝛ bn(e) exp(re)ssi
ꝛ ep(at)ite porcino ꝛ vitell(i) ovor(um) po
ca cocti ꝛ arogia motor(um) ꝛ cera

al· coqt̄ i f'no l' fiēt ⁊ comedat
ieiun᷒ fortit' strig'. Jtē e. ¶ poss
ad clīci coīa ⁊ seme l' hba em
picon q̄ ē mix̄ sꝫ. D. ¶ Jtē fim᷒
colubin᷒ t'tū ⁊ cū fortis° aceto se
vmbilicū emplat᷒ cōꝫ fluxu· sta
tī strig' pecto expi· ¶ Jtē fim᷒ ca
meli sicc᷒ t'tū ⁊ potat᷒· idē facit·
kv·

¶ Capl'ꝫ ·33ᵐ· d' colica ⁊ dolore ylioꝝ

Fim᷒ q' inueit' i stablo inmētoꝝ
mag᷒ put'd᷒ n' mīgūt toree fcs
⁊ appo' dolori cū olo sil' fixo mirifi
ficē do· sedat· Galb· ¶ Jtē sterc' lupi
⁊ canis ligatū i cerub᷒ a' i pectine
statī do· toll't. ꝫ· d' se pbes pbasse·
¶ Jtē sterc' lupi ⁊ canis ⁊ colubī mg'
·an· pl'uiza ⁊ pīca liqfc̄e gilose cū
axōgia liqfcā ⁊ cā᷒ appe mire vꝫ·
·Be°· ¶ Jtē fim᷒ bois korinꝰ colubi·
cap· soricꝰ· gallie· calx viua sil' pl'
uizet ⁊ ofctica cū succo cucu· asini·
⁊ olo l' axōgia emplata cā᷒ mlt̄i
vꝫ ⁊ moꝛꝫ ve· h' e. collegi ex auc
to. ¶ Jtē fiat statī bal· i q° ponat
oīa dicta sterco q potut inueniri
mire resolu't ventosi't' ⁊ humores vis
cosos· h' e°· ⁊ expi· ¶ Jtē det' tyriaca
mag' cū vio ca'°· i q gariof' ē dissolua

z. ypal. ¶ Item cines gallie vel galli ve
tis cu multo sale coqt fortit z et
cochi sil nocte vna sz mae dr mg
cu potum. pb. e. ut d ysaac i diet
pticu. ¶ Item itestinu mai muree
he manducata comedere colico colica
pstre cuab expi. ¶ Item yreg herba
cocta cu rad. potata cu melle z aq
colica mitigat co. Rasi. ¶ Item ang
aulnu. i. unrgaz cobustaz gfes cu
axogia ueti eplatu co. ue. z lat
uz z remu aufet. Mac dicitur
n. et qsmit ¶ Item betho data potui
cu aq tepida co. z toliaz ne solut
Mac z o. ¶ Item oleu vetustissi z
buiz uet z acetu fotiss z cal zona
eqlr mixta coq ad spissi eqz ppi i
tige i h filtz vl lana lucida z ap
poe z sepe mite i fharatina. vz.
i dura z itolla colica. expi z
Gilb. ¶ Item pes lupi collo ligat co
lica toll. expi ¶ Item paritaria cu vio
bibita seu emplata colica co. tol
l. Gilb. ¶ Item ster co cohibi i tu z cu
vio coctu emplatu se oia vz ad
colica co. Gilb. ¶ Item nux mucroba
tenu. i. nux ylarecha coestis. ix.
grns cu vio pmeo fotit mastica
t sima celitate co. co. tollit
z yliaca d fei. cu toll. Gilb. ¶ Item

Item gummi cand cum aceto hyrcino diu
tritum / et aspergatur desuper plumbis prius cois
et bene mixtum / tepido potat trigie cor
ti / mira vez effcz sine du. bz / ieh. ¶ Item
sisistra lupi fuit vocans emplastrum / ni
a. oppz addi ad cohera curandus si non
fuit antiquum oppz quod cum veteri oleo
dissoluatur. sed. ¶ Item marrubium al. co
ctum in oleo olim / tritum et appositum mirea
secant do. Silb ¶ Item cathulus canis .i. ix.
dies occisus commandit coctus intestinorum do
lentium curat. Sixt ad occa. ¶ Item ga
langa. cynamo. grusse avellane tere
omnia / cum vino potentur / mirabile curat
yliacam et co. do. ¶ Item cortex pini cum
vino acetum vinum illo bibitum / effica
alie toll totam de ¶ Item enta buli
at in oleo et butiro et mittat per terrez
statim do. toll. sed ¶ Item rad. affodilli
cum vino bibita do. lucis toll. d ¶ Item
3 .i. agarici potum data tollit vel ve
secant h uokel cendos enaciado. d.
¶ Item os quod invenit in stercore lupi bi
bitum / vel suspensum cum pelle canina / vel cum
lana succida ouis quam lupus interfecit
mirea et efficacit toll do. co. Anuc.
¶ Item cinis scorpionum datum potui
3. modicum curat me ¶ Item cornu
ceruinum ustum potum datum / statim do.
toll. sed plurimis intestinorum lupi / effi

cacit iuuat colicos. Ja. ¶ Item stercus
lupi colicos potum datum; colicum sta
tim iuuat. Ja. ¶ Item radix lilij potui
data cum decoctione marrubij colicum sedat
expertum est. Ja. ¶ Item cum dulci cum mo
dico pipere, quod sic est medicina ad ventositatem
dissoluit, et nullam sitim generat. ideo est in
hoc vsu summum vtile. G. in megategni.
¶ Item si mira sit cum sambuco, et fiuola
detur tyriaca cum sopmitis, vel detur sola
sopmifera, dolorem cito mitigat, infrigi
dando et coagulando humores. G. in me
gategni. ¶ Item fiat suppositorium de storace
et opio, et in morbum lupi validum est
in mitigando dolorem. Auicenna, et oclora
et febrium. G.

¶ Capitulum 34 de Colica passionatica.

Vana de pelle omnis qui lupus inter
ficit euellatur, fiet ex eo a duobus
sororibus gemellis, fascia texatur, quae
si circa ventrem ligamus, colicam dolorem non
accedit. G. ipse. ¶ Item dyaltea bonus
sol. dauilsi, in aqua cocta, dolorem intes
tinorum contra che (?) sedat eos expertum est
D. si formenta. ¶ Item vesica erea
cum decoctione diureti et calidarum summum
est remedium. si applicetur. Ky. ¶ Item pl
mis coralli bibito cum aqua pluuia
li dolorem stomachi et ventris tollit. ¶ Item aqua decoctionis

altee fomentup 3ª die sanat do-
itestioz. D. d se expti ee. ¶ Ste
sug denoglosse ve. do. toll. am.
¶ Jt miscæat sucu i nemute. 2
denj. gna pipis 2 pix mell 2
da bibe mirabil effcz. G. i dy.
¶ Jt ydroleon 2 mulsa bibita
i uecta mix fac maxie si e cu
stcassio stcoris. S. i eod. ¶ Jt fu-
rua se. luui 2 orde. cu olo cama-
le coq e ca appue. Jdz idez. ¶ Jt fiat
emplz se locu d folijs lapatij ma-
ioris 2 malus coct i aq 2 tris
minuti cu h e. ¶ Jt no qd b3
silb. ydroleon fit ex duab ptib
aq 2 3ª oli coct sil usq ad aq
gsuptioez. ¶ Jt gall antiquus
iplet polipo 2 lerie cu orien-
te 2 aulib siluestrib 2 coqt usq
ad cons solaz decocto e utilis ca
colice. ylarc. ¶ Jt stcus lupi li
gatu i crinib a pectine stati
toll dolore. S. d s ples pbaue.
al. umbli cu ve. ¶ Jt umbilicu q ablcidit nuc
portatu pecto d tolle ve. do. ex
pi. ¶ Jt ruta bullita i olo 2 buro
nitat p clister stati do. toll. D.
¶ Jt rad. cimetille tta 2 bullita
stati torsicel 2 do. ve. toll. cl
e. ¶ Jt a. expertz a. G. i dy. ¶ Rx.

bacc lauri · rute · ana ʒ · ij · cum
pte · j · calefiat sr ig · et i fteixorio
et doleti loco appoat / efficacit ca-
lefacit / et ventosit dissoluit / et do · se-
dat · ¶ Item siler montan · et ciminu
i vino coctu et sr stomacu inductu ide
facit i de · ¶ Item rata comy cum
rotundi / data cotidie cum ydromelle
p · ix · dies / pstite passione tollit · ky.

¶ Capitulum · 39m · de Lubricis et vermib intestinorum.

Ut lumbricos occidas · da pa-
cienti ieiuno lac bibere ʒ · bis die
bis 4or / 4a die mane sub alle ista
bibere cum aceto tepido · Expertum · ¶ Item
emplastrum de folijs persice / l porrorum / cum
aceto ponat sr stomacu et patiens se-
deat i lacte tepido / ita corpus l in
aqua mellis · statim fugiunt a matrice et
veniunt ad lact dulce · et hoc est c · ¶ Item
se · caul potatum oia cucurbita et ver-
mes ve · necat · G · et D · ¶ Item le-
apij multiplicat occz vrme et e forte
valde · Id · ¶ Item arnoglossa trita
cum umbilico et pectine emplastrata l
bibita / lumbricos sine pericle excludit
max cum aceto dulci · ¶ Item cor-
tices rad · mali granati / et rad ·
fraxineto coquitur i vino dulci / l   vel fraxini

·6·   ·4·

dulcorato ⁊ cle vinum bibat ieiun⁹
ſto / interficit lumbricos. Gilb. ¶ Item ſuc
cus baſilicon l' mente datus cum lac
te caprino interficit lumbricos. Galt.
¶ Item ſi vngatur vmbilicum cum olo a
mig. le amare ⁊ olo nucleoꝝ pſi
efficacit' interficit lumbricos. Jd. ¶ Item ſi
hatur cornu cervi datur occidet lumb'
cos. P. ī lacte mixtus l' īungat'
ī hys borax ⁊ fiat ſuppoſitoriu̅ ſta
ti deſcendet lumbrici ad locum deſcendit.
he⁰. ¶ Item ſupponat' fructus peru
di iuncturꝫ ī melle l' lacte ſtati
deſcendunt max. ſi fuit datum ſu
prius uis amar. he⁰. ¶ Item ſi lu
brici ledat os ſtoi. pre ſumi mell'
ī ore ieiun⁰ ⁊ ſtatim aſcendet ad mel
⁊ exibunt p os. Expi. ¶ Item agrim
onium ieiuno interficit oēs vermes. Ex
pi. ¶ Item ſumach diſſolutum ī aq
bibitum e mira ... ꝯ ver. Amic⁹.
¶ Item lutum ſigillatum ⁊ y pprogeſt
cu vis ſt mirabilia. Jd. ¶ Item ſe
men portulace ſi multum d' eos ... int
interficit eos. P. ¶ Item ſe. apij int
ficit oēs vermes ⁊ e valde forte. Amic⁹.
¶ Item achatia bibita ī aq decoc. or
cortic⁹ malignate interficit eos
¶ Item decoc. imrte viridis potuia
lumbricos mire excludit. Gi. pas.

& bibe p[er] .x. dies[?] 3i sic sanguinat. Jo.
idem. ¶ Item si quis sedit sup[er] pellem ¶ C[ontr]a emo-
leonis, recedet ab eo emoroyde. roy.
.Esculapius phus. ¶ Item tollendum in
moderatum dolorem emor[oydarum]. Duo vi-
tella ovorum cum oleo ro[sarum]. & d[ic]to al-
misce, & cum penna sup[er]pone stati[m] con-
fert efficacit[er]. Exp[er]i[mentum]. ¶ Item cimi[n]u[m]
sepe comestum emoroydas facit fluere. Ex
p[er]i[mentum]. ¶ Item iunct[ur]a salute fac. s. i. dy.
¶ Item plumis sulfuris aspergat se p[er] ¶ Nota
nares vinas, & stati[m] p[er]ita se su- fe fac.
mi[n]i quanda[m] h[er]ba[m] q[uod] filius e[st] ten[…] cu[m] con- +
quidam quidem vocat scrofulariam, &
fumus recipiat p[er] anum nudum, & flat
ter, & stati[m] tollit dolo[rem] & sanat emo-
royde. exp[er]i[mentum]. certum e[st] m[ihi]. ¶ Item cinnas
rute & stercus hominis sil[…] iacede & cum ste-
core hominis recenti eodem contere cum vitel-
lo ovi & fac emplastrum. s. idem icty-
¶ Item plantag[o] ad idem salvia & ruta ·· l cera
oliva [et] cera oleum. lac caprinum sil[…]
immisce & unge. s. idem ¶ Item cale-
o la herba supposita fiat & emor[oyde] cito
sanat. s. idem. ¶ Item fiat q[uod] appet
stercus pulli, sapone gallicum, cinnar-
barbaricus conficce & sup[er]pone 3a die i[n] ¶ Nota sa-
venies sanum. s. idem. ¶ Item plumis b[…] ba. &
modatis. ostes cum succo marrubii reu Jo.
p[er] emor[oyde] tumme[…]. h[…] ¶ Jo fac rad.

aristolo^a cu ōigāo emplāta.

Capl'z. 39^m. de exitu ani.

Calefac aplicon ad ig^e et ide
tinga podex stati ītbit et h
fiat t' l' qter qn exib^t et p^9 stati
ēs balneū i aq pintarie et fol. fi e
c^9 et pireo^z l' poreo^z l' solu pintin.
Expt. Itē fol. ro^s maiu ē plata
more ani tollit. Expt. Itē fiat
fingin de colopho^a. pō. l'e p̄ias
p^a. Itē asge anu d^e plue cōnu
cui n̄sti. Itē hē etiā et expti he
Ꝯ^a exitu ani. et matric. oia. fomēte. lōgaon cu allenta
tepida clara et p^9 synapiget cu
plue cōmi cū obusti et pice co-
busta cu thure et mastice. nō solu
ɔ^t exitu ani. sz et ɔ exitu matric.
effica^r ē. v^z. Rog^t. Itē pohāta e
Ꝯ^a tenasmū. plata sanat tenasmu et more^z
ani. ex m. Itē d^e lana succida
itīcta i succo porro^z ē mot. solut
fiat supposito^z cu^ra eiz a cu fuit fri
gid^a iterz calefiat et cu fuit sa^nz
ē mouē t' l' qt. etiā ē ēme. ill'
q^a ani^9 exit foras l' aq d'arc^o oio
obliuit et mitte i anu. v. idy.

Cap^m 40^m. de opilac^e epatis.

Si vis opilac^ez epatis apire.
vnge regiōez epat^s i fētu^o

tli vng^to. ℞. oli coīs, & butiri, &
apoglia anxerꝫ. gallie & tyreogeol
li, & misce, & pō bulliat ī olo mu
ci. se. nnij sol. saxifrage. an.
marat & arem. satureegie. cala
menti. an. ʒ. j. rad. feni. petrosilli.
cola & vsui conua pone loca magis
vj. l. vij. dieb; appone emplm.
q ℞. cer. pic navalis. butiri.
misce & appone huic plurez. ℞.
salvie, sice, satureegia. an. cyna
mo. q3 vis. se. nnij sol. mara
t. fimi capri q^m d. oib; misce
at & emplet. 3 no teneat. p^9
yeracliuz, pp q^e tenuit an aliquis
d. sene. r. raga. an. ʒ. j. v3 efficaci
at. d. opilacez epatis, & sanat ydro
pisiz de frica ca. b. e.

Ca^m 41^m. d. opilacez d. frica ca.

Opilacez d. fri. ca. optie apit tri
p. potio. ℞. ligne cinne.
arnoglosse. & ceras. letigil, aq
zuan. ro. q s3 bulliat usq ad sextū
& colet, & colata bibat mane, & em
plet. endi. ca in q^a cui oleo viol.
& aceto. ℞. It arnoglossa etia ydropi
ca curat. b.

Ca^m 42^m. d ydropisi d causa calida.

Vdropis de ca. ca. qui no e nil
ui [con]stricta cito sanabit cuz
viu frequti endiv. coeste et potu
ipius decoc. buglose. expt su plures.
C(It) [con]fect mistu empl[astru]m se epar
dentes plagine et aceto et farina
ordi et vitet oia ca. et exercitij i
modatu et fiat iuc. d olo sadalo
ru omz ana 3 ij et se. spodij et ra
se eboris ana 3 j et se. ogimi. cu
bebe. ana 3 ij. quatuor se. frigidoz
mundatoz. ana 3 j. se. endivie. po
tulace. ana 3 j. zucari. lb. j. fiat
cu decoc. endivie. vel aque. si sba
epatis no totalit fuit resoluta absque
dubio liberabitur. Ad ea sz istu pcessu qd
t de [con]venelarint certz e. C(It) iple
atur olla l ampulla fes usque ad fu
mu sinaio plaing. et se hget pan
hine. et se prim ponat cines et se
bulliat se pmas usque ad medietez
redet oi mae splenes et ydropisis su
mu e rem. [con]h. C(It) vinu decoc. ous
rad. auri. asini. cito sanat ydropi
cu d frig ca. d. C(It) langs cape
cale fcs ad ig. posui cu pfce y
dropisi sanat. Ras. C(It) plus fi
ui bonis. 3. p. ij et brace oua cda

C[ontra] sple
ne[m] et
ydropisi

·mj· ſulfur· ʒ· p ſil ꝯfice h' emplo
ſplene cos ⁊ ſiles cuat ⁊ ſanat
⁊ e ſectu c.uz· Ry· C ſt) ca ydro co
ſticu roras· t'· i· vitẽ alte ſno
mitiſes cu melle ꝓ ſim picto p
gabi' Rab· C ſt) aq dcoc ois rad·
roraſt ta potu ydꝛ picos ſanat
Rab· ⁊ D· C ſt) ſabuci rad· eli
xa ⁊ bibita ſumnu e eme m ydro co
Rab C ſt) vinu decoctiõis rad·
cucu aſini' bibitu ydro ſi tuo re
euacuat ⁊ pgat· D· C ſt) ſe· ſy
nap' bibitu l' vio dcoc ois ei cu
to ſaniat ydꝛ picu ſcato hũore
⁊ calore expult) curado· D· C ſt) q
na pireor cu melle tita ꝓ bibi
ta do expult) tollit· D· C ſt) aq
l' vinu dcoc cibbuli ſi bibat· cy
min' eme m t e· ydꝛ pic)· D C ſt) aq
dcoc ou ſtaphiſagre bibita ydꝛpi
ſi mliez cuat· R xpi C ſt) vinu
dcoc ou ycopi bibitu hũore ydo
picu hanc t no reſuy· D· C ſt)
brña cap e ſanat yppocrã· dnc)·
C ſt) ſi ydꝛpiſi lmiat hito cor
qd' i carerys rieit ſana· dnc)·
C ſt) qdm cuctoel ſanat ydꝛ piſi
feriaz dido qlz mae) · cocleary
rie cap e· mg e l' oms mg e igo
cacta ſ t· ſpica nach· Galb' C ſt) vni a

tpia potata, multu vz. Gilb. ¶ Ite adeps delphini marini liqfcs / et cu vino potat9, ydropicu mundat plus. ¶ Ite puluis magnet cu lacte potatus ydropicu ecolit. D. et lib de natur reru. ¶ Ite zinziale puuis bibita, ydropicu curat. D.

¶ Capl 43m. De spleneticis.

Vinu decoc. cortic fraxini bibi tu a ieiun. ac. splene mirabilit tollit 9 platiis3 ut dr ut. i dyas. 9 dyas p
+ usu h pun .viij. diebus Vnga sple .viij. diebus cu dyaltea et oleo laure. / et p appoat empl de fimo caprino pistato cu forti aceto / et sepe temo
c tenz liet decoc, sic curatus / du h emplz / nnuat s de saluatella sinist. b dey / et no cu / si no fuit multuz diu, pcedat i vncto potice h e. ex aceto. ¶ Ite lingua ceruina bibita cu vino. 30. diebus / penit9 splen sicat / et attenuat. D. ¶ Ite aq mora i cibo sumpta splene consumit. Jo. ¶ Ite vinu decoc. cortic salic / sepe tolz / et duritie spleis liqfac. 9. ¶ Iteez folia salic tita cu modico sale sr pre splenu dolenti / illico do. cessab. Kyrin 9. ¶ Ite folia ede tita i aceto ter emplata / attenuat. n.

splene · D · ¶ Item cortex salicis cum ari-
l' oximelle coct' et datus splene dis-
solut' et liq fac · Ry · ¶ Item splene ani-
p' liget splem infir et sit i. una
die porca suspendat ad sole l' fu-
mu et q̃ius siccab' tm splen infir-
minuet · Jd' · ¶ Item decoc' rad' sabu-
ci usq ad 3. pte splene marce-
nuat · D · ¶ Item radix acti i foti
aceto t'ta et supo'ta i modatu tud-
re sp spleis oio toll'. Mac ¶ Item fo-
lia lapaty i aceto cocta emplastra
tiorez spleis tollit · D · ¶ Item ep'z
d' fimo capno resoluto cu pl'ie
fol' · marrubij al · et rute et nemo ·
et cine sameton et vio et pruno
aceto efficax e vald' ad dis- co
solued' duritie; splenis · Gilb · ¶ Item
p'lmo vulp' et pino s'cat' p'lueri
ze' et det' potui oio 9sum' splene
Sixto ad oct' · ¶ Item cimas salic' co-
q i aq̃ et add' p'nz zuchari et da po-
tui oio 9sum et splene sz ult' no
gnat masclos · etiuz e expi · ¶ Item
fimus capri 9 se tol'z et oct' duriti-
es ut lap' duritie gto toll'. Dy-
¶ Item pulegiu cu sale t'tuz et ap-
po'tu malos hu' · sple · 9sum' et tuo-
rez toll' · Dy · ¶ Item caules cdi cu a-
ceto coesti splene 9 e remediuz

·Dy· ¶ Itm corall' t'm qui aceto bibit'
splene sanat. ·Dy· ¶ Itm dr qd si squil
la suspenda se splene ·xl· dieb' et
vnus libabit anim'. ¶ Itm quendam sop
mabant quem medici perpicebant ei
qd bibet venam suam et sanaret
qd fec et inuenit mira effectus
et salute. ·Sor· ¶ Itm emplet lutu
cantariaz et sicabit splenis tumor
anim'. ¶ Itm qui opilacionem et scirosilitatem
splenis tumor mirifice vz· ligne c
uine rad' puluerizata et cu
vino et tibi dati per cornu i potu
lua decrescete ·G· ipaus. ¶ Itm qui me
cotu et tertiu et seligam tumor conficit
bibit in seliquam splene potum ·Sor·
et dati folia tamarisci et cocta et
tertiu i aceto et sepo mirum vz· q·
¶ Itm dec'· stercus vacce sicut beasi
ce. ter ona ol'i opti'· sufficit confica
empl'z e splene opti' epatic'
i ydropic' h absconde qa mag' domu
e Batol'. ¶ Itm splene animis liga
se splene splene et sanabitur.

¶ Capl'z 44^m de ycteritia curada.

Ad sanandum ycteritiam proprie
experta est. ¶ Rx· radice
elore sucai epatica com orietal'
pro ut uidebit expedire saporis

·6·

gallati

Nota

·l' gallica·
gallatam ad quantitatem castanee omnia pre
in pecia panni lini et tam diu agita in
aqua fortiter donec vitrum rex mundetur
aqua et tunc egritati propinata efficaciter. Ez-
gil. ¶ Item urina pacientis cum succo ma-
rrubii bibita curat yctericiam. Ja. ¶ Item
rasura eboris cum eius decoctione efficacius
curat. idem. ¶ Item mag̃ i cerã mel'ui doel-
ta curat idem. ¶ Item quedam vetula
multos liberabat qui erant yctrici cum su-
cco plantaginis decocto ad medium post-
ea et syrupum. ¶ Item aqua decoctionis radicis amo-
ris et citoniorum eius potum datum sum-
mum est remedium. vel fiat bal. in
aqua decoctionis radicis amori. ¶ Item radicis ci-
clamis trita et bibita cum aqua vina ye-
tericiam curat. Si bene cooperiatur ut su-
detur nam in sudore ipsorum colorem eius
expulsse. Dy. ¶ Item cum dissolvitur in aqua
et potatur statim curat. idem. ¶ Item ar-
letinus potatum cum aqua potentius et mi-
rabiliter curat. Expertum ¶ Item bacam
eboris, crocum orientale. Sapone gal-
licum parum et pacientem etiam recente
vel succum eius liga in panno lineo
et in aqua frigida fortiter nam tam diu agi-
ta donec totum vitrum in ea transierit et
talem aquam tamen ei egrotanti potum primum
experimentis yctericie. Gilbertus. ¶ Item succus
centinodie letatus potum experimentis febri

citā cū aqͣ ca. mirifice p̄dest.
Dy. ¶ Itē Se. Salit' nō mortal'
l' pl'ius fol. Senator' ī vmb' / re
tētiā p̄ vrinaz p̄gat. D ¶ Itē suc
cꝰ solat' bibitꝰ curat. Gil. ¶ Itē
fimꝰ capꝛꝫ silueſtrīꝫ / c̄ bꝫ diebꝫ
datū / retēciōs curāt. Dy. ¶ Itē aq
decoc̄ q̄ḡ rad'. acoꝛ / ꝛ tiboꝛ en
beoꝝ potū datū. sūmū ē remed
. ac̄ m. l' fiat bal. ī aqͣ decocōis
rad'. acoꝛ. ¶ Itē rad' ciclaīs / trita
ꝫ bibita cū vinacre / reti͂ ꝫ curāt
/ si bn̄ cohopiaꝛ / ut sudꝫ / nā ī sa
cre inēiēs colera e̅ u. expelle. Dy.
¶ Itē cēn cirsso' ī aqͣ ꝛ potat ꝰ
statī curaꝛ. Jd. ¶ Itē herba ebor
c̄āꝫ oriētale ī pilosellē. bibita
/ l' vinū statī curāt / expi.

¶ Caplꝫ. 49ᵐ. d' opilac̄e lapidꝭ re
nū / l' vesice.

G Rioſilor antifoliorꝫ. i. v
na ſpēs ſcarabeoꝝ gala
te / cicadaꝝ. g'noꝝ sol'. viola.
p̄pis pet' ſparagi. ſe. lini. sa
xifraḡ. anis ſcopiōīs / sangūs
hyrci sicci. lap' ſpōgie / ꝛ fimꝰ
buāꝫ. añ. ʒ. ij. fiat pul. ꝛ det

i bal. fco decoc. diuretica cu vino al-
i quo achoris. 1 cipp9. rad. ea sunt
apij. sit aceto. ita efficacissim
e qd n. utilius e i lapide 1 p
gn benevie, maxie si paties no
mingat i balneo. expi. ℂ Itm R
sanginez vti, cinez scorpionu p
pluiez cicadaz. spodij. nachi
sagez. 1 pilos lepor, galange
.33. mily sol. an. 1 fac pluiez
1 9fite cu syr. gnoz sol. et
saxifrea. 1 cu i cineoa. int pa
se domnat. ult qd spgat vrinat
si paties no vrinauit i bal-
ang9 alibi nitet grossa. expi.
ℂ Itm cogit illa q frangut la
pidez. ad toti sil ponat i cuc
biti antiq, 1 stati obtnet cu
virga paties calcez, 1 stude
ut totu fum9 itreet p forame
uirge, 1 si ita diu fiat, scpe q
lapide frang, 1 vias apit, 1 su
moes vesice dissolu 1 9sium
s lapide exclud. maxie si bu
liat ubi cimices multe, 1 def
re fiat empl. sc u. 1 pectine
h e. plateari9 fec sile. ℂ Itm
qutaes tte ponat i forame
uirge, sang. pstat effez. D. ℂ Itm
si d sagine vulp. decalimat

iga / frati rupi lap᷒ q̄ꝺ l' frat / q̄
si lap᷒ inaestꝰ i eo poat illa t ou
uz rupi / 9ꝰ. ¶ Itē tocce hbe ix
diebꝫ cū vīo cū. date / calcl'os
frangit / ꝛ vri. potest puocat. Probatum
¶ Itē ꝑ sāgīe z leporꝫ / ꝛ pelle tota
cōbure ī olla recēti l' rudi / ꝛ bn̄
sigillataꝫ ꝛ ꝺ cinē illo da cocleare
.j. cū vīo cū. ī bal. ꝛ renū / lapide
frag' / ꝛ foras eicit. Probatum. ¶ Itē lap
bunanꝰ potui dat renū / lapidē frā
g' / ꝛ potest cū vri. ex duc. Expertum.
¶ Itē cū oīa ꝑ gradꝰ ē patiens / ꝛ
nutͣ edꝰ ē cū dimere / ꝛ armidꝰ
a vilcoꝛꝫ alr medicū oīa vale
ret. hͦ. eͣ ¶ Itē ī capite liatie
gsse / īuenit lap᷒ q̄ ītꝰ / ꝛ potui
datꝰ cū vīo cū. frāgit fac mingē la.
.ꝫ si lap᷒ st̄ nimis durꝰ / ꝛ magnꝰ
fiat h᷒ ꝛ plibꝫ liatiꝫ optime / ꝛ
pbatis ꝫ. Expertum. ¶ Itē sāguis mellā
l' srat ꝛ itē potui dat / sic oīa frā
g' la. Probatum. ¶ Itē sīnaꝰ deterīnsic co
piose bibitꝰ / ita q̄ singul' diebꝫ bi
bat mediꝰ ciphꝰ / iuīre frā. la. ꝛ sic
arena eicit ꝑ pb. ē. Probatum. ¶ Itē si nlo
fragā / mite lenit arguā ꝑ forā.
vrge / doce lapide ꝺ suo loco trāsse
rān / ꝛ alibi ī uesica collocē / ꝛ sic
ī potit ec āmis sic ꝑiclo. — Syxtꝰ.

¶ Item gummi edasor efficac' frangit la-
p. et ut arena solut'. Dy. ¶ Item herba
et rad' hyringi cum vino et melle co
cta et potum in lecto manente ut po
st dormiat patiens calculos et fre
neticos et stranguiricos sanat si bi
bat per xvi dies. Ky. ¶ Item sanguis
hirci et capre et plumo et renes et
testiculos et papum et intestina eius ter
sil' et fac mod' salcissia vel farcimi
in grossiori intestino eius et coq et da
ad comedend. et videbis mirabilia. Galien'
¶ Qui si iste heat annulum in manu
sua post comestionem tunc dolorem lap'
de anulo saltat et statim mingere incipit
expertum. ¶ Item betho(nica) cum pipere et mel la
vata potum co- renum et vesice ex
cludit. Dy. ¶ Item si dubitatur utrum lap'
sit in re. vel ve. herba que vocatur morsus gal
line bullita in aqua se pectine et inguina
applicetur et si acuitur dolor lap' est
in ve. Si non acuitur non est in sed in re-
Galt. ¶ Item exprimens mirabile lac
vitel. ovorum integrorum coctorum in aqua co
stitia cum oleo nardino et masceli. et ad
da plumis lap' indurata et mod' em
plastrum to inguina et pecten statim lap'
frangitur et exiit. sed Galt. ¶ Item gu
mmi pini frangit la. D. ¶ Item cortex
lauri et eius lacte bibitur calculos

Ml. mgr Jo.

M iter

frag. p. ¶ Item vetera cipina bibita
la. frca. et expellit p. ¶ Item amneos
solum difficultatem mingendi et urine
extrahit la. fractum. almo. ¶ Item cinis
cicadarum cum approximatione nasci et
cinamomo datum eodem modo urina operatur
¶ Item vij. capita alleorum diu bulli
at in aqua et de illa aqua detur per dies. iij.
q la. ctiuz e et pb. p. lu. ¶ Item j. l.
ij. l. iij. leporem vivos invenies sub
merge in aceto et in exiguum et postea obu
re in olla nova obturata bene et cinerem
illum da calculosis sic omnia frca. la. p.
lu. ¶ Item sanguis hyrci assumptus in a
ceto mixtum et lento igni coctum gemmas
ipsorum vitri mollificant ut cum li
bitu possit incidi. p. lu. ¶ Item sang
uis mustele aceto mixtus et cristallum
dissolvit. expi. ¶ Item fol. ennule cum
pane cocta in vino et emplastrata urinam
innuat nefresiz. mac. ¶ Item capr
itum et cum oleo bullitum tepidum emplastra
tur super pectinem et cito vel provocat. cm.
¶ Item sanguis vulpis recens potatus frca.
la. quod sic sanat quod si lapis in eo mittatur
frangitur. gilb. ¶ Item sanguis leporis
cum bibitur facit idem. ¶ Item pellis le
poris vivi combusti in olla nova et
comesti sic sanat valde laudatur

: . l. lugurri
onum

ē la· fca· ¶ Itē plinius euge· 7 pspē
landa· e· ¶ Rx· ce· saxifragie· t'
folij· ciciadarū· an· sanguis hyr
cini qz d' pdcās gnosq· ad po
co ouiz · 7 det' cū vīo sbtili decoc-ūr
te· apij · milij sol' · pet'silli · 7 gra
qz folij· Gil· ¶ Itē dolū auellio vu
lpis · 7 eius iūcto cū axūgia mlt'
tū iuuat· Id'· ¶ Itē ē spāle bz dīni'
c· ē ānūs mouēs ciciadas uix a — Vulgar' ciciadare·
qs· Id'· ¶ Itē ciciadar' ēmotū pe
dibꝫ 7 capitibꝫ 7 al' plinzē cū
gūmis sol' tmise· 7 saxifrag' Gil·
¶ Itē lap' hugan' spogie lap' · q i
ueīt' i arti' galli · 7 uesica po
coꝝ mlt'ū valet· Id'· ¶ Itē oleū i — l· d· m· 30·
q's laceabet · 7 cimices fuint bu
lita i ust'ū· mlt'ū ualet· e· ¶ Itē
oleast' rad'· cum mel· 7 copullas tē
7 coq i olo 7 pūc cū· se pectē
stati miugz· G· Id'· ¶ Itē pintanaz
tēra 7 colefacz se pectē pūe · 7
ē unia· Id' Id'· ¶ Itē sang's ten
nal' l' vetustior hyrci plinzat'
7 cū apoxiate nādi 7 cinamo'
7 cicadorū liciaz plūē dato mi
pā· 7 cū oī aelt' te la· exclud'· Id'
idez· ¶ Itē pedes galli cati pati
eti mlt'ū valet / sz nō aliē ai
nes· ¶ Itē siua rad' foret · la·

fra · G · i dy · & vlcat ¶ Itm nuz ad
la · fra · & ethnetica · fac rotulas de
rad · rafani x · l plus & pone i vino
al · tota nocte & mane bibat vinum
i ieiuno · & lapis exeat & fiat &
illud idem i sero · probatum est · quod calculus i vi
no illo ponitur ante frangitur ¶ Itm con
la · ¶ Rx · saxifrage m · v · petrosilli
eorum recentis · bitoli · m · ii · omnia pi
stentur dein i aceto maceatur per triduum
postea exprimantur · fiat & acetum forti ex
pressum & distilletur per allembicum & hoc aceti
distillati est ponatur usum & sed quod se re
cipiatur & li sanguis hirci · ʒ · m · cum · ʒ · s · oli
benedicti & det mane ieiuno isto ven-
soluto & i sero ante vesperas & hoc post
quod bal · exierit tamen antequam intret sed
deter solutus & balneet i mane
& i sero & de bal · fiat ad placitum
bis vel ter ¶ Itm renes & stercus & san
guis leporis & cinis & pili fra
git la · ky · & sexta ad octavam m

¶ Capitulum · 46m · De stranguiria · i impe dimentis urinandi ·

Anisus bonum cum melle mixtus
& calefactus potum multum valet Ex
pl · Itm accipiantur · m · cantaridas &
exhibetur cum lacte caprino capitibus

et al' emot(is), stingunt solvunt. Amic.
It(em) rad. ebene trite et cu(m) mella te-
pida date, ictericis rimat. Expri. It(em)
cimices trite, cu(m) olo et axogia circo · l' atgu li.
galli iunge ugu(entu)m et p(er)ime potest v-
rinaz p(ro)vocant, si itrect bub. dinree. az
et i mingat meli e. d. It(em) aq decoc. ovis
acri, ... veri p(ro)vocat. Jo. It(em)
pili lepor(is) usti et pl'uizati et potui
dati potentis veri p(ro)vocat. Expri.
It(em) andriu innate exptu et atreef · N ·
vice mi in mingat pa. sep qui no
luit. 3 bus dieb(us) se vetimus mancel · BN ·
q sem fecat vetice stabunt et pu-
tres habebit. Et io h pono b qa
sepius p(ro)batum inveni. It(em) emplaz d'
axogia galline anser(is), et circo galli
et se. mulg col et saxifrag. et lagp
byrei .h. e. It(em) cauli capita coc-
ta i olo et emplata stringunt solut
q. It(em) mili silvre, l saxifra
eplata stingunt solvunt. Joh. It(em)
vinu(m) decoc. oli frigor cu(m) zuccaro datum
potui cito sanat vlin et e lectuz.
ky. It(em) appre gulba. se ve. sb
umblico stati mingz. chiz e ich. It(em) · N ·
pltes d' farina siliginis date et se
rigaz emplate Vgu p'ns incta
d' populeon cito sanat. expri. It(em) Ate · N ·
nlla res forti(us) uria p(ro)vocat q

ster ite rad. rafani. D. ¶ Item rad. lapatij co-
x no. cta i vino et olo plurim explata ven-
i mag calide provocat. Avi. ¶ Item se-
men urtice nessice laborez fritule p-
stat ven[a]z. si cu vino dulci sumat p-
vocat. D. ¶ Item pulvis capolor[um] vit-
al. i rorast[ro] q vulgar dalbuga
ve dicu potui sumpte curat strāguria
jd. ¶ Item cortex arboris nuc[is] vel folia
sumptu optime stranguriam et sive placa[t].
¶ Item fol. et rad. anoglosse potata
oes difficultates vesice fortit sanat.
Repi D. ¶ Item rad. rafani bullita i vino al-
e. jo. cui admisceat pulvis pilor[um] leporis
vez det potui statim mingere e. ¶ Item ova
tepida accepta ad ve. et renu mi-
rifice sanat. D. ¶ Item avellane tote
et sumpte cu aq vel vino tormenta di-
stillatis urine et angustia tollut. Dy.
¶ Ca. 47. de pruritu virge et vulue.

Vua virga sepe cu vino decoct[a] cu-
salvie. Mac. ¶ Item cinis cu-
bite sicce sanat cito ulcera virge et
Afra putridas. ¶ Item formentu cu vino de-
coct[o] fol. olive. jd. fac. expi.
¶ Item si fuerit i iflatata sic[ut] sicans et fari-
na fenugreci. misce cu olo co et appone
expi. ¶ Item litargiru dissolutu cu olo
ro. multu va. et in. ¶ Item succ[us] ar-

nogloſſe cu modico melle coct⁹ ⁊ i
unctus ſanat ulcera ... ⁊ ... Item
lac aſini mp ... capriu cu ſucco pla
taginis aliqntlz bulliat ulcera renu
⁊ veſice ⁊ virge lavate cu hec
bibita ſepe cito ⁊ ſine mora ſanabit
Dyaſcorides dicit de ſolo lacte ⁊ ulte
ac hoc expertus i multis viſis ⁊ pb.

Capitulum 48m de fluxu urine ⁊ diurne.

Quant dierne veſica Capre
a omnis nigre a chamei ice
ſa cu bibe cu aceto ⁊ aq cu tor
tiz vadt qui oia q n ... p
dies iii continuos ... decreſcete
l neſica piſcis fluvial. idem Item
cerebru leporis potum cu tu vino ſti
ri urina extr. idem Item galla tritu
potum urine mirifice pſtat auxi
lium. Item anellane aſſate diſtilla
urine valent. cit. idem Item neſica
ſcroffe i veris ſiccate ⁊ cu bibe
multu valz. G. i. pul. Item galangu
rhet urine fluxu fitz ex frigiditate
renu ⁊ neſice. idem Item ap neſica
aſſa coeſta urine phibz i cotine
tia. idem ⁊ pli. Et n efficatio ve
ſica cofortat. idem Item plmo edi
coeſt⁹ ⁊ emplat⁹ urine icotinetia
cohibz ⁊ idez.

Nigre jo.

pop ne. jo.

¶ Ca.m 49m de inflatione testiculorum.

Si testiculi inflet(ur) farina fabe
dist(em)perata cu(m) succo ebuli (et)
oleo ro(sato) (et) app(osi)ta statim inflatio(nem) tollit
D. (et) ysaac. ¶ Id(em) faciunt fol(ia) ebuli
(et) parit(ari)e torrefacta. Id(em). ¶ Ite(m) id(em)
faciunt sabuci (et) ebuli h(ec) e(st) ¶ Ite(m)
stru(n)cus cohibio cu(m) succo ebuli (et)
oleo co(m) m(isc)etur v(idelicet). h(ec) e(st). ¶ Ite(m) fol(ia) (et)
se(men) iusq(ui)a(m)i t(ri)ta cu(m) vino ace(to) tumore(m)
solvunt. Mac(er). ¶ Ite(m) vngu(entum) (cum) oleo
lauri. aneti (et) camamilla mixto
cu(m) vnice i(n)co(r)p(or)ati (et) cu(m) eo vnge
testiculos. Id(em). ¶ Ite(m) betho(nica) cocta
i(n) vino (et) t(ri)ta (et) app(osi)ta ro(sato) (et) tumore(m)
vge auferent. Dy(as). ¶ Ite(m) ult(r)a cu(r)a
fit. plies p(re)m(iss)a p(ro) mollific(ati)o(n)e loci
(et) iu(n)ct(ur)a l(ite)r p(ro)ceo cu(m) maciaton (et)
cera cu(m) mixt(ur)a p(ro)pter sep(er)e e(st) m(ult)u(m)
pl(us) dec(e)n san(atio) co(n)f(er)t q(uod) ¶ R(ecipe). maciaton
cer(e). picis. resine (et) naual (et) ele
nio. an(a). thur(is). mastic(is). sag(apeni). o-
bolicar. an(a). te(re)nt(ur) (et) co(n)ficiat(ur) cu(m) ce-
ra (et) maciaton nixet p(ro)pter vn-
tal(iter) syr(upus) xx. l(ite)r xl. dieb(us) q(uod) ¶ R(ecipe).
tanaceti. co(n)solide maior(is) et medie
rad(icis) co(n)solide mi(nor)a. b(ri)tene. g(ra)m(i)n(i)s. ca-
lamenti. o(ri)gani. plata(n)g(inis). lanceola-
te. scabiose. rad(icis). restebovis. sana

¶ Audi in-
pressu(m)
ne.

mũde / bibat oia sil' fortit' / prea
appe / ro· et gruciorum · balaustie ·
psidia / et bibat multu / pro acc(essu) ·· P. psidia·
th' sagez d'· boliar · fengri · ma
stice · ter / et (con)fice cu albu · ouor(um)
et appone de coc' et bibat tant' mul
tu / et da mane / et nocte / et s(ic) cura
bi' et ad sit q' plies exptm e ex- · et qd
p(er)tum

Capl(m) · 4° de p(ro)fusioib' virge ·

Si virga inflet et doleat multu
misceat' cera / et oleu / et fiat
(em)plastru · et appone res plia e (con)·
It(em) sepoat' thericoz cocta i vio
et t(er)ra (con)· It(em) farina ordei i
melsa cocta / et cataplasma de tol
lt (con)· It(em) (con) cancer i virga / et ali
bi / fol' oliue t(r)ita cu melle cu
rat · (con)· It(em) aloe sucotrinu t'
tuz et apiu · mir sana ulcera cu
rosa · It(em) politant et terac
p' citriucee rad · potatum / s · pau
cos dies sana · cancz ptie · Albt
It(em) laue locu cu aceto cal · et s(i)c
cet' cu panno lineo / et sealspgnt'
pl'ius galle h' fiat t' 1 die p' le
sanat · Gal · 1 dy · It(em) sucus ·· P. p'ista
letticl'e aqua illi' cu virgaz
et testes / i genitalia / et renes / vo

c. l. uolu^tez lup^tez libidis reprimunt . Alb' . ¶ Ite
sucr^9 letice le agtice sr cucz . po^m
occid^t enz . Jd' alb' .

¶ Capl^z qi^m d defectu coyt^9 .

BAcce lauri tentt ? 9fitia^e
? vngut rnes ? genitalia
potent excitat coytu . expi .
¶ It en fob in bacc lauri eru
ca . rad' . satyrion acl tte bu
liat i olo ut l^t hic vng^3 ? ungr
rnes ? genitalia mire excitat
vi gnatiaz . expi . ¶ It dyasa
tyrion datu mltu vz nichola^9 .
¶ It ualet ppe pdicaes ligna
l. sobi lia ouis eruca oua torboa cu al
leo coesti ? le . urtice ? zz . pi
plo . nux ylarda . garios . ga
laga . stica coesti satyrion hi po
nut acl ptica medica . ¶ It stca
coesti s . modu excitat . o . ye
tino nodo spine stica e lap q
si bibit a comeda a gallo stati
alecdz sr gallinaz ? si ho bibit
a comedit eit modu vener ? ita
q, no possit contunuari . kr . ¶ It la
p^s q ineit i dext part satipi
cas potant sue milt^tz ad ercoez

viga · ser · ¶ Item testiculi vulpis coesti
mulierum excitant coytum · Gilb. ¶ Iste
qui semper vult uti coytu, bibat de me
dulla pardalui · 3 · per et ultimo mo3
faciet ¶ Item muste condite per ter cum vi
no si iungitur renes et virilia po
tenter excitat concupiscenciam voluntatem Gilb.
¶ Item testiculi tassonis cum aqua bibiti
per triduum libidinem in destinctione aut
· superius ad octavum ¶ Item radix satiriono
nis in manu tenta, vetere mon3
papue in greca ¶ Item se · lini
cum pipere mixtum, et datum, fortiter
accedit ad venerem · so in eodem
coitus in hora de coytu. ¶ Item testiculi
omni, ut fuinus canis vulpis, et tes
ticuli tauri, mulierem ad libidinem ex
citant · Gilb. ¶ Item si inguen virilis ki
ma cum felle veris, a caput colitur
voluntatem excitat, et dilatat in mu
liere tab. Gilb.

¶ Capitulum quintum de demonio et malefitio.

Si sapirum posuerit in domo de
monia fugiet · Ky. ¶ Item ypericon
si teneatur in domo, omnes demones
fugiet, et ideo a multis dicitur, fuga de
monum ¶ Item lapis qui magnes dicitur po
tentem discordiam que est inter virum et uxorem
sedat · O ¶ Item ad tollendum ma

lefi.m . aet^z tyriaca magna cu suc
co empicois. Eil. ¶ It[em] cor vultu
ris portatu / fugat oia demonia
a portate / & oes feras / & fac hoi
ne gratiosu oib[us] hoib[us] & mulierib[us]
& habe fidelitatez dnis suis / & irreptio
su. ky. ¶ It[em] anus perdic assata
comesta / sanitatez reddit velocit[er] infir
matib[us] / & i[n] carta ligatos solvit /
& sanat / & prosperitatez tribuit. ky.
¶ It[em] fuliget cu dente hois mortui
tro. ja. ¶ It[em] bibat bem q[ui] currit
p[er] mediu lapidum p[er] foram idez.
¶ It[em] i[n] culgamo / l[ibe]r anellana vacua
portat^z ar.m vi. & se portat^z cum cali
maleficiatoru / l[ibe]r portat^z limine ho
stij p[er] q[uo]d intrat / solvit maleficiu.m ¶ It[em]
corall si tenea^z i[n] domo / solvit
eciam maleficiu. ad. ¶ It[em] sage carnis m
gre illitus oib[us] parietib[us] domus / i[n]
q[u]a e maleficiu z toll[it] illud. Syxtus ad oc
tu. & 9us. ¶ It[em] squilla integra i[n] limine
domus suspensa / tollit maleficiu.m ¶ Ite
si q[ui]s maleficiatus fuit circa ulla ma
nducacio aliq[ui]d / l[ibe]r aliq[ui]d maleficiu illius q[ui]
l[ibe]r q[uod] diligitur recessit / portat^z i[n] sotularj
dextro cinnati / & calciet se q[ui] cito
fetorem senciet / solvet maleficiu.m
Expr. ¶ It[em] arthemisia sive arthe
nisia / sive artim vincta sup

hinnie corium suspensa fac ut nullum
malefi(ciu)z noceat illi domui. dy.
¶ Item rad. bonne sicut potaveris se
arare cornicis feie sep masculi et
vxor cor cornicis, oia malefi(ci)a a
te effugiet. Id. ¶ Item si uir por
taverit secum cor cornicis feie, sep
bn queiet. ¶ Item si qs pota
uit rad. yrigi, nunq(uam) aliq(ui)s de
monum isti(us) tias sustinebit. Ky.
¶ Item si sb uestibus demoniaci portaverit
dm rad. demon ofitebit(ur) qs sit et
uu sit et fugiet. Id. ¶ Item si lu
na noua i oetu sol' decollan
ur hirpipi et cor ei(us) palpitans
tu sglutias, scies oia q fiunt
et mete(n)s hoim et celestia rulta.
Rasis.

¶ Capl'z. q3m. de repressione libidinis.

Legit(ur) i(n) p(ri)o li(bro) Rasi; q(uod) quadraginta
formice decocte cu(m) succo as
fodillor(um) det(ur) alian i po(tu) omib(us)
dieb(us) uite sue no(n) hebit uoluntate coe
undi. Ky. ¶ Item cicuta testicul' e
plastra cum vino. ¶ Ite
rad. teiphee aquatice succ(us) si bibat(ur) : l. niphee
xxx. dieb(us) cu(m) aq(ua) extingu(it) libidiez
p(er) bu. ¶ Item si op(er)tu(m) et se. uisq
ani et madragore ofitia cu(m) cera iolo

i q° p̄dcā sit decoctū · et m̄ virga ge
mīlia cū sucō morelle & sp̄ vi
ue / et aceto · B e° ¶ Item dicūt cēs
phi / et spīr. dp · q̄ pip̄ · ruta · ag
n⁹ cast⁹ 9sumūt liquido cū sua
v̄e te i fōti cahdi. te semē gnā
tiōis · ¶ Item si q̄s coed̄t flacs sa
lic / l' ppli cēs arvēs libi. te i
eos ē gerabūt / uez ē ex logo
usu · D ¶ Item si uiga virga cū
oleo / i q° ciphoā sint ēsoluta
nō pōt erigi uiga · 9. ¶ Item le
i po li° · ky · q̄ gladiol⁹ hz · ij ·
radicel / vna altī · Inferior bi
bita aufēt coytū & se · gnā oīl
ād · ¶ Item si sl' cinicali ea positis
nō erigi uiga / sz iaceb' ād · ¶ Item
verbea portā nō sinit uiga erigi de
dpoat · ky · ¶ Item modicū verbene
vat potū nō pmittit uigā p · vij
dies erigi · id · ¶ Item si pbar vis
cā gallo mixtā cū furfe & se
gallinā nō ascēdit · ky · ¶ Item vn
ge aliq's t'lz coignū cū sucō vbe
ne / et potū ad cāne nudū / & ex
effeminat⁹ / & si q̄s tetigit / idē
reptū erit ad s'uitiū venere / q̄
cor i tāget / emoll' · ād · ¶ Item lapi
^ potat⁹ i sinist maxilla' salpuciu · idez ·
¶ Item renpotūci lux' stoll' & ēpnt

Item v̄ mis lucēs d' nocte / sepe po
tat a uiro / fac eu ibuianu · oil
li · Aly dicūt / q̄d nūq̄ pōt coy
re / 2 io d' tailb · q̄d q' h° agit / sicut
mic̄e ē v̄ium / ii iste de stella · ·:· l. vii
·Jo. o' ky · Item farina fabarū appo̅ta
i gut p'mū libi'dinē stingit / & pilos
nō sint nala / nec coyr testiclos · dy · ·:· l. pede
·2 ysaac · Item pix ced' incta uiga
vili / i tm̄ geitlia ēh't / ut repta si
ē ad coytu ē gna. aūz D · Item testi h
galli / cū sāge sugo lecto suppo̅n coy
tu i eo necant · syxt' ad ocm · Item
se · nphee aq̄tice potum · geitlia
ēp'mit · D · Item nenuphar sepe sup
tu / minu pollu aūz · 2 fragit d'sideriū
coyt' cū d'coc · ei' · ȝ · p' bibitū cū syr ·
d' p'pauer ogelat sp'ma cū pe te sua
q̄ ē i ipo / 2 pe rad · ei' sīnt · Item se ·
lactuce d'sicat sp'ma / 2 sedat coy
t' d'sideriū / 2 pollu aūz · Jo · Item aq̄ i q̄a
decocte fuīt lenticle 2 se · lactuce / ex
tigu't ipetū libi'dinis · efficit' apio i ghia ·
Item lap' topati veneē extig' · La
pidariᵘ · Item si bibit · ȝ · iij · se · coria
di phibe' coyt' · q' · Item gum̄i sumpi
incta uiga vili phibz ne eriga · Jo · in
Item ut hō fiat eunnc' / 2 cast' ipse ·
v̄ mic'z q' lucē i sūmitate caude da po
tui · pb · ē i hac p'lieo · fi · h · Item bta

columbina potata i vestito extigt libi3
¶ Itm sinap9 sulsqui genitalia sepe iu
gat. extiguit totaliter luxurie flama.
Lib de natur rer. ¶ Itm se. et rad. ni
phee agrestee bibita cu aq libie3
extigut. Id fac se. mris silue ¶ Itm
lap amb. potat dat castite3 Lib
de natis rer. ¶ Itm se. salic sumptu
libie3 extigit. Alb. ¶ Itm herba eruce.
rute. et agni casti scent et plinze
et sil comedat tollut pollue3 ke.
¶ Eruca et viricus multu ve3. ad hoc
vt ipse dt
¶ Capl3. 94m. De duritia et asperitate
mricis.
RAdix libij cu olo coi cocta sb p9
mis duritiez mric mollificat
et apit. Dy. ¶ Itm fometa de aq decocois
malue vel altee. duritie mric et orifi.m
ei9 tollit et apit toti die. ¶ Itm ikso
gia anser et sinac9 porci misceat
et iungatur tollit Ma. p9 mestrua octa
Ma. relaxat. D. ¶ Itm lolium qd ysaac
vocat gizania. mica. th.al. et cu co9
le bulliat i vio vel i aq et funge inter
clausa mrice apt et ad ceceptu dispoit
ysaac. ¶ Itm rad. elli ellixata et eius
fomento facto, oe3 duritie mric et
oe3 ei9 clausas sanat. D.
¶ Capl3. 95m de puocatioe mestruo.

.7.

vinu decoc.ois

Vinu d'coc. origani bibitu puocat /
l' ipa h'ba eplata l' suffumigiu
efficax e. D. ¶ Itm supposito m'd' bolu
ce ructu i flebma inmissu i Mri
ce mundificant ea. Expi. ¶ Itm ni — i e acti in.
gelle farina cu melle 2 supposita
cu violetia mag' educ mestrua / r
p'me q' piclosu e / adhuc tm / ex
pi. ¶ Itm amica oli supposita aez pu
tre' Ma. educit. D. ¶ Itm spola tol
tra / l' ticoree stipes. supposita mestrua
educ d' corpe. D. ¶ Itm rad. ext. ma
ioris tta 2 supposita educ mestrua. q9.
¶ Itm vinu d'coc. calamti l' pulegij
bibitu / mestrua puocat / l' arthemisie
melius h' fac q' ad ultra h'bax tm — l' aliq
2 supposita. D ¶ Itm d'coc. pulegij tu
more Ma. cito toll't. ¶ Id' fac cala
mentu. Mar. ¶ Itm rad. lilij cu oleo co
cta sup p'nus citra 2 supposita mestrua +
educ / 2 se. eius potatu / cito educ fe
tu mortuu. id. ¶ Itm pastinaca cito tol
lit tumore Ma. bibita / supposita 2 fome
tu. id. ¶ Itm salvia bibita l' supposita
mestrua educ / 2 secudina expellit. Expi.
¶ Itm aristolog' bibita 2 supposita educ
secudiam / 2 remanentia p' partu / et
Ma. mundificat / e tn corrosiua 2 pi
c'losa. D. ¶ Itm rad. achori fomentet
ad mo'm digiti / 2 ungat oleo laurino l' cu

z scta pgat pl'mis ellebi' al' z suppont
to' nocte recec l'agnis fluat. Gil. ¶ It'
fiat suppha cu' ktb'. z unctib' mes
tua' ut origanu'. calamentu'. saturee.
menta. arthemisia. etc. z inter pu
ret pessimu' d' ellebis nig' nigella
opopigchio. z squolina i pino lineo.
·Ad stati stati suppo z pvocat mestrua sz mi
nus e molesta. Gil. ¶ Itz cinamo
cardamo. cala'meo. cortex cappar'.
cassie f'. se. feni. calamentu. menta
salvia. saturee. pulegi. regale galli
tcuz pvocat. M. ce. justus. ¶ It' olo
i q' coctu' s' collqui' cu' coloce suppo
potest pvocat. M. ce m. ¶ Itz forme
tuz fcz ex deoc' mellisse. M. logis
tpis pvocat. D. ¶ It' si iplen' sacello
menus ad modu' digiti albis tinis cu
olo scelit pgat. M. Mar. ¶ It' des
vini' allei depilat' z poat i orific.
·M. potest pvocat. Me. q'. ¶ It' origa
suppo' vel bibitu l' formeta. M. logo la
tpe ad nunissa pvocat. D. ¶ Itz cumg.
amarea mudatu ab inori cortice
z tita fotat suppoia potest educe. Me
z alios humores corrupta. ysa
ac ¶ It aristolo' ad mensiu' cuatia'
vti p'e formetata l' cu olo ipu'. l' fo
metata qui mat'x ex pigmito hoib'
g'nat to' n. dissolat. z pgat. D ¶ It

cinamomi cineree ualde potatum .D. cum
aqua secundinas exclud; sed melius illud
fit si mirra addatur .D. ¶ Item mostarda ga
llice tritum et cum aqua decoctum potetur bene. Ma.
proueniat. M. Experimentum. ¶ Item oleum lilii cum
ceterum per unctum est medicina cum ungo est . . .
ad infirmitates matricis. Auic. ¶ Item radix
malue radicis . . . plurimis . . .
. . . est experimentum. C. in
. . . ¶ Item fomentum fit ex decoctione galli
tri. Ma. optime purgat. .D. ¶ Item arte
misia . . . et umbilico emplastrata. Ma.
ap. .D. ¶ Item succus eius mirre mixtus a
et suppositorium educit . . . ¶ Item satiree
bibita uel suppositorium . . . pellit abortum
. . . ¶ Item suppositorium fit ex balsamo
iniecto in . . . Ma. mundificat
. . . ¶ Item galbanum pessarium
educit. M. fortiter. .D. et Alb.

¶ Capitulum . . . de nimio fluxu menstruorum.

Si menstrua ultra modum fluat, fac
suppositorium mundissimo . . .
cum succo sanguine . . . . Ex
perimentum. ¶ Item millefolium tritum cum aqua . . . ou
. . . et balaustie potetur . . . M.
. . . ¶ Item fac . . . de mechamo co
rtice . . . plantaginis nigra pastoris sang
. . . ¶ Item fac . . .
. . . cum aquatice . . .

boli arē · mumie · masticis · gipsi · r̄a ce
t9 ace · ꝛ acaci capitis · q̄ sufficit · p̄ue
ei9 emplet · s' renes ꝛ ptinē ꝛ
ps pessarize efficacit' · vz · h̄e · ¶ Itē
fac bul · d' aq̄ pluuiali ꝛ cortice gr
cis · z̄ egypsi · h̄e · ¶ Itē pessarize · fum9
rōg ꝛ alum r̄aes cū succo lagine
h̄e · ¶ Itē vnu g̃nuz se · coriandri
si feīa bibit vna die r̄tinet · si
duo · duob9 · si t's · t'b9 ꝛ sic ult'ꝛ ·
Dy · ¶ Itē cerusa pessariza statī r̄e
tinet fluxū menstruo · si cerusa fuit
aspsa d' pl'ue apij · ¶ Itē succ9 ca
pitꝛ porroꝛ · l' fol · efficac' · r̄tinet
me' ꝛ c̃tm̄ ꝛ ut fluxū ꝛ albū su
pl9 r̄tineat · Jo' · musto · D · ¶ Itē coral
li bibitꝛ · me · r̄tinet · Jo' · ¶ Itē cinis
gladiū ꝯbustoꝛ · recept' vulue · hūo
rel putidos fluentes · sic ꝛ lame
sanat · ylaac · ¶ Itē acatia · me
r̄tinet cum pessariza fortit' me ·
r̄tinet ꝫ · Auic' · ¶ Itē apponant uētose
mag' ad mamillas ꝛ retinet · si te
neat' vna hora · Auic' · ¶ Itē cino
glosse succus recept9 ablacit flux' m
me · ꝛ nō ē ei par medi' · Jo' · ¶ Itē
coche p'sari ꝛ appotat' d' sco ja
cobo ꝯbuste ꝛ potui date cū aq̄ ru
mach · inletā vz · Jo' · ¶ Itē cinēs ra
ne maioꝛ i sacculo secū portet

m l'r, 2 n. citt3 d' sage. Si vio p
bar, pulue3 ad collu gallie et ·1 liga
mr site ea, 2 no exiet d' ea sag
nis. P. hu. ¶ It3 succu syrigi sup
po'n sag's fluxu retinet. Mac. 2
Auic. ¶ It3 fex q exit d' arbor, h
grea bibit a mlice cu aq pluui.
retinet. Me. S. i dy. ¶ It3 id, sta aq
d'coc'o? 2 posito pso bibitu. Jd' i eod.
¶ It3 d'coc' cortic glandiu fluxu.
Me. mirifice strigit. D. ¶ It3 cyna
b'n3 ciui potui miro efficacia r
tinet Me. 9. ¶ It3 colatu suppo'm
flux. Me. abscidit. Alb. 2 dy ¶ It3
empicon bibitu, ad ce3 flux. sag.
2 vets fotus 3adiuto'm. Me. D. ¶ It3 se
mu sgam cu se. scationis p mlla bi
bitu3 flux. M. 2 sag's mixtiuat
dy. ¶ It3 cor salamandre. mit cena
potatu3, 1 no setiet Me. aliqn
Ry. ¶ It3 cor vulture i cono ligatu
ce3 flux. sag. sistit. Ry.

¶ Ca'm 97'm d' Maill's iflatio.

Si maille iplet' ex lactis mlti
tudie l' ex flu'te. In pri'o exp'u
te cu argilla p aceto, a' cu salu
rta, 2 albu. ou', l' cu lectib' i ace
to coct', i aug'to ipa' vum cu ol'o
ro. q' maillas p tuores ea?, et

ad's duritias solut. h' e. ¶ It[em] mica pa-
nis ꝯfecta cū ſucco apij appoīat ꝯ.
¶ It[em] fim[us] ꝯ bouis. ſen grā. mellilo
ti cū olo appoīat. ꝯ. ¶ It[em] ſe. li-
ni cū melle. vꝫ. ꝯ. ¶ It[em] eād. gran-
liu. ineta. ꝛ farina fabaꝝ / oīa h'
ꝛ ſigl'a appoīta. ſoluūt ꝛ lac ſtrīgūt
ꝯ. ¶ It[em] ſi fiſtl'a / l' cācꝝ īhereat
ſtercꝰ capriuꝫ cū melle ſpaꝝ fiſ-
tula ꝛ cācꝝ mūdificāt ꝛ aēl ſp[er]atias
areſcūt. ꝯ. ¶ It[em] cap. maille in-
gu[en]ꝰ balſao / ꝯ. tollit. Jd. ¶ It[em] v'-
meſ d' nuce t'tos / appoe / cluꝫ eſt.
¶ It[em] fol. oliue t'ta / fiſtl'aꝫ / cācꝝ.
formicā / ūqꝫ mūdificāt. Jd. ¶ Ite
ſtercꝰ hoīs ꝯbuſti / vlc'a cācl'a / īſa
nabl'ia ſanat. Jd. ¶ It[em] potet po
l'tcaꝫ ſp / ꝙ ch'iſ'e ſanat cācꝝ / ex
ptū e / h' e. ¶ It[em] ꝯ tūo. ma. mal-
:: ·M :: KA. uas t'tas cū olo coī / cū. appoe
·O. ¶ It[em] ſe. iꝰgan cū vio t'tuꝫ / ꝛ ap
l' teſti[cu]los. poitu man[us] l'xao. ꝛ tūo. ꝛ teſtīuꝫ
toll'. vac'. ¶ It[em] ſi ūgo appareat ſp
/ ꝛ ſtet ſp dure / ut nūq. vgi ꝯ. mūge
cū ſucco cicute / app'io. ſp erūt ꝑ
ue ꝛ dure ſtātes erūt. Jd. ¶ It[em]
:· l'. fracta faba ſcācta cat haplāta / no ſint
lac nimis ad maī. flue / ꝛ coꝝ
tūo. tollit. Dy. ¶ It[em] fol. enule ꝛ
marubij / cū axogia eplāta / tūo.

et diutine mail. soluunt. Expertum. Item
menta eplata in dextra fac. 9ᵗ. ꝫ. a m.
Item mel. aceti. fimus columbi sil' mi
xta et eplata super mail. inflatas
ro. ... et tumo. sol. et non sinunt eas
... Expertum. Item plenis marat
cum arogia ... et menta solu. tu. id.
Item fimus caprinus cum aceto et farina
ordei coctis et appo. ... miro. ... tu. vel mammi na.
solu. dy. Item sprogia mag. ad mo
mame. vel maille. iuncta. ~~sanat~~ sapa
9 oia mina mamma3. vz appo ta
et max si petrosilon bulia ... i sa
pa. expertum. Item se. lini et oliuz. ro.
apponatur ad. Item marrubium al. cum
... arogia ... et ca ... appo3. ace
do. semit et tu. solu. expertum. Item fa
ria fabe cum vitel. ouo3. ace do.
et tu. mail. solu. addita arogia
expertum. Item cinis de capite canis al
... fil. et can. ... et ... spum
naz cum fort. 9ᵗ. Item cetuz grana vel grana
q expriat ... ... et e tota ple
na granis et ... albis ... potata vel ~~po~~
~~tata~~ statim tollit ... tu. et ... expertum. ... e
Item arogia arogrilli iuncta ma
mill. lac inclusum. curat statim apie
re et soluendo. Item thus cum chimo
lea et oleo ro. mixtu. ad. maillar

singl'e p̄scidū ē. dyp ¶ It͡ siin9
m niay cū aq̄ ināct9 / vbera dimitte
₇ to. ₇ tu. solu^t. ky. ¶ It͡ sfur t
ti cū vīo coctū / ₇ sē emplatum
/ dimitte ubera solu^t / placac ¶ Ite
teste ouoꝝ p̄ dictis t̄ite / cū cera
₇ cacatinum mixte / fractas ₇
cadētes maillas erigūt ky.

¶ Ca^m. 48^m. De suffocatiōe matricis.

S[i] suffocationē matricis patiat^r
mulier / fol. vetice trita / ₇ sup
po^ta. cadētibꝯ / incarent. D. ¶ It͡ id͡
lē. passiace cū vīo potū datū suf
focatiōe9 M. sicat^t. D. ¶ It͡ ler'z cū
vino potū datū / alium tumēte kēe
₇ suffocatōe. pelussas solu^t. Jd. ¶ Ite
oleū amig. ₇ amaꝫ pessarizatꝫ / et
clisterizatꝫ eo. M. solu^t. Jd. ¶ It͡ si fōn
enfōbim / et ī aliq'. q'. olo tenea. te
nes eis9 / ₇ dnelit9 / ₇ p̄ iugē tnm
ta^o / ₇ det ī potu castoreū / ₇ gn̄ostꝫ
₇ assafeca. dimic. ¶ It͡ lemisticꝯ. ylo
.: P. salic9 pp. absinthiū / ₇ fol. salic9 sil' t̄ite co
cta ī aq / ₇ fiat ēplz ab vmblico us
ꝗ ad mirheba / an ₇ et^o. Rog^t. ¶ It͡
°.P. salix salix. absinthiū sil' ₇ q'ōlz d̄ p̄le / ī
pa apposice s^t cocta ut ꝰ. ₇ ita p
stat reme^m. Gilb'. ¶ It͡ silatū lim

cocta cu aq̄ ⁊ cantib' mag͛ cu stipi·
cauliū ⁊ appo' efficac͛ iuuat ⁊
i netosi͛ . Rog' . ¶ It' tyri . ma
gna . gariof̄ ⁊ allea dissolua cu
vino forti cū ⁊ det potui muliere iu
nat . h e . ¶ It' appoa artetola mag
l' olla eiudē int' ymbliuz ⁊ pu
decda cu mlto ig̃ . sine tarsica
mulie . ¶ It' fiat suffumiga . hori . les
ad nares ⁊ appoa ruta ⁊ assa fe
⁊ i ferio aromatica . h vel . ¶ Ite a
ruta trita ⁊ bullita i olo cu aro
gallie ⁊ cuiter ea appo' ⁊ cu
stati iuuat . D . ¶ It' se . vethe cu
vio datū netosi tez do . ⁊ i flaz
m̄ solu' ⁊ stati exclud' . ¶ It' sum
ga' muliee . l' abtuni vulna clau
la ap' 9' . ¶ It' sum' t bene ecept'
p os sanat . am ¶ It' pl'inzet'
sal gemma ⁊ vitz ⁊ 9fitua cu ace
to ⁊ repoa cu bōbace . plateari9 . ¶ It'
supposito in sum l' pessariz cu metu
calamēto satuee a p'pillo . oia m
xta ⁊ mixlo' 9 h becant ⁊ castoreū
⁊ assa fe . ruta ipleat' naēs . p̃ra
de efficacie ē ualde . h e ¶ It' ruta co
qt' ⁊ colat i olo l' butiro ⁊ itngat sta
ti solu' i fla . ⁊ do . dy . ¶ It' fung'
iuz galba cito sanat . id' . ¶ It' su
fudat' plumna i forti aceto ⁊ poat

i auribus statim reducit. M. ad infer
iora. Salt. ¶ Item vel gena proie
bibita suffocat. M. 2 To. M. sanat.
D ¶ Item butirum maricai. 2 aspalti
suffocat M. nobiliter sanat. D ¶ Item
tutia cocta cu oleo 2 iunctur p ...
sanitz statim solvitur. To. 2 m. M. D.
¶ Item p noctem vomitz 2 qti⁹ seliet
getez. [illegible]

¶ Capitulum .99. de impedimentis concept⁹.

Quando mulier no vult concipe, qa
forsitan timet mori, l' ppter ad a.
cocedat os de corde cervi 2 no concipi
et. q⁹. ¶ Item portz secum M. capree
cum carne nuda q nuq feta 2 no
concipiet l' lapide q' inveit i ea eco
tula. ¶ Item sibi tineat se sag. ex
menstruale alterius mulier l' se induerit
ex eo vul. ult no concipiet. D. ¶ Item
dixerunt mi qm mulier cepta, qe gravata
ex f'qti puerperio, coed' vna cape
2 ult no concep. Id. ¶ Item portz secum
mulier aliquid de auricula mule, l' de
corio nuq concipiet. Ceotula 2 k.
¶ Item testiculi mustele cust ti vivi
a mulier i dulcemina pelle involuti
aufert concep. Id. i' dez. ¶ Item si lapi
de gagatis portz mulier no concipiet
Ceotula ¶ Item mirz 2 a veritate sub

ceptu / qui mlr no vult alt concipe
/ portat mlr i secundina tot gna anta
partus / l' ordi / q annis vult ee steri
l / ⁊ tot annis no concipiet. Crotula.
¶ Itē. 3. p d' similitib; ede mg / si
p' m. bibit mlier gnare no sint
dy. ¶ Itē fol. ppli bibita p' m. no
sint concipe. Dy ¶ Itē gna pernie cu
pil auris mule misceat / ⁊ ind' cin
cingat mlr / ⁊ no concipiet / q din
secu potaurit. ky ¶ Itē sua mete
i vulua posit' ⁊ ceptu ipedit / e cocep
dinc. ¶ Itē mlr applicz si i ingui
ni suo cornua limatie / ⁊ no con
piet / hnt · n · uirtute ipediedi co
ceptu. Dil. ¶ Itē rad' pipinelle · l. gl.
alliga / concepu ipedire credi quis
q3 potauit mlr. Dy ¶ Itē os d' co
de cin suspe su brachio / no sint concipe.
Sypt' ad octa. ¶ Itē ossulu qd' inceit
i vulua asine / si secu tulit mlr
nuq concipiet. Ja. ¶ Itē si bibat i pul
l' poriz mlr auriclas / ⁊ testiclos
burdonis / no concipiet. Idē ¶ Itē fac idē
cor mulie potatu. Sypt' ad oct ¶ Itē
lap' q' inueit i uetrculo l' vulua / l' i
cord' cin / idē fac potat'. Idē ¶ Itē coa
gl'z lepor / si p' partu det potu / no
stn' ult concipe. Amc. ¶ Itē si ter fe
rugo ferri bibit / no sint concipe ¶ Itē
rad' epitimi i vinue / p' purgatioez

bibita, nō sinit generare. Et ē ante b-
ba, haustū huius ut ex... · l · xij · folia
sine flore, sine fenectu, radice nig.
odore gravi, gustu fetido. D. ¶ Item
sanguis menstruus suppositus prohibet conceptionem.
¶ Item scolopendra suspensa sup lectum
prohibet impregnationem. ¶ Item animus huius te-
sticlos · ij · quorum activitas in ... est gene-
unus est superiore situ, et alius inferior.
¶ Unus est durus et qui siccus. ¶ Alius vero
mollis et humidus, secundum quod constrinxerint
corpus, mollis et humidus consolidat in ungu-
-ibus? si ipse recipiat sanum, et ... generabit
nabit masculum forte. Silke linum ... mu-
lier feminam concipiet. Albertus et Aui... ¶ Item
stercus elephantis si potetur mulier, non ge-
nerabit masculum, nec feminam, nec concipiet.
¶ Item alumine cum conceptione positum in
vulva non sinit concipere. Avicenna. ¶ Item
se-calic... haustum mulieres facit infecun-
das. Gilbertus. ¶ Item lucanidos lane omnis
combusta, et cum bruno per menstrua pessari-
zata, non sinit mulierem concipere. D. ¶ Item si
matrice mule cocta cum aliis cibis
et clavent de ... comedat mulier nunquam
concipiet. Bar. ¶ Item silke potetur cor sa-
lamandre in cibis suis non concipiet
aliquo modo. Kyr. ¶ Item idem est si de ceru-
mine auris mule bibit mulier. Kyr.

¶ Capitulum xxx^m de restringentibus vulvam et facie-
ntibus concipere.

Si vulva sit nimis apta, ut
collum matricis vacillet, propter quod con-
ceptio sepe impeditur, potius ea que m[ulieres]
volunt arctare cum pulvere aluminis et la-
gine dea. att[amen] melius confecti cum aceto
si intromittatur et diu teneatur tunc dandum
hoc est. ¶ Item lolium et thus suffumigatum mu-
lierem calefacit. M. et disponit ad concepcionem
certum. ¶ Item nepita suffumigata sepe
immissa, mulierem calefacit et lenit. M. fri-
gidam. et vir de ea gaudet, ipsa purgat odore
suo. Expertum. ¶ Item theodoricon ana-
cardium et modicum scamonee confice et
per pessarium mitte prima nocte vel 2^a. sim-
du. concipiet si cum viro coierit. Ex-
pertum. Item melissa suffumigata mulierem
confortat. M. certum. ¶ Item mulier comedat
vulvam leporis assatam in bal. et concipi-
et. 3. diebus. ¶ Item si spumam quam lepus habet
circa os cum eodem herba mulier bibat
cum vino statim concipiet. ¶ Item post
fluxum menstruorum suppositum sit mulier sac-
culum plenum nigella pulverizata. M. totaliter
mundificat, et membra ledit, si diu te-
neatur quod molestum est. Expertum. ¶ Item aqua decoctionis
acute mane da mulieri ieiune, eadem
die ad usum concipiendi eam convertit, et qui
est impregnata vomitum apponit. eicit, quia non

pot eā retinē. ꝯ ¶ Itē coaglū lep
poris mp l' castro pꝰ M. tuat ꝯcep. ꝯ3. 1
nic' ¶ Itē. R. coagl'3 lepor. 2 fimu
ciꝰ. an. tpa cū melle. 2 pessariza
3bꝰ diebꝰ. 2 totidē noctibꝰ. 2 singul'
dieb; bibat mlr d' rasa ebor. q
la fr stit. 2 ꝯcipiet. haly ī regali
dispone. ¶ Itē. dar. siphica. alu
me. balaustie. mirre. olib. mas
tic. colofo. boli. galle. gipsi. cōm
cini. ī acet. 2 att'meti. add' pl'uez
ōniū usto 2 inmitte. ꝯstrīgē. ꝯ. mris
ī d'y. ¶ Itē ut stringat ut virgo. ¶ R.
olibā. mirre. mastic. colofo. pic
nige. boli. galle. gipsi. cimis cōm
cini. aristolo. lō. 2 ro. an. fac pul
uez. 2 īmitte. idē. idez. ¶ Itē asfaltū
fimū leporis. pigani. an. distepa
cū cera. 2 fac trociscos. d' qbꝰ mlre
re sepe suffumiga. pl'. ꝯ. ut d' ha
ly ī regali dispone. ¶ Itē vir cari
piat de coaglo masculi leporis. et
femia d' coaglo femelle. 2 ꝯcipiet. ꝯ.
¶ Itē cerebrū agni misce cū arogia
an ser. 2 leonis. 2 sine. ī vase arge
teo. l' auro. 2 vngat virgā vir. qn
oz coire. 2 statī ꝯcipiet mlre. Idez.
¶ Itē si lapis. q inueit ī cerebro. ul

i uet'c'lo agle, det' i cibo l' potu, l'
lige' i dext' b'chio viri, l' mlier
an coytu, ɔcipe' fac' stati. ɔ9. C Itē
lap' q' iuenit' i vulua l' uetc'lo
ei̅u, potatū, fac' ut mlier ɔcipi
at · id̅. C Itē lac asine si mlier
biuat te sc' vmblicu q̄n dz coyr,
effic', ut ɔcipiat · expi. C Itē soli
uz · pulete · et thuri · mixtu et su
ffugam · fac' mlier' citi9 ipgnare
ɔ · C Itē p'lmis testiculoz verris da
tū mlieri p'. m. fac ea ɔcipe ·
Cotula · C Itē p' m. balneet mu- l. la43
lier pudibnda cū vio puo ...
et p' suffuge cū vio pino ... de
coc... nepite p'9 suppoat ... ma
iore rana, basilicon · et mēta · ɔ9.
C Itē si testicl's dext' mustele te
rat' cū vng'to oportuno et lana pel
sieze et coyat et stati ɔcipiet · ky.
C Itē ut retineat mlir semē, vta
lepe ɔ̃mis proie, cū vio mig' i
ieiu' · et eplet' cū thure, mastice ·
et mirre · expi. C Itē vngat' meb'a
vilia viri, et mlier, cū succo sa- H
tirioil, et aspgit' plue lepor, fac bn
ut steril' ocipiat et actu icendit o
et augz delectat'z · ky. h' p'ciosū ē, ster
et delecta'le. C Itē mlier aspgat int'9 les.
meb'z eod' plue. d'litat ... viri.

/ et fac semen emittere / et similiter concipere.
.R.y. ¶ Item fiat sepe fomentum cum de
coctione rosmarini. multum confortat .M.
ad conceptionem. Cum m. ¶ Item comedat
vir et mulier vulvam leporis per lun
zam / et concipiet masculos. si mulier
sola fuit, nec virilis nec femineus eius
testiculos vero eius si mulier post .M. bi
bit / concipiet masculos. Sextus ad
oct. ¶ Item sil montanum coctum capris
et ovibus animalibus ad manducandum / quando
volunt coyre statim concipiunt. Amic.
¶ Item mercurialis herba habens folia lon
ga et maiora sunt se. acutum / et si fo
lia et se. terat / et iniungat virga viri
faciet concipere / et generare feminas / et mas
culus minore cum se. rotundo gubata
ad modum testiculorum. si mulier iuncta
fuit / fac generare masculos. Dy.
¶ Item albus caredra / est .M. utilissi
ma sepe comestus adiuvat ut mas
culi procreent. Id. ¶ Item urina elefan
tis bibita est mulieri vel urina conceptionis.
Amic. ¶ Item rasura eboris est potus mu
lieri. Id. ¶ Item allerum sinapi et bu. tritum
coquitur in oleo. vel in sucamino / usque ad
consumptionem et supponatur cum lana / est .h.
bo. et mulieri. Amic. ¶ Item dentes fiunt
de lignis ebore inuncti sepe ab vim

blico usque ad nucham et se venere
m. confortat et eius humiditatem consumit
reflua et ad concepcionem preparat. Rog.
¶ Item ellec. ʒ d' quod pro certo dicunt expe
rti quod mulier que utitur eo statim concipit.
¶ Recipe dactilorum lb. j. pinearum mun
datorum ficuum ana lb. j. yringon ʒ
q. nuc. musc. anacardi ana ʒ j. pip
is lo. nuc. pistache ana ʒ j. gala
ge ʒ iij. ʒʒ. ʒ j. mac. ʒ j. ana
ʒ j. anthos ʒ j. bistorte ʒ j. se
ga ʒ j. zucari lb. s. conficiatur sic cum
melle et utatur sepe multum valet et idem.
¶ Item statim qui absque semine nascunt
nimis albi. fit confectio limi cum
bombace vel lana molli et dormiat. ex
peri. ¶ Item odor buxi arboris efficaciter
iuvat ad concipiendum. Alb. in libro de plant.
¶ Item renes gallinis trita cum adipe anatis
confortat m. ad concipiendum. Alb. ¶ Item
muscus cum oleo rosarum dissolutus et immis
sus multum confortat m. ad concipiendum.
certum. ¶ Item idem facit fol. lauri idem.
¶ Cap. cj. De abortu.
Cancrum fluviale tritum cum vino
da bibere pregnanti et non abortiet. G. in dy. ¶ Item leporem pregnantem
scinde per medium et coagulum quod inveneris
in ventre leporis da pregnanti et no

abortiet . 6 . et apio . ¶ Item in ipso coy-
tu stet mulier elevatis cruribus et in ac-
tu sciendi applicet totum cogita-
tum ut capiendum semen et circa fine
coytus attrahat iuncture . m . semen
conceptum potest et dominatur reclusa per ma-
triciis fortis averibus et sic retinebitur
semen expertum ¶ Item testa ovi imple-
atur de colofonia . ℥ . i . masticis . ℥ .
ij . et cum cera supponatur umbilico . m .
confortat ut se retineat et sic facit
concipere . h . e° ¶ Item confectio nerece(?) cuius
receptio scripta est in antidotario Ni-
cholai suffumigata simul cum ... venne(?)
int(er) omnia que confortat . M . et ... eam
collit et multum iuvat ad concipiendum
Nicholaus ¶ Item trifera magna dissoluta
cum succo arthemisie et cum bombace
pessarizata multum iuvat . M . ut
concipiat . id . ¶ Item si mulieres steriles
suffumigentur de ligno aloes statim con-
cipiet . 9 . ¶ Item supponat sibi mulier
post menstrua coagulum leporis et concipiet
id . ¶ Item pessarium nobile et probatum se-
cundum co . m . et impregnat valde . ¶ Recipe
cerebri cuniculi vel vituli ... hircini
et butirum capri et vaccinum gu-
mmi arabici et grana ... ... ca-
lamenti ... et molle omnium ana ℥ . i .

olei de spica ·ȝ· ii· terat͛ s͛ca et liq
fiat humida et misceat͛ et suat͛
cu lana ȝ diebꝫ deinde coeat ip
sa ·n· impregnabitur pcl'du' Bills·
¶ It' t' fem mag͛ data cu vio de
coc͛ios madragore mirabi͛ iuuat
steriles ut ocipiat· Ita le' i fo li'
¶ It' vulua lepor' assata tere et
da cu vio mulieri i bal· bibe ·3·
·n· coeat ipa statim ocipiet· ffi· idꝫ·
siphici· galla· gumi et cinamoꝫ
et atrimentuꝫ dulce et fac pul· et i
misce cu aq pna et lana sepe
locu s'n· claude ut mirem' idꝫ
idez· ¶ It' siphia d'ax' idꝫ op͛ai
idez ¶ It' lx· siphici coloforie ma
lignati cortice nesplorꝫ cortice
qrc· fol' ro· camine ani· ȝ· p ma
stice cinamo gariofꝫ nuc mu
anthos p'uiza et cu aq eorū l' plu
uiali i q decocte fuerit rose o
fice s' trociscos et sicca mub' et
cu opꝫ fuit e' solue vinu cu aq
ro l' plu· et in vulua p' bal· deinde
fomenta· 3ᵒ i eod' ¶ It' si stil' o ou
ti' mac' et seo bibit vinu decoc͛·
se· lapis iulse cu cortice extio
ri et burse ledegar cu v'mib'
simꝫ et cicute fetide et bistorte
et rad· et fol· camelote· etieb'· se·

viri loco concepcionis. Experimentum. ¶ Item ad hoc
operatur velociter cerebrum leporis come-
stum. dy. ¶ Item urina mulieris quando
fuerit bullita, immisso in ea statim in-
fecit rubiginosum ferrum, alias non.
¶ Item si silvestris commedit radice maio-
rem et duram lateris illius, concipiet fe-
minam. Si vir concipiet masculum.
Dy. ¶ Item unguentum de succo consimiliter
ferie que est minor et quando habetur femina
de masculina masculum et commedatur
perbibatur. d. ¶ Item mulier cum pri-
tenelli mortuus absque ca-
manifesta minuat sibi et ossa me-
se circa medium et tollat sanguinis
semplum quod puer non potest comparere
fetere et conservat fetus. Experimentum.
¶ Item candela cerea extincta cum
equa pregnante ea facit abortire
et quod forte idem faceret in muliere ca-
vendum est ne ita fiat. plenius. ¶ Item
ematites lapis qui invenitur in nido
aquile potatus innere et efficacit-
tuvat pregnantem ne abortiat. Albertus
et liber de naturis rerum et ky. ¶ Item
flos olive nullum nocet pregna-
tibus. liber de naturis rerum. ¶ Item
spolium serpentis nescienti pregnan-
te datum cum modico panno, pri-

.3.

: rum retinet :

ni retiet, ne cum ipso exeat mulie-le
e. G. idem. ¶ Item hostitas lane su-
cide combusta et data potui provocat par-
tum secunda fac. mulierem. Mac.
¶ Item ad concipiendum ipsa die sine
picko. mirre ʒ. j. piperis gr. xl.
stafisagre ʒ. j. dabis bibere post bul-
ar vig bibitum cum felle capoli
suppo(situm) idem prestat cum pirulam a-
rime digna mech(ani)ca cum approxi-
mate vero respiciuntur. M. et post
gent' cum bridem ʒ. ij. yerapi ʒ.
j. esule ʒ. j. alte modicum in-
nat. ¶ Item capra silvestris concep-
torum et fluxus facit magis concep-
torum. ¶ Recipe se. satirionis ʒ.
.iij. confice et repone in vase vitreo
et fac inde pessarium et suppone post
coitum et si vis concipere masculum re-
eius, et est valde delectabile, si-
militer feminam solve cum melle. Ky.
¶ Item sanguis leporis cum eiusdem
coagulo bibitum facit concipere. s. a sexto
ad octavum.

¶ Capitulum lxii. contra difficilem partum.

Quod difficilem partum, multi
dicunt, quod rasura ossium dac-
tilorum cum vino data, mirabiliter
iuvat parturientes. qui super lectum ubi

pepit btā ugo maiā cāt palma-
¶ Itē cortex lauri bibitꝰ abortiū
excludit. Dy. ¶ Itē pet silli^m. pista^m
mlre ī vuluā ⁊ mortuū fetū ex
pellit ⁊ secundinā q^o potui datq mu
disicabit. M. ⁊ effectus ab hūo. gal
lus. ysaac. ¶ Itē polipodiū t'tuz
⁊ sub pedes parturientis emplastratuz
statī eicit fetū viuū l mortuū. ex
pi. ¶ Itē si mlr accipiat d' cortice
cassie fis. aureos. 4^or. par' statī. a
vic. ¶ Itē si det' capill' ve. cū vīo
statī par'. id. ¶ Itē potꝰ aq decoc' ori
caboren ē opti^m ⁊ ulti^m. i h^o gūi
bibitꝰ. idē. ¶ Itē si tenuit magnete
ī manū statī pariet. id. ¶ Itē ad pa
rtū festinādū satureegia ita sup
sup umblicū. expi. ¶ Itē si liniat mlr
ebria cū vngle ali. ē opti^m. avic.
¶ Itē si suspēdat' cerei eiꝰ storax aff'
cana nō sētiet do. id. ¶ Itē teat'
corā fiat ex eo qn̄ nix suspēdat'
coxe expellit secūdinaz. id. ¶ Itē coral
lꝰ albꝰ alligatꝰ coxe. fac facile pa
rtuz. id. ¶ Itē da mlri lac alteꝰ mlie
ris ī potu ⁊ cito pariet. p. in. ¶ Itē b
ta sagīnaiaz da bibe saz l' vidz cū
aq frīa statī sic do. fetū eicit ⁊ sb e

motu. Expi. ¶ Itẽ verbena trita da
bibe cum aq frigida statim eicit fetum. Gal.
¶ Itẽ mirra i modo nucis minor data
cum vino calido statim eicit fetum vivum
vel mortuum. P. lu. ¶ Itẽ herba conglutinata
i. serpentina alligata i genibus parturientis
statim pariet et tu cito remove
ne M. sequatur. Expi. ¶ Itẽ artheisia
cocta i aq emplet se umbilicum
et circa statim secundinam et fetum educit
si diu moretur educit M. Rog.
¶ Itẽ succus porrorum cum aq tepida bi
bitus potest operari. idẽ. ¶ Itẽ mirra bibi
ta cum aq mellis accelerat partum. Mac.
¶ Itẽ succus fici vel pulvis dyptami data
febricitanti cum aq, non febricitanti
cum vino confirmo mortuum fetum expellit
huius. ¶ Itẽ stercus equi bibitum cum aq
et suffumigatum non tantum fetum sed et se
cundinam educit. idẽ. ¶ Itẽ lac canini
cum vino vel melle datum statim
eicit fetum et M. cum fetu liberat. co.
¶ Itẽ valeriana tritum et datum po
tui cum aq vel vino statim secundinam
educit. Item fecit quidam vetula apud mon
tem pessulanum cuidam mulieri que me
diam eius eliqueat. ¶ Itẽ qelene — + ∧che
cheda. ℥ i statim fetum mortuum ex
pellit. idẽ. ¶ Itẽ coloquintida ede trita
ta cum oleo et suppositorio. abortum pro
ducit cito. Dy. ¶ Itẽ citrulsemen

cētaurea bibita, abolu fac ualde
diſſ ¶ Itē rad. p. tintimali ad re
nes ligata, ſtati fac parē, ſꝫ
cito remoue, ne veſica exeat.
idē. ¶ Itē fum⁹ lapidis amb(e) iu
uat parientē, lib de natur rer.
¶ Itē lecatos volucr marinu cu
iſtaz cor portas, ſi ieras ad mu
liez i partuz laborate, mox pa
riet, & ſtati recede, ne veſica
emittat. ſex.

¶ Capl. vꝫ. ᵐ d'dolē p⁹ partuz.

Ad tollē dū do. p⁹ partuz. vi
tella ouoꝝ mltū cocta i aq
ſi febricitat, vl' i vīo ſi nō febri
tat tere cu axūgia, & ſucco arte
miſie, & cūmino, empla. ētuz e
expi. ¶ Itē ſi febricitat, coqt' cepe
i aq i poſtea dat' cu olo, & cumi
no, & vitell' ouoꝝ. vꝫ. expi. ¶ Itē
rad. altee & ebuli, i vīo, l' i aq
coq, & ter ſtōticē cu olo coī cūr em
plata. idē. ¶ Itē cepe p'primet
tuz cu axūgia, & farina ſrum. ti
vitell' ouoꝝ. vꝫ. expi. ¶ Itē cepe
p'ꝰ buliat i vīo, l' aq, & poſtea
terat' & fricet' cu olo coī, & em
plet' ſtatiz ſanat do. bñe. ¶ Itē

aqua altee cocta, cum axo. i. ca.
appone. Expti. ¶ Item bacce lauri pul
uizate, z i p[?]ius porte. do. m. se
ffura [?] sumunt si fum[us] infer[ius] re
cipiatur. Id[em] fum[us] parte fuc ... et
cam. ¶ Item se. plante bibitum paest
do. secundinaz

¶ Cap[itulu]m 64 de arthetica. Podagra
et Gutta.

Ardeam q[ue] agria de cocta cum — l. artetam
axogia, et emplastrum antiq[ue]
tollit. arthe[ticam] si fiat frequenter. ¶ Item
asphaltum cum sale nitro cataplasmatum
arthe[ticam] et podagram curat. Idem. ¶ Item
aq[ua] decoc[tionis] ... fomento suo ... arthe[ticam]
podagram curat sua pe[r]te placat.
¶ Item costus emplastratus se[cundum] sciati
cam podagra ex heco humore de
pendo, s. et u[...] pulus et arthe[tica]
co. ¶ Item acc. rana arborea q[ue] n[on]
sol n[on] c luna, et abscide pedes eius
posteriores et liga eos in pelle cer
uina, et alligata dext[rum] dextro et si
nistrum sinistro pedi podag[rici] absque
dubio sanabit. ky. ¶ Item radix altee
cocta cum axogia veteri porci, podag
gram sanat ista tandem. ¶ Item fol.
cinoglosse cum axogia veteri em
plastrata. optimum remedium est ad tollen
dum arthe[ticam] podagram et neruor[um]

medic^a

vo. ¶ Itẽ se. cu^s solũ emplastratũ potda
gre an[illegible] ē[illegible] ¶ Itẽ hba
plantaginis cũ fama / & aceto mix
ta / & emplastrata sẽ sciatica. vz
m[illegible]. mac. ¶ Itẽ se. syrupis.
mitta pais. sic[illegible]. mel. &
acetũ q^{ta} vis / mysce oĩa sil
/ & appone oĩa / sanat gutta. ex
pi & Mac. ¶ Itẽ rad. enule & su
ppo^{ta}. toll sciatica. id. ¶ Itẽ su
cus buglosse bibitus mire cu
rat sciaticas. id. ¶ Itẽ calame
nti l nepita vacet cta & sepo^{ta}
gbinit pelle / & scaido [illegible] hu
mã sciaticu / & d pfudo tbur /
¶ Itẽ coxa mutonis cu^{ta} appo^{ta} me
tuz. vz. & qui ketet sẽ locu / me
h9e. vilb. ¶ Itẽ canes catti pig
ues / & axũgia tassonis vz. ¶ Itẽ
Abulsis canes catti / pingues / & medulla
coim. cui / edera. saluia. ruta.
cerã [illegible]ginea. th^9. vitella ouoz
assata / l' keixa / & limatũ me
tell' ita oĩa ponat^z i olla ite
ri9 pforata / & sigillet^z supi9 cu pas
ta / ne aliqs vapor possit exire
/ & iste suppõat^z alia olla integ^a

a sigillet[ur] sit & inferior sepeliatur in ter-
ra & superior circumdetur igne carbonoso
& distillatur unguentum optimum ad guttam
feriam. Gilb. ¶ Item recipe cepas al. &
sal & euforbium & oleum laurinum.
& cum suppone. Expertum probatum est in firma cu-
¶ Item contra guttam fistulam in hu. vel tincam.
Recipe aeruginem veterem albuginem ovorum
agitatam diu, sulphure, rad. lapathi
acuti & rubei & de .iii. confice igne
& reponat in corio aliquo firmo & manice a cu
renoveat & preveniet in latus & non
cures. Item frequenter manice secreta exhibet
aqua in magna quantitate & sic liberabitur. Gilb. ¶ Item
ad podagram ab eodem probatum est pluries &
inventum est mirabile. Lac. ... terra formica
... lapida ʒ iii. farine ordei ʒ i. fo-
li. ro. ʒ s. farine fabarum ʒ s. malue
madragore an. ʒ vi. coque maluam &
madragoram in ʒ ... lib. aque usque ad
medietatem & cola & confice cum eis ali-
as medicinas pulverizatas in mortario
& iterum misce cum eis ceram al. & duo
vitella ovorum & ol. ʒ iii. pista tamen
bene nam eum necat id, nam a ... medicina.
Gilb. ¶ Item emplastrum quod iuvat dentes in dolore
... cum dolore vehementissimo. ¶ Recipe.
cere mellisse an. ʒ i. cinnamomi de or-
deo ... cum aqua ro. & cum aqua berbene an.
ʒ s. misce in mortario & pista bene cum

albu[m] oui & fiat cerotu[m] & appo-
Gilb. ¶ It[em] fece vel ſpulitie coq[ue] i[n] aq[ua]
pluuiali & p[er] cola & adde tm̄ de
oleo ro. & fenitella ſalic[is] & coq[ue] uſ-
q[ue] ad (con)ſu[m]p[tionem] [illegible] ol[e]i ſeca ſtria ad
de medi[illegible]. ca[illegible] Et i[n] eo aq[ue] medi[illegible]
ſeri. Gilb. valz multu[m] i[n] utr[is]q[ue] cu[m] uitu
te q[ue] occulta. ¶ It[em] p[ro]p[ter] natural[is] ſala
moia. an[a]. ſil[is] mixta ſing[ulare] re[medium] p[ro]
d[olore] e ſciatic[a]. ¶ It[em] betho[n]ica t[ri]ta et
emplata do[lore] podag[re] leni[t] & d[e]coc[ti]o
ei[us] bibita. id[em] fac[it]. id[em]. ¶ It[em] ſagi[n]us
meſtal[is] i[n]unct[us] do[lore] podag[re] toll[it]. Dy.
¶ It[em] fabu[m] fract[um] aliq[ua]l[ite]r i[n] aq[ua] cu[m]
axu[n]gia ouina bulliat & emple
t[ur]. ſ[upe]r podagra[m] & arthe[ti]cas & ac[ut]os do-
lores mitigat ¶ It[em] rad[ix] capar[is]
bibita ſciatic[am] & paraliſ[im] mirifice d[e]-
ſt[ruit] & coxe do[lorem] a[m]putat. D. ¶ It[em] bal-
ſa[mu]z cu[m] d[e]coc[ti]o[n]e p[er]ſiley ac[ut]a gutta cito toll[it]
exp[er]i[mentum]. h[oc] e[st] i[n] Italia i[n] vetula pigni.
¶ It[em] rad[ix] cicu[te]. ag[re]ſt[is] cu[m] pollin[e]
t[ri]ta & emplata ac[ut]os t[u]mo[res] & d[olo]res
ſaxeas toll[it]. Rad[ix] t[ri]ta & cu[m] eb[u]lum
emplata ſciatica[m] toll[it]. D. ¶ It[em] ci[ni]s
capit[is] [illegible] pilas ſciatica[m] do[lorem] li-
berat. Plini[us]. ¶ It[em] pell[is] vulp[is] c[ru]da no
lu[n]ta pedi c[ir]cu[m]ligat[ur] [illegible] p[ro] pel-
l[is] podag[re] ſanat. Sixt[us] ad oct[avianum]. ¶ It[em]
calce[us] antiquus cu[m] ol[e]o i[n] aq[ua] t[ri]t[us] pede

porcory salitory emplat sr mictas
dole. exh dona e maxi iuua. I
mc. ¶ It rad. penucdan a bbi i
ollo cocta seya. i pab. e 9cty m
oibz cauz iuuor maxi. psidinz
e. Dy. ¶ It fol. ppli vidua tita i
eplata gemma iflata curat id.
¶ It pulegy. cu polenta datu po
dagra solu appo m medt. ps. ¶ It
bbi tritis cu albu. oui tritu i appo.
seya salutare e medi. id. ¶ It
3. p. agrimoi acceptu. do. arthe tuz
i sciatica 9pesc. ps. ¶ It bacas
lauri. i fol. ructe. cyniamo. origa
i epulegiu sapone netez misce
ca. cu sr gutta cu stupp appe loco
pus incto cu melle gutta ~~cu stup~~
~~pa appe~~ i alios do. toll expi.
¶ It vng pciosu ad cez guttu
i arthe cez lunaticas d 3. ge
nibz mele May i pre i ferroio
cu vng ide heat elez e expi.
¶ It a. e expm i oi cu i sm pga.
vnge locu cu sucto cepe i syna
pra d sup plicez pipis mg i li
ga d sup spogia ifusa i vio ca
lecor. cimini. s. n. 9suit i d stit
h uor noctinus. expi. ¶ It stco le
pory distptuz cu vio ca i empla
tuz ~~cu vino~~ . seya. i oio d spato sli

bat · ky · ¶ Ite[m] vngu[entum] a[d] comu[n] cui iuc
tur/ sitati lepra · sanat · q[uod] ¶ Ite[m] si
sit · R3 · ip3 · olla[m] · conu[m] · c · cu[m] a mi
nuti i cide i cucurbito pleo vio a far
bulire usq[ue] ad vini qsup[tionem] · & si mol
le sit adde do sep vini/ remoue
ab ig[ne] · p[ost]ea pice oel[i] ad medulla
q[ue] remanet i[n] figu[ra] solu[m] manibus &
p[ost]ea adde oli lauri & sabuci · an[a]
3 iii · mastic · thuris · an[a] 3 · s · nit[ri]
sal · euforbii · an[a] 3 · iii · aloe · 3 · i ·
sarcocolle · ebene · an[a] 3 · iii · colofonie
mirre · asse fetide · an[a] 3 · i · rute
silu[estris] · lib · s · te[rebentine] q[uantum] sufficit/ de hoc d[icitu]r
q[uod] q[uo]d tale e[st] ... ut no[n] solu[m] ar
theticos ... & sciaticos ... uetustissimos cu
rat · idem · ¶ Item vng[uentum] plurimis q[ue] ce...
gutta & arthetica ... & paralisi/ cado
vulp[is] coq[uatur] · i optimo vino donec ab os
sibus sepet/ post ca[n]do ca... teratur solu[m]
& extrahatur medulla sua & sua ... coq[uatur]
i vino puro usq[ue] ad spissitudinem · vng[uentu]m
p[ost] adde cera[m] ... & pul[ueres] mastic[is]
castoreu[m] · bdeliu[m] · mirre · baccaru[m] lau
ri & aliq[ui]t ... euforb... & pax ... muta
si sunt omnes/ incorporet ... vng[uentu]m
... ¶ Item plurimis · Recipe rad[icem] ...
bone & poug... ... plures elli · uue
acreisie · calamenti · thuris · rute · &

repleatur usque ad duas partes. coquatur et
tercia pars remaneat vacua et addatur super
decoctionem pulvis et pireti et genciane rad.
et commodat et addat populeon. vel
aqua. oleum nectusi et cera et sigilletur cum
argilla vel pasta desuper et ponatur sub fi-
mo per diem integrum et postea teratur et expri-
ma suum et unguatur. Gilb. ¶ Item unguentum
efficax ad idem. sucus rad. cucu. a-
sini. ruta recens, euaporatoria, fili-
ca et feniculum, herbe, bacce lauri iuniperi.
euforbium. castoreum. axungia vulturis
anseris. altee. vulpis. vesti. repleatur om-
nibus hiis cattus pinguis excoriatus et coquatur
in veru quamdiu ad ignem et quod defluit
suscipiatur et resolvatur cum cera et ungatur. Gilb.
¶ Item oleum quod emanat de arbore vita ole-
aria veteri accensa optimum est. Gil. ¶ Item
catulus 30 dierum occide et sagiez ipsum
catuli locum dolorosum unge optimum est
Gil. ¶ Item carnes ipsius catuli coque in vino
cum ruta. lethocum feni. salvia. agri-
monia, postea exprime et appone me-
dulla cum et pix thuris coque in modum
unguenti et unge optimum est idem. ¶ Item in fu-
mo de catulis assis [illegible] per medium
dorsi et appone multum valet idem. ¶ Item
mel [illegible] muscorum multum
valet in hoc casu idem. ¶ Item fel capre
cum pluma sic sepa et ipsa liniatur

do. statim toll[it]. 18. ¶ Item ruta et salvia
coquatur in oleo et ita calida superponatur statim
sedat do. 92. ¶ Item liniri genua dum
... cum urina mulieris in ventrem ipsa
die fac egrum de lecto surgere. 99.
¶ Item succum consillaginis buliat in
axungia porci et addatur modicum
cere et ... et ... in vino co
cta et superposita et se liget ...
p[ro] do. statim toll[it]. ... expertum. ¶ Item em
plastrum de succo rad[icis]. ebuli et ... mo
dicum ... cum axungia porci superpositum gut
te ... statim ... expertum. ¶ Item in ca
... fiat emplastrum de succo solatri et
aceto et superponatur ... de platagine et
farina siliginis et aceto. Rog. ¶ Item
farina ordei ... cum succo solatri
et aceto et superponatur ... ¶ Item emplastrum
... de ... bonus et porci ... in
aceto et axungia vulpis vel ...
nil crede valet. ¶ Item do. in modatum
... opii ... cum ... et in tell
... et oleo ro. et superponatur potest mi
tigatur et ... ¶ Item formice
et ova earum et ... de terra ... et
sal. ... cum axungia porcina
veteri et panno ... superponatur. expertum.
¶ Item 4. medulla ... cum ... cera
et buliat in vino et oleo ... cola
et unge et superpone ... pelle potest

i oi cu vz. Exper. Rog. ¶ It. visc9
arbor i aq coqt i q mebru dolet
balneet potebi vz. exper. z. d. ¶ It.
cinis tibei combusti constipat cu albu-
om z se locu eplet rup arterz
z fluxt nocu do. pe. ¶ It. bal. de
aq ubi formice z oua eay z t
ea ipsay cocte fuerint antiqu et
desperata guttam sanat cito. pe.
¶ It. fimu capon tonitrez z tuo-
uicat ... cito tollit dnc. ¶ It. ru
ta viridis empstata cu sale z mel
le ... do. toll. 9z. ¶ It. adeps
... uellen unctus do. ... po
dag ... pestis ... extirpat. id.
¶ It. pinguedo piscium mltu iuuat.
id. ¶ It. fometu fini cu vino decoc. bul
sumpti. vz. ¶ It. Antidotu secu. 9
pb. z ppnz ¶ Re. braccheos i
sanguine. z. q. pipis. hede. fol. ru
te ana z. vt comedos. z. q. tea
go ... cu vio ... pius ... me
cede. qr ... sana ¶ It. vrica
mulli bulliat cu cera z oleo z litiagi
po ... aplasset cito sanat. id.
¶ ... si do ... cu uore l tucke. ¶ Re.
farine ... z. iiij. vitella ouo
zz. v. misceat z cataplet. id.
¶ It. fol. fabay l sola faba cocta
in aq z mixta cu axo ... multu

mitigat .9ꝰ ¶ Itē radix rafani (?) cocta
cū aceto & emplastata ꝓdest ¶ Itē
aq̄ro̅ leonis lb. j. cere lb. ij. olei la
tini ʒ iiij. sil' liquefac / nō solū ge
nua cū ꝯ sed cū corpus excludit
9ꝰ ¶ Itē tussilago cū sale contrit
ta & hūs & sticados / cū butiro cocta
iij. die fac podagram surgere idem
¶ Itē oleum vulpinū ij. die sanat.
idē ¶ Itē vnguentū de eathomea ij. die sa
nat 9ꝰ / ut fertur sꝫ ipse ¶ Canū pingue
contū excoriatū & motis ossibus ter
fotus & pone i vase pingui auferes
& adde axungia salsa lib. s. piperis
synap' euforb ij. dragm. dij. piret'
rute / absintij / aller / lacch / ł a
rogie uersi. am. ʒ. j. cere ʒ. ij.
aller & cū distillatis ambe. idē ¶ Itē
cineres camini office cū aceto acro
pota / unge podagram / 3.ª die sanabi
tur ipsius ¶ Itē sterco caprine cū aceto
forti mixtū / curat podagrā an
tiquissimam cilliꝫ ¶ Itē si mā fuit
sanat & cū incolleabilis pilosel
la cū vino cocta / emplastata. idē ¶ Itē
distempera opium cū oleo ro. ł lacte
mulieris / misce & unge ¶ Itē flor

ao cu axo. ⁊ aceto ⁊ ruta tpa mul
tu3 v3 id. ¶ It rad. electr9 cu
aceto cocta v3 id. 9 ¶ It firmi
tonis bn expssi ⁊ oli cere ⁊ su
cci basilice an lb. i. onor cera
⁊ lb. ii. h' mixtu ad applica. id.
¶ It lx fol apii cocta i aq ⁊
fece argeti oleu ro. ⁊ uitella
ouo⁊ crudo⁊ mixta eplate mu
re v3 id. ¶ It potio h' mirre
pdest podag ⁊ arthe. ¶ Rx h
modact. ʒ. iiii. cimini ʒ. viii.
ʒʒ. ʒ viii. cu ʒ. p da ʒ. ii. id.
¶ It h'modat. eplati sedit do
uictar⁊ . dunc ¶ It scamoea e
plata cu aceto mixtu3 v3 id. ¶ It
pip nig⁊ tritu3 cu olo laur. i
uctu3 ł eplatu3 fortr calefac
uictas ⁊ nuos no e ei par me na
¶ It flebothoia d uca que infe
maiore atic3 multu pdest scia
. Et i pus. ¶ It empl3 fc3 ex mo
rella ⁊ luma coriad⁊ ⁊ i gar
cito sanat podagra d cu cu id.
i eod. ¶ It sucus colloqn'de inctu
scia cos sanat do ¶ It te axogia
vetere cu alleis ⁊ unge ad igne
⁊ sanabi gutta. p. lu ¶ It cinere
ossiu caballo⁊ uetusto⁊ 9fice cu
aceto ⁊ p emplo appoe. certu e

p. lu. ¶ It[em] sua[s] crepitu[s] unct[us] cito
sanat. exp[er]i. ¶ It[em] cineres vulp[is] [cum]
melle mixtu[m] iuvat arthe[ticos] [et] gut
tosos [con]fer[unt] cu[m] h[oc] e[st]. ¶ It[em] a[n]i[m]es
a pinguede vulp[is] terat[ur] [et] bulliat
i[n] oleo cu[m] diu [con]expressu[m] oleu[m] iunga[tur]
[et] carnes fricet emplet[ur] i[n]mirabile[m]
effe[c]t[um] h[abe]t exp[er]i. ¶ It[em] formeta[s]
septe[m] fru[sta] de ove c[er]te caunis l[ib]e pell[is] asi[ni]
i[n] vino [con]feriat[ur] cu[m] In aq[ua] [con]cu[ss]a cu[m]
statim mitigat do[lorem]. exp[er]i. ¶ Item
rad[ix] altee nectis t[er]itur cu[m] cuo
veri [et] e[m]plastru[m] 3[a] die podagra[m]
sanat. id[em]. ¶ It[em] armo[niacum] cu[m] pi
ce dura eq[ue] podere [con]fici[tur] [et] e[m]pla
tur p[er] sidini e[st] sana[re] [et] siglare. dy.
¶ It[em] armo[niacum] cu[m] melle mixtu[m]
[et] unctu[m] do[lorem] articulo[rum] a nodo[rum]
digito[rum] pedu[m] [et] manuu[m] toll[it].
d. ¶ It[em] soliu[m] i[n] aq[ua] [et] melle coctu[m]
ter [et] p[er] balneet mebr[is] i[n] aq[ua] fa
lolm emplet[ur] do[lorem] sepa[rat] cor[porum] sanat
d. ¶ It[em] acc[ipe] absinthiu[m] rad[ix] ebu
li. f[ac] fine t[er]tia st[er]c[us] capr[i]nu[m] [et] fal
sal mixtu[m] bulliat[ur] i[n] aceto [con]dec
acetu[m] [con]su[m]at[ur] ter [et] cu[m] appone. ex
p[er]tu[m] e[st]. ¶ It[em] st[er]c[us] lotricini cu[m] ve
ri axongia t[er]tu [et] malaxat[ur]
ae[r] nid[o] de fict[us] cu[m] solu[tus] exp[er]i.
¶ It[em] fimu[s] columbi coct[us] i[n] vino

vsq ad ꝯsūp aq̄ bona ꝯ emplastꝯ
sanat· expi· ℂ R· lb· ß· cere liq
fiat cū oleo oliue· lb· ß· ꝛ vini el
ti· lb· j· buliat vsq ad ꝯsūp aq̄
vini / post misce· ʒ· ij· eufor· ꝑl
uizati / ꝛ fortit ꝯmisce vng· e
expti ad scia aq̄ ꝛ gutta· Galt·
ℂ R· apogūna de vna cuthia
ꝛ artice ebuli / ꝛ sabuci cū vio
fcz / si in balneet mebr cū mi
to sale / cit liberat / expi· ℂ R
oppopo aq̄ dissolue cū melle / et
emplet / saluaro e me e· d· ℂ R·
eufobiuz emplatuz toll sciā aq̄
· expi· ℂ R· rad· cicute coqt i
pasta / ꝛ p mediū scissa ponat sr
arthetē aq̄ ꝛ podagra / cit· e e·
mot· cū m· ℂ R· ʒ· i· cortic ppli
arbor / bibita / scia· aq̄ sanat· d·
ℂ R· mustela mortua coq i oleo
vsq ad dissolūz / ꝛ cola oleuz
ꝛ misce cerā / ꝛ vnge arthe aq̄
ꝛ sciatulas magis / ꝛ aq̄ vitam
nnoꝝ / scia aq̄ ꝛ oia articloꝝ
vitia potēt sanat· ky· ℂ R· ve
tica / cū i loc calidis / ꝛ lictis ꝛ
ueit coq i lexi· fto d' cinib
vit / ꝛ d' lexi· illo fomenta gut
ta / ꝛ sic emplet / mire iuuat
ꝛ expimtuz ℂ R· ꝯsida si cū

e ventrem, et tunc mel des stabilatum
quia materia subtil' et grossa vtrec stabilia
he e. ¶ Item sal costi, fumaria, feni
culum, mel, et vinum ei. accipe
et coque et spissum coq; et gutte sc 10
apppe exprim. ¶ Item si certo hec as
que t'me. i. cum non fuit, nisi sit
purgatum materia intemptoria, ul' nisi pre
cessit mne euacuacio competens
purget que humor cum ei elleb°. de
syaoro. et ossi amarum competens
n. e. inter meli°. ¶ Syrup' autem
tez pillis competentibus quas optime
tradidit Vincenus et Serapion
dat tamen diuretice cautissime et pur
ge materia paulatim ne vires de
stenuat qui in ill' pillis exprimit
t' multa quia cum violentia attha
c' ut euforbium et h' mod' colo
quintida. elleboria. scamonea, q' oia sunt
quasi venenum et io caute cum si
corpori induant quia natura non patitur
me, n' etiam vnquam det nisi consta
stetimt prius, ita ut ex mora
longa s' ut eaz diminuta tunc
n. non tamen desistit usum consilia
in meli' operat h' e. ¶ Item chim'
confectum cum pollime et vino cum ap
po. scya. sing. ea. ventre me. b.
¶ Item audiui etiam .i. expertum e

·9·

canes vitum·

aner vinu antiqz. et restas al
leorz bulli; cu ex illo lexi' fome
te loc' dni et stati fomete cu
vio d'coc' : inite. eciaz e' vene'
exp. h' e'. ¶ Itm metustz d' forne
is sciatic' libat, calefac' a ma
fem fortit' att hedo. q' ¶ Itm si
ao. e modam terat op' 3. i.
cu 3. up. ostitra cu 4or e' intell'
onorz l' b. et eplet' potet eiz
mingat; et expcut. osup. ¶ Itm
mica pani' elia uetusti cocta
i suco solat; l' sy'bing topida
emplet' infl'aiz. vz. ¶ Itm stm
ciz'nuz decoctaz i apogia cati
vl' vultris; infl'uaz. vz. id. ¶ Itm
sp' oia i uiz cu utile e'; ut ne
r teneat' apto; sine lax' ¶ Itm
sucm rad'. salic' cu olo ro. i
uctu imixre pdest podag' cu.
b. ¶ Itm stm cinnie cu adipe po
ci optiz e'. id. ¶ Itm oleu lau
ri comixtu cu medulla piul'
cu'dl' mire iuuat pul'? expi
a micho. ¶ Itm cinis panno
rz antiqz. hm silvestis bibitu
qctu nuorz solu'. d. ¶ Itm h'ba
catholica. i. laureola tere
fortit'. lb. iij. et add' lb. j. aq|

oli olive lb. vj. iaceat 3 diebus
postea bulliat usque ad consumptionem aque
et cetera oleum viride appareat. cola et li-
cheni herba. pice oleum in vesica op-
timum est ad artheticam et cetera. mitiga-
dos palo pb. e. D. Item fimus capre
vel ircus quod vulgariter dicitur chamos
cum axogia mixtus podagram sanat
cum aceto bibitus sciaticis singulare
presidium est libro de naturis rerum. Item
sol. i gar. et addat puletum et emplastrum
inire sedat dolorem. Mac. e. D. Item
fiat centenum super genu et b e ultima
cura. Rog. Item absinthium et sam-
buci sulfur terra et frictum cap. bu-
li in aceto forti et cum apponere ex-
prime. Item sagimen leporis inunctum
cum ... pedes podagricos sanat perfecte.
Item pedes leporis in nimium potati an-
tiquam podagram et ciragram sanat. Si
dexter pes patitur, porta dextrum. Si
sinister sinistrum. Ky. Item axogia
vulturis mixta cum ... pro arthe-
ticos et sciaticos sanat et similiter cum axogia
porci. Ky. Item cornus in fimo. xl.
diebus putrefactus et postea combustus cerotum
ex eo factum podagram sanat perfecte.
Ky. Item articulus posterior cornic[illegible]
gestat dextri pedis sanat podagram

arct[l] pedis. Et sit masc[ulus] sit masculus. vz
ꝛ arthe[us] ꝛ lora [con]. ky.

¶ Capitulum cxiii. de Crepatura.

Folia acute sentie terra, ꝛ ro-
resta, emplastrata sanat crez c[e]
paraz. ī .ix. dies s[ive] .xv. h[oc] e[st]. ¶ Itē
rad[ix] illi[us] herbe q[ue] ī loc[is] paludos[is] reperit[ur]
ꝛ vocat[ur] vulgarit[er] lelea, ul' bola, ha
bēs folia ut spata, ꝛ h[ec] adiuicē
[con]inteat, ī mediis hūt virgaz, ꝛ ī ipsā
vga portat quādaz massā q[ue] vocat[ur]
pablel ī p[ro]uintia, q[ue] l. rad[ix]. dya
cip[er]iz vocat, ꝛ ut ipse d[icit], mirabilit[er]
replet, ꝛ sanat p[ro]funda vulnera, trita,
ꝛ ēplata, crepaturaz sanat. h[oc] e[st].
¶ Itē spatula trita, cū vino bibita
singulis dieb[us], cito sanat exp[er]i. ¶ Itē
pili lepor[is] [con]fecti cū melle ī mo[do]
pillularū dati, vehemēter [con]solidat.
[con]. ¶ Itē stercus lepor[is] cū melle [con]-
fectū, ꝛ sepe datū ad mo[dum] fabarū
sanationē ī dubitant[er] [con]solidat. [con].
¶ It[em] cap[ut] cap[r]ini cū pil[is] coqt[ur] ī
aq[ua], sive comedat[ur] sive bibat[ur] oīa
iteriora [con]solidat. id[em]. ¶ Si vis le
ce, ꝛ cito sanar[e], stet paciēs sep[er]
ī loco, cenit[us] elevat[us], ne vetere
cadat se rupturaz, ꝛ s[ic] empla[strum], al[ia]
modicū valent oīa, ꝛ te empla

alae cu atrimeto balcu, cu albu o
uoz, p sange huano. Ist e ualde
forte. ¶ Ite fiat emplz sr cerataz
p dies ix. d vinulis teemis, z sic
glutinat pillas fuas d pil lepori
sodcan, z cito sanabit. ¶ Ite
p9 ix. dies poat ceratz galba
z poma cupssi usqz ad sanitate.
z tet pille d fimo lepozio qfe
cte cu melle multu cocto mirabl
qsolidabit rupta. ¶ Ite sebit
a chyrano q sunt fol. bretone cu
vno al p. xv. dies dato potu qsoli
dat z ossa fracta, z h multu lauda
ab eo ubi, z p vissio eht z idez
d. D. ferre. ¶ Ite fol. porri trita z
emplata se vulna cu sale statī
qsolidat fractas. D. ¶ Ite fol. qe
co trita z emplata, z ipa porea t
ta z emplata, statī fractua et
vulna qsolidat. D. ¶ Ite h ba quez
qvulgo nucupa viola qq stis.
q flore hz silez i colore, no tn
i forma, q flos ei9 hz folia 4or
sursu z recta, z foliu iacet ad
tra se viride, z mlta ea dicut
qsolidaz. vna. l tintus vna, eo q
ta comua hz rotuda i vno folio
z i me. hz maclaz al. z iueint

H. Jo.

v. sp

i loc) opacis ꝛ motuosꝫ data i cibo
ꝛ potu hoi rupto ꝑ .ix. dies
sanat ꝑfecte sic e° wisse exptꝰ
su dz ee se emplari· ¶ It bal·
siat d' ipa hba ꝛ cauta ꝛ fol· qe
cu ꝛ fol· pomi ꝛ utqꝫ ꝯsolida ꝛ iacea
mg ꝯst° e° ¶ It fol· plātagi
ꝛ pilusza ꝛ eplata recētia ꝛ ad
hūc ceuētia vulnā cito iungit·
¶ It balaustia eplata recepitaz
ꝯsolidat· ꝯ° ¶ It ypꝰ l' ypi ma-
gnas plagas ꝛ nuos icilos glu-
tinat· D· ¶ It huor l' sucꝰ ede
recēs uehemēt stigit ꝛ ꝯsolidat
D· ¶ It fol· caude caballie i calidaz
itestioꝝ solidat ꝛ aᵃ vulnēa stati
sanat· D· ¶ It tēa assūpta d' fo-
nace vitoꝝ addita ace ꝛ pia
emplata vulnēa ꝯtinua claudᵗ
D· ¶ It melle folui vulnēa glu-
tinat ꝛ sin uore custod· ¶ It sa-
gius testitudis ꝯ ꝑtia sꝫ inxa
inuamēti· aD rupturas ꝯstatiuz cū
sedꝫ i decoct° eiꝰ ꝛ si ꝑtē d' mul-
to addat ꝯne l' sagin· eiꝰ ꝛ ꝑoat
i ig ꝯstatis sit ultī° mira· ꝯꝫ in
ruptā· Aurꝫ ¶ It qdaz hba q vo-
cat sigillū sce marie emplata
cꝫ rupturaz seu ꝯpataz cito soli-
dat· h° e° cītiz ē ¶ It calx viua

⁊ fuligo ꝯfecta cū albū ouoꝝ ⁊ va
sa vitrea ⁊ testa illinita solidat . ꝑ.
li. ℂ Itē alces extꝰ illinitū effi
caciꝰ stringit ⁊ solidat . d. ℂ Itē bethonica
ras trita ⁊ superemplastrata l' ipsa
fractio capitis cū oī ceteris glutina quia
pstat ⁊ mirabiliter ossa extrahit fracta
⁊ sidet p os fragez non pmittit as
cendere ipsa ꝯhet . d. ℂ Itē ꝯt
fracturā tybiaꝝ cerebrū cuculi
vini […] pelle eiusdem extende
⁊ fracturā involue statim solidabit
. filo. ℂ Itē lardū ap' elixum et
[…] mira celeritate ossa fra
cta solidat . plin. ℂ Itē sanguis
hedi […] rupta mire sanat
suppositus […] id. ℂ Itē cancri flu
viales triti cū lacte asine loca tusa
⁊ trita maxime sanat . plinius ℂ Itē
cortex l' fol' tenax fraxini in op
timo vino admixta super ossium fra
cturam ponatur ⁊ cito solidabunt . Lib
de nat' rerum. ℂ Itē pulvis ossium
vulturis […] vulneribus optime
sanat omnia vulnera . ky.

ℂ Cam. 66m. de febre effimera.

Contra febrem effimeram . In principio
fiat statim sirup de ros' sandal'
⁊ floribus nenufaris ⁊ silibus et

vitet rea (et) o(mn)ia q(ue) cor i(n)flamat (et)
o(mn)ia ca(lid)a (et) g(ro)ssa i(n)flamat i(n) sp(iritu)s vital(is)
p(ro)p(ter) id(em) i(n)duc(an)t(ur) serpentini lene (et) odores
camphora cu(m) aq(ua) ro(sarum) (et) rosas (et) vio
las (et) lilia. Si sp(iritu)s vital(is) i(n)flaet
ca i(n)frigidativa (et) (con)fortativa cordis.
ut s(un)t margarite (et) sandali (et) rase
etor(um) vnga(n)t(ur) blade regio cordis cu(m)
oleo ro(sarum) v(e)l nenufar (et) re(pleatur) epiplet
fera cu(m) aceto tepido (et) (con)fert. Si sp(iritu)s
nat(uralis) v(e)l vital(is) i(n)flaet(ur) det(ur) syr(upus) frig(i)
dus (et) ellect(uaria) i(n)frigidativa sic s(un)t zuca(ra)
rose (et) viole emplent(ur) role la
dali se(m) epar (et) lilia. ¶ Si effi
nia generet(ur) ex frigore vita flebo
tho(mi)a max(ime) si fu(er)it cu(m) reuite da ro
sata novella mixta cu(m) zuc(aro) ro(sarum)
v(e)l viola odoret basilicon no(n) ta(men)
alia odorifera cal(ida). ¶ Si ca(usa) ren(is)
vita fomenta(tio) si ca(usa) ca(lida) si ren(...)
te (con)fert fomentu(m) frigidu(m) (et) vng(uentu)m
max(ime) si fu(er)it ex labore nimio corp(or)is
v(e)l estu aeris (et) filib(us) vnga(n)t(ur) no
le manuu(m) (et) plante pedu(m) cu(m) mo
l(...) ros(arum). lacte mulier(is) sp(er)ma co(m)si
teor(um) (et) tympora vngat(ur) cu(m) oleo ro(sarum)
populeon lacte mulier(is). sp(er)ma
~~...~~ feraz nutrient abi (et) potus
sit facil(is) digestio (et) fri(gidus). ¶ Si u(er)o ex
nimio labore v(e)l nimia inanitione

rz unter cu relumptiuis / si sudor
provocet / statim sanat / fiat ante
p[ro]u[ocatio]n[em] sudoris puero bulliat fol[ia] cali
[?] viole et rose et filia i aq[ua] i
q[ua] i[n]fundant linteamine magnum / et
volo involuat patiens et cohoperiat
bn ut sudet p[ost] sudore(m) lavent
pedes / et tybie et brachia ex eade(m)
deco[cti]o[n]e. ¶ Item sinapis acc[ipe]. mixtum cum
oleo ro[sato]. et unctum pulsibus / et frontem cor
illi. ... calore(m) febris mitigat.
D. ¶ Item platearius dicit q[uo]d dam
patientem ... de ... et posuit
eum in bal[neo] aq[ue] / in q[ua] resoluta fue
rat ... et ... bal[neo] fortis...
exiit. ¶ Item cucurbita viridis i[n]
volua i pasta / et coq[ua]t[ur] in furno / et
...exprimat ... et ponat i[n] olla
et coq[ua]t[ur] i[n] ... gallie / v[e]l altius anial
... cu[m] vino / et sale et fortit[er]
expresse / et grana seu ... et ordi liq
ri. gummi ara[bici]. dragaganti. ros[arum].
flor[um] nenufar. psillium / gumm
... basiliconis seme(n) / vine pa
sse. iuiube. sebeste. se[men]. citrulis
cucurbite / c... meloni[s] ... / om[n]ia
ponat i[n] olla fortit[er] obturata cu[m]
argilla et bulliat ad ... / ...
pars aq[ue] / ... cole / ... ad
... syrupe / et det / op[tim]e
restaurat . et ... i[n]frigidat / et ...

:. v. se.

tat loca affecta. Exprime. probatum.
Item ab optimis practicis, terat pul-
pe alarum gallinarum et tere distemperet
cum lacte omnino et addatur vitella
ovorum et parum polente fen. et bibi-
at ad spissitudinem et adde parum ace-
ti si [illegible].

Capitulum 67m de febre continua mitiganda.

AD mitigandum nimium fervorem
febris in continua folia ca-
ulium coquantur cum aceto veteri et terantur
cum oleo rosarum et empletur super stomacum multum
iuvat. Mac. et D. Item idem potest
fieri de foliis salicis. probatum. Item pro certo
evenit mihi quadam vice quod exprimi aqua
de pimpinella resoluta cum aqua ca.
et bibita febris continua statim tollitur. Item
semen psillii teneatur infusum in aqua tota
nocte et coletur et addatur zuccaro, et detur
in potum, tollit enim calorem febris acu-
tarum extinguit et ventrem solvit. Avicenna.
Item syrupus nenufaris vehementer ex-
tinguit febres acutas. Avicenna. Item in febri-
bus non est multum acuta, vinum cum multa
aqua mixtum detur potum. Inferat in-
nitum et aperit oppilationes et materiam per urinam
educit et naturam confortat. Item in febre autem
forti vinum vitet. G. in simplici medicina,

Ascult[us] sic liberat[us] fuit.

¶ Ity d[icit] i[n] dyamidys q[uod] ea[m] a[c]to exti-
gu[n]t patie[n]s si bibit aq[ua]m multu[m]
nimis frigida[m]. ¶ Ity si multu[m] desidet
vinu[m] i[n] vio multu[m] mixto, poe pa-
ne[m] cu[m] ea et p[er] cola sim opp[re]ssiae et
ill[u]d i[n]ebriatu[m] t[ene]bit. Rycard. ¶ Ite[m]
si carnes multu[m] appetit da cola-
tu[m] gallie cu[m] agresta ad[?]. ¶ Meli[us]
e[st] si sil cu[m] ea terat. 4 or. sesti mu-
tata. ¶ Ity cucurbita mediocr[ite]r te-
nera coq[ui]s s[u]b p[ri]mis p[er] eade[m] et da
medullaz cu[m] agresta v[e]l aceto t[em]p[er]a-
to. Rycard. ¶ Ity fac pastillos ve-
l[?] carnea[m] addendo d' amigd[a]l[is] t[ri]tis
et lesfrumdat[?] et addendo medulla
cuc. Ricar. ¶ Boa e[ss]e[n]t i[n] po-
ma multa et acetosa. ¶ Ity por-
tulaca t[ri]ta et emplastrata su[per] stoma[chum]
et yponda pl[us] o[mn]ib[us] toll[it] calore[m] fe-
brile[m]. D.

¶ Capl[itu]m 68 ad ca[lore]m fe[bris] extinguenda[m].

Ad ca[lore]m fe[bris] extinguedaz. Oleu[m]
ro[sarum] acetu[m] et albume[n] ovi an[te]
commisce fo[r]tit[er] agitando et i[n] co[r]p[or]e
unge p[ro]pter platas pedu[m] et volas
manuu[m] et v[er]tice[m] capit[is] et sanabit[ur]
exp[er]ime[ntum] ex[per]tu[m]. D. ¶ Ity aq[ua] frigida
copiose data febricita[n]tib[us] feb[re] acuta
et sitie[n]tib[us] multu[m] ardore febrile[m] extig[uit]

nō tn̄ maẓ educit. G. i metatag'.
℞ lp vi. silibiẓ, corallū ūgine
uẓ. ag nue aẓ ꝯfice cū cisi, ꝛ da
cū aq manuali celesti, ꝛ mira- l. plu-
bis bonū effeẓ i emitteris. uiali

Ca^m. 69^m. De fe. tiana

Si tiana fuit uēā, cū pa
tienti bibe succū capitis
monachi, añ hora accessiōis
ter, l' q̄ter, ꝛ cessabit fe. h' e'
ctuẓ e'. ℞ mā digitā, fac
flebothomā i 4° l' 5° die añ ac
cessiōeẓ, si ultr pinaēbit, ꝛ si p
cedāt sig̃ digeōnis, ꝛ ult nō
hebit fe. h' e' sepe expertus suẓ.
℞ digitā mā fac emplẓ. c̄
pull' ꝯ bētiorz d' vetica mixti
q̄ ꝯueit i loco mltaz lioco, et
ca. ꝯ cta ci mlto sale, ꝛ q' die
accessiois, statī cessit fe. h' e'
ꝛ mlta alij. ℞ rad. rafan t
ta ꝯfice cū farina siligis, ꝛ fac
emplẓ mlt vmbliaz ꝛ p'tinez
apec setiat co. ꝛ toxicaz, mā
pus digita, ptaz euie ne e q̄ aẓ
zriaz. ℞ fol. pipinelle mil
se i aq bndca. In noīe scē trinit'

z data potui an accessionez l' p9 ctuz
e vme3. Expi ¶ It sucq arnoglos
se datu an accessionez ea toll'. Id ora
rad. iij. ei9 cte z bibite cu aqua
an accessionez. D. ¶ It tri gna co
riad data potui i ovo sorbili p
zme 4m parus an sol ortu igra
te patiente sm du libabi. Oriba
si9. ¶ It id fac ipa herba capiti
patienti ipo igreate suppo'ta an sol
ortu. Id. ¶ Ite i ncaq vne acte. x.
dieb9 mac dat9 toll'. znaz h9 e.
¶ It tolle de cez znaz mehssa ce
hodia pruner. al. z m. vetica.
z sal. ter fotit z empla se p's
bcbioz an accessionez. pb. e expi.
¶ It suc9 pipinelle bibit i ipa
accessione perda ea solui'. Expi. ¶ It
id sucq fac api eodi bibitu. Ex
pi. ¶ It sucu corrigiole an acces
sionez bibitu ea toll'. D. ¶ It tria fo
l. berne z. iij. ei9 rad. i aq' p'lo
luta z data an accessionez ea tol
lit. Mac. ¶ It fol. nisqarbis. ul
ter data fe pprodicias tollut. D.
¶ It ceupotica an accessionez ai
tu st goito typic sm qre e me e.
¶ It tria fol. ceifoly l' tria gna
ei9 data cu aq znaz tollut. D.
¶ It tela aranee alba qdaz em

plat̄ incta et fcoti et tipo bē empla
ta tollit ea. Ame. ¶ Jtem ali. te
la aranee al. cu ipa aranee tita
et pistata ad collu znaz dr tolle
Ame. ¶ Jtem farina siliginis sinap b̄
bene et barbe iovis urtice grece.
platagis sil' misceat cu 4 de ovis
et se to in ve. eplet. an accessioez
z az toll' p. lu. ¶ Jtem sinap tapsi ba
bati naribus patiet iiect ip̄a ac
cessione statim toll'. zaz. expi ¶ Jtem
p'lius cstalli cum cu sinap capit
monachi an accessioez et znaz
duplice toll' ¶ Jtem p'lius cstalli da
in potu mixta p'uoz fe. tollit. Gil.
¶ Jtem liq' q distillat a p'tice cu
et coeto fe. toll' znaz et modo venit
i eis natu sanat. esculapi9. ¶ Jtem
allett ligatu cca copus hois toll' q
tidianas et z. as d. q itell'o cu bo
ra accessionis s. n. ma thit ad
extimita. s. man9 et pede et adiu
uat mebz p'ri. et na ¶ Jtem cetino
dia q̄ gcca uocat ligna passerina
emplatu fe p'l9 bniez an acces
sioez toll' fe. znaz. expi.

¶ Ca. m. 70. cotra cotidiana.

Ad vis curare cito qtidia az fac
h' expta e me. da patieti. z.
iij. betho. et i. z. j. platagis cu cu.

aq̃ cũ generet. z l. Bab. Mac. Item
idẽ fac apiũ cũ aq tepida bibitũ
an accessionez. Mac. Item cũ tale syr(upu)m
Re. fol. betho(nice) rad. apij. petro
silli feni. filipendule. capilli ve
neris. scolope. mediam cortic. mediam
cortic. sabuci. cum aq. p(ro) agare z. p(ro)
polipo. z. ij. p(ro) epithi. z. p(ro) mell. q(uo)d
efficax e(st) valde. h. e. Item mica
+ panis z fel ter equo pondere cum
ouo molli cussato z olo lauri vel cum
cypresso z panno inducto ...
z ve. expertum e. Item si
at ei vento d'elactio z tapsia z
modico amanno cu d'coo. rad.
aucu agrest. z rafani z aceto syren
patz cu melle h e valde efficax
e. Item acz. rad. z le. rafani le at
am. plic. rad. ebuli aceti q sufficit
q. s. coqt ad me.m z bibat duabz ho
r an accessionez z po iermet hora p
vz mltu h e. Item cu an hora ac
cessionis ... duorz denariorz d' plue
laureole cu ouo sorbili vel cu pultibus
pcl... l. Bab. expert. Item le. syna
p' coestu an accessionez aufert fe. pro
dicas ... Mac. Item ab. ta.m
... z cu aq distemperatz z bibitz
an accessionez aufert fe. Item ylopus
cu oximelle datus fleg. viscositz

ꝑgat ⁊ euacuat mane. Mac.
¶ Jt̃ p⁹ vniu̾sale pgrez s̾r veas
pisables nitiusp̃ bethy. R empl̃z
oz. ¶ R. fol. vetiaem̃. solat. sc̃
p vnne cu̾ m. p. tele aranee. z.
p sal cõis ad placitu̾ terat̃ vid
q̃ fiat emplz. Gilb. ¶ Jt̃ Coso dt̃
in̾ftia p̾ctica, q̾ multos q̾ticha nai
os liba. cu̾ mechiano cortice la
buci cu̾ aq̃ cu̾ da dato, l' cu̾ cortice
nuc, eodẽ cocto cu̾ ix. g̃ca̾ ca̾ta
putne l' p̾eoie s̾r dntis l' laboris
s̾r horby s̾c h̾c cida. ¶ Jt̃ colo fo. ca
lametuz cu̾ pigamo distepe ⁊
bn̾ acuat ⁊ obtur cu̾ accessioez
m̾ltu̾. vz ¶ Jt̃ succus marruby. ⁊
vini̾ fort̾ cu̾. bulliat ⁊ da cu̾
accessioez m̾ltu̾ vz. Cosso ¶ Jt̃
guttas. iij. lact mlier̾ masclz nu
trent, da cu̾ aq̃ pat̃ieti fe. q̾tidia. qz
cu̾ accel. [illegible] nescat̃e, l' i alia fe
i die accessionis ⁊ curabit. p. lu ¶ Jt̃
bibat absinthiu̾ assidue. ro. ¶ Jt̃
ix. rad. ebuli ad mõ m̾ digiti scinde
in noie saluatoris, ⁊ ter cu̾ c'ui
fla vio al. ⁊ cu̾ hoaz accel. da eg̾o
bibe, ⁊ caue ne dormiat, ac̾ fe. cu̾
feret, certu̾ e. p. lu. ¶ Jt̃ iec lepor̾
ptaz potu̾ datu̾ cu̾ aq̃. fe. toll ma

m festu e idē. ℂ Itē. ℨ. j. agaric data potui cum mella, oel fe. pro dictas q fiūt ex uiscosis, et glutio sis hu. tollit. D. ℂ Itē lagurus assi cum vino potato fe. quotidiana. sanat ℨ ℈. 4or. grana in dat, secundum lapis. ℂ Itē cor salamandre, q est sic lac ta, sz est minor et viridis, et habitat i spinis et uepribus, collige, statim ex tingit fe. ky. ℂ Itē ochi cornicis suspensi collo, zuaz tollunt. ky.

ℂ Capitulum 71m. de fe. quartanas.

Ad tollendum quartanas. Da patienti ℨ ℈. 4or. pillas q sequunt et liberabit. ℂ Rx. opij. sulfur vi ui. zee. agarici. fol. rute. cassie fis. ana ℨ. j. confice cum succo absinthij, et fac pillulas ad modum. fabe da an accessionem. Ey. ℂ Itē teodos. valde p̄statim unum multi i hyeme una potione se liberati, prist et quotidianas. ℂ Rx. nuce. rute. opij. ana. ℨ. ß. terre ci. ℨ. ij. cassie fi. ℨ. ij. sulfur vi. ℨ. ij. uulgari. ℨ. ß. fac troc. et da cum aqua. expertum. ℂ Itē canes vesti cepe coctum, curat quartanam expertum. ℂ Itē vinum forte, in q fuit coctum

agrimo(n)ia. quartana(m) tollit. experti. ¶ Item cimi-
ces ponantur in foramine fabe et inglu-
tiantur quartana(m) tollit. D. ¶ Item petasilon
semen. S. 4or. fol. terra cum modico
pipere et cum vino bibitum ante acces-
sionem quartane est expertum. D. ¶ Item succus rusi
barbati bibitus ante acces. quartanam tollit
hoc est. ¶ Item mille fol. tritum cum vino
potum ante acces. quartanam tollit hoc est.
¶ Item camamelle que silvestris est in sapore et flamma
amaruscę succus bibitus ante acces.
sepe tollit quartanam. experti. ¶ Item. R(ecipe). as-
se fetide fol. rute. piperis lo(ngi). an(a)
ʒ. ij. conficie cum melle et da in acces.
ʒ. ij. horam ad minus. castanee. pb.
p. ij. horas. experti. ¶ Item succum brugl(osse) cabal-
line per dies. ix. bibitum quartanam et quartanam
tollit. experti. ¶ Item semen portulace potatum
per potatum aufert quartanam statim. experti.
¶ Item succus Artemisie cum oleo communi
exterius detur per dies. iij. tepidus aufert
quartanam. expertum est. ¶ Item. R(ecipe). ʒʒ. opy.
crudi. quod in te(m)pore habui et coque in aqua ut
fiat ad spissitudinem. et postea appone de lapide
dem. per lapide lazuli ʒ. ij. da per
iij. dies in die aufert rigorem
acces. et sanat omnino. experti. ¶ Item
vitis alba trita et pulsibus temporum et
brachiorum emplastrata ante acces. tollit
quartanam. experti. ¶ Item assa fetida coquitur

i vio i malo fere cauato .i. adda gue
r. et det an acces. pa. pgte et
statim sanat. a. m. ¶ Item ieiunus
patiens tota nocte an acces. et
vigilz tota nocte i mane. come
dat vna pdice assata q tota noc
te stetit sb divo et bibat vinu
puru i forte et n. a comedat illa
die et libabit a tremat satis. ex
pi. ¶ Item in potu an acces. h sem
.i. iusquiami al. madragore an. ʒ. i.
a ſſe ʒ. p i sanat. aluc. ¶ Item Rde
expertu e e assarabachara recens
si pt hai tta coqt i vio puro et
illo vinu det patienti an acces.
duab hor si ma e i stocho e
uomit si alibi csuit expi
io d q curat frnaz. a. m. ¶ Item
digita ma da ca acces. modi
cu de olo iunipi pa. pgte effi
cax e. a. m. a lib de natis re
r. ¶ Item etia gna de grumi ede.
i da pa. i potu l sine potu si sit
iteg ¶ Item rad. sparagi mltu
bulliat i aq et da qnario bibe
vij diebz ptius tn freqtet bal
nea e adiuto m. D. ¶ Item succus
arnoglosse cu aq tepida i melle
le cm. bibit an acces. aufert

çnarios. D. ¶ Jtem. Rx. p las no pfor-
a te & vte i cibo. mialesst. ¶ Jte-
m fatiunt iiij. rad. platagi ...
te & bibitur cu aq. D. ¶ Jte gallí
na annuale & ... ipse fo
l. pet filh ... trahit cois ... ítem
tolli ... oni ... crudi ... pter
cortice & sal ... ipasta ino
luta sb testa / coqz & da patienti
vna vna die / & alia alia die
... mr posuit ... a. no comedat
... & ... / & quotidiae v
rma ... ferrig. fe-
...et. ... ¶ Jte sanguis asi i
... ex ... oi
... toll ... ¶ Jte vinu ... cor
rad. ... bibat patiens ab...
... toll ... nulla ... ex
pi. ¶ Jte ... aristolo... ro-
... ... vino
al. ... potui
... ... ¶ Jte dicit exp
... q ... bibita cu acetos
... toll. ¶ Jte scorpio cois
... i olo. illo vngit plāte
pedu ... mani ... feo ...
... cu acet. & frigit
... ... qtidia ... sanat
... ... ee asse... ¶ Jte ...
vultis albi cu olo mixta ...

unga panes, qrta. fugat ky-
¶ It 4. bre fol. betone, & 4. or eius rad.
cu vio cocte, si bibant an acces.
tollunt 4na. Mac. ¶ It origa.m
euacuat. Co. nidy. ¶ It calamento
rum tantu an acces. toll. 4naz. ¶ It
calamentu. origa3. puleg. ruta
buglos. borago. ligna cuma. co
rtices rad. tamarisci. fraxini.
betho. ae lig madree. thi. epithi.
sene. an. ʒ. ij. artheisie. agri
monie rad. g mis, aspagi an.
m. j. Gilb. bulliat i vino al. ad
dito melle & bibat mane, & sero
potest euacuat colera, a maz adu
sta. h e, q. d. ¶ It. R. viol. fol.
boragis, sene. thi. epithi. an.
ʒ. jss. mirab. citinoz. reub. an.
ʒ. j. coqt ad qrtaz pte, a colet
& iterum coqt cu com, diligat ad
ʒ. ij. i qua dicitur. oll appat reub. &
acuat cu. ʒ. j esulle, & dyag. dy
& det hora .j. an acces. cet 4ta. ds
sm du; sanat. Gilb. ¶ It cura p
tuta de me plres an acces. det
ruabolan cet, & sene cu. ʒʒ. pl
uizato, & adde modicu esule cu
lactis noctuo: Et h e mlre, & sit
mltu colica, adde reub. & sanabi

.10.

expl. 4tnz e.

expi. etu e. ¶ Ite nepita cu ac-
ces. cu vio copiose datu / tota maz
resolut. i napel / et scd aufert typu.
¶ Itm succ' arthemisie / q hz vini
stipite cu olo ro. inmixtu / l inctu
febs stati curat. D. ¶ Itm se. apii / li-
c' tcz cu aq ca. potu datu / cu
accel. mnaz toll'. expi. ¶ Itm simi-
pliciis cu pul. mirabol. in ma
da diebus int'polatis die cu acce-
cu ipsa cibus hore da pocl'm vini 9de-
nay cigni / absqz dn. cunbe. ex-
pi. ¶ Itm. ʒ. iiij. bethoice cu vino
i melle / et aq cu accel. sumpte / q-
naz tollit. D. ¶ Ite dame. ella-
be cura vz ad tolleraz antiq qrtz
nac. ¶ Itm. R. ellebori al. et nig.
cu. ʒ. i. lap. lazuli / lap. calami-
naris / lap. armenie cu. ʒ. i. polipodii
ʒ. ii. flor boragis. ʒ. i. cassie
hyea scam. ʒ. ii. fiat pul. et de-
tur cu accel. p duas horas an-
pus digesta et euacuata / liberat
qrtm. Gilb. et Galt. ¶ Ite pille
expte a Gualtero. ¶ R. mi-
re. polipodii qrti. cu. ʒ. ii. lap. la-
zuli bn ablutis. ʒ. i. mirabol.
idoz / et kebuloz cu. ʒ. ii. co-
ficiat cu t'ebint. sarcocolle / et suc-
co absinthii / et det. ʒ. iij. cu vino

an
al. p̄ dies . ix . acetes . p̄ . v . hoīs
v̇tute forti expellite . ¶ It' petrosil
hīm ꝛ totā s̄ba omt / ꝛ . lb . ſ . sagḡſ
poīa sile ſtreant / ꝛ fortt ꝯstituat
ꝛ sal g . s . ꝛ nid' ipleat gallia / ꝛ
p⁹ liniat pasta involuat ī pa
ī an sta ꝛ p⁹ coq̄ sb testa / ꝛ d' hac ave
cat ꝯtentū carnes / ꝛ q̄ postaz ē
ī ven . no totū sile / ꝫ paulatī t
naz auferunt stoiz ꝫ v̇tute ꝯfortat
app̄titūz excitat . ꝯ ¶ It' Re . agrey
+ ptes . nutriet ptes ꝯ ce ea vna hoā
an acres . cū d' coc . salure . pigri
h⁰ mō mltū curat / sic d' cy fo
¶ It' . xl . grana pipis cū aq̄ ca
tata / mltū valet ad auferendā
q̄naz / ꝛ fe . pycho . D . ī Mac . et
+ costo assit de q̄rtana ¶ Itē nostra la
pelle curat q̄rtana / ut d' costo ¶ It
aprr vena aliq̄ an paressicez
pciz ꝛ minuer sanguiz ī p'ma q̄
ꝛ h mltū fe . destruit / ꝛ plures
expti . sunt ¶ Itē cōtex / l' fol
arbor / nuc cū aceto potata tol
lit fe . cū rigore . ysaac ī dietis
ptic'a . ¶ It' costū cū oleo ꝯtus
ꝛ an accs . inuctū q̄rtanā curat /
ꝛ rigorē pyrdiocū sanat / pigues
huores / ꝛ spissos euacuado . D.

Itm ipse appone c polip⁹ i flos
boragis & sene & cu succo coq̄t
i aq illᵈ ius optime p̄gat hu. c
ros s coadusta. vi addat puleg.
ꝯgrue meli⁹ e. vz. m ktu ꝯ fe. lo
gal. Itm radix dirpsi i. vige
pastor ligatu ma sipta & collo
suspensa l bchio dr quar febres cu
rare. D. Itm le sonap & bibitu an
acces. fdiocal fe. sing. cuat. D.
Itm pul. [illegible] epitimi. sene. cala
menti. origani ꝯficiat cu melle dis
pute & det l mane p dest qne & opi
lōi splen & epat mlraz. n. dig
it & paulati educ. G. sanat.
Itm ster hois sicca tritu cu melle
l vio. phibz acces. fe. qua toll.
dnc. Itm calx marin⁹ c oia me
bst dnn ut lap⁹ phibz fe. qua. d
mc. Itm camamilla bibita ꝯfet cu
fe. pyhoc dnc. Itm sucⁿ eius mis
ceat cu olo & ūga qpia doli & pl⁹ sto
febcita cu acces. stati sana. D.
Itm policaria m. te & succu ta bi
be an hora acces. stati sanabi. p. bn.
Itm coq̄t i vio sussicie. cu. n. fute
& illᵈ vinu da bibe i hoa acces. p.
bn. Itm hba qdaz e q crescit hasta
logaz & gtilez q calligat ālores
& sepe sursy i alti sulis i folijs

bussa et forte voca[tur] volubil[is] hui[us]
terrestri d[ic]e[tur] et folia t[er]e[n]t[u]r et disti[n]
p[er] cu[m] vi[n]o et opiata q[ue] d[icitu]r regel[is]
et da potu[m] cu[m] i[n]tinuz acces[sio] 3a
die pertus ea toll[itu]r expi[me]n[tu]m C It[em] rad[ix]
aristolo[gie] ro[tunde] et rose, terre cu[m] aq[ua] et
melle et da potui cu[m] acces[sio] toll[it]
fe[brem] antiq[uam] maxi[m]e si fuit pl[ur]ies
Mac[er] C It[em] me[m]b[ra]na nuc[is] i[n]terior
q[ue] [con]tinet int[er] me[m]b[ra] nuc[is] olei te
rat[ur] et bulliat[ur] cu[m] vi[n]o electo q[uo]d
bibat[ur] cu[m] clarificatu[m] fuit cu[m] ac
ces[sio] q[ua]rta[na] toll[itu]r Plin[ius] ~~Et cor ei[us]~~
C It[em] rana viridis cocta i[n] oleo
mu[n]tino si q[ua]rtana[rius] i[n]ungit[ur] cu[m]
acces[sio] q[ua]rta[na] toll[it]. Plin[ius] Et cor ei[us]
alligatu[m] frigora mi[n]uit febr[ium] id[em] C It[em]
epar del fini pisc[is] potatu[m] v[e]l gusta
tu[m] cu[m] acces[sio] ca[n]t[us] febr[em] toll[it] Pli
ni[us] C It[em] cor leonis [com]estu[m] q[ua]rta[na]
medet[ur] Plin[ius] C It[em] id[em] fit[ur] iuit q[uatuor]
rad[ices] platag[inis] terre et bullite et bibi
te cu[m] aq[ua] ... Mac[er] C It[em] apozima
... et g[ra]ne ... et blane ... ho
re cu[m] acces[sio] s[u]bito toll[it] q[ua]rta[nam] exp[er]
C It[em] exp[er]i[mentu]m constatini exp[er]tu[m] gal
lina a[n]imalia sine q[ua]nq[ue] depilu
mata i[m]ple foliis petrsilli et basili
con et p[er]e ist[am] tota[m] vi[n]o o[mn]i ce[n]di
s[u]bta p[ro]pter cortice et sal q[uantum] s[atis] et ipa

sta inuoluta sb testa coqt ⁊ da pa
cienti pte .j. vna die ⁊ alia alia die
⁊ sanabit. exp'm. ¶ Jtē ceanei buan
.3. j. bibit an acces. ⁊ mag' po c̄
nei iteꝫ teat sb axella sinist
rix cor statī tollit. expi. ¶ Jtē suc
cꝰ hbe cinnabarie minuat s' d' sal
uatella sinistre manꝰ die q. exp
nutiat pa ⁊ ult' n'. sentiet. ctiū
ē expi. ¶ Jtē succꝰ hbe cinnabarie
cū acces. bibitꝰ statī toll' q'rtanā
expi. ¶ Jtē vinū d'coc. salvie et
rosmarini. ⁊ lauendule an acces.
bibitū sanat q'rtanā expi. ¶ Jtē
cerapoticū febꝰ pdict' ⁊ frigori
bꝰ singꝰ pfidiū ē. D. ¶ Jtē centau
rea t'ta cū vīo potata an acces.
q'rtanā toll'. expi. ctiss'mo' ee. ¶ Jtē
tad. cucu. asi data potui an ac
ces. toll' fe. molestū ē. ¶ Jtē fiole
rimū d' vīo sbtili ⁊ aute qreꝰ ⁊
rad'. basilice ⁊ catapucie t'ta ⁊ acce
ssa data potui loge an acces. efficat'
⁊ laxat ventrem ⁊ toll' q'rtanā. Jstud ut
e' pb. D. ¶ Jtē cauda. pedes. nares.
⁊ aures muris viuentis abscide ⁊
i panno ligato collo suspende. coꝫ ty
piꝫ ⁊ rigore antiqꝫ febri virtute
occulta toll'. kx. ¶ Jtē idē fac filū cū
dā p oīs numeris missū ⁊ postea cō
ctuꝫ ⁊ collo caligatū. Jdē ¶ Jtē ocli

cotinuo collo potati quartanam sanat. ky.

Capitulum 72m. Quid sit febris et unde dicatur

Queritur quid sit febris et unde dicatur et quomodo generetur quare alia continue alia interpollate affligit et quare ista brevior et alia longior habeat paroxismum et quare hec longiorem vel breviorem habeat interpolationem. Alia circa febres plana sunt.

Capitulum 73m. De diffinitione febris.

Febris est egritudo illata a fumo calido ignito ingenito in corde calorem naturalem et spiritus latentes in tantum quantum lesio ledunt et inflamant humores et omnia membra et operationes similiter quod est principium febris.

Capitulum 74m. De fumo unde fit febris.

Unde generatur iste fumus. Sciendum est quod aliquando generatur ex sola distemperantia caloris ut in effimera spiritibus. Aliquando calitus et siccitas in corde cambio et in membris ut in ethica. Aliquando ex humore corrupto per excessum alicuius qualitatis et quantitatis que corruptionem naturalem cor

rigē nō naleñs q̄ nō ē ei humor obediēns, dimittit eū sic ociosum, et colligit in loco sibi concordia, et ibi congestus incipit corrumpi, quod dr putrefactio, et in illa corrupcione generatur calor igneus, et inde procedit vapor igneus putridus similis naturali, et inflamans intrinsecus membra uiciata, et attrahit per modum dyastoles cum aere frigido subintrante corpus per poros, ubi lesus est calor naturalis, et omnis spiritus recurrit ad cor cum illo venenoso fumo, et ibi inflamatur calor naturalis, et omnis spiritus expellitur a corde sic ociosus inflamatur omnia membra, et humores, et tunc illa materia vel fumus erigit, et ipse fumus vniuersaliter consumptus, et deorsum materia resoluta.

Capitulum 79um de causa interpolationis et continuationis.

Causa autem interpolationis et continuationis ex hoc est, quia materia minus vel magis putrefacta, continue inflamat spiritus et calorem naturalem, et quanto maior fuerit lesio in continuis, quam interpolatis, maior est consensus, et maior virium confusio. Materia autem vel aer putrefactus non continue affligit sed interpolate, quia ipse interpolationis colligi

i loco putrefactionis ma q ch face po
xismi 2 io q diu durat me re
solutio durat 2 accessionis et
qm ma paulati d toto corpe ad
locu putrefactionis collr tn din
a lesione natura cessat q no ledit
n a re q totale ei adusat.

Capitulum 76m d cā paroxismi logi
vel brevis.

Causa autē paroxismi logi l
brevis ē ex qualitate l quantitate
me putrefacte q si sit multa 2
grossa logi fit si pauca 2 sub
til brevis si mediocris mediu.
Pterea cā 2 humida cito resolvit
qr resolutioni contraria siccitas tardi q pre
siccitas gra ē resolutioni frigida hu
da tardi q qa frigiditas q ē activa
coagulat humiditatem q ē passiva.
frigida sicca sit pauca tardissime
tn resolvit. qre utroque l utroque q
litatis 2 diversitate me compont.

Capitulum 77m d cā maioris anxie
tatis vel minoris l xxiiii.

Causa autē plus vel minus anxi
etatis paroxismi est animi l ob
tusio me qr ma acuta i corp
lata 2 sibi angustiosissime i se

stat / ut calor vel humor adustus / lenta
vero / et fecta magis lente secundum longius.

Capitulum 78^m de causa longioris vel brevis interpolationis.

Causa autem brevior vel longior
iter pt simul pu^s ex me
quantitate sanguinis. nam quanto affligitur / quia
plus est de eo quam de omnibus humoribus propter eum
plus est de flegmate / et ideo citius colligitur
ad locum putrefactionis. Excedit et leviter
eius viscositas a calore extraneo / et non
habet aptitudinem se expedire / et minuere
eius quantitatem propterea minus est de colera / et ideo
tardius affligitur / quia tardius congregatur et
affligitur ad locum putrefactionis propterea quod est
minus est de melancolia / et ideo plus quam ceteri
tardius congregatur et affligitur omnia que pos-
sunt haberi ex ysaac / in 3 febrium constantinum
constantinum in theorica in 4. (luce). licet
diffusius monet autem humores ab
effectu corporum superiorum.

Capitulum 79^m de necessitate consequentie
prioris.

Quia que est necessitas prioris / non
memini me legisse / est tamen
ex causa necessaria quantum michi apparet / natura
semper intendit ad bonum statum subiecti
sui / et ideo semper nititur separare impura

a puro. Nitat̃ 2ª p^m poxil3 9su-
me maz idisp̄oitãz ⁊ iordiatãz
/ n° pot / ⁊ io fatiẽs q̃ pt sepat
p̄oẽz pte / ⁊ ceteris hũoribȝ / ⁊ mt̄
sit ad locũ / q̄ pot / q̄ uenentis ad
locũ s. siñez putrefit 1² / ⁊ fac fe-
/ c⁹ fum⁹ p to^m. cõpo effusȝ cũ sit
corruptȝ ⁊ put fẽs mic ĩ ſic hũo
reȝ / ⁊ maxĩe q̃s nã no pot re
ge / ⁊ dispo^t ultiaz disp̄oneȝ ad si-
milē put freȝ / ⁊ hoc nãio recip^t
forz illã / ⁊ fac h̃z poxil3 / et 3^m
/ ⁊ 4^m ⁊ s° ult. dõn desitiat / l'pu
tredo disponẽs / l' hũor susciptẽs
Q° g̃ vult sanare / dȝ g̃ti^{ter} refri-
az minuẽ / ardore distẽrassie ⁊
frigidare / qli^{ter} hũore alterare. ⁊
g̃ssiz s̃btiliar / ⁊ s̃btile ig̃ssare
putre ez ırtapẽ / q̄ ablata aufert
pp p̄imitate h̃uareȝ / pp p̄mũ sit e
uacua. q̄^{re} pp sedȝ dãt fria / ⁊
huida / pp 3^m dãt dure cũ igs-
satia / pp 4^m dãt vene^m. 9sume
tia / ut pipinella / fimetilla. geña
na / ⁊ motũ ausentia / ut opiuz. ⁊c.

Capl'z. 80^m. Cont Anteãz ⁊ morsũ
venedsũ.

Cont Antẽz ⁊ morsũ venedsũ
applica collo gallie ẽpliatũ

& tenete in dolec moiat & p9 alia do
nec gallina nō ledat / 9. & silb.
& claude rostz ei9 i calibz / ut fortit
att hat ¶ Itē ꝯfictia pipinella
cu alleo / centaurea cu radi. gētia
na. cinamo. & det cu vīo / mire
vz. expi. ¶ Solā pipinella dr̄ oēz
venenu exclude. ¶ Itē oleū qd mana
nat ex pice / cane sp̄ limitu / supie
ato eā frāgit / & a aptam bibitu
mite ꝓhora aptata eē stati per
sputū / auicē. & Codub. ¶ Itē cag
t pipinella cu vīo & cu vīo illo
det pl'mis iste g. ¶ R. gētiane.
g. madrece. arislolo. lo. & det mac
oīa venena / & & demone ab hoīe
fugāt / haly. i regal. ¶ Itē m'ltuz
ꝓdest m'lta comestio cepaꝝ cdaꝝ
& poꝛroꝝ / qz eitiut foras venena.
. dexapio. ¶ Itē cebz gallie l' cor
ei9 supitiz l' appo. ifere sē oīa vz.
. expi. ¶ Itē m'ltu vz q̄ morsū ve
neosos supitū p'iz applicatuz.
. expi. ¶ Itē scorpio tritus & appōtus
ꝯtra ictum suo / & sīor / qd expi
metator / q mirz e m3 e. ¶ Itez
m'ltu vz ficlnea / l' cortex ficꝰ t
tus / & applicat / aptil. sa. Itē q ꝯtra ve
neosos. D. ¶ Itē lāgiuis cap ad ig3
cale fcs / & supitus vz efficacit ꝯ oēs

pu[n]ct[ur]is vel venenosa[rum]. ky. ¶ It[em] s[er]ra
cap[ra]e cu[m] melle t[ri]tu[m] et supp[ositu]m mel
tu[m] sanat p[u]ncture puncta[rum] veneno
sa[rum]. ky. ¶ It[em] vngule bouine ebre
cu[m] synapi co[m]buste, resistit o[mn]i vene
noso, ut nil ei noce[a]t. ky. ¶ Ite[m]
agrimonia potata cu[m] vi[n]o, iuuare v[idetur]
[contra] antrace[m] morsu[m] s[er]pe[n]tis [et] canis rapidi.
bidi. d. ¶ It[em] ligna canis viride
vel sicca, sepe[?] conf[ri]cat[a] [et] sanabit[ur]
exp. ¶ It[em] cap[ut] s[er]p[entis] barb. t[ri]tu[m], et em
plast[ru]m efficacit[er] v[idetur] [contra] ictu[m] s[er]pe[n]tis
et alibi [contra] ictu[m], si vuln[er]et membr[um]
et i[m]ponat[ur] fugat venen[u]m ext[ra].
Expi. d. ¶ It[em] nast[ur]tiu[m] t[ri]tu[m] et
[con]fectu[m] cu[m] fermento, et s[uper]emplat[ur]
sanat [contra] ant[ra]ce[m]. Mac. ¶ It[em] s[er]pe[n]tis
bina[?] tepidu[m] emplatu[m] opti[mu]m
[contra] an[tra]ce[m] ruptu[m] et p[ro]. Auic. et Gilb.
¶ Io[hannes] d[amascenus]. c. q[uo]d tignatics sanat
¶ It[em] g[u]m[m]a iunip[er]i s[cilicet] medici[n]e
[contra] venena, cu[m] no[n] e[st] par. Auic.
nno. d. q[uod] [contra] venena p[re]stat au
xiliu[m], et morsus s[er]pe[n]tinu[m] curat.
¶ It[em] n[ut]ricl[us] ciconie resistit
veneis. Plini[us]. ¶ It[em] uitellu[m]
oui cu[m] sale mixtu[m], s[uper]ponat[ur]
bis, uel ter i[n] die, mel[ius] tu[m]. v[idetur]. Gil
b[ertus]. ¶ It[em] apiu[m] risu[m] et pes colubi[n]us
mixtu[m] valet [contra] antrace[m]. Id[em]

verx ē, si emplet̃ ꝯ nã natur̃ i appo·to
r̃ moto, q̃ attribuit uene. h̃ e°.
Item zaphir ꝯ cuïat̃ si ps teneat
ꝯ antraz. ID. ¶ Item inmnete moti
pulverizat atrimetum cu vino si aq
solutum. Gilb. ¶ Item rad. gentiane i
vino vini pota. frugat bile. ab oi
veneno solutz e. h e°. ¶ Item rad. affo
dil ꝯ ae vene statim excludit, et
mae sumptum, a malo cibo, ꝯ vene
noso preservat, si q mae ea comedit
leta die duc. D. ¶ Item rad. aclaril
emplastrata salubriter sbuenit mo sibo
veneat. D. ¶ Item ruta. nuces. ꝯ
mell' filiis trita, si emplastra, apri
melanco caz seu fleg az tollit, et
uenerme dissolvit. ysaac. ¶ Item im
aeo cu sinis coticibus, ꝯ se vmbli cu
emplastrate, aperta ora item i corre
manentia distruit. ysaac ¶ Item se
platanum cu vino bibitu, ael mo sib
veneatos sanat. D. ¶ Item testa oui
plea succo ag morie trita potui
statim pellit ae vene. p os potentissime
ꝯ cu mirea facili' mo sib spermuz
ꝯ alior malum venenosor sanat
exper. h. D. ¶ Item rad. ꝯsolide maior ita
tinebet duos lapides, erupit anti bee
ꝯ dolorem mitigat. Rog. ¶ Item apel
ꝯ musce seligate, trite ꝯ cocte i mel

le, et viola attrahit venenum, et alleui-
atur serpentium usque ad rupturam. Ro-
ger. ¶ Item diptamnus tritus et empla-
stratus et bibitus multum valet contra omnes mor-
sus venenosos. Avicenna. Et sagittam
venenatam a corpore expellit. Dy. ¶ Item
orsada, id est a nomine cauda equi-
nior, quae stipite et ... hz. tra
et religata dentibus mireo ... expr.
.... ¶ Item serpillum bibitur vel
emplastratur, valet efficaciter contra morsum
venenosum. D. et Avicenna. ¶ Item radix ... ame-
le ... solida est de fortioribus me-
dicinis contra venenum. ... ¶ Item ... lauri ... sigil. ... contrita
cum oleo, et data potui venenum facit exire
cum impetu, se omnia lavant, ... dimc.
¶ Item succus denoglosse vel buglosse
... fiant, expellit omne venenum a corde
virtuose et subito. p. lu. expertum est.
¶ Item nucleus nucis magne, tritus cum
foliis rute et emplastratus ... et
... sine dubio rumpit apostema, quod contingit ...
... vel aliud, quod ... tumorem. Ysaac.
l. senatio ¶ Item cardo ... vel senetio et lima-
ce ... et si emplastrentur super apostema
quod ... cito quod resolvetur. Expr.
¶ Item fel bovinum linitum ... clauos
rumpit. D. ¶ Item fermentum multum
masticatum maturat multum. Gilb.

Item mora recens bibita matura cum mel
le et pane comesta apta mirifice rupt
. D. Item smaragdus vel bibitus vel rasus vel pul.
verizatus potatus statim facit exire ve
nenum quodcumque comestum expertum. Item de anti
calco fiat cyphus de quo in venenum appli
queretur vel in mensa appositum fuerit sta
tim contra ipsius incipit colorem mutare in diver
sos colores per lineas mixtas et sic dep
rehendit omne venenum. Gilb. Item de alb
to magnus et philosophus et quidam philosophi qui
fuerunt mirabiles perscrutatores rerum naturalium
cum libros vidi quamquam sed non est eius no
expertum. Si in effectu naturali quod dicentur
ab artificibus qui in aspectu et tactu ve
nenum sentiret et in naturalibus colores naturales
mutat statim. Item radix affodilli ha
bentis florem occultum comesta per annum
preservat a venenis. Ky. Item galbanum
resistit mirabiliter veneno. D. et Alb. Item
terra sigillata et bibita nasturcium contra et
emplastrata anteram sanat. Mac. Item
coagulum apri est triacam contra omnia
mortifera. Ky. Item sanguis agni tem
tus siccus et potatus contra venenosa sanat.
. Id. Item si quis preguistaverit allecium et
bibit sanguinem galli cantatoris cum vino nullum
reptile nocebit. Ky. Item sanguis
anatis cum vino bibitus preservat bibentem
ab omni veneno. Ky. Item ypericon etiam

⁊ emplat subito lx mollu sperty a parte cordis aliquitz remot⁹ a mollu nunq̄ pmitit venenū tribere ulterius se Expertum

Capitulum xvi contra variolas

Variolas volens sanare oportet prius laborare ut caeles exeat cito. Ad hoc. Rx. sit⁹ scabus ⁊ farina lentiu minutarum ana ℥. x. lacte. draggi. ana ℥. v. coquat in v. libris et media aq usque ad 4ᵃᵐ partem. cola ⁊ mitte ℥. p zuccari ⁊ da bibere an cibum ⁊ hora dormitationis donec cael exierit ⁊ tunc cessa. Expertum est a Constantino. Item involuatur totum corpus in aq decoctionis lentium aut ligne ammis experimento ma stantz exterius attrahit. Item oio vitet fomentationes ⁊ oia repercussiva et laxativa ⁊ carnes porcinas vitet a parte interiori multum infrigidativa ne coagulet sanguis involuatur in panno eu. si fuerint ruber circa oculos utetur repercussivis ne exeat per oculos circa gula cum gargarismis repercutiente. Item nitz mixtum cum sbetina et arbucks q non invenit ꝑ fortius

ipleat ulcera · 9ʼ /

Capitulum 82ᵐ de fornculis·

Ad fornculos sulf' resina et
bētina · osti apponat cu olo
l axogia vituli l porci · Expi · Item
fimatu seu q cu sale attrhit extra
humorel venenosos / qa apu rupit
vlac · Item pprua adta potu h3
ptatez extie di vaiolas / Item o&s
pmo tacto i gnia h3 ppe trat
hedi extra · Gilb·

Capitulum 83ᵐ de fistulis · et Cancr
occidentaz·

Ad fistulam occidentalem et Cancr
· Lac titimalli misceat cu r̄
ceti axogia porci liqfti et bulliat
modicu ut icorporet p9 addat
pulv. nitre et i de itingat tenta et
imitat ꝯfunde oēs fistlaz sanat li
pt eā tange · expi · pb · e · Item vi
nu decoc ou anabule immissu pste sa
nat / qa id opat succo pedis colubi
ctuz e expi · Item R. platagiez ar
noglossa / pede colubi / kalendula ·
ana ʒ iii · mille fol · pimula ueris
olo q pilosa ē / et fre gdtres et flore
hns altu / et i me · ... · olo ʒ iiii ·

q nasat i prat, et de brunetta ter
mtudmes rumias q sunt gissa
morea et uiolaria, fac de omnib9
pul. l'sucum, et da fistlato mane
et meridie et uespe, q' cet fis. et
uulnera si sunt curabil' curet et
sanat si no statim enegnit
q9. i antidotario suo. Item cinis
d' capite canis fis. fistula' curat,
et cetera spurcitie sanat. q9. Item
si fistla multa forama heat, et
no sit recta, ut medicina ire
re no possit, ii. melius e q' sup
ponis sterc caprinu cu melle tepi
do qe cetera more solut, put dierum
atth et matticos ninos expurgat
et sanat fistlam et cancrum et do. miti
gat. q9. Item in capita bibe q de
fili9 cum prez q9 tu e portatum sa
nat fis. expi. certum e. Item si fis.
s' extius iniicit succi pedis columbi
et sanat. Interius bibat. id fac.
expi. Item sputum tritum cu sale
a sperm platum sanat fis. expi.
Item sterc hois bustu, addito pl'
ue pipis sec omnia Cancrum et fis. occi
dit. q9. Item succus tapsi barb. cu mel
le. cum. coq' dispumando coec sua

c9 supt9 tuc add' pul. d' psichia ⁊
ossib9 mialol'. ⁊ potat' sic ca. ⁊
i momento pstat sanie. Expi. C Itē
stca sua stcor vaccini i fcia
⁊ bonum i vino ritat ⁊ fim cse
emplet sanat cito. Expi. C Itē
pce fumetiz i forti liui. vna
nocte ⁊ sepe ca. l' fis. ⁊ cito cu
rabe atth' n. de psudo pntee. ez
⁊ sic sanat. Expi. Et h° uidet di
ce. D. d' lexi ⁊ vsqz d' fumeto.
C Itē potio bene ma. ⁊ expta pli
ega me ⁊ a multis q fis. vnde ergo
f.ca. et infic ⁊ ossa corupta expte
lut C Rx. rad. ⁊ fol. platag. so
lia fragarie. fol. l' seme aing
pi fol. l' se. symaris surnitra
lapatij acuti. fol. fumetille. rad.
Altee maioris pipinella. fol. cau
l' rubei an. tanaceti i mag q
ti. hec oia coq i vino al. colet ⁊ cola
te adda. mell q. s. det mane ⁊
seo dec potio clara exeat p
orifi. ca. l' fis. qd' sp tenea. cp
tu cu calamo argenteo imisso. Et
tese tenea sup fol. caul' ru. unire
vz. ⁊ recedit c. ⁊ plies expta su
q° petr9 hyspa9 ⁊ e uerf. C Itē
arnoglossa tusa ⁊ imissa fis. e9
can. velocit' sanat. D. C Itē sua

Nl
bri.
pas.

feta fil. immiss⁹ fil. l' ca. sanat. D.
¶ Item lag⁹ testudinis marine ducta
sepe fil. scrofulas sanat. Gilb.
¶ Item betho[nica] trita & ipso[rum] fil. sanat.
. D. ¶ Item ipse testu gm ... alternatim &
aree ... & ... & fimo ...
no & ... fil' & pulvez im[mit]te ...
... expi. ¶ Item auripig[mentum] & sulf[ur]
vi. & calx vi. & sapo ... &
ta ... bis ... optime mortifi
cat fil. expi. ¶ Item si fil. fuit i ma
manu i ... ligatur tota
nocte ut ... manus no moveat &
sic fac 4. noctibus & 4. ... & sa
nabi[tur] ... liga malu[m] ...
... cale... & sanabi[tur] ...
tiz e. p. lu. ¶ Item tela plu[m]bi ...
sa p[er] dies. xiij. no extracta sanat
fil. p. lu. ¶ Item ... pipinelle im
te & ip[s]a ... se liga ... me
dicina habe. expi. p. lu. ¶ Item ...
rad. ... & ... fiat pul. et
immitta[tur] ... cito fil. D. & expi.
¶ Item ... galliaz ...
... olla rudi ... obturata &
qn ... fuit ... & adde sal 3. ...
tez l' pl⁹ & q[ui] volueris d' rad. ...
... & pl[ur]iz ... & tal' pulvis

. n.

immitta[tur] p[ri]mo fil.:

intrat pus fis. apt / a p fistulitatis
cu rad. fell' terre / l' aristolo. q plus
vz ipa cu radics e mollificari intus
manu9 l' malleado int ij. ligna
plana / et sit moll' ut lana / et de
illi fiat tenta / donec bn appareat lo
c9 fis. et tunc portat pdcs pul. et no
neceo / q' no e melior / n' ueior
n' mag expta aia ad hoc appa
ruit / sic de ulo ad ubi narrat
cyrurgicus / q' l' cez fis. absqz de fistu
sanabit / et tn cu aptiaes forte
fis. vz locus fistolatus mollifi ri gr
maturatis / et tc facilius apit. ¶ Itm
acc. costu / sal / tartar / et agaricu
et fco pul. sbtilis cu melle ofice
/ et tenta iunge / et portat ossa corrup
ta et fracta exh' mala carne ro
o' / et sanat. q m. ¶ Itm potio mi
re / et icredibil' efficatie tn etia / Potio p vul- nus.
expta / q' tanta potu vulnat' dn
mo no s' mortale vulnus / if' xiij.
dies imunic'. abstg' vulnere /
oia ossa fracta expell' et vulnus sa
nat. ¶ Rx. caul' tu. feni. petsil'
ab tm / vinaceti / fragarie / fol. ru.
maior / hbe robti / platagis / cy
noglosse / apy. fol. canabis / nu
cis. oia cassata sil' coqt i vio
al. puro / et addat mel / et det mae /

ı lexo / ı vngat vuln' extus d' dca po-
tione qui biberit / et supponat fol. cau-
l. ru. et s. r. i. sp. / h. hui a p. fidedi-
gna / q sepe fuit exptu. ¶ Itm pul.
optus / et silr expt. ¶ Rx. agrimo.
ʒ. ij. pipinelle / arnoglosse / centu-
g. na cartaz / vide ex. an. ʒ. j.
mundifi. loco / itcommita exper.
¶ Itm titimal cu sua rad. siccet
i furno / et fiat pul. et imitta ꝓb e.
G. idem. ¶ Itm potentilla bibita p. x
xx. dies fis. it fic. G. idem. ¶ Ite
pul. marmor / q vc ee sal / et pe
pet. sal / imissus fis. cand. G. idem.
¶ Itm rpiuz albu / fic siccas / rad.
pet. fil. fil ter / et fac emplz / et sup
a fis. poe istati ea occidit / id i eod. ¶ Itm
sucus he q de esatmata / a ie
iunio bibitus / et i vultie missus / sa
nat cito fis. G. i eod. ¶ Itm cap
genus / et eius uertcz fca cu oibz q
tetz i eis / et fiat pul. qr no solu
a i fis. cancz / sz et oia vulnera sanat. G.
i eod. ¶ Itm rad. lapatij q rufu
se. hz / i fis. mitte p singlos dies
/ donec no exeat aq rutrosa / sz pu
rido / et tc scito ea fistula / et tc sa
nabis plaga / cu tectis alijs / et vng.
G. i eod. ¶ Itm ad fis. tollenda / et v
: M. mes i ea nascendos. acc. sucuz

plātagīs / ⁊ īmitte sepe⁹ fis. ꝯ. ibidꝫ.
¶ Itꝫ ad augendꝫ fis. cito te diligēter
thus masticꝫ / ⁊ vīo ueti / ⁊ īde
puge. ¶ Itꝫ pul. aristolo. ro. tat⁹
q̄ꝫ. iij. digiti capiūt / mītte / ⁊ mer
dte / ⁊ seō / ł pille in fīe totā maꝫ
fis. educet ꝑ secessuꝫ / ⁊ mirabił' at
rat eā. expi. ¶ Itꝫ gariofilata bi
bita sepe cū vīo / ⁊ ulcī sr̄ emplā
ta / oēꝫ fis. sanat. expi. ¶ Itꝫ aq̄ so
lat' sanat fistłas / ⁊ ocłi. ¶ Itꝫ htā
q̄ dr̄ acuta / ł cannuta / q̄ ut cedo
ē foliū / vīo cū cardo bndō / ⁊ vīo
bibita / hꝫ effēꝫ mirabile ī excā
do fis. ꝫꝫ cū bibit / ꝯꝫ aspgi sr̄ lo
cū fis. pul. agrimo. Alb. ¶ Itꝫ ag
mo. ē de magis vtilib̄ medicis
ꝯapue ꝯ fis. ⁊ vul. ⁊ vlcā. Alb.
¶ Itꝫ frug⁹ colubrin⁹ bibitꝫ cū lac
te cap. oēs putres viscerꝫ ꝯ vul
nib⁹ iteri⁹ nuntat / ⁊ apītib⁹ op
timū ē. ꝯ⁹.

¶ Capłm. 34m. Cōtra scabiē ⁊ Lepra.

Contra scabiē malū mor
suꝫ / ⁊ Lepra / ⁊ filia. fiat
que sequūt. ēme. ¶ Ung. op
ti. m expꝯuꝫ ꝯ scabiē desfluētem
salso. Aloē / calcē viuā ꝯfice cū
olo cōi / ⁊ ūge. ce.m. ¶ Itꝫ sq̄lla
pistata frītē cū olo / ⁊ iuncta scā

Atisꝫo ce
Alb.

bīe mala expellitaz aliꝰ ocidit ꝑ Re
cipi̅ postea ita ut alia carne no̅ tā
gat illᵒ cito rupt ¶ Item ad curandū
lepra ꝯfirmataz. Accipe Serpente nō
tantū d̅ monte sco ꝑ subito amputa
capꝰ eiꝰ ꝛ caudā ꝛ ꝑmitte fluē
sanguiez eiꝰ ꝛ tpꝫ agitari donec ꝗ
escat ꝛ ꝑꝫ mundificet ab iterio ꝑꝫ
coqt ꝛ comedat ex eo diebꝫ singul'
i coctꝰ ꝫ. ꝑ. ꝛ bibat vinū i q̇ ie donec lep
sꝫ isflet ꝛ cor beci incipiat ex
coriari ꝛ tūc ponat i stufa ꝛ cū
olo i q̇ cocta fuit ypa vngat
totꝫ ꝛ renouat corio ꝛ cutꝫ tota
ꝛ sic sanabit ꝑfte. Amen. ¶ Item ꝫ
pel niger dcollatꝰ sepeliat to
ho sꝫ plenꝰ ꝑmibꝫ ꝛ tūc sꝫ aet
ꝛ det lepso singul diebꝫ. ꝫ. ꝑ. cū
ferꝯ d melle Amen. vꝫ. ut. d.
¶ Item d aq i q̇ coctꝫ fuit ꝫpes fo
metet barba. Amen. ¶ Item isflāi
fru tuꝫ i aq decoc oīs ꝫpetꝫ ꝛ de illo
fru to nutriant gallie ꝛ aq illa
bibat ꝛ cadāt eis plume ꝛ cū
fuerit ꝯpluate coqt ꝛ comedat
eas lepsꝰ ꝑ bibat aq decoc oīs eaꝫ
ꝛ in lauet manꝰ ꝛ barba ꝛ fatie
ꝛ ꝑꝫ 4m diem minuat d. Amen.
¶ Item ꝫpes ponat i vaso pleo op
no vīo donec sꝫ putrefꝫ optie ob

nato & p9 lepꝰ bibat illᵒ vinū
& nō aliud . v3 . ut p̄dcm . ¶ Itē istᵈ
vna die dr̄ sanare scabie pctō .
¶ Rx . pul' ligāe . ʒ . iij . sulfure
vi . nit' thur' . an . ʒ . ij . oleı . q .
. s . ꝯfice t̄re do & vsui reserua
. expi' . ¶ Itē cortex bedegar t̄tꝰ
cu aceto & se ponitur oīo tollit
scabie & morfea . c̄tm . ¶ Itē el
lebor' al . leuisticu . fert . bullit i
vīo & qᵒ ipetigiez & s̄pigiez la
na stati sanat ¶ Itē vng . pᵐ
ciosu ꝯ scabie q' 13 s' t' m̄a ᵉˡᵉ ti
ei9 efficatia ē expta . ¶ Rx . qr̄ᵗⁱ
vi . ʒ . ij . eufor' ʒ . j . stafisag'e . ʒ .
. ij . litargiri . ʒ . iij . axūgie . lb . s .
. fiat vngt' q° vngat̄ patiēs a par
te cubitoꝝ posteriori usq3 ad . iij .
digitos v's9 man9 & a supiori p
te genuū usq3 ad . iij . digitos ī
feri9 vngat̄ patiēs a pte
& si iūdis fleg̃ ad vomitū l' ad
iflatūz supioꝝ ascēde cessa ūge
. ꝯtiaute ūge vsq3 ad q'ᵐ diē & q'
si tūc nō pīcit' fometa stōchū
d' aq̃ d'coc' eı9 rosmar' . & saluie .
& p9 3ᵐ diē fiat bal . cu aq̃ d'coc . ou'
eımse & lapatij & s' loca vncta pāᵘ
pani9 line° c'o9 ne vng3 tāgat
ᵃliq° p° cor' is Hac cūa multi q'

expi'

lepsi nidbat, mundat it(em). ¶ Item contra
morsum malum. ¶ Rx. sulfuris ʒ. ii.
ellebori al(bi) an(a) ʒ. vi. auri(pig)menti an(a) ʒ.
i. stafisagre ʒ. s. iacepe cum ʒ. vi.
axungie porci veteris. Hoc modo omne ma
lum mor(tuum) curat perfecto, si non fuit
ex gladiis quos po(ssu)nt causari. Gilb(ertus).
¶ Item sucus similiter rasuri ʒ. vi. a
ceti, olei an(a) ʒ. iii. cum istis alcem
pone confitiendum in modum unguenti et inunge
prob(atum) est a Gilberto. ¶ Item emplastrum factum de
alleo diutissime tritus cum axungia
positum, certam scabiem curat in 3 diebus appositum
tum. Gilb. ¶ Item gallus ieiunus per dies
iii. et postea ligetur ad stipitem cum cor
da ligetur a buffo iuxta illum, ut
gallus eum comedat, 3a die interficiatur
gallus et coquatur in vino optimo diu, et
vino colato comedat mel cum dictum vinum
potat omni die, melius prodest gallina.
certum est. Gilb. ¶ Item si locus lavetur de aqua
in qua fuit ablutus gallus mortuus sa
nat malum mortuum virtute aque lota
ex mortuis locis. p. lu. ¶ Item folia
lilii trita et emplastrata malum mortuum
curat. p. lu. ¶ Item vitriolum album
confitiat cum aceto, et siccet super testam
in prunis, et torreat, et sic fiat [illegible], ul
tius pulverizetur appositum .n. curat ma
lum mortuum. p. lu. ¶ Item capillos

rad' porri correctos emplastra se glan
dulas Vn malu mottuz orit' & to
stiche ligat & vnge ulcera d' h' vng
¶ R̷x· succu fol'. porri oli & cera
& cfice & unge mire sanat. expr'.
¶ It' i sepo liquefco pang' lme' i ilsus
& sepo compositie sanat pustlas tybia
& al' h' expto sii plies ¶ It' me
dulla panis fermētati tē & diste pa
cu vino & melle & fac bulire & mit
ce i sepu i primu lmen & so
pre mirz e ad crissatas tybiaz &
pustlas dolorosas ¶ It' flebotomia
facta d' uena q̄ ē int' maiore artic'l'
pedis & secūm partes patiētes effi
cacit' sanat scabies & malas pu
stlas illi' paretz. Expr'. ¶ It' fic' ke
ce cu flāc eius tite & appo· te moles
tiis tybiaz & vulnibz tm effica
ti' cbuens q̄sto piguiaes fiunt. d·
¶ It' rad· lapatij coq & cu axogia
porca vehemēt' tē & adde argētu
vi· cu salvia i cneribz cptictīz c
ficie bn & vnge mirabis effcz. &·
idy· ¶ It' sixibriu ruta· rubu
& solatz sil' rad· lilij domest' & sil'
tere cu albu· ouoz aceto & olo
cu· cola & unge mirabis. &· i eod'·
¶ It' flāc titimali cu aceto coqz

coquatur / et adde oleum / et unge lepram
scabiem / et pruritum sanat. G. idy-
¶ Item mundat / ulcera / apponere bona
tyriaca / et bene curabit. Experimentum. ¶ Item
accipe stafisagriam. sulphuris vi. litargiri
et fac pulverem. et confice unguentum / et balnea
te / te / postea lava te / et postea unge te
unguento / per continuum triduum iterum et lava te / ite-
rum cum nimphea. ¶ Item succus se. mi-
qa membro fricato mirifice curat
experimentum certum est. ¶ Item ungatur secundum quod precepto
dicunt experimentum. quod si ungatur inguina
nimium uolue / et plante pedum tamen / certe
scabiem delet. Or. ¶ Recipe. olei laurini.
ʒ. iii. thuris albi. ʒ. ii. cere munde. ʒ.
ii. cerusae. vi. cum sputo mortificati. ʒ. ii.
pinguedinis porcine bene frixe. ʒ. v. salina-
rium bene tritum. ʒ. viii. succi plantaginis.
et sumiter ad libitum / misceatur / et
confitiatur omnia bene / unguentum est experimentum.
¶ Item bufones cum sale assatus in olla ob-
turata / cremetur pulvis. et detur contra lepram
et ceteris causis dispositionis passionis. Ky.

¶ Capitulum. 89m ad glandulas sanandas.

Ad tollendas glandulas / confice
sulphur / et fac tere fenugreci cum eben-
tia / et empliza. d. vultum resolvit.
¶ Item lolium / sulphur vi. se. lini / simul
cohibi in vino coque / et suppone / scrofas /

⁊ strumas sparg^t. D. ¶ It_ rad. lapacij
cocta ĩ vino ⁊ cataplata scrofulas
sparg^t ⁊ dissoluit. D. 2. cem. ¶ It_ ra
d. lapacij collo ligata, scro. nasci
nõ p̄mittit. D. ¶ It_ se. letise da
ta cu vino subtili, ad glandulas, et
calculon excludit, expertu. ethiz d^t,
¶ It_ rad. cuc. agrestis, cu polenta t'
ta ⁊ cataplata, cu ungento tuo resp
⁊ saleas dimittes sparg^t. D. ¶ It_ rad.
borie, cu axogia ⁊ fimo columbi
scro. maturat delz. D. ¶ It_ sulf. vi. fi
mus columbi, se. lini, ⁊ nigella, co
qu^r in vino puro, cu terra sil' et
emplentur oes scro. sparg^t. Mac.
¶ It_ omni bu' coctu pistet cu lac
te anable ⁊ det potu p dies. iiij.
mane ⁊ sero absq cena ⁊ liberabit^r
expertu e Gilb. ¶ It_. Rx. fimi colu.
capini. bovis. ficu, litargiri, ammo
rad. camliu, serap. armoniac. gal
bani. ungule. amme, ana, cu. confecta
cu pice, ⁊ modico oleo antiq^o, v'l a
xogia antiq ⁊ supponat^r scro. e
as cito dissoluz, maxie si p'c'ssbit
pga cu ebe bz h^o e^o ¶ It_ se. syna
p' terz ⁊ pistatu cu axogia atiq
⁊ emplatu. scro. delz. Mac. ¶ It_
rad. platag. potata, nõ sinit gla

p11

olas nasi. Mac. ¶ It(em) platago trita
et sepo cu sale et ligatu sico. sana
gt. Mac. ¶ It(em) pistet fruma fabaru
cu suco coriad et emplet. sana
stringt et repmt. Mac. 7. D. ¶ It(em) celi
matie bullite cu capitello trite
et sepo. sico. mollit et dissol
uut. Gilb. ¶ It(em) sucus sigilli sce
marie et ag[illegible] mixt cu vio. re
det oi die a pri. augusti. l. mati
doec sanet. Gilb. ¶ It(em) pul. pipis
mg assat. cofect cu pice dura
sico. ifantiu sspgt. D. ¶ It(em) farina
fabe cu albu. oui et olo veri co
fta et eplata. sico. dissolut. y
saac. ¶ It(em) ficus imata cocta et
emplata cao dissolut. ysaac.
¶ It(em) liquiritia trita et eplata caez
morez tollit. D. ¶ It(em) i uita b(eat)i
fa mi — dnici le. qd qdaz mlr ista ter
radqo — rogauat btz dnicu ut sanarez
eius filiu de pharulou. Et rnsuz
— o. l. ee. — e ei. Mlr cogsce has res. s. es
viride. lapatiu. pirretz. suc
cu porri. Et rndete cogsco. ait.
vade. cofice illa cu suco porri et
appoe cu bdna ad collu filij
tui et sanabit. fecitqz s. mlr. et

libat' ē ei' filio a scrophul' ¶ Itē
i. G. d'crescēte acq'rat panicl' p
dies .ix. sugitū ag(ri)monie et serx
lact' i ieiu. et sic libabit' expi.
Mltuz ē diuz ut d. V. ¶ It' si lig
flat pix et axogia porci et ad
dat' sulf' vi. et fr' fen. et em
plet' toll' sero. gutture et colli.
D. ¶ It' lana plūbi ster te ligata
se glādulas delet eas. Auic.
et . 9. ¶ It' fimgarp' ē resolu' sero.
fortiter. Auic. ¶ It' cinis plūa
et alaz colube et fulgai adusti
gfitiat' cū pic̄e et apponat' te sc.
colli resoluet et gsuet absq; fero
sil'r si gmedat' ille paiis. Au
c. ¶ It' R. succi lilij agr(est)is. eius fo
bij pulueriza et ipsa iā et da pa
cienti .vij. pillas ex eo factas mā
ne p' .xxx. dies dispgt. n. sero
ua qd n' vna remanebit. 9. ¶ It'
rad. plātagīs potata tollit sero.
Auic. ¶ It' fel testudinis siluestr'
iūctuz delet sero. Auic. ¶ Itez
ac. rad. lilij et se. lini et ter cū
aceto et iunge fimu colubi q3 vij
et emplet' ē. n. mirabile. Auic.
¶ It' arnoglossa recēs cū axogia
sine sale tusa et emplata oē

Ve ras.
bu. et
cde. ru

tuozel facile solut. D. ¶ It(em) sagu̅is
mustele sepo m ȝ scro. dissolu to. 9. ¶ It(em)
sāgēz testudis mairne iungat
sepe scro. z delebit. pb. c. Gilb.
¶ It(em) cathapl'a ebuli sepo m. minut
scro; Gilb. alb. z. D. idy. ¶ It(em) rasu
n 9 ogz mō supti nnie vz 9 scro.
Gilb. ¶ It(em) fol. plita cu̅ sale trita et
emplastrata mltu̅ valet. G. idy. ¶ It(em)
iungat olo i q lacta viua sunt
cocta mltu̅ vz. i eod. ¶ It(em) rad. vi
tal. l' viticelle tritz cu̅ axūgia po
ci sepe freq'nt. id' i eod. ¶ It(em) si du
re fuerit, fimu̅ caprinu̅ cu̅ aceto
ter' z panno inuolutu̅ appo̅e. id' i eo
d. ¶ It(em) res pba. Calce vi. 9fice
cu̅ olo ul' axūgia z po̅e s'r glādu
las l' scro. exp'.

¶ Capl'm. 86. De poris z verrucis tol
lēdis.

A D tollēdas verrucas z poros.
tale fiat experimētu̅: pr̄e
pedes gallinaz s'r p'uas vinas
teec corīu̅ in sepet z cu̅ illo co
rio cot̄e ter, l' ap'li 9 verrucas z
poros f'ca et delebit. exp'.
¶ It(em) si sic 9s't iteru̅.
¶ Capl'm. 87. Cōtra scaiz.

Sucum pipinelle da potui, si autem fuerit de foris potentur et emplet̃ et delebitur. Expertum. Item cortex salicis combustus et tritus cum aceto et appositus verrucas et poros et sic tollit. D. ann. 2 9. Item agrimonia cum forti aceto trita et emplastrata verrucas et poros et sic delet. Item portulaca frica et radicata verrucas sine presentia non quiete sanat. Aliud. Item combure vite viniferam viridem a parte subtiliori et de aqua que exibit acuilum verrucas et poros et formicas et dabit. certum. non cadet. Ky. Item si eas aqua concubinitum vel sic ligatum tollit eas. Ky. Item finde limatiam et tunc cum pulveri et liquore qui inde exierit cum sale sepe et delebit. Gilb. Item agrimonia cum aceto forti et sale trita et appicata delet eas. Gilb. Item semen fenugreci bdelium bulliat cum oleo lau et applicatur radicibus auferuntur. Gilb. Item lac ficuum concubinitum ex dicatum eas tollit et sine medicamine. Gilb. Item auripigmentum cum aceto mixtum et superpositum eas tollit. Gilb. Item quicunque cedere eodem modo appositum eas tollit. Gilb. Item simile expertum quod ma gister reverendum quod veritas quoniam communiter affirmat posui hic. Item tange

vernucas singulas cu singul' ervealo
r p⁹ inolue eos i panno r pz sepeliz
ad poros tum p̄ice / cel vernucas cadet / hec
assirit . D . r . 9 . r q̄dam alij . ¶ Itē
sanguis titimalli appo⁹ cu aq̄ ...
iacla p⁹ vernuca ea tollit . D . r
. Gilb⁹ ¶ Itē cinis fol . salicis inctus fu
gat vernucas / r poros / 9 . ¶ Itē la
uet ex aq̄ ; ex q̄ motu⁹ lauet r
ciabitur . Gilb⁹ . ¶ Itē elevet verru
ce i poris cinge cu acu / r cu ca
calce vi . extincta dein sanet . cu olo
lilij . Gilb⁹ . ¶ Itē . lac . rapz / en pede
l' folia ppl' / r fric vernucas r fugi
et . Expi . ¶ Itē lac rost' pocum . idem
facit .

¶ Caplm . 88 . ad sanandu combustiōz ignis / vel aque .

Ad sanandu combustiōz ignis l' aq̄ ca^de . pilos lepori minuta incisos sup aspge / sz p⁹ aq̄ . in cede / q̄ e nime sanat . 9 . ¶ Itē si sit ex ign / rad . filic combure r cu albu' oui appo mirifice sanat . 9 . ¶ Itē oleu nuc r cera cu misce r vnge / mire e . 9 . ¶ Itē lana calce vi . i aq̄ . ve . vicib⁹ / r q̄ remanet i vltima aq̄ / misce cu olo com fortiter agitando / r vnge expm e . Expi .

z Gilb' ¶ It pro certo credid' expi· q stati
resoluat intellu omi acuti, dn r
aes e aesa aes aq stat sanat. ¶ It
pistem9 armentu septoz cu aq p
oro cor z resoluat, stati sanat. D.
¶ It rad. lilij cocta sb primis z po
cu olo ro. resoluta efficacit sanat
agat aes p cobust as igis. D. z Mac
¶ It succi fol. lilij v. p. z vna ace
ti appe vulneribus mimis hinctis
z antiqs p max. capit z musclo
z ea cito p cu virtute vi, sanat de
scado. D. ¶ It pell murez rees se
pra cobustioi n remouea doec
sane expi. ¶ It cinis cuc. sce
potet z efficacit sanat cobustioez
scaspes9 D. et Lib de natis rez p
saez ig. sanat. ¶ It mebz cobu
stu pont stati i vio tepido p no
psudabi cobustio. exp. vl stez bo
vinis tepidos sezua. ¶ It oleu de vi
tell ouoz mltu vz. expi. ¶ It ole
uz diu agitatu i tplici aq vna
p alia ablu ta, inctu mltu. vz.
Rog. ¶ It sapo inct9 mltu. vz. pez.
¶ It cinis ses d testa testudis sicce
a iuuaz d foco sanat. D. ¶ It fim9
columbi9 cobura i panno lineo p mi
scat cu olo ro. z ingat qm e
mirabilis vald. Nic. ¶ It pom elixa

trita et apposita. Item optime. Amen. ¶ Item fol.
altee in oleo cocta et emplastrata combus-
tiones sanat. Et idem facit aqua decoctionis
radicis cocturam fomentatam. D. ¶ Item ci-
nis solearum veterum abscisarum et combus-
tarum, ulcera combusture in flamma ... tritagata,
mirabiliter sanat, et aeris scoriam que
fiunt coxas per laborem itineris gravia-
ta. V. ¶ Item album ovi crudum et ole-
um olive cum eo diu simul agitata donec sit
unguentum inspissatum, et semper ungue, et non ap-
parebit cicatrix. Experimentum. ¶ Item fol. pi-
ri trita et apposita combusturas ignis sanat.

¶ Capitulum 89m. de Sacro igne sanando.

Ad ignem sacrum purgato corpore de
adustis humoribus, illinire o-
va cruda super locum et superpone fol.
blettee, et mirabiliter sanat teste ... prestat. Cons.
¶ Item cornu caprae combustum in flamma
et contritum cum ... tere cum aceto squill.
et superlinum, mire sanat. Cons. ¶ Item al-
... a fimus columbinus oleo solutus
et cum panno imbuto superpositus, fomentum me-
dicamine omnino non invenies contra sacrum
ignem et aeres combustionis. Cons. ¶ Item fol.
plantaginis viridia trita et immixta
cum axungia, multum ... combusturas sa-
nat. D. ¶ Item fol. cynoglosse trita

ꝛ ēplatu · sing^re ꝑsidiu ē ꝯbustiōb
·D· ¶ Itm eadm sanat ig^e sacꝫ · D · ¶ Itm
fimꝰ ouinꝰ cū cera ꝛ oleo mixtꝰ
mltu vꝫ · ꝯbustiōb · D · ¶ Itm vitel · oui
cū oleo ꝯpatuꝫ ꝛ suppoꝫ · ceꝫ bustaꝫ
lenit · ꝯ? · D · ¶ Itm cinis cortic ulmi
suppositꝰ efficacit sanat ꝛ cicatricē
nō dimittit apparē · Expi · ¶ Itm sal
cū oleo tituꝫ ꝛ appoꝫ igē sacꝫ ex
tīguit · D · ¶ Itm acetū sup oīa vꝫ · ꝯbus
tiōb alb · dr qd igē sacꝫ sanat
¶ Itm sal cū oleo tituꝫ ꝛ appoꝫ ꝯbus
pustlas ebulire nō pmittit · D · ¶ Itm
stati ī pnº vngia locū cū sapone sa
racenico ꝛ sic stet to die · Aun · ¶ Itm
pul · piloꝫ lepor hustoꝫ supsp
sito sanat ꝛ pilos adducat / Ky ·

¶ Capitlm .90. ad extrahendū lignū · sa
gittaꝫ · spinā · ꝛc · īfixa ·

L Ignū · spina · sagitta · ꝛc · īfixa
extrahit sua ꝓprietate abinum
cū axogia · Mac · ¶ Itm aristoloa
trita ꝛ suppo · id facit · Mac · ¶ Itē fi
mꝰ anser suppositꝰ extrahit lig · ꝛ sagitta
īfixuꝫ · Alexand · ¶ Itm id facit suc
blete ꝛ diptamꝰ ꝯfecta cū fimo an
ser · Gilb · ¶ Itm cinis pennarū
huste ꝯfctus cū aceto ꝛ appo · id fac

at · Gilb· ¶ Itm idm fac polipodium in-
tritum cum axungia porci superligatum. Gil-
b· ¶ Itm gladioli radix trita et supposita
idm fac et extrahit omnia ossa fracta
et conquassa vel sanat · D· ¶ Itm fredes
pulvere agrestis et sic minuta trita
et emplastrata / ossa fracta de vulne-
ribus attrahit · ysaac; ¶ Itm bethonica
ossa de fractis / minuta extrahit · D·
¶ Itm rad· peucedani · i· feniculi / fil-
neus / ossa fracta excludit · D· ¶ Itm
cinis vmium trestriz cum melle
crudo suppositum vulnera ossa fracta
et minuta extrahit / Expi· ¶ Itm alleum
elixatum tritum cum pice appositum extrahit
omnia que in vulnere continet · Expi · ¶ Itm
idm fac rad· canne · co· ¶ Itm idm fac
sterculinum superpositum tritum cum axo· et virgal-
li / et melle ter / et supposite / statim
sagittas / spinam / et silica eicit· Ex-
pi· ¶ Itm lolium tritum et pistatum et
suppositum / spinam / cannas / ligni
membro infixum extrahit · co· ¶ Itm si
cum ... emplastratum / ferrum / spinam
Alex· infixa extrahit · ¶ Itm cinis lubricor-
te cum melle cocto / et suppositum os-
sa fracta extrahit · Gilb· ¶ Itm idm
fac rad· ellebori nigri emplastrata ·
Mac· ¶ Itm si os capitis tactum fuit
vel plagatum / statim cum patienti bibe

violas ꝉ tas cu vino / Et si dext pe
lesa fuit / viola ꝉ taz liga sub pla
taz pedis sinist / Et si i sinist a
sub dext / eadem die os ꝉ solvet / ꝛ
vasa ligue ꝛ dib . Mac . p iustu
medicuz . /

Caplz . 91 ad plagas sanandas .

Potio ad plagatos . betho
agrimoia . fol . fragarie . ꝯ
sana . violarie / ligue bovis . amb
sie . quinqz nne / pentafilon . yppipi
te . i . pipinelle maiores . ana . cy .
... ꝯq cu z lb . vini . ꝛ mel
... ꝯ cola / ꝛ appoe . c . gna
pipis / ꝛ quo frequenti ꝯ bibit / cele
rius sanabit . sz caveat a venere
ꝛ oibz nocivis . G . ydr . Itm tuc
ca apij / ꝛ clara oui / pulvis thu
ris / farina fru ti ꝯfice / ut satis
spissu sit / ꝛ sepone / idem i dez Itm
fac saggimie de lardo / ꝛ aceto /
ꝛ mel / ꝛ farinaz de segali / ꝛ vi
nu / ꝛ coque six / ꝛ mitte sup plagam
mire curat / ꝛ sanat / Itm potio
ad plagatos utile / agrimoiaz . be
thonicaz saluiam . plantag . fol . ede
rea ueti / pista / ꝛ ꝯfice cu vino
/ ꝛ da bibe sepius / donec sit sanus . G . i

code q sup.

C. Capl'm 92m de pestilentia boum remoueda.

SAnguis taxonis aial' cu sale, et cornib' aialiu .i. bou instillat' p' tam eos a peste et a morb' liberat, notu e' oib'. Sextus ad octauianu. C. Item pulegiu cu aceto naribus applicatu male. A. Incoll'. p. C. Item sucus corni fla i quece aial' positu, ipsum a pestilentia liberat. p. lu. C. Item radat aial' i stabulo et ponat' i uulnere puluis ellebori nigri, qr cu ipse tetigerit, trahit humores venenosos, et sic libabit' a peste. p. lu. C. Item artemesia bibitu cu prole, aial' mortalit' liberat. Expi.

C. Capl'm 93m ad sciendu, utru eger moriat', ul non.

MAcer dicit, q' si qui visitas egru, portaueris berbena, et queras ab eo, quo e' ti, si ipse rnderit bn' e' m', euadet. Si aute dixit male, no e' spes liberationis. C. Item dicit experimetator, qd si arthemisia

i ponat' sb capite.

poat sb capite patiet ipo igno
rate si dormierit viuet si aute
morietur. ¶ Item ponit p. lu. i secreta
rio suo q si manus patietis liniatur
cu sinuto & det cani si ille co
mederit viuet paties. si aute mo
rietur ¶ Item sile de experimetator
d lardo. ¶ Item scripsit p. lu. vre
experimie sacte & auctt excellet
q si urtica fuit posita cu urina
patiet. si 2a die fuit viridis. vi
uet patiens si marcida & sicca
no euadet.

¶ Capitulum 94m. Si uis scire an decas i breui febricitare.

Si uis scire an decas i breui
febricitare mittime t i fe san
guinem spege sal terra si p hora
j. sanguis foeteat febricitabit. si
no no. Rx i. ¶ Item cu pilosella
vulnerato si ea reicit morietur
si no viuet. G. idem. ¶ Item mu
sca enea incta pulsibus & tpo
ribus patientium acuta si pro
uocat sudore euadet. si no mori
etur. Ry. ¶ Item calandrius aius
aportatus cora infirmo si iste

mu[m] dirce isperxit, vel infecta[m]: ei[us]
seam colligit, avolans in aere, spergit
et eger liberabi[tu]r. Si aute[m] adierit
ab eo fitne, sig[nu]m e[st] mort[is]. Jacob[us].
et ysidor[us]. Est aute[m] avis tota
alba.

Capitulum vij[m] de vino tornato corrigendo.

Vinu[m] tornatu[m] si ad pristina[m]
bonitatem vis reducere, sicsta-
tum q[uod] incipit corrumpi, aperire
os ostium ipsius dolii, ut exa-
lat inde immundus aer. Item de
nocte vino fac bulire tantum, quod totum
dolium possit calefacere et illud vinum
bulliat ipse in dolio et fortificabit ob-
tata. Expertum est hoc. Item cortice du-
arum amigdale cassatum mitte per
hoc e[xpertum]. Item amphora plena in vino
obturata pone in aqua bulliente, statim
adtrelat. Expertum. Item idem faciunt
nuces aliquantum cassate et immis-
se super profunditatem dolii. Item plan-
tas corticem quercus et germina decenz-
te fil' et mitte, certum e[st]. Item si
vinum est turbidum et vis illud cla-
rificare, appone pluries gipsi
subtile et candido trahit ad fun-
dum feculentiam. Palladius. Item

rad· felic) missa i colio no sint ac
cescere vinum q diu movat ¶ Itm
album onozziam melle mixtum agita
ta & po^m i vinum tractum mox illud
clarificat. certum e expi & paladius. ¶ Ite
cuparosa posita i vio tornato stati
redit ad naturam priz. expi. ¶ Itm cinerem vi
tal pone i vio ru. & fiet al. Et ci
nes vit) ru. vinum al. faciunt ru. pa
ladius. ¶ Itm Bba rosa l' rad. altee
immissa vinum molle faciunt austere.
¶ Id fac gipsum ipo^m a fol. bussi a
apii a cineris vit) palladius. ¶ Ite
fetuletum mox fit lapidum si nucle
os pomi immissis pportionalr. pal
ladius.

i cum mitel
kei9 et
sale i

¶ Capitulum 96m contra ebetatem.

Pulmonem ovis ca eboso cui 9
mestiare, pyra q̄ quinque bibat
no sentiet ebrietatem 9. ¶ Itm ca eboso ci
nes yrundi^m adustam & ieiunium no
erit ebrius. certum e.

¶ Capitulum 97m ad fatigationem i via.

Si vis iter facere porta tecum i
via arthemisiam & no senties
labore. p. & alb. ¶ Itm arthemisie
da i nesyre illi bibe si quis vie fati
gatus fuit & stati ita recedit fatigatio
ut vix quis possit credere ea tantam ha

be uinite. D.

¶ Caplm. 98m. ad prouocandu ſudore.

Aqua decoctionis ſe. lini et ipſu ſemen lini cal[i]de ſup ſtomacu inducta ſudore fe. extra fac. G. medi.
¶ Item camomilleon anetileon. mu
ſtell. inducta prouocant ſudore Via
tic. ¶ Item calam aro. preter. ca
lamentu. coſtu. crux pol. ſe. vet
te ſeu ſuar cleo, ho[ru]m inuentis
ſimpl. ſiue cōpoſitis i olo cocti et ine
to cor. ſudor prouocat. viatic. ¶ Item
bacile plenu aq ca. poſitu ad pla
tas pedu et bn coptus ſudarez co
pioſe prouocat. h e. ¶ Item plurez ca
mim i olo cōfice et inuolue plantas
pedu l volas manuu i lecto co
operi. ¶ Item cinis ramoru antiqu
ficꝰ ſiluris bibitꝰ. ſudore prouocat.
D.

¶ Caplm. 99m. de potionibꝰ vulneratoru.

Potio vulneratoru h e. ¶ Re. pilo
ſelle. betho. ſanamunde. ſalue.
an. m. i. rubee maior. q[ua]ntu de oibꝰ
fiat plus. et coqt i vio al. et det
quantu de oibꝰ fiat. a cap teſta cuiu ter
i die.

¶ Cam. 100m. Pigmentu ad vulnerato[s].

Pigmentum bonum ad vulneratos. ℞.
ʒʒ. electi ʒ. i. cinamo ʒ. ß.
galange ʒ. i. cardamo ʒ. i. gariofi-
lorum xxx. piperis lo. ʒ. iß. piperis
nig. g. xx. croci ʒ. i. fiat pigmen-
tum cum pondere pul. i bono vino al-
et melle pred. fac emplm super vulnus
et c. ℞. malvas puras sine stipi-
tibus m. i. cum tib. m. iij. bulli i vino
forti et fac emplm et da pigmentum.

Ca^m m contra fistulam ca. et om vul.

Potio contra fistulam etc. ℞. gariofi-
late. pipinelle valeriane. pi-
losselle. herbe roberti. tanaceti. ana
coq. i vino al. et da paciente bis i
die. Item pulvis ad sanandum oes pla-
gas. Q. ℞. se. caul. rz. rube maior
tanaceti, se. canabi. ana. rubee
maioris, quz de oibus et fiat pulvis i
augusto p toto anno det bis i die
et reat fol. caul. sup vulnus et tal-
necet fil. siu vul. sp. cum pondere po-
tue. Potio mirabilis contra ca. et fil. Item i oibus vul.
℞. ʒʒ. al. galange. cinamo. cardamo.
ana ʒ. i. piperis lo. ʒ. ß. genciane ʒ. ß.
croci ʒ. i. fiat pigmentum cum oibus istis. Cu-
vo ads potiaz pondere vulneratis
tibus p dies. iij. bis i die, dicendo

¶ Sexta do(sis) sec(undum) virtutem &c. Non mori-
ar, sed vivam &c. ¶ Cum videas vulneratum
vulneratus contineat dextram potionem, quia
si contineat eam, evadet. Si non, morietur.
¶ Si vero contineat primam, et secundam [?] non
teneatur. Sed si contrarium contingit
dextram potionem, conspes [?] omnino de salute
eius. ¶ Huiusque finem labor ex-
plet. De certo. Domine Jesu Christe, qui es omni-
um verus salus, qui dedisti mihi servo tuo
voluntatem laborandi in hoc opusculo
et facultatem perficiendi ad honorem tuum
et utilitatem omnium et maxime pauperum
tuorum. ¶ Tu domine Jesu Christe serva libel-
lum istum a corruptione falsariorum, et
dirige actus [?] qui in eo fideliter querunt
salutem animae. Et illumina eos in rerum
cognitionem. Eos autem qui hic aliquid
apposuerint [?] corrumpunt, obnubila. Qui
cum deo patre et filio et spiritu sancto vivis et
regnas. Amen.

¶ Explicit liber qui Thesaurus pau-
perum dicitur. Deo et beatissime virgini eius
sint gratie infinite, et toti curie super-
norum. Amen.

Ca^m 102^m. d̄ his q̄ ↄferūt cerebro.

Conferūt cereb^o fetida
i gn̄n opp^{ma} cereb^o
ut i epilia. mania
impori appo^{ta}. suffo
ca^{oe} mrie. eceng
aer. Aloes. thim^9
sticados. vtrq3 absi
thiū. vtrq3 ellebor^9. agaric^9. collo
qu^{ta}. sene. aes minabol. ut lon^9 i
uelle mustus, cubebe. cāpob^9. balsi
mita. betho^{ca}. maiorana. fol. lauri
abtanū. sepnatiz. amomū. melli
lotu. camedilla. anetū. sil'mota^m
epbythime. calametiz. cimmū.
ocimū. moderatiz vinū. ruta. salina.
castoreū. synap^s. matre silue. pi
retz. oia aro^{ca}. oes mirac' gumie
mixm^9. pectinaris. ablutio extremi^{to}
gand^{ni} moderate. bibe. iebriari sel'
i mese. sopn^9. i vigilie vtrq3 mo
data. palea. cimmi.

Capl^m. 103^m. d̄ Nocentib^9 Cereb^o.

Nocet cerebro ar^m. vi. cerusa.
oē fere cerebz. excepto cani
no. i vulpino. q^a ablusor. p'mis
cet^2 i potu epileni. fetida p'ima
oia legūia. oīs ceapla. ebetas
fereqs. cena noctūa. Et si cerebz

fuit debile / stati post cibum dormire /
aer turbidus / sollicitudo tristicia iracundia /
iniuria / cultre capitis / constrictio ven
tris copia / omnis cibus multum sumptus
/ nimium frigus / inmensus calor / lac
caseus / coagulum / et in plus senectus o
leaginosi / ut amigdala / nuces a
uelane / et pinee / sed cibum accipe
re tempore indigesto / balneari post cibum
/ nimis vigilare / opium et omnia
narcotica / et ... / et omnia debi
litantia / si stomacus fuit frenus / bibere frere
cerevisie / et senectus / sileres / coitus et
vigilie / potus immoderate / laboriosus
voitus / pueri crudi / nasturcium / cepe.

Capitulum 104m De confertibus oculis

Que conferunt oculis cibus temperatus / b
onata hora temperatissima / et quantitate
opportuna / ut caro pullorum gallinarum
perdicis / turtures / eduli / caponi annu
ales / porci / et panes assate / vola
tilium campestrium / pisces saxatiles / ne
que nimis magni / neque parvi nimis
nec nimis pinguiel / mar / mobles
ovi / pira nigra / pira me
diocria / poma / antimonium / omnis
initia / verbena / feni / ruta / eleuf
ueruche / synapis / maiorana / acc

tu / malig. sope de nige oclos aptos
i aqᵃ fria / et i aliqͣbz aptos terre-
atz fel / pipue iunetuz ex rapia
mar. uolatiliu / sulape viridia-
lono frigl / ablu pediu et manuu
ptz ua. stoi ex i digesl et vide loca
spaciosa / et motana.

Ca. m m. 109. d his que nocet ocul.

Nm obest ocul / pulvis. flet9.
fumes. allea. les. nux. vi-
ni. uenq. vigilie / petq. aer imo
datq i feitate / l cali. ois ebetul.
ois ceapla / et ligni gaules. sal-
lac. aer / nimi9 uth. porri. cepe.
oia stupefatiena. s. opiu. psiliu.
madragoa / et icest9 / lactuce / ni-
mis frige visu i re vna / et pa
pue nimis clara / pstz al. et eq.
obest / et mg idueri / s no tm / de
mre stati pt cibu / sopnu imoda-
tu / itende uino sbtilia / colli c
stetio / csuete flebothoe / cilia imo
date flebothoe. sacrifacies l imo
date basilico.

Ca. m m. 100. d his q oferut auribz.

Conferunt auribz uitare calo
re et frig9 / uesz imodata / cor-

240

res, de px a lenit mudar cu ligno
l' meli9 cu aureo isteo punderg
ne vnqz ingrediat aq. vel ali9 liqr
sil'is potentie frens l' humid9 a ma
xie humid9 a si ingressus fuit, cito ex
pellat a opetetere exhalat abstge
do cu fugatio9 ca. a sic. Et si ho
no vz, tinge Jnnctio9 ca. a sic.
vt ex amigd. amarō, a olo d' nu
cleis psicoy, a rutaceo a si no
sufficet, inveniite ultio ferrugie
obsuae a oz, ne ingrediat aiaha
a si ingressa fuunt, abstrahat vina
l' salte motua, a sc fatiet de la
pill' a pulve, a alijs t'libz n. ac
ti feuz i vitiat n. pheri. sipi
la. l' a. ai. aptte, actu cc 9fe
rut, absqz imnodatia psuare
copy ab oi crapla, fastidio, idi
gestioe, ab oiby leguiby vnctio
h ri paptie noctiu, fno, cerebri
nnstea. tiy som dulces, plimuqz
huiles, aliqn alty a acuti, sz
mag' mediocres, p grn capit, si
gl'ari euacua. siue p nares, si
ue p gargarism. toreat. ostitutio
no vehemet frigida.

l. imita

Ca. 107 de hiis que nocent auribus.

Nocet auribus frequens usus balnea[rum] precipue si non tergatur et maxime si intrat aqua et diu moretur aufert plurima aure tractans illius sonum terribilem... (remainder in abbreviated hand)

Ca. 108. de hiis que conferunt dentibus.

Conferunt dentibus leniter abstersio bis vel ter in die ...

pais q r assa nigre inveint. splen
e ayas masti ad de s. feity
max. si fuit assat ofet plis ma
sticare aliqte. solida / vao pdest
aligrls cu digito i melle stricto silr
ad modicatu uero / sz cu ferr. catig
da tog scien q sigigine male hu
de fiunt et sn calce uadet ad eas d
scadus pul. fca d ossib dattil et os
sibg mirabo et pul. cornu fri busti
spogie uste p inicis usti spice nadi
fol. leni stica cu qb ti fiat pge. cap.
l bonis l ust. Et si hiude fiunt gi
gie cu colce xii. q scit ob. sagnis
efflusicez flotcet d vea cepha. sa
fice i ocipit. ill. i sopnq it duas
sca plal. hys vo suffitie. sagnis
d rha d pers sb ligua l fatigatio
l d uea q e i sumi nasi mit. ij.
sca puligiel. Et fr exs st cu pul. ro.
se balanstie. sag. d. boli ar. ematit.
Et si catuas hueit ea po extipari
uad. maluc sce dt. si detes fiunt al.

Ca. iog. d hilq nocet detib.

H Ocet pe. corup. cibi i pot i sto
max. ois feps ep l a max.
noctua pisces salsi. f qd voit. et
pcipue cu d osueto aceto sy st. et mel
et lac. et cogls lact. fic dattil. pori
de vi. vbiqz cor. mistre. silr ce
rusa qq dtes stupefiunt uald

ca. a feria actu l' potē papue si tuga
a mltu ca. ostati pocca mltu feis l' eg.
oia fca / pans azim9 moll' ca9 a'ebz
rēn c'az / sto/us hm nimnu i oze saliua
din ditte limoscita. q̄ dētes fortes tēto
gigine / sic fca° sine alt̄ vnū cū remouē
q se dētes ꝯculante ut cīo telosa / gito
pl9 potit dz vītaē gigine tact' led' q°
dila flotone / uetole / tartana / nuxe si
ne iflet gigine si rubeat l' mltu mol
les fiat / ois cibꝫ viscosꝫ ut cipulle q
d' pasta azima ꝯficiunt / frage nimis dura.

Ca. 2m. d' ꝯferentibꝫ pl'moi.

Conferunt pl'moi / et alijs sp̄ua bꝫ mel
zuccaz butiz cu sale r'ces ligeri.
et ei9 sucus / se. vetice / se. melois / cuc
bita / cucumn. vue passe / fic9 l'de r'ce.
amig'le. dragaga. gumarea. tria gna sto — v. scoriae
rac' calamita. gna ordi et ei9 ptisa
na / fr' frica / et ei9 calamitu / butiz
et pinguedo lact' d' q° ft butiz. cānel'me
doct' ceasse / medulle / fabe / amig'le se. li
feng. mole. se. citonioz. se. bobac' / se.
nimbe. selveste / cassief. mana. capilue.
ceteach. politu. pince. gui ptm. rei
gi / cāc fluuiales / medlle / cnalui / q ex
ꝯfice. ꝯmedu / oua sorb. cānel dattil.
vinu d' na exito. / sui dlce / sapa. cacoru.
Et si opꝫ e icisiue cu calefcē ysop9. pl
siu / yreos. yr illirica / puleg. cala tiꝫ

oigan᷒ enula · gentiana · ʒʒ · cinn᷒ · ybla
q̄ dr̄ acer / l' anser / oia q̄ pl' mo᷒ sty
ptica / l' aspa / centaurea · rub᷒ · mirra ·
amigd' ama · allea · eruca · scilla / sil' mo
/ succinatr · cu melle / nasturtiu / salvia / pl'
mo de psilio gbust᷒ ʒ · ii · l' · iiii᷒ sgue / gal
bani / arnoglo / serapi / oppopo / stagnu g
bust / sulp / auripig · lothar · pl' · arem

Cap̄m · iii · d̄ nocētib᷒ pl'moi ·

Nocēt pl'moi ꝛ spiia b' ex̄a / syna
p'acutu / pip / oia legmia / sal
m'ltu assator / pull · caraner / vigilae
nimi᷒ sopn᷒ / imodatu ven / cafari
a capite namꝫ imodata sicca ꝛ ois
imeta coctio ꝛ pota / fenec᷒ / inatꝫ
acetosi / potica / stip / anmal / cel ca
nes / ꝛ pisces psale donati / ꝛ exsicca
ti / frig᷒ aer nimis ca' / imestu exa
tui / nec᷒ gstipa᷒ / frequens voitus ex stoi
idiges / splen ꝛ epat / apri vehemē
ts / fastidiu / l' studiu cu loq ꝛ maxie
clamae / co · nimis diu tenē flatu
/ nimis fortit exsufflae / cu ō racada
oia racadi / oleu / nuces / auellae / ma
xie cu cortice i teriori / castanee / diut
n᷒ vs᷒ / diete nimis sice / acute / ca
se / nec tissig / nimi᷒ humist᷒ ꝛ tact᷒
aq frie / mebri anst aer nimi grosso
/ obtusis / sorba / nespla / malag · m tu
noua cinisia / th᷒ / fructi ei᷒ / caphora

Canamo[m]

Ca. 112. D' cōfortātibȝ cordi.

Onfert cordi. os d' corde cerui. os
ebor. pulū. iacincti. smarag-
di. topazii. corall9. vtrūqȝ. marg'tel. be
rill9. cristall9. frengo. ana. ar. blau
ca. bisancia. spodiū. cerici cū du
gbustū. been al. 7 rub. 7 sandal. mu
scus. gariofi. galange. cedoa. nux
m9. mastix. cinamomū aro. cubebe. spi
canar. squinātū. cyp9. cassia ligna.
arab'. lig. aloes. balsamita. melissa.
maiorana. 7 flos ei9. sticados. vtrūqȝ
thimus. ros. marin9. lauendula. la
ture. betho. ypicon. ualeriana. os
sa i tacamea. rose. uiole. lactuce
agrest. acorea. scariola. absint. pol
liuz. puleg9. calamentū. origanū. me
ta politeū. cortex cit'. oē qd fiēt c
acetū 7 aro cuz oē qd melancoliā ma
qd pgat violentiā ad ultimū. qdqd
pgat cōbūz corrolvāt os stoī. oē q
cōrolvāt splen. oē qd cōfort. delectat
7 dulcorāt. optato fuiū desiderio mo
deratū gaudiū. Ca. 113. d' nocē(?) …

Nocēt cordi oē legumē. cordi.
N. s. faba. pisa. pori. cepe. al
lea. oē acutū. multū acessu. rapa
cēda. oē ventosū. cipule. oē fluxum.
…ia. rēsti. tuor. collica. … … lo
let iducē cē fe. 7 maxilla. q e

ista

t. licopi

valde sycce sa igitur istis apud nimium
studium et cogitationes valde mal' dolor
usu diuturno receptus vini . quod quod ov
stom oblitur . febr' et splene tred'
multum et max' acquirens feriaz quz
ea ptinceps quz ea offe' des' melitum
nimium corporis nimie vigil' minus
forte excitum et minus ipetuosum diu
balneari diu ad ig' sede diu in aer
calidus moari . ¶ Ca. 114 de gfentibus

Ad ferit sto ac mediocr' pot' sto
uz sine stip'cuz sive acetosum .
amaz . mastix . spica . thus . costu
castoreu . cinamo . zedoariz . zz . sto
rax . alee lotu . macelan . macre iu
nipi . mirra . cimi . lig' aloes . nu
tallis . spodium . ussi' ca' ss in l'tu cinna
mo . silvmo . ac modate calefacientes
et cro . az amo . uz seapi . galba' oppo . an
fol' balsam . apob' . romp' . reub' . sq
natu . galagul . cubebe . bedeg' . emblica
scorea fri . calamus aro . saluia . ienbi
sacciola . ros' . simac . gariofi . carui . c
tegia . cassief' . cortex pomi cit' i
tires pellicule . iecor' nimis exsiccate
a re ps' suscepte . cirilli . vinaz et g
na' aceto . thus . fumi terre . utrque sti
cados . aristolo . utrque getiana . dipta
absinthium . utrque cetau' . utrque polligaria
melissa . ma . et balsamita . minora g

.l. calamad.ª

maḡa . smap. orīga. polii . betho. la
uedh . ciminos . rosmar. eupato lūo
nes ꝛ aq eoꝝ . ruta . ꝛ se . eius fol . lauri .
ātheilia . marubii . al . accedl'a pa
nis acli . ucopp . pail bn fme . oia
q̄ sto faciūt dig . ob'a q stoi rplce l'e
triob. mediocs . ursi cauli . carnes
vaccine lepo . intulie . capolie ꝛ sagi
ci . ipe carnes lecto ig' assate . p'ursal
sat. cu aceto itactus masticiē essi in ex
mitat . īmixtal medllas hn . oleu ob
imatiz ad exti . epo . sel . oli nadi .
musseli . rutaceu . laure . mastiā
sip . nouis sel l' i . ij . l' iij . mesibus du
sim laboe ste post nō negāe cibu stoz
fumelicu ca fame affce . it' cimedē
tacyrao ꝛ paz bibe ꝛ meli e si absti
ne possis oio usqꝫ p melā diu stae
l lenit i fndo stoi . Ca . iiij . q nocent stō . m

Nocēt sto napi . rape . pasti.
auellanē . nucel . casta . case .
ap nets mel mltu gestu max . sto
colico . hbe cde mltu gelh . cucu . me
lēes . cucbita . rad . rafa . eruca . nast .
oiuz agnnu . minn . usus poroz . cepaz
ꝛ max si fumit . q'da melaq .
iniube . bbez . orobi . citlli . nigella .
cimeti . apiu . spagi . blete . atrip . malua .
blitus . enula . inula . se . cannabi . se .
sixca . se . cucuimeu . l' bbez . ebls . ca
uo . lap lazuli . ellō utqꝫ epithi

alex no loti. sq. Reg. assa. lact. oia
dulcia digi. senctis vec. pa. q facile
v R.al. corrupit. ut placta. mohi. pha. allea
amig dulcia. solen i cib. mltu nuls
te cebella & medulla feior & hu
ctalui. cel eod. pigue. sal. & salsor
& nimi9 usu. ou. car. & pis. ex sale d
sic. puerce appetit cibo negrur. si
bn appet. sto icubae mese. oia cpla
cibi & potu nimi9 dulciu usu absq
stip. l acetosi. cuo eacida. oliz ea
cidu. lac acetosu. nimi9 usu butiri
Lac n sto sunt bn mudi pigue
lact. q9qz bn coq. cont. i pte cocta
l pl q. y. l. iij. febra sunie i p mesa
n sinar vnu ordiez fe lor. salt9 a m
nmu exatin pro cibu p9 mesa i eod
p loca iegula l sblimia pro mesaz sta
ti balnear. l venie uti fig9. oia fra
oia fetida & gnis odors. qlz i suo
gne corrupta. oia abhoiabilia. qlz fo
tis capit. lelio ut ex paul. cau eo
+ ta. igit apisan. grossu famecta
int que sq leguia. pisan. gelata. fecg
vsu. cuimu ymatar. pap. pedu bou
noz. acli quzu crilu. capis innia
calefac. & eis innia ifrigida. tussis
& oia malesti. spialia. ita. tiox. testi. a
sollita. & ois uehemes ai affec. pgau
diu mamus vsu ipsu cibor masti
ca. inxtu vaes cuilia & ois sin ca

pſti vaes una d' morꝰ· pmꝰ· ecraß· iſta
a ſibilo fetilo· pruis aziꝰ e nõ n' de bli
a humido ſtõ epatis ut ꝗz diſtpacina·
nimia· ſ· feta l' ca· ois opilo fell'
ſeu pox p q' r cap'to a altiꝰ eoꝝ
p qs mtit ſua ſrflua· p· ois opilo
epatis ſeu apa ſpleis qꝫ opilo ſiue
apa ſiui iflama°· vulta itestioꝝ e
eoꝝdē nimiꝰ flux' ꝫ oste· ois piſces
coeſtio ſiu ſqmis aꝫ magis q duriꝰ
pugit ut aguilla lāpda e ois piſces
i tochis excepto q' aliq' eoꝝ qldaz
ſoluūt ex ſalſedie ut cāc marin·
q' fluuiales e locuſte cēl piſces bel-
ualeſ ac pomu puxe iſipidis vina
vlt ma' lipbatu pſti i ſto fei· ꝫ hu·
qu i eo ſolꝫ aceſcē e netoſi'· ꝫnare
nimis freqs ngit' gmede l' bibe du
qs exeāto l' feb' ē caleſis a q' diu
fuit· ueheme' feuis du ſede ad mēla
exnita· feitas ex nita· fricat'·

Ca'ꝫ· iiii· d' coferentibꝰ epati·

Conferunt epati ligꝫ aloes· amb· ca
phora· ß modica ſqnatu· caſſia l'·
caſſia f'· tamarind'· mirra· cinamoꝫ
ſpica· aleelotu· reub· reupo· ſcā· ß
pnx vſu fistica ſcidal'· ois lebris· ſpo
diu gumarea· bdel'· cēl mirob' blanch·
maſtix· gario fi· aſſabar· cala aro· ca
pil'· xiloal· carui aibebe gedoariꝫ
cinnig'· caſtaneee ß pance glādes ceputo'·

absinthium lactuca agrestis scariola tria dictas
que agrestis costum vinee passe citrulli vuarum
morum acerbarum citrulli granatorum acetosorum
acetum vini et vuarum agrestium acetum po
mi citri et malorum granatorum mirtus mirtillus.
anellarum rosarum oleum rosarum farina predic
te scariole et lactuce sinum colat clarea
apium feni luppi castanea pira nes
pila sorba rose rubee cuscute menthe
capilli vener aristolochia yreos capillus ve
neris cetrach politricum scolopendria liquiritia
tosta portulaca et semen eius pruni cucum
beris betho salvia maiorana plantago lactuce
acetosella valeriana nuclei pistacei et cerasorum
vinum maxime stipticum et odoriferum gaudium
et delectatio cibi edulia capparis perdi
ces gallinarum et quelibet carnes munde et grata alteria
munda et facile leges gravium et minus
humide et pervenire cibo capitum hyrcorum leporum
vitulorum et ova assata. Capitulum iii de nocentibus
Nocet epati scamonea aloe non lota et epi
thymi lapis lazuli lapis armenus non lota
electe et coccoandini euforbium mole fabe
lentes tritici et aqua sive lacte coctum mel
panis azimus cipolle vinum dulce corruptum
novellum cervisia novella medo fic
ce que oppilant generant grossum sanguinem grana immatura
fructus immaturus caules melones citrulli cucu
meres longus usus diuretica pisces non squamosi et pu
tridi oleum in cibis multum mixtum multum
unctuosorum usus dextera corpore usus et calor

mela mele imodata ieiunia sive nigre
carnes male cocte pisces leuiter cocti caro
porcelina agnina omnibus cibus nimis abhorrida
et maxime longo usu aer ichgelatus et feritate
gressitie pilosi l habundantes humiditate
saporosi et maxime quod mix noct gallinacei
anseres omnia ualde dulcia gesta l bibita
multum usus veneris et immoderatum exercitium et
maxime studium crebrum salsorum usus frequens
cibus et nimis salsamentis et maxime in tua
regione assuetorum dieta tenue balneorum
nimium continuus maxime post prandium nimia
repletione dassuete dila nimis frequens
plorans omnis genus et diuturna passio corporis
spiritualia ut anhelitus sanguinis et ortho
innia apud vulnus fames emoto ca
sallicidium antiquum a capite ad spiritua
lia sive omnis diuturna passio corporis ut stom
ut colica cardiaca fastigium nausea
vomitus Causa est ut quod opilat venarum
mesaraycarum capillarum sive que sunt epatis
venarum sive porta fellis l spleneis spiritua
ledunt epatis in les gis istra l contineri
l apud spleneis maxime si eius istra precau
epatis opprimat ut fluxus ventris maxime diu
tinus dyabetes fluxus menstruorum emorrey
sive sanguis per nares sive sudor immoderatus
nimis nimis tussis l ira nimis diu siti
tollatur fortis corpore l alte monti fortis
per cibum l potum quoque sit inflatura longus usus

frie diete i ſe. ⁊ i estate ut a q̃lmau.
sglz fiei minus assuesce i vino tpe
q̃q̃z late fiat ¶ Laxatiua ꝯ opilat spleni
Q Du ferunt spleni in habol. cap⁹
capparis. sene. epithi. aristolo
lo. ⁊ ro. gells mg. ferruge. i. spuma
ferri lata ferri catharis dr sicē extra ois
ei⁹dz lap lazuli lap arme. ciclame
agaricu. sqlla / acetu sqlli. oximel.
sqlltico. magnet / arabicu. scolo
pedra. camedros. ermopitol / calatuz
pulegu. origa thimi⁹ kwdiu / satregia
ysopp⁹ pyrico. melissa. balsata. maioa
cō nasttuz. basilicō ⁊ ei⁹ se. altea.
se. lini. fenug. dyaltea. butir. tamari
nisc⁹ / fraxini⁹ / aq sqllitic ⁊ flos ei⁹
aq vit / tamaridi. squāti. spica
coltri reupō / caput arieti anim
lu arieti se. feni. ruta. menta. peu
cedag. sticados. u eō bethonica. ru. u eōz
serii ceub. assa fetida. oppopo. cius. ke
rapi. mirica. lupi. cicorea. scariola.
capil ve. ceterach / politri / epri. scolo
lopēdia. yreos. acor⁹ / valeria. ana
cardi. saxif. hyrci. cathapucie gene
sta [illegible] dieta ꝯpetes [illegible] ordicata
flos basilice ut ꝯqz bethi ⁊ maxe
si ꝯ saluatella sinistr kyan⁹ ⁊ sinistr
pedis. vinu acetuz. ca eu oibz vi
seribz iflat / s opti. magis iflate spleis

ē adhibēdū teste alexādrō si tn̄ mel hz
gnīz · s · etas · utn̄ · ɔsue · l' ɔlitas aer
et īdigestio cibor̄ · p̄cedens ī ūetris
sole in urina · h · n · dno ī hac eu dilaz
futuūt · sola flotomia ab q̄ ⁊ eu fluit
sanguis ipz acte de crētez oz · s · si in
imis rur · e et rrudus et liuidꝰ et liq
dꝰ · si liuidꝰ e aptꝰ si rrudꝰ minus
cte s · auferendꝰ e ntn̄ nō d'ficiat
Capl'z · iiij · d' nocētibꝰ splenī.

Nocēt splenī oīa fetida · piscis
et quīdo d' pasta agit' ɔficiat · ttri
cu coagulatu · mel · dactali · ficus · vinu
dulce · stip(ticum) · mustu · noua ceruisia
medo · mespila · psica · cotonia ·
ceda · pira · ceda · pōa · ceda · caro vaccina
porcina · cietina · aserina · l' altera
oēs aues d'aqꝰ · grꝰ · ādea · pauo · ag
nꝰ · oēs legumine · caule · rapa · caseꝰ · oīs
max · uetꝰ · sple caul3 · acal' coctus e
oīs fit · putrida · nimis dulc · i max
qcta · aq feia · maiꝰ · assatoz · vlꝰ in
tina coctio l' pota · ⁊ max · noctnā
venꝰ se cpla · kal · pleo sto · oēs pis
ces ⁊ carnes sale iducite · ⁊ exsiccate · et
nimis vetostu · C allq pulc · ⁊ bōe · R
cepte ex lib thexauri · ut is · ɔt mo · cā · Ra. ·

Contra morsū canis rabidi · allea
⁊ nuce · ⁊ mica mag · pista
⁊ s'r liga · tū se · ⁊ castoreū misce
Contra ⁊ ligna in f'ga · ⁊ patiꝰ

loqt q loq nō potuit.
Basilica ꝯtrita ꝫ sꝑposita vulneri ī
tra nocte sanat.
Celidō. sucꝯ ab eg. bibitꝯ fac
cū loq si nō e morti.
Qui fatigri ī via portz secū verbena
ꝫ artheisiaz ꝫ nō fatigabit neqꝫ
mordꝫ eū canis. ꝛc.

Laus tibi xpiste qm̄ Explicit liber iste.

Deo gracias. Amē.

Explicit Liber Magistri Petri Hispani
Experimentorum mechanaliū. Quē te
xuit paupeꝝ nuncupat.

Iterum deo gracias.
ꝫ btē virgi.

Laus deo. pax vivis. Reqē eterna
defunctis.

Incip(it) tabula p(ri)mi lib(ri). Et p(ri)mo de ah(ijs) — a genere

De diversitate tritici secundum diversitatem regionum.
De diversitate tritici secundum terram ubi nascitur.
De diversitate tritici secundum tempus nature regionis in quo nascitur.
De diversitate tritici secundum novitatem et vetustatem.
De diversitate eius secundum qualitatem sue nature.
De p(ar)te et eenh(?) nature tritici comitis(?).
De tritico cocto.
De pane tritici.
De diversitate farine ~~secundum tempus~~ ex molitura.
De diversitate farine secundum tempus.
De diversitate panis ex actione.
De panis acentio(?).
De diversitate masse tritici.
De zibul(?).
De grano fracto.
De amido.
De zizania.
De ordeo.
De grano riso.
De milio.
De panico.
De fab(is).
De lenticula.
De robiliis.
De ciceribus.
De faseolis.
De orobro.
De lupino.
De farragine.
De ſpaũe.

⸜ ⸜

D' agno casto.
D' lino.
D' ficub9
D' vua.
D' vua matu͂ri.
D' vinis sine aq̄ue.
D' vinis passis.
D' Moris celsi.
D' prunis.
D' cerasis.
D' psicae.
D' dulci^te. pomoꝝ.
D' mal' citoniis.
D' du^te. eoꝝ.
D' citoniis.
D' du^te. eoꝝ.
D' piris.
D' mal' granatis.
D' nespulis.
D' xilocaractis.
D' glādib9.
D' castaneis.
D' oliuis.
D' oleo.
D' Nucellis.
D' pomis cit^rinis.
D' dactil'.
D' Musa.
D' cānamell'.
D' zachara.
D' Melle.
D' Amigdal'.

D' amig. amar.
D' anacar.
D' avellanis.
D' fisticis.
D' pineis.
Explic' tabula lib' 2.
Incip' Tabula lib' Tercii . Est rº d' fructib'.
D' melonib'.
D' cucumb'.
D' citrull'.
D' cucurbit.
D' lacticis domesticis. D' lactuca silvestr'.
D' endivijs.
D' apio.
D' petrosellino.
D' eruca.
D' porro.
D' feniculo.
D' menta.
D' borragine.
D' portulaca.
D' atriplice.
D' spinachia.
D' bleta.
D' malva.
D' sinapi.
D' caulib'.
D' croco.
D' mastice.
D' synapi.
D' aneto.

.1. .2.

D' oblomogaro.
D' granis.
De sale.
D' Carnib9.
D' chalib9.
D' carne pecorina.
D' Carne vacina.
D' carne bovina.
D' carne ceruina.
D' carne leporina.
D' Capro.
D' carne porcina.
De Asinino. equino. Camelino, et mulo.
De carne ursina.
D' diuisione membrorum animalium.
D' extremitatibus animalium.
D' Cerebro.
D' Medulla spondilium.
D' pingue mixta cum carne et ossibus.
De oculis.
D' lingua inter lactos.
D' guttur.
D' Corde.
D' Pulmone.
D' Epate.
D' splene.
D' renib9.
De Lacte.
D' diuisione lactis secundum species animalium.

D' diuisi^te lact' p nut^r metuz aialium.

D' Lacte acetoso.
D' na^a butiri.
D' Caseo.
De volatilib^9.
D' pull' columbinis.
D' ext^mi^tat^e uolatiliu^.
D' omn^9 aialui volatiliuz.
D' diuisi^te na^az l' etatu aialium.
D' diuisi^te ouoz.
D' diuisi^te ouoz s^3 artificiu^.
D' na^a piscium.
D' piscib^9 lactati.
D' diuisi^te cibor piscib^9 nut^rientiuz.
D' diuisi^te piscium p^p uetos.
D' diuisi^te piscium s^3 artificiuz coctio
nis.
D' piscib^9 hntib^9 testa.
D' Aque.
D' vino.
D' vino dato de accepito.
De diuisi^te vini gnalr.
D' diuisi^te vini laudabili.
D' vino dulci et acerbo.
D' diuisi^te vini p^p liqrez.
D' diuisi^te vini s^3 odore.
De diuisi^te vini s^3 sapore.
De diuisi^te albi et nig^i vini.
D' vino nigro.

De vino vinula[re] bibito tempore

Explic[it] tabula lib[ri] decimi ulteri[us] vltimi. Incipit liber.

Prohemium libri decimi.

Qum plen[um] vero i[n] libro vndecimale sig[nifica]ui ex grauis alior[um] et spe[cie] eor[um]. o[portet] i[n] hoc x[o]. l[ibr]o. de cibo singul[ari] vno q[ui]b[us] tractare i[n]cipit[ur] h[ic] lib[er] et p[rim]o de g[e]n[er]ibus et de fructib[us].

De cibis i[n] vinu[m] sal.

Qum ci[b]a[ri]a i[n] sua s[ub]sta[n]cia div[er]sificat[ur] accidentib[us] i[n] q[ua]l[ita]te. boni et mali i[n] q[ua]ntitate mlta i[n] paucitate tpe[re] et modo et sicco humido et sicco duro et molli spisso et raro. tunc e[st] ut s[ecundu]m naturam accidentia recepta. Ioq[ue] ma[teri]e. q[ui]a p[ro]ximus e[st] cibo ad huma[n]am cre[scentia]s nutrimentu[m] et ei[us] co[m]plexioni naturale.

Pr[imum] antiqu[um] et mag[iste]r Pitagoras co[n]sideravit i[n] sua s[ub]stantia tria diu[er]sa ex i[n]ste q[ua]litatu[m] et q[ua]ntitatu[m]. pr[im]o e[st] s[ecundu]m gen[us] suu[m] s[ecundu]m t[er]ram ubi nascit[ur]. Tertio p[ro]p[ter] regionem na[tu]ra. 4[o] p[ro]p[ter] t[em]p[or]is q[ua]litate[m]. 5[o] p[ro]p[ter] suu[m] nutrimentu[m]. 6[o] p[ro]p[ter] sui vetustatem et novitatem.

De diu[er]sitate tritici s[ecundu]m genus suum.

Genera vero huius sunt duo. Unum autem est spissum et grave et frangi difficile, color exterius est cereus. Album vero intus est in substantia leve et lucidum. Alterum vero rarum leve et lucidum. Aliud rarum et leve et frangi facile in cortice eius. Albissima substantia non levis. Cuius quod superius diximus spissum et grave farina et medulla exeuntia sunt cortice minus et furfuribus. Melius est sanctete simile

De diversitate tritici secundum terram ubi nascitur.

Diversitas granorum secundum terram ubi nascitur tritici est dicta. Est enim terra glutinosa pinguis et putribilis et est macra et sicca naturaliter sine accidentali propter herbarum multitudinem. Quod ibi nascentur contrarium. Unde aqua sua consumitur humiditate et pingue desistit. Est enim natura sicca et macra secundum ustionem secundum herbarum existunt duplex et

macrescit vnde in super montes salsa et salmaria. Que in crassa grassa et pigui nascitur germina . . .
si et pinguis grauius que in ponde . . .
que existit. Que in macra et sicca natura sine ac
cidentali nunquam conuertit. Cum macius sit
et siccum grauius que in ponde. Macra et sicca natura
et in acela petie minus mutatur . . . nunquam fru
ctum ferax dicitur . . . siccos tamen fert
. . . ciliissimum et macilissimum . . . a . . . natura
. . . Medulle non habuit et gizania
dicitur . . . vnde et arbor . . . suum val
de nocium.

De diuersitate terrarum ex regionum natura.

Diuersitas terrarum ex regionum natura vbi
nascitur quatuor sunt . . . est enim re
gio nature calide et sicce meridionalis.
Est frigide et sicce septentrionalis. Est calide
et sicce orientalis. Est frigide et humide occi
dentalis. Eius que in calida et sicca nascitur humor
est pauca . . . Calor illius est defec
tiuus. Quia in regionis calor eius . . . de
. . . humores . . . rarificat. Vnde
calor suus interior . . . minor est . . .
. . . et duri . . . nutribile . . . que in
calida et humida humores sunt multi et humidi.
Vnde cum fit . . . calor . . . Calor autem
non . . . et ex aer . . . humen
. . . et . . . Vnde . . . et
leue sit natura est. Terra que frigide et humide
nature nature est vt . . . sit . . . completa
. . . multiplicandorum humorum . . . quibus . . .

gnant(ur) .i. i(n) putre(dinem) cito (con)u(er)tit(ur). Mani
festat (enim) q(uo)d v(er)o lubricor(um) (et) dubitor(um) ge
nato. Assatu(m) ad ig(ne)m magis nutr(it)
ventosi(ta)tem nu(n)q(uam) facit (et) stip(at). (Qu)i(a) (autem) in aq(ua) coc
tu(m) g(e)n(er)at (et) e(st) (et) i(n)flatiui. Digeri dilig(enter)
exigit(ur) ino(r)um (et) humores de s(ui)s ip(s)ius ge
n(er)at (et) uiscosos. Max(ime) si g(r)an(u)m farine
e(st) multu(m) furfure p(ar)u(m) hu(m)o(r)is. Si (ve)ro tu(m) b(e)n(e)
digit(ur) multu(m) nutrit (et) meb(r)a (con)fortat. (Et) ta(m)
de egit(ur) (pro)pt(er) q(uam) (com)paratur e(st) eius q(uod) ma
g(is) labor(i)b(us) exercetur.

De pane triticeo.

PAne(m) triticeu(m) calidu(m) dixi(mus) (et) (com)i(mun)ia
te(m) ei(us) (est) nutrime(n)ta mo(d)is. 4or
primu(m) p(ro)pt(er) farina(m) vn(de) fit (et) e(st). 2o ex ar
tificiu(m). 3o ex ig(n)e v(el) coct(ur)a e(st). 4(us) (pro)
q(uo)d q(uo)d (in)nuit. Farine aut(em) d(ic)(tu)m te
dit(ur) p(ri)m(us) e(st) p(ro) (con)uenie(n)tia (ca)u(sa). 2(us) (pro)pt(er) q(ua)li(ta)te
mollitio(n)is. 3(us) (se)c(un)d(u)m b(re)uita(tem) (et) longi
tu(dinem) t(em)p(or)is ex q(ua) mola (con)t(ri)ta e(st). Ex
cellentie mod(um) i(n) duos (com)mo(do)s dicitur
modos. A(lius) e(ni)m e(st) viscosu(m) (et) g(r)ue. Me
dulle multe. P(ro)p(ter) (con)ti(n)ue(n)s nutrime(n)
tu(m) ei(us) multu(m) necess(ari)o esse t(ar)da(m) di
g(esti)o(ne)m ei(us) d(ic)(tu)ra. Multu(m) tu(m) nutr(it) ei(us) (com)
plexi(o)ne(m) (et) m(ul)ta(m) qu(ia) q(uo)d meb(ra) (con)ti(nen)te. Mul
ta ex eo recipitur p(ro)pt(er) medulle mul
titu(dinem). 2a q(uod) i(n) eis p(ro)pt(er) uiscosi(ta)te(m) (et)
duritie(m) ei(us) diutius morat(ur) t(ar)di(us)

.l rusu

rusu egil eiꝰ esto l' itestis. dup' e
ei vra q ex eo mltu recipiut pti
meb' que plimu eiꝰ assumunt vri
nale e merte stma quata cogit
ad egrediendu. Altiu q e fur par
bit & p sui na excolet & expget
vru rufus pais qto mudior tato
plie nutrimenti durior egeil tardi
eiꝰ q eigeil levis ante farina &
rara pma medulle cortic plis
par mult egit facile lemtq di
git panis eiꝰ nutrimenti dup' e
ea Pa q qtitas ex eo panis me
bs acced' p furfur & cotiem mlti e
q eiꝰ mora i meb's pua e ra
ri sleui q eiꝰ facil' ante e eiec
tiois e itestis bitura vee trolat h
Cu ei meb par recipint mag ps
itestis acced' vri quata cogit cito
egere. Rufus cu colat e s' coter ne
habudantia eiꝰ itestia facile fecess
eiant. Siguli eor medij mei di
dut i modis 4or Est cu subtili sit a
cepto & cortice grossu & deinz eligit
q simula appella Est cu grossu
terminq e licto solu abiat furfur
& simila eligunt e cu simila so
la ablata furf emadat & subtile
pmag vo har & grossu ... & ad
digerendi tardi. Tertiu funct levis &
ad digerendi citiꝰ. Secdo & tertiu sti me
dij.

De diversitate farine ex mollicie.

Diversitas farine ex mollicie bifarie consideratur. est molle pro parte vel tota eius vel habeo isto quasio (?) fugit e contrario ... Cum ad parte ... to ... partes ... tenuis ... itaque ... has mollicies diversitas demoratur isto et digere ... et egere ...

De diversitate farine secundum tempus.

Diversitatum farine secundum tempus triplex est modus. Alia vicina est mollicies. Diversitas demoratur in isto, an longinquitatem medium. Que vicina est temporis calefacit corpora nervosaque constipat. Ignea enim natura ex molendini volubilitate adepta est. Unde stomachum calefacit et egestionem ... excitat. Que vero longinqua parum calefacit et cito ... Que autem medie est temporis ... media ...

De diversitate panis ex artificio.

Diversitas panis ex artificio ... moli. Alia ex fortiori. Alia ex ... Fortiori autem triplex, alia magis, alia ... alia media. Magis medulle plus habet corticem subtiliorem et duriorem. Cortex ... parum nutrit et ad digerendum durus. Hinc ... excitat egestionem. Unde et ventrem constipat. Medulla ... est et viscosa et

hurda. vn̄ ē īflatiua, ſīla nil caoliz
grucĩs. paruũ pãiſ ꝛ ſbtil' īteriora ıgſ
pforat ꝛ hũitez medulle exſccat. vn̄
par nutit, ꝛ tād egit ꝛ uētre
ꝯſtipat, pcipue ſeis ex vno l' duob'
ſyꝑo. diebꝫ actiue loginquis. vn̄ pꝑocs.
-Panis magnꝰ ꝛ groſſꝫ medulle ē mlt
te nutrimēti plan̄s uētre ſolut.
-Panis pūus ꝛ tenuis medlle ē pau
ce nutrimēti pauci. electo eiꝰ tāda
vētre ꝯſtipat. Q̄ tn̄ ſine ē medie
ī ſoz ꝛ ſuccia ē media ꝓtatꝫ.

De panis Artifitio.

ARtifitiũ panis ī 4 ordīt modis.
.Est panis qui expedit fermē
tũ hñs ꝛ ſal, ꝛ bñ ꝯfectꝰ, ꝛ ſic oppꝫ
coctꝰ ē pꝫ fermētatꝰ atqꝫ ꝯfectꝰ, ꝛ
ī ceteris eo maīa quantitā nutrit.
.Est fermētū ꝛ ſal ult̄ q̄ ſatꝰ ē hñs,
ē ꝛ azimꝰ ꝛ ſale carēs. Q̄ mod'atꝰ
ſit ī oībꝫ ſupdcis, ī ſtō pfēe digit
ꝛ ſaguinez ī corꝫ claruꝫ generat. vn̄ ne
ꝯfortat actiuez pꝑea ꝯmodꝰ ē eis.
q' īqete ſūt. ꝛ deliciaꝝ dlcaūe, ꝛ eis
quoꝝ ego dẏfez patit' ut ſermoꝝ
eq̄tũ ꝯ exercitiũ. Aes ei adhibita ex
cercii ꝯ ſufficie nē iteiꝰ laborādi. Ex
ercitatiꝰ ante ꝛ laborātꝰ adō igueni
ens ē pp̄ ſuā ſbtilitē ꝛ facilitate

dissolucionis ex membris corporis. Panis fermentati
prius et sal habens et bene coctus viscositatem
caret atque crassitie. Unde velocior est
indigestione velocior quare aptus est exercitantibus
ac laborantibus habundantie resolucionis eo-
rum cum fortitudine digestionis. Tercius qui fermenti sive
fluxus sal habuit minus nutrit et non
confortat ventrem. Non sal eius humiditates desiccat
fermentum eius exsiccat. Azimum vero minus
nutrit et difficile digeritur et tardius
sive egreditur propter hoc humiditatem opilacionem et ventositatem
generat. Decoctio eius naturis convenientes
est non eis qui maxime laboris exercent ut sunt
messores. Fermentum vero compositum ·· fermenti
virtutibus contrariis calorem habens propter et
frigiditatem. Unde subtile huius natura ex hec di-
humores ex corporibus interioribus. Et si cum
sale et oleo tempus cibum cuius apponatur
maturat et rumpit et aperit.

De diversitate masse tritici.

Triticum est grossum et viscosum durum
ad digerendum ventris constipativum
epatis et splenis opilativum lapidem in re-
nibus et vesica generat. Quod vero factum est ex
massa azima non sale habente non cocta +
que digeritur in corpore crassum sanguinem ge-
nerat. Et ex aqua ubi coquitur humiditatem
adquirit. Unde humidum est et calidum. Illius
tamen humidum non perfectius humectat et valet ad

tussi[m] et dolorē p[e]c[t]oris q[ue] ex sicci[ta]te
calide nata ē si cū portulam coq[ua]t[ur] et
cū bleta v[e]l atriplex i. clolocamna.
· Cū cucurbita val[et] ēmeptoicis. sanos
cū oleo aliquo comestū amigdaleo.
cū cū carne galline v[e]l carne alia.
Et pōcma siue pecoma val[et] nu-
et humores in viscolos generat
pillaz fac. Qui uero ne s[er]i absq[ue] no-
noceat cura ger[atur] p[ro] illa accipiat
medicū q[uam] origanū u[e]l cilementu[m] et
merū vinū bibat.

De zibulis.

3 Cepula crossa ē calida ex cuius du-
plici genit[ur]a noc[et] splenq[ue] ac
cōtinua p[er] humiditate olei. Alia p[er]
viscosi[ta]te facit. Jd ē ssu s[e]cta generat
et viscolū et veat mal[um] opillat
epar. Qui aute[m] carnē nocumeta
vult cas cū melle māduce[t] et ab
xiō se contineat p[ro]pi[us] epati et splen.

De grano fracto.

GRanū i[n]ta fractū et simula
ta lez si cū lacte coq[ua]t[ur] et siger lau
generat et nutrit mult[um] si tn̄ se
pe su[m]mat opilat[ur] epar[is] et efficit
duritiez spleis lapide i[n] renib[us]
et nefes. Max[ime] si renes calidi inueniat[ur]

nāl'e l' acm̄talr.

D' Amido.

Amidū frī. ⁊ sic. duz ad digerē-
dū digestū tn̄ nō malū grāt
sāg'ez sz uiscosā. ⁊ qdaz hz. ppea
asp'itātez ptorīs ⁊ plmōīs len lothida
tm̄ ē vulnerū eoz. ⁊ si cū aq̄ coqt'
⁊ zucaro ⁊ amigdaleo mltū valz
ad tussiz sicaz ⁊ ad hūores q' ve-
nies sūt ⁊ a capite i pulmōez
p'toq' z d'scendūt. aliqn̄ coctū cū si-
mula bn̄ uutt ⁊ sāg'ez grāt tpā-
tūz sepe tn̄ acceptū lapidē i ē
ms ac uesica creat. pepue si
alōs nēciāt rīnes nāl'e sine acu
d'. valz tn̄ ad rēpīmēdos hūores
i oclo d'scen̄. ⁊ ad vulua i eis
nalcētia si eo ȝ lt' mixtū medi-
cīne ⁊ zucaro.

De zizania. idest lolio.

Zizania. idest loliū nalat' mt'
tritica sicūs corruptibz pibs
aliqn̄ vīm acuta hz ⁊ venenosaz. aliqn̄
mētez t'bat ⁊ voituz fac ⁊ iebriat ⁊ cēbz
totū corpq' z tremare fac. cū farie
ordei misceat' mīre. thuri. ⁊ c.
mlieres suffingent' vulua apiunt ⁊
apiēchāq' z sunt cū ⁊ mixta sulphm

crudo 7 aceto ad ipetigiez 7 sprigiez
valz cū vino cocta 7 ad ꝓcc alinno
7 lup seis cathaplate fco apa dis
solui 7 sc̄ fulas. Cocta 7 cū radice
vetice vulnibꝫ put fact appo sa
nat ꝑ mūdificat.

De ordeo.

Ordeū vō frī. ē 7 sic. ī po g
ustitutez hꝫ mūdificatiuaz 7 ex
colatiuaz plꝰ tn̄ faba exsnt 7 ꝑ ea
mutei huiꝰ ab iſla. ē liber fa
tuz vō nō sikz plꝰ tn̄ ordeo nutit
acc̄n̄. nō nā. Vn̄ galienꝰ ēti
cu si bn̄ sit coctu nutbiꝰ ē cetis
g̃nis nā. ordeū vō accn̄. ordeū
cetis g̃nis nutbliꝰ landabliꝰ ē.
Rufꝰ vō iqt trita 7 ordeū nu
tbliā sit cetis g̃nis 7 landablia
nutbliꝰ tn̄ ē tritcū. Ne arbitre
hoꝝ disputa ꝯ s̄ ex dcā Gal. cū
accn̄. ordē. Rufꝰ vō itellex sba.
vbis. dr nutmetuz eūi 7 ordeū ꝑ
ꝑ a vnū ē sba ordeū nutbliꝰ ꝑ
uei plꝰ eū sbe 7 medulle hꝫ. Di vō
ꝑpa ordeū accn̄. uueiꝰ nisi mino
bꝫ ee nutei ꝑ ꝑ crossitie sua 7 mo
ra ī sto logiore ordeū accn̄ mīꝰ
nutre vr ꝑ digr̄ees cita 7 facile ī
mebꝰ dissolūez. Gal. ī de ordeo 7
faba sꝫ mediciaz dr. ordeū 7 faba

.j.

qm̄ viciana :

qm viciña tp̃amet' st' i mlt' loc' s3
maz i usu hnt sic ceã 2 oleu i vngt'
2 cataplã · s3 s' ordo ofec' utit · Cli
xa ei p'us ordeu i aq dm assat 2
m farina sn cu zucc' ofcat · h i esti
no tpe ad stoz ẽfrige · 2 cpur valz
2 ad siti cu aq tpatu3 aufet sim crol
si ut cu actecario e' cat sm ligdn ut
e musa bibat · m s' 2 ptilanu3 h mo
ofragat ordeu ut cotex aufei possi
i melius sugat ordi a · aq · x · 2 tn dm
coqt donec ad vna ẽdigat · dm colet
2 potni det · h valz ad sani · custodiedi
corpor bnefacdi · di corp 2 ẽfrigiu3 plo
ex eo appet · creti pan3 misceat · q si
cale sit nõ pan addat · sciẽ pftaner
al · ptisani sams · cebº claal · 2 ptisil3
i cor corebr gñant · sage3 a · tm q m
mq nnt h ptisa3 sams e tadu stypficis
vo dmb moto pnt vtnq exped
fitin di nel' siti episq calbre extig
ue bibe ut e · orei di e excolatm
mdisicatiq ee noluer cu cotic ill
coq · di laxatm a ẽfrigitatiuz cocte f
gdatia sepae 2 mel violatu sc epiv
ostipa az illi nel' accipe coq sil' rad · feni ·
2 apij 2 acc · illu cu oxizac · pli m
p uets solacz · Gal d' nili ac · ng
m qnz opinat vale · nõ ei stip · ẽ
n cotex ei' s' rube · ppea stip · az e mag
albo crisi e rubeu ·

No. · c' sto · co efri · 2 qx · accipe

De Grano Riso.

Natura risi ca. e. i p° g. et sic. i s° d.
Ius aute mod. hoies accipiunt ill.
et s3 utriq3 actioez pl9 ca dulce mita.
Alii pa. molle illu teru't et fareia3 ei9
vel. tritici coquit cu aq. et b'n valz ad co
lica dyaria. Aly cu lacte coquunt et
amigdalis h m attit ostipa. sua bo
nitate et lo sage3 gnat sperma augme
tat. hz risi pte q si cu ipo l cu aq
ipi9 lotigie3 lanis aufet ei si cute3
mudificat.

De Milio.

Miliu vo fri. e i p°. g. sic. i s°do
testa h lenitas ei9 et ocauitas
et viscosi vuctuositatisq3 ab sntia
nutt m9 q cetera oia gna ex q si panis
fiat sage3 mi n laudable3 gnat
sue tn. g. sicat. ofortatiuz e stoi aliorz
q mebror corp. Joq3 et ventre ostipat. D.
miliu dicit. ea ee dix. assat ad tortioez
doloreq3 ventr cal3 sepo. m valz. Ca aute
nutrimeti minimi et st. ei9 no ei9 acci
piendu e q carnes suas augmetare et
pinguescere volunt n ei9 q laudabilez sage3
suo corpe cupiunt gnari. ez ille q soli9 qbus
stoi refrigeratio ac ofortatio huiorzq3 ei9
supfluor desiccatio expetit.

De Panico:.

PAnizeu[m] i[n] forma na[tur]a[m] h[ab]et e[st] milio. Mi
n[us] t[ame]n eo nutrit / ventrez uo mag[is]
constipat accipit n[on] e[nim] o[mn]ib[us] mo[d]is / et x
cerez quib[us] li[ber]e acti[on]e[s] l[ibe]ras immutat
quoq[ue] t[ame]n m[od]o / panicu[m] / miliu[m] vo[luit] melius e[st]
coquat[ur] aut[em] sepe cu[m] aq[ua] / pingui / et cu[m] oleo
sepe cu[m] lacte. Aliq[ui] cu[m] apozimate tritici
corticu[m] & amigdalos cu[m] pingui coctu[m]
n[on] cu[m] oleo laudabile e[st] Q[uonia]m siccitate[m] sua[m]
amittit (sapori[bus] ab eis. locu[m] nutri[mentum]. acquir[it]
constipa[ti]o[n]eq[ue] sua p[er]dat. p[ro]p[ter] lubricitatem molliciei
pinguedinis & olei. cu[m] lacte v[ero] et apozimate
s[e]c[un]do coctu[m] laudabilius e[st] eo q[uod] cu[m] aq[ua] coq[ui]t[ur]
sola coctio[n]is q[uod] cu[m] aq[ua] d[ic]to s[unt] mo[do] coq[ui]t[ur]
aut sanu[m] a fractu[m] l[ocu]m sanu[m] ablato cor
tice & ad v[n]ia[m] milij l[ocu]m panicu[m] inclusa
ab appo[n]at aq[ua] ita c[on]s[er]uatu[m] coctu[m] e[st] q[uod] oni
ad digerendu[m] n[on] e[st] neq[ue] c[on]stipatu[m] generat
ei sto[macho] & ex eo integ[ru]m exiuit ad intestina
h[ic] generat. Q[uod] q[ui] cito egrit[ur] hac q[uod] r[ati]o[n]e
stipa[ti]o[n]is no[n] e[st] Mola tritum coq[ui]t[ur] uti farine
in aq[ua] deciens in aq[ua] iungat[ur] & pl[us] q[uam] bis
tenue bulliat fricatu[m] digit[is] excolat[ur]
colamentu[m] susceptu[m] ... dixerunt exco
q[ui]t[ur] corpi nich[il] utile e[st] p[ro] cetis ... aliq[ui]b[us] — l[ocu]m o[mn]i
sthalis magis stipa[tiu]u[m] vo[luit].

De fabis.

HAbe i[n] na[tur]a sua frigide in sicca[m] ... ... iste
gne dut ... ac p[ro]p[ter] ... q[ui]b[us] sunt.
Comedunt a viles n[on] d[ic]u[n]t melioris ...

cōpleto cp̄e videl(icet) frīe sexx hn· i p̄o g̃· nu
t(ri)metuz eaz / minime hūores ḡnāt / eff
sos / z crudos / & ifla(tion)ez · z uētosi(ta)tez statim
i s(t)o(ma)c(h)o ḡnāt · uētis / p(ro)pt(er)ea sto(macho) valde nocive sūt
dicere vō / sīngl(ari)ez c(ir)ca p(ro)p(r)ietates fabe · fit ḡ·
z i p̄o g̃· n̄o i(n)laudabilez / sāgez creāt
ordo magis uni(t)iur / ceq(ue) · n(on) nā· dua
b(us) ex causis · p(ri)ma p(ro)p(te)r siue sbe c(on)stri(ctio)tez
& ariditatez · dissolut(i)o ex mebris s(u)btili(ta)tez
vō sbe ordei / dissolut(i)oez ex mebr(is) cita
^ n̄ 2 | scit(ur) v(er)u(m) nimis nult · 2ª p(ro)p(te)r siue mult(i)
tu(din)i(s) uētosi(ta)tez · & c(on)sistitate ei(us) · v(er)u(m) c(on)uene
iflat & dilatat / z c(on)p(r)i(m)it i ea q(ue) f(ri)metu
i faria · p(ro)p(te)r i supio(r)em uētis uētosi(ta)tez
plurimaz & c(ra)ssaz ḡnāt / z i(n)flatiōz ex q(uo)
fumu(s) i ar(te)p(ar)a alcedit / c(er)eb(ro) nocet / z copiosa
mult(a) · z corrupta i(n)ducit · Cu(m) ḡ nā· h(oc)
h(ab)eat fabe / n(on) eius aliq(ua) coctio(n)is m(od)o p(ote)rit
auferi · v(er)u(m) ḡ· fabe su(m)tum cōq(ui)t uētosi(ta)tez
& i(n)flatioez sua / sic ordeo aufere neq(ue)unt
co(m)posi(ti)o(nem) cu(m) manne · Experimeto aute(m) h(oc)
^ qr | p(ro)ba· i eis / fabe vete(re)s c(on)fusione c(on)tinua
tioez · i· uētosi(ta)tez / l(et) i(n)digeriez faciunt · z h(oc)
sanissi(m)i su(n)t · It(em) · b · fabe sz cibu(m) i(n)flatioez
faciunt z dimest(ri) digi · Sed(et) medici(n)is
adiuuat hūores excēa(n)t / z d(e) pl(ur)imē p(ar)
te(m) qu(a)m colamētuz h(ab)ent / io n(on) morat(ur)
i sto(macho) / sic alij cibi c(on)sti · Manifestat h(oc) co
l(i)q(ua)metu(m) eaz / z mu(n)dificatio · q(uia) aute(m) ex
p(ro)p(r)i(a) mu(n)dificatiu(m) c(on)tinu(m) / cu(m) eaz st(ri)ctura ab
luit · Ideo ad le(n)gi(tud)inez valz · Q(ui) ḡ aute(m)
corp(u)s su(um) mu(n)dificare uolu(n)t / ex fabe(is)

farina lavari assuescunt. Aperiti i maxill'
l' testic' apposite cataplasmate sicco dissolvunt.
Oia aute q diximus earu sunt medulle tan vel ei
tum. Cortice aute n e eoz stipticus et co
lamentu null' hns. Vn aliqui fabas coq
mus cu cortice i aceto ... variam pa
tientibus p desiccatioez qtinere dicut i testis. Ele
ctior e alba, mag in usu vetus. Diversitatez acqr
mout. Vn divise st eius i coc' actioes st
naq cocte aq st assate ... Aq cocte
laudabiliores st q aq plurima eius aufert
ventositatez et est ... maxie si extra aq poni
Alia admiscent ... coq cocto ... fit
modis. Aliqui cu cortice. Aliqui sine eo.
Cu cortice dure st ad digerendu et infla
tive cito digerunt. Stipticitas eius cor
ticis ex eis ... prohibz ventris. Nova eius
... i ventre ... ut inflatioez et ve
tositatez generet. Sine cortice cocte minus st
inflative cito digerunt et si ... fiat cu
lefactis rebus apponit ... vel piper logo ... olo
amigdal. Pistatu e medicina ad corporis opa oez
sunt q eas velant elixis. Aliqui cu
cortice. Aliqui sine cortice et de elixis id
q diximus sentim'. Comeste ei aliqui
cu menta origano cimino et similibz sua
ventositatez et infla oez minuunt. Assate minus
ventositatez et inflatois hnt sz ad digerendu oez
st divise. Vez tn si aq infundat p assa
et cu cimino origano et menta comedat
pate minuet ... C De fabe inqt nove

·2·   3

ventribus maxime sunt nocive. Fabe mixte fa
rine fenugreci cataplasmate apposite sunt ventositatibus
ad auriculas valent ad humorem sub oculis
sil'o. Cum polle mixte, thure, ovique albu-
mine ad excoriationes valent oculorum cataplasmate facto. Ma
sticate et appositae appositae humores a capite in
oculos descendentes restringunt. Cum vino cocte si ca
taplasma ex eis fiat testiculorum apostemata dissol
vunt. Farina earum apposita tegumentis libri ex
extinguit locis in quibus pili sunt nascituri sunt poste
tales, quod effectum pilum faciunt. Scisse quam in dn
ad p. cataplasmate sunt yrundinum morsibus ro
scatas stringunt. In mamillis lacte congelato indu
rato appositae dissolvunt et lactis inhibent exi
tu. Cum albumine et oleo veteri mulceas sco
fulas dissolvunt aqua earum lana generat.

De Lenticula.

Lenticula frigida est in primo gradu, sicca in secundo. Invesiga
ta tamen eius natura ex duobus contrariis
compositis invenitur. Unum in medulla, aliud in cor
tice. Cortex enim eius acuitatem habet. Unde ventre
ad solutionem movet. Medulle stipticitatem est
et virtute confortativa sunt et intestinorum. Unde ad
colicam dysenteriam valet lenticula sicca cocta cum
cortice aqua tolle et collata oleum cum sale
griseo potuique stipticitate habet et si aqua postea eie
cta dum coquitur, alteram admisceas, fortius mi
nuit et si cortice ablato coquitur aqua prima aqua
eiecta et secunda addatur melior fit ad digeren
dum et ad colicam refrenandam fortius. Unde valde

·diao matantur · 3 lent) esse ue ad digerend
dum, melicam sang(uinis) generat · Magne si
at cortice comesta · Crebro suo esso i
plz et melico · vini cum dolore et salta
tiuz sompnidolosamque, corruptiorem stoz / et
obtetitia veterosi tempplz / et istla aerem co
strictionem facit / propterea ceteris generaliter stomacho plerio
cum plurimo, ac dia fragmi atri / et pericul
cerebri ceterisque vinis / precipue pelliculo
clore / quia humiditate eorum desiccat / et
constipat / sanus officio oculi / quanto mag
istis / siui desiccationis ea · Ventre et me
strua constipat / et restrit / ut non possit ex
vena ammam exire · Lenticula mitis cum cortice
cocta / sive cum pulvere e noxia / et melicam pa
ssionem curat in ea / sic nigra morfeam
impetiginem / herpetem · cancrum · elephanti
am · leonina / eius tamen quibus nidum sit / co
plexio · Aliqui potest / ideo sic sine cortice comesta
tunc rapicem dabit ; Cum cortice vero nocet
minus propter nervositatem in inflamationem quam creat
Lenticula lavata · e gradibus / et nova / et co
quibus accipit sed album medicina / a propter
contentione virtutis confortationem et calefactionem / a propter
nervos solutionem · Quod ob confortandam virtutem
contentivam accipiunt / vel stringendo collice e
gentibus cum / ea corticem mundet / et pone
dum coqit cocta aqua / sed ad nigra / cocta quam
acetum immisceat / et cinoglosse serodes
vel eius seria / et mala citonea / et nespila
/ et silia · Et propter confortandum / et calefactionem stoz

4

illa uolunt aceti uice vinum rufum odori
ferum misceat. pro neto ante dissoluere
accipienda cum aqua in qua coquitur a ceilolo
catia a cucurbita seu mulucchia.
Item sed album dulce accipi. Aliquando solum
cum oleo et aceto. Aliquando cum carne recenti.
Aliquando cum sera et salsa. Que uero cum aceto
solum et oleo minoris est nutrimenti. Que cum car
ne recenti maioris. Que uero cum sera et salsa
pessima ac nocumentosa est cibus. Nam nequaquam
carnis sine est ad digerendum dura. Mix
ta cum lacte malicias duplicat. Unde cum est
calefacti recentioris quae sagis. Cum in mul
tos generat humores non pessima est magis. Se
cum corticem cocta fuerit lacte ut non no
ceat. Si tempore uolumus mundare in aqua e
lixata proiciatur, et tunc aqua sed cum dulce
et aceto eam coqui ac origano menta.
pipere. ariz cimino et oleo vel amigdalino
et elicampaneo. vel cum mellito et celi
donia. oleo rosaceo. ex lacte contemplate
sto in oculis oleum parte(?) apta dissoluitur.
Cum malo granato cocta est his sicut pustulis.
vel apostematibus apposita valet. Valet
item ad epilas et scissuram in pedibus per
fusa. Cum aqua marina si coquitur marina ille
quae apponatur lac congelatum utilibus valet.

De robiliis.

Robilie sunt in primo gradu mediocriter fri
gide et humide. Cortex earum stipticus est.

: Cotice quo inundante laudabilez generat chimum. non inflatiuez & ventositatez faciunt sic fabe. Ad vsum vero eccedi hec sunt in estate & in calidis regionibus. Cataplasma ex eis melius fiet apponitur soluunt & dolorez auferet maxime si cum sapa sunt temperate. Jus ex illis vel ex fabis secundum valet ad cardiacam id est ad cordis lapsum & ad tussim & ad dolorez laterum qui in pectore est cum ordeo & colocanta & blet febres faciunt ... Maxime que ex sanguine nascitur & cola ... Qui prodiatrie effectum illarum velit accipere coctarum vna aqua addita anniset & potulacie. cuminis & succo malorum pinicorum a cibo et oleo sumat.

De Ciceribus.

De ciceribus. Cicer plurimum est nutrimenti humectat ventrem nec mouet. ... prouocant ventositatez tamen creat & inflationez ... sperma augmentat. coitum quod confortat. Est cicer viride non complementum & siccum ac completum. Viride potest ad fabarum ... ... eandem dicimus que fabarum est ... viridium. Cicer est viride & siccum. secundum duplex modis dicitur. est cicer album & cicer nigrum: Album calidum est in primo gradu humidum in medio ... quam fabarum est magis non ... ad digendum durum. ventositatez & inflationez faciunt tamen vt cicer ne inflet dilatum ... ... faciat quod acetum in suo lato & ... in pristino vim

q eo vtit fint plc aut) Dila .n. z extela
cuo lucesst ac clarifica. Jd) coitu adiuuat
q teel cus hz ad coitu ptine. .i. caloez
mutei tuz z iflaez. vn ypo. Cicer) pta
tes due st) dulse atqz oie cu coqt sal
amittit z i aq ubi coqt redent vna
dulce. lez z alia salsugis. Cu dicedie vo
sua mundificant z excolat ugree luectat
A q : apitia dissolut z max. i testi. st) z etco
adrtes: Cu sallugie essos lucces dis
sol q mmq. vn z mesta pnot natz
yctic) z yd pic) valz ad tollq cors cu
pio z prigiez si ei9 miter laue. Jnpe
rigiez z pigmeqz mundificant. ¶ hz igr
Cicer qrtaz amittitue. qbn apitin est
z mesta p uocal facili tez fatiet exulto
puer) expend lubros cucbitiosqz edu
: l. yeti tit ad yri cu d opilce epis z fell'm
¶ No sor hz lapide frag i renbz z i uesica no
bu z ciui rnibz z vesice vulnibz. ¶ Nigz do
popti vo cabidi hund) min). ptea amen
ei9 dulce manifestior e. Jo ozz ylgal. i
api cce epis z splens atqz lapidu fracta
ac lubrico cucbitilqz valz ad epis opi
laz peipue si cu apio coqt z radice
iusqz bibat i augmeta lact z sperte
: l. veie z puocat vr. Albu e meli9 sue dulce vl
saporitat qz ca:

¶ De faseolis:

Faseoli. ca. i me. hz g hu. i fine.

Castanee b q plurimu no pfic ut g
na cetu prit dsca q dslacgat no mi
tu tpio sua valet Joq essos huces
gnant iflati netolitate sic umqz
pli m corp iplete sopma terbl id
facant e genptu In p dictu drag
Sut ei al zt e cusi al. tu ca
magis hu: In essis e coz nutriletu
e ad digerendu duz. huces sta cos fatunt
e essos Zennae nole essitu eoz
eos elget. Q s elixatos a cotictib mu
de e minantos cu oblomogao caino
pipe gedat viride albu ablatis coticib
cu sale e assumidi cu pipe e ecedu c
sale e synapi e origano mer vinu
fote cu ill accipe. Rusi color plus
hm sz alto mu Joq foma s i lnur
opib. Jas n. ad messa puo ualet
z iij. accipi. oli nach z v. galbni z s.
illu cu bibat :-

De orobo.

ORobuz ca. e i p g. sic i 2 ve.
mudificatiui e colatiui e apitiui
e/ Nutritiu a coticib vichiqz d ei fa
rina fco nece humectat/ velaz e me
stra puocat cuteqz clarificat/ n iu ph
mo illo assuescat ne fote sag ez mige
fatiat / e aliqui p mcel sag uis effic
fluxu/ Farina orobi cocta cu zepris

q̄ spēs thure ē (vdpric) · yctic · z nat ·
· d'b̄ ut' usq̄ ↄtig'' ꝛ eptis op'illar ↄfīr ·
: t̄pita cu vio sc̄ pabriosi amnis mesu
poita nat · Ruf⁹ t̄pata cū melle le
bigiez mundificant vulnib; appoīta ꝛ
apta b; sile valz ·

De Lupino ·

Lupini · ca · sc̄ ī ij° g° ꝛ sicci · farina
eorz cū melle t̄pata ꝛ potata
lūbricos extīg't · ꝛ expell't ꝛ oēm putre-
factam nāq; vnctuositate eos emoll't ac
ↄficit cog' uirtute vrīe ↄtetam digestionaz
ↄfectat ī fuositates bucel cōlicos altb
gitat sīm ꝛ fastidium gnāt ꝛ odore or-
gmmt · max' si remaneat vnt' dētes ·
· Cū melle sūptū vm⁹ mortz ꝑcipue si
assatū ē aut coquatur cū cortice ē ꝛ ↄgrino
acceptū mng noce · Aq̄ ui cog' lisam
frodes capo⁹ si ablue ꝛ nos elognt
ꝑ finibz mundificant · Antiq̄z q̄a di
cut ex vetie siccatē sd q̄ ne ipsse
· Ego q̄z dico · Apozema lisan messatu
p nocet ꝛ uesica pgat ꝛ ↄgt cutā
bibā ꝛ pip nat splenē ꝛ aq̄ ī q̄ coctī
fuūt lore pustule anferūt si cū mel
le ꝛ mirra ↄficiet ꝛ pessar fac mel
ta p nocet : Dulcoratorz aq̄ uitur
ↄsuz ē ꝛ ad digendum dur bucel
sos gnat ꝑpea uz vi ha digestionaz sūe

· mas is
re lisa
pel ;
locon
re lis

colatie iz stip^m sic ꝯfota^ne . stip^ce ꝗz
ne cataria ¶ Cantiq^o qda dicut fa
ria lupi si piloꝝ nascetiu loc appara
eoꝝ euelledi ca e / 2 natos admitit
2 renasci alios no pmsit / aq ii dul
corat si cum^m loca aspga moriut

¶ De fenugreco .

Fenugrecu ca . e i 2 g . sic 7 m . i^o
farina ei9 cu melle ꝯfecta sup po
te nobli^tez fac / 2 essoꝝ viscosos
hucs ex itestis expgat aq cocta 2
melle mixta id fac ¶ Cu ficub3
2 dattil9 cocta colametu sive cogit
trec spisse a remans sup ta aro dolrez
ptor valz tussiq ꝯiniutiaq essoꝝ
he viscosoꝝ flatu 7 q huoꝝ nocu^to
ptoꝝ expgat / fortie cugge 3 . v . cu
melle ꝯfecte si cu fenugreci bibat
apoz iace mroi3 apit opilae3 a vis
cos illa 2 estis huo^tes pgat / 2 apta ei9
dissolu^t .

¶ De sisamo .

Sisamu ca . e i . i . g . hu . i . y . e
aute sisa^m cu cortice 2 sine co
rtice . Q3 sine cortice e vnctuosi9 est
2 io est 9 2 mi9 digi Q3 obre offic^t
sto pstitz ꝯrius ei9 2 mollis ⁖ sua na
q3 viscosi^te atq3 vnctuosi^te poros cor^is

oēl opilat / n̄ ad cor vene. penetēe
p̄mittit. D aū nll'az mt' silamicon.
ꝛ mugon draz sic / ꝛ sic muscaleon
valē testat' E. vō id nō affirēt.

De Papauere.

Papauer due st' spēs: vna agrest'.
Alta domest. quarto dicit' mora
Domesticā sē ei domestica nigra ꝛ al. Ex
nig opiū fit. Albū laudabili' ac nut'
bili' ē. Nig' cōpe mi ē. sem: fri
tas ei' ē i 2. g. De papaue. b aut q
cū papauer uescūt post nutt. Et du
ꝛ ē digi: Assuet' qd dormitacōes.
oblivionēq generat. Sz aute aq i q
coqt' cap' dilinat. tpamentū sopni
ꝛ bo. pstat i febbs. faciūt d papaue
electuus ꝛ vopis: nā ad tussi q ex
calīs sbtilitē q pced humo. q ex ca
pite i pectora descēdūt. Itē
ad coliā ꝛ dissēteria egestioēs. nig' v
tut' i potēā nō i albo / fcas ei' ē sic
citat' ē i 4 g. pterea uīs illi i cōb
actio b maior ē alto. Pptez i sopno
vcioz oscipae. Mag. si fuerit ult
plurialit' agtitatur. Jocq caned'me
sepe suat / q assidue fem. Mag. ce
b' stupoez ifert ꝛ calor nāl extigt.
Melt' ē eo q ex hiato fit. papauer
salua... i orb domestici fortis ē.

De Agno casto.

Agn9 cast9 ē ca. ꝛ sic. i 3o g. ꝓprietas
ei9 ē ꝯfectu erina q ī sexe libi
di ꝛ ꝯcupisc. q libidi ꝛ ꝯcupisc. mitiga
fere. In flaez aufert ꝯpma ꝯsiccat
nō solū si i cibo ꝛ potu sumat sȝ ꝛ si
iaceti aliqn substetat. vn . G . Athe
ienses mat. ꝓribus festiuitatū agnū casti
ꝯlib9 ꝓiciebat ut ezȝ ab ei9 libi . ex
cludit . G . ante [illegible] veneatū ala
lin nale suptū. ꝉ ipantez nale testa hat
libi gra pe[illegible] noat no . a . ꝯdez
. i . agnū sive deȝ ē ꝛ castitez munditi
te ꝙ sigt :-

De Lino.

Linū ī ꝓo g. ca. ꝛ sic. vo hu[illegible]
i me. pa[illegible] nutt duz ē diger i
flaez ꝛ noca[illegible] sto fac ē tu durez
Assu . ꝛ cū melle acceptū meli9 ē ad s
gida vȝ pectore a fla collecte mudi
ficat . Cū melle maducatū ꝛ pipe h
bit angꝫ . Ex decoctione ei9 [illegible] mlier
resedeat apū vulue eaz dissolut :-

Explic tract p[illegible] de frumet. Le
guib ꝛ ceteris g[illegible] . Incip Tabla
de fructib arbor. Et ꝓo.

De fico . De dactilis . De uuis no
matur . De malis . De amigdal.

¶ D' mal' granat'. ¶ D' auellanis. ¶ D'
pirus. ¶ De Musa. ¶ D' Canamelle.
¶ D' pinis marin'. ¶ De stipticis
fructiby. ¶ D' pinis sine carne. ¶ D'
noris cels'. ¶ De Prunis. ¶ De cu
solinnis. ¶ De pericis. ¶ De mal'
z pignis gennatis. ¶ De mal' ci
toniis. ¶ De oleo. ¶ De granatis.
¶ De pomis citrinis. ¶ De nespil'.
¶ De fructiby. ¶ De xilocarratis.
¶ De geadib'. ¶ De zuchara. ¶ D'
Castaneis. ¶ De Melle. ¶ De vi
tis. ¶ De p'meis. ¶ De Sumbras.
¶ de Moctul'. ¶ Expl' tabla.

¶ De ficubus.

Alius ceteris fructib'
laudabilior e ac nu
tribilior huius. Cue in
ca essos huoes creat.
Na' ei' ca. e' e lic. q'
titat'. i cal'te. z sicat'te
diuise st. bz sin q'ro
dulsitat'. e. n. he domel ca silua.
¶ tool'. dicit i videz z l'az. ¶ Ite
vicius dup' e modi q' in e pfce ma
tu' nug e ca' mag' esta p' d na' z
i teest' patiby i ea bz tn huoel
Lacteres q' auit'te ei preestet z l'atez

i 2° g° Jo laudat' ē vn̄ xpo: sicut q̄to
logior a mari, tāto mīg ca. et
mag' cōsa. val; h' s; medi, q̄ cocta
cum plantagine sn̄o / scrofas gladulas q̄ dis
solut / nitrū a aceto mixta · pustul' i ca
pite val;. Mixta cū melle ad mor
su canis / a pustul' q̄ vicolos hnt
bucces ual; pruinem q̄st scrotib; in
xta · ossa fracta ex vulnib; pict / In
cera adhibita aqua dissolut' in pis
tura vulnib; fomitas apponit' sanat
pfecte mata sic' vichys: lta mīg ē ca.
Calor · n · ei' i me · pi · g° · h michil.
a ssitate i ea tpata st' ¶ Ex tra;
g° re; oppe cōsist' cornes · videl;
lens · a carnis ¶ cōis al; nut' itaz
ē na ut arene l' lapides ¶ Cor
tex · sicca ē ut cut; pprea dimissio ē
ad digend; · ¶ Cao nut' blior so
lubilior q; exist' ē calore iqt ex
tigu' sit; i ufet / sudore pnocat /
¶ 3ca vo sicca ē · ē i ipsitio 2° g°
sicce i me' · 1 · q; pbre calefac̄ ? si
tz creat z i colicos nuta · hnēs
Cetis tm frne' nut' blior ē / m
q; i flationes h; · & si fefel nos hnēs
Pso incrat / dura a f' ad digen;
ad corup' q; mutari a istla q; vetusita
te q; gnant a pessi; lage; i sestine;
a corpis / pediclos ērāt · in quite nim
distantu hnēs ueit / bn digit' ac
lage; laudabile fac / copue; mochst

sup B

cat huo. mal' vriaz pvocat pt9 mu
dificat z plmoez z renes atqz uesica
huo. cessis no tn iflatiois ue
tosit/qz liba. Q2 nocumta ei9 ojo d'micat
Jeiun9 accipt z p9 illa calamietu ma
ducz amedos a i ulop. pipe. seu. zz
z silia. Colic9 p9 illa oxizacraz ac
cipiat. Q' marbe; e nutri. cu ga
vel't accipe l'id ut sage; lauta. zge
net nuces sil' a amig las madncz.
:It9 hz medi9 valz feuz ysopo coqt
pecty. plmoez qz mudificat tussiz
dnitna cuat gagnilma. cu apogi
mate ei9 i cannatib9 plmonis. cpa dil
solu z i lacte lact9 qsty i late lig
ne. Cocta cu vio si claste fiat fz
ad dolaz vetis q' ex cessi huo est
Ruf9 cocta cu ordeo i fengico apa
cataplate feo dissol't pistate ac si
napi qxete apozia ad tinitu aurin:

De vua.

Va i duo diuit e qsse acerba
n' matu n' i sui dulce qpleta.
Et e matu. h dig e appella' vue.
Acerba fri. e i 3o g. sic i 2o Vvas i
se hz dullac tu gnoz vua. Cortice
aliaz. etiaz huois. Granoz sca e
dua infusiois nulli9 i egre hz ex sto ite
g egdiut cu sua fora Pistata cu
i farina ex eius fca si bibat stoz ofo

tat colicam string[it] egestionem. max[ime] si assat[ur]
Cortex essicat et venenosus non generat et
io non mittit humorem propter sua stipticitatem et
ponticitatem durus est digestu. Conforta tamen e
stomachum et epar et calorem extinguit sitim tollit
acumine colere. x. mitigat. vomitum egestionem
et colicam stomachi l[e] epatis propter obstructionem quam retinet ve
nit stringit. Dan appositiones ... palpebris exsiccans
humores attenuat et desiccant. valet item ad
prurigitatem oculorum et aspritatem. D. aceto de pa
per vino succum cum dieles auriculares ad
solem poni. donec spisse ut mel. hoc valet
humorum in gula descendit ... gingiua atque
auriculas. si clistere fiat. valet vulneribus in
intestinis et omnis humoribus ex vulnera de
scendentibus.

De uua matura.

Uva matura, sapere laudabilis generat
et ceteris fructibus. quoad finem melior
quam est plus tamen ficus quam uva nutrit. hoc item
3bus 1osita. 1o qo in corpore existit. ossa stomachi. fer.
et sic et stip. 2o generatur acetum vue ... domi
ne victima tamen habuit acumine quod ... ob hoc
cito exeunt stomacho cum quilicat. Item cortex
fri. et sic. ad digerendum durus. Et Cortex
inquit vue et ficus et siliquis ad digerendum durus
et ipsa uva si cum cortice sit edat et
ossibus induraat egestionem. inflationem vero
sitem generat et humores a sapore logicos lau
da. hi Rufus. G. ficus et uva ceteris fructibus
assit laudabilis. non durus sunt digestibiles durus

2 a10

ß pon cultiois facil. Max[e] si i suo
ambre pste fuit matre. Cesta ex
:· l' sc tulamus qui sicu [et] vine qbus sol.
pene eos vtut vn piguel [et] clar si
lit aut facili[te] car digoril. Max vo
dsiste: ab vsu facile mactaut. Cao
qppe vue [et] sicu isla[e] i sin hut sb
sta [et] io carnes ... iflat. Ac
api ante vna diuß mou. vn tut[iz]
ei[us] [et] actuacl i cor[e] st dinile. Acci
pi a qbida hoa ipsi q ex vite capit
sut q ea subsedut erec huois pli[m]
ex eis aer dilat. sut q eas cu[z]
:· l' mus to musto i uase [et] sapa rponut hec
sue carptionl accepte si sto[z] inerat
mal hiio[m] vanin [et] ab fort[z] e dige
digerent bn ac bo[m] cutut i lagen
e vets adiunct solac copies mal
huo[m] pgat. Cont si sto huoy ac
escar rpit plen[us] [et] dige e ibeall
i eo morat islacel ac rugitu griat
i malol huacl cutut [et] fumu noxi
uz pli[z] creat. appese [et] ab aer fe[r] suo
huac dsiste vin[us] st laudabil[e] [et]
sbtilib[us] diet quecien: ab isla[e] loge
st [et] fuon[te] st. sup[te] tu st n solubil
In mastu musse l' sapa iste st die
te [et] sto un[us] quaien: atenuat[z] dieta
logrinq metolita: islacl[z] pdacut pp
e[x] nebos huacl ex musto l' sapa subpto

De vinis sine carne.

·2·

Que st sin carne.

Que sunt sine carne humectationis lauda-
bilitatis carent, minus tamen carne
nutriunt et cito digeruntur. Ideo uve
que carnis plus sunt quam humoris nutrimenti laudabilis
duriorisque existunt eis que humoris quam
carnis plus habent. Item uve modis aliis
sunt diverse: quantum ad saporem, ad colorem, ad substantiam, et
ad compositionem. Sapore alius est aquosus vicinus
acerbitati. Alius constipativus et dulcis melius vi-
cinus. Alius medius, id est, vinei saporis.
Grossus ac dulcis calidior est et siti-
fortius generat, constipationis est nutritiva et ad di-
gerendum durior, inflativa, saciei et ructuum
oppilativa, splenis et epatis. Subtilis et aquosus
frigidior et digestu levior, confortativus
stomachi et mundificativus a colericis humoribus
siti mitigativus et competens complexionibus tem- l. competens
peratis. Melior est vinei sapor, qui est medius
inter constipativum et subtilem. Sic enim medius est sa-
pore ita et potestate. Qualitates uve
in colore diversificata contingunt. In albu
scilicet que clarius est et aquosius, carnis modicum ha-
bent, cortice subtiles, ossa exigua. In
nigris que constipative carnis et corticis humoris plu-
rima, ossium ignetum in citrinum et rufum.
Vir colorum medius. Albus levius nutrit,
facile digeritur, ventrem cito perforat. Nigrum
provocat. Niger durius est digestu, confortati-
vus stomachi, urinam non provocat, nutrimentum plus
prestat. Rufus et citrinus medii sunt priorum.
Uva acerba. Alba uva subtilis, minus nutrit et
cito digeritur. Oxizobre, vinum eius ebetans ve-

locit tuss. Nig cessa̅ nutr. e plum
digōis ante tarde. ideo vini ei9 ebe
tas cito discedit, Rusta l citrina hz
medie st. Cuius ante vini ebetas
cito venit, velocit tuss et rufus cuius
tarde diu pmanet, tarde recedit.

De vuis passis.

Passu̅ ad vue gpa ut sic e sicca
ad gpa viridis leuior e aute si
c. Duslu e z mois dulce e pfz i
dulce e acbi tez hus e potē 9ti
nel 2 aspi hz duab vtu 9po exi
stit vna matradi 2 dissol. Altia stri
gendi 2 9fotandi. Cofortatio pced ex
ossibs. dulce cu e 2 hu. Max si m
gz st io mediu e nut mollitum 2 9
stipatiu. vi malos huces iuenit i
sto tpat 2 mitigat mosicez ph
si anosu st 2 cotic tenuis exignor
ossiu hut nat ad do pter 2 plumo
ms. tussi mitigat renes mundif. patē
vesica 9modi tn e epi a splen pape
si dnitaz hnt 2 essitu. Passi au
te acbi tez hus nnq nutr 2 dulci sint
e hud mi max si al st io stoz 9
fotat. Caloez extigu. ueter 9stipat
Passu aute dulce accipi cu ossib
vidz 2 sin ossibz itaq acceptu 9mo
du e tussie 2 ad plmois ro. atq

ſtor[um] renu[m] ac veſice ventre diſſolu[n]t
ſ[ed] epi nocent et ſplen[i] p[ro]pter q[uo]d ſi durit[iam]
h[abe]nt cu[m] oſſib[us] accepti ſto[macum] [con]fortant et
ſplene[m] et epar max[ime] ſi carne[m] h[abe]nt
et carne[m] pura[m] et dura[m] oſſa v[er]o no[n] mag[is].

De Moris celſi.

Mora celſi nob[is] mora ſ[unt] ante
i[n] na[tura]lem cenam. acc[ipiuntur] au[tem] mat[ur]a p[ro]
[pter] ſ[a]p[or]e[m] [con]ultra: q[uia] n[on] matu[r]a fri[gida] ſu[n]t et ſic[ca].
et h[abe]nt ſtipti[cita]tem et [con]forta[n]t ſto[maco] et iteſti[nis] et
ve[n]tre[m] [con]ſtipant. p[ro]pter h[oc] deſiccata mult[um]
val[ent] ad diarriam et diſſinte[ri]am. Max[ime] ſi
celiace ſit. J[uſ] eor[um] ſucc[us] ad guttur[is] do[lorem]
l[ib]vue et fa[n]tiu[m] do[lorem]. val[et] mult[um] max[ime]
ſi cocta ſ[unt] cu[m] ſapa. et moico ſucco
. Mat[ur]a [con]ultra ad calo[rem] p[er]tinet et hu[midita]tem
pl[us] ad hu[midita]tem q[ua]m eſto cito elnu[n]t nec
tre[m] huectat ve[n]ia p[ro]uant. q[uando] cibu[m]
aule i[n] ſto[maco] accept[a] i[n]venit et eo exeu[n]te
[com]morat[ur] i[n] corrup[ti]o[n]e[m] [con]uiti et ſto[maco] no
cet ac capiti. q[uando] aute[m] ſto[macum] vacuu[m]
i[n]venit bi[ne] dig[er]unt[ur] ſ[ed] moice nutri
unt. Jeiunus accepta refrigeran[t] i[n]q[ui]
fri. et mu[n]e refrigeratiua ſ[unt] valde et
ſiti[m] aufert et i[n]celiaz calore[m] extigu[n]t.
Radix mori cu[m] aq[ua] cocta et pota
ve[n]trem huectat. lu[m]bricos et cucurbitinos
expell[it]. q[uando] ſtodex ſit coq[ui]t[ur] radix
et aq[ua] eor[um] re[tin]eant[ur] i[n] ore ad do[lorem] de[ntium]

tiū valꝫ si ī vīo coquat̄ ⁊ gargariꝫ
fiant / vꝫ et obstat huōiꝫ celce by
ad vua ⁊ gutt̄ / Pista moī radix
ī aceto pōat ⁊ ad sole . xiiij . dieb9
relīqt ⁊ d'siā rediga ī pluēꝫ / lidē
tes pforātos a put̄ fcos appo' deuell't /

De Prunis

Pruna prꝫ nutriūt / coꝛ dnp̄ . ē
mod9 st al . ⁊ mg : Al . dua st
digi . nociua sto exiguū dissol'ꝫ . st q̄m
st esse gimech nō tenēt ī geradia
⁊ cū bu st mata : Jt pruna nig . bi
frūaz pacuūt ī comesaiꝫ ⁊ agster . Ru
fus comesc'iꝫ tplex ē . Nig ptē ma
tatuꝫ dulce . crudū . duꝫ . vide . po
tiaꝫ . Rufū mediū īt matuꝫ et
cendū ī sapre q'daz hūs acutū . Ni
gꝫ magꝫ ptē matatū a dlce īn9
frūs ē feuꝫ . Mag humid / frutꝫ eius ē ī . i . g
⁊ ī rito hūi . ī fīe / stoꝫ huectat ī nīo
ll't uetere dissol't colaꝫ r u . pīct̄ si sepe
tū vta stoꝫ mūnꝫ noxꝫ . crudū . duꝫ .
vide . poticū . pessīꝫ ē ī cibo ⁊ medicīa
Duꝫ . n . ē sto noxiū mīme nutrit
atqꝫ fatigat . Rufū nig° fer . mag
ē hū . mīn9 io rfgerat : Optia st dā
nosa . Cōtīcel rbiles ⁊ ī sapre gen
rena tes hūtia . An cibū supiā nō no
cet : Agstia supꝫa mīnus st nociua .

valet ad diariam & dissinteriam. Gummi eius valet quedam dicunt ad lapidem in vesica si cum vino accipiatur. Si autem cum aceto tempore ad impetiginem valet.

De Cerasis.

Cerase eadem & dicuntur primis maturis celerius chrisolamia frigida & humida in 2o gradu. Gustabilia est flegma generant et viscosum in generant epis & in veris. Ideo dicunt ne cum sit febris. Sed omnibus modis sunt pessima. Ideo ante cibum accipi debent stomacho ieiuno. Post cibum vero stomacho pleno in superiori natant & accidit ecitudinem cito putrescere quam gustatur. Si grossa nocumenta eorum corrumpere accipiantur & post illa anisum masticare & vetus vinum aut odoriferum potetur. Oleum ex nucleis eorum expressum valet emoroydis. Nota Jo. dar.:

De Persicis.

Persica frigida & humida in 2o gradu. Plurimum et silia chrisomele est sapo- riora sto quietatem non eam gustatur ut est sotomilla est generale silia. Alia eodem modo flegma generat persica ieiunis stomacho vacuo sunt danda & post vinum vetus & odoriferum dari ad potandum. Et persica dividitur in duo: est non al- & pilosum grande rubeum quod dicitur hus: Est primum leve ru-

fri l' catinu[m] gerade sapor is e dulc[is]. ac
oilo[sus] hu[m]idi e[st] ac uiscosu[m]. Q[ue] e
gutt[a]. e i [con]tra esse [con]ter[a] p[ro]p[ri]ete[m] Mai
festa h[ic] q[uia] si [con]ficiu[n]t fto fuit icibu[m] pp
paululu[m] naribus appo[n]at, odore[m] q[ui] p[ro]u
tee[re] s[un]t lete p[ro]p[ter] odorifere e [con]t[ra] [con]sulere
loquu[n]tur. Reddu[n]t eius sucu[m] potatu[m].
lub'ecor cucurbitio[l]e eit. Et fris
si ex eo cataplasma fecer[is] vmbilico
sine minorem appo[n]as auricule, ut mel
ocidit si e[st] i auribus.

De diuersitate pomorum.

HEC poma dicu[n]t[ur] i duo [con]ple
tu[m] matur[a]tu[m] i sua arbore p[er]fe
e i crudu[m] no[n] maturatu[m]. Om[n]ia e lig
neu[m]. Crudu[m] male nutrit [con]sto
noc[et]. Dolore[m] gn[er]at p[ro]pter labore[m] [con]sto
[con]ficit ex q[uo] eiectu[m] venal ut opere
no[n] penetret. Assiduita[s] eor[um] cu[m] fit
fe[bre] [con]tinue dure dissolui. Q[uo]d cetis
fenac[u]lis i[n]tellig[itur] q[uo]d no[n] s[un]t p[er]fe i su
is arboribus maturati: p[er]fe maturati
i suo arbore: dulsor e[st] p[ro] sinor[um] di
u[er]sitate sapor[um]: E[st] n[on] poticu[m] e[st] stip[ti]cu[m]
Rufu[m] e[st] acetosu[m] e[st] dulce. e[st] sine
sapore. Poticu[m] sba fri e sic. ter
restri queie[?] e eis q[ua]r[um] sto calor
e hu[m]iditas [con]tra q[ua]m vi[n]cit potic[us].
sicc[us] p[ri]mu[m]. Et hu[m]ite[m] eius p[ro]pter i idem
orea [con]ferus [con]po[n]it e p[ro] remanet [con]fe[rt]

q̄re sto3 & ītes̄ · ꝯfortat ī ꝯe m̄ ꝯsu
dn7 ē digi · tade p̄neꝯt veas ī fla
stē/ ruū9 noc3 h̄ · n · nā ī cor̄ suo ·
· Lig̃e vo ei9 laudablior sbtilior · ac
lenior ē : ideo sto3 ꝯfort & ītes̄ v3
ad sag̃o fluxū disiteriaȝ · coliea
eiestioe3 · & voitu3 ꝑ h̄ · ꝑmot3
suau · Opp3 ī unedo expm̄ · ꝯane
ante pien/ a' igerari · quo eo3
duuua/ & aspitus aufeat h̄ itaq3
stō moi9 ꝭ' q̄ illū elixādo ī aq̄ ·
ut ex aq̄ hm̄ · attrahat & mollitie
/ a' sp̄ suūn aq̄ calie sutfīe ut ma
fet & hūecte · a' dissectū ꝑ mediū
ḡnis & iteiō · duve eiect · eo3 loco
mel a' 3ucar3 ꝑponē do s3 nāe ani
pietur3 ī pasta · a' ꝯmixtū ē ꝑrea
ducend & ī cale ea · & ꝑtus dittend
dec pasta extū eoq̄t · h̄ · ax molli
tiē ei ꝑstat ac matit sin cap̄ete3
& ad digend neloa · noxitate ei9
ī ruuo9 aufet : stip · sba ītesitus
ē & sba aq̄si · h3 ꝑea s̄edit ē ma
ior q̄ ꝯsitat · Lig̃e q̄ppe ei9 sbtili
or suꝑior · Et corp9 ei9 molli9 q̄e
quod ei sto/ cui nō mlta humiti3
dnat vis nāq3 ei9 debil' ē hm̄ ·
ꝑlurie repuge/ ideo acto ei9 ad
ꝯforta · stoi & ueī'9 stiticē3 egel
ticel ac noitu vel3 · Itē ad ꝯforta
appetitū l' digel · utilit sua uis ē/

+ + +

ſim labor nec. acetoſi nec aquila ſua do
minat' ſed freſtro exiguo. hac de cu
ſiditas eius et ſiccitas temperate ſtiptico
ſa per vicinitatem liquor aerie nec. In
buces ſtiros generat extremiſſimos pe
netrabiles acio opposita quoniam conſtringit et confor
tat ſtomachum nerve et egeſtione colerum
et vomitum inhibet. He cum ligna ſtiptice ſepara.
Cum ſtiptice vero et tenui liquore viribus
extinguit et acumen cole. r. Cum aceto
ſunt cardiace. colice vires aufert
et humores craſſos qui colligunt ſunt in ſtomacho destruit
et chimos ſtricte. Item dulcedo ſicut a
cute exſiſtit humores craſſos dividit et ege
ſtiones venerat et expellit. Dulces vero
chimos attenuant ut valeant totum
corpus penetrare. Hec poma ante cibum
et poſt cibum ſunt edenda preter pira ſola.
quod. O. dixit qui pira ante cibum
nociva ſunt.

+

i. paſſio cordis

De malis et Citonijs.

Citonea mala granata. Ante ci
bum cum ſit. Ad ſtipticam et ponticam.
et acetoſa. ſtomachum confortat ſubſtantiam et retel
tionem egeſtionem colerum. Motionem ventris
ſtiptici aufert poſt cibum autem ſtiptica
ſtomachum eſcans et firmum ſuperiores a corpore
et vomitum colerum ad inferiora depo
nunt. Dulcia ſunt nec compleri. Acetoſa
ac temperata calorem adeo opprimit et ideo pro

refrigerat / et exigue stom confortat. Ex re-
no calo a molli no queri. Nocua eis
q colica egest habt / et vomitu / no sa
porea pessia st i oibo ghtur. Ca ne
fere st / et hn. mag dut hu. qz fer.
ea nz bz abu valz / nz bz medicis / n
sapore gppe hnt ut cibo queniat / n
nuia tz ut medici. exped qm potica
no st ut stom gfortet egest. q bibibeat
n acida ut acume cole. r. extiguat
et vomitu / n dlce hnt u nutat bz huo
res fla tos cdol ac pessios gignut. Im
qd d mal. pre. citonis. et gnat vini
ula. d ven. Oppz d ligul ut paticula
dicamus.

De diuisitate eorum.

Vni i sba et sui na. mala diuisa
sit qm qdez: Cdi st potica et
sylvestri: qda stip ex terest et opo ta
agsa. Rusti dultia ipsita iter medi
ao 4. glita. Rusti i sapora agsa ne
cesse vtiqz fcodel qz eor / et ramos co
ticesqz pperit ee dulcia. Potica itaqz
stip caz st frigida et humida. atqz ad di
gendum dura. l tarda mag cuqz sut
gfortia stom / et gstitiz egest: poro ace
tosa qm actis sca st mim / mim st
tidea sit nce e ac penet blloa. Ex re
acume cole rubee extigut. d. effec. tz
cordis ex calce gfortat ui retint appe
titu egesticesqz vomitusqz colica inhibet /

: Maxe si remm accipiat qr cibi cui co
mesti phibet eac dlcedie ad locu coc
tionis, 2 ro i stio. natūt os ec stoi
supi 9 e pmedo, i feio elaxado solcez
faciūt. In h'. actio hs pōtica stip'ca
sis ferentia acciclis. Accida hnt pez
a stip'. pōticasq distatez. si ei in
sto buccas esslog' no feio' inciut.
. Dicūt ac dissoluūt ad iferiora de
ponūt atq explūt, Rufus. Si chi
mos dlces et acutos no esses epi
ut teriūt et uia faciūt, to' pene
teacti corpi zyr' ex eio 2 feto inaez
valz. Dulcia q spūta sis i 4or. qlta
media, feio sto. nimie nocz, no co
sti'. situ laxa'. 2 vetis s'c manifesta
no sumat. sunt a'. iter acidu 2
dulce media h'muna appellantur.
. Acto eo media e. dulcis. Accida
ad siti in mitigadaz doe. Extiquē
vn acutuz accidis sis vicina: Car
diace vo q ex calce gigūt. pala ps
dest. p' vene'. sapez q hnt: In sa
pore g' eo q ill' aqla inunitas ... at
ni sapor tez hnt in uniatuz focio
abhorialia sis 2 nocituz faciūt ac fa
stidiu, ni m' stoz 9fortat ni netez
soluūt, feodes 2 ... co ticesq eo
zz. Que stip'ca sis a accitia 9fortina
stoi vulsa soluat. buccas malos ad
ea qre. ihibet. :
De Citoniis.

Castonea gna. didut. i duo. ipse
cte maturz. videlz. z crudu lig-
neu. Crudu itaqz z ligneu pessi[m]z
e. Q[uia] cessu e z trest dnz ad digerend[u]
huiusl gnat dnos cessos z n[on] nutr[it]
[pro]p[ter] vitiu oppz. Macat vinulatr
fri i fie pi. g. sic. i me. 2. g. ppea
potiatas / ac stipti[tas] maior e / q[uam] i
alijs mal / io valz ad lagnis flu
xu / z ad egraz / ac noitu z cofortatiu
e stoi / z si moret i eo / multu tn
acceptu fastidiu fac / pstz p[ost] cibu
z max[im]e si cib[us] viscos[us] fuit / a cess[us]
Rufus | Citonia spa. dicti. i v[irtute]. in
potica: stip[ti]caz musu: d[u]lce / dysfiz.
vl' i sapor. Potica vo cessi[us] cetus
ac trestei[us]: duri[us] digeri mag[is] et
pruus meb[r]a papue nuola. qre cuo
ei[us] pessia e. Metitu[r] qppe tue op[er]lois
meb. dicit q[uia] acute rei attrel: p[ro]p[ter]
philica illa acuta acutu[r]. asse. vn
assuelat[ur] colicaz passicez dolorezq[ue] n[on] :l' colica
nov. gnat vextu liq[uo]r ei[us] no siliter
stoz cofortat / vei[us] puot / egaz q[ue]
voitu z colica strig[it]. ad lagnis fluxu
valz ac d[e] cu succ[us] madedo expss[us] tul
glutiat. Cao aute pitidr / a q[ue]
iuestigat / ut ei[us] durita / l' asp[er]itas an
feat. aut elixado / d' sup aq[ua] ca[lida]
iponedo / d' lasse mel eponedo du[m]
cibo eiect[us] / sic. s. dixi[us] Stiptica vo

na͂ & acto vicina ē pōtico. Abstior tn̄
tenuior natq; ligr ipius ē Jacto illu
pōtico, ut papius ofecto gtuls. G. ait
Acid' sbtilis ē & penetrabli9 Joq; siti
extigt & acume cole. x. Caulacē
ex calce natq; egei vomitum colico
veia pnot in appetit. nat augt oder
ei9 vētuz plibz. Suci9 p9 vinu bi
bitu fumu depōt vin calet, i capite.
: Cōpsiice ante sui uetre dissolut. Vn
p9 cibu mltu acceptu laudale ē stoi
ei supioa & pius i indigestios eleis au
ualq; dpot. Vlce tpitiz qd dat calor
hz. Vn nos ei manifesta no i ē sine
extiguendi. Vt calcez. Mltu mediu
ē dulcez & acidi. So n̄ strigendi n̄ solue
di uets ituite hz. Diffea. inusi ?
o l'acadez acidi ea ē q; potica & stip. Daq
so l' pōtico sapor suffitiat digita su
pi9 vinula disputato. Dra ma
loz citoiox dup? ē petas: una q ci
stiptica. Sua ē dinre. Alia q nō
i corrup. mita i sto: Mala ante io
corupit i sto q2 le sue sq bruchi
a ede si citoria accipias inundificat
sto cibis a huo. vetre ostrigit, stoz
q; ofotat. Vn Ruf9. Citoria no qu
sut i sto ifirmo qsto mag i sano.
Dulse tn eoz sq actuo l p dulcis
acceptoil. Ca si i sto cibis vacuo, &
huo. impuro accipiat ofotat stoz & qsit

157

ad strige(n)d(um) sol(uti)o(n)ez (et) vomitu(m) (et) larg(iu)s flu
xu(m) (et) v(r)inaz p(ro)vo(ca)t. Si v(er)o s(toma)c(us) cibis p(re)occ(upatum)
accipia(tur) p(er)manet natura i(n) s(toma)co sup(er)io(ri)b(us)
o(mn)ez e(i)(us) (con)fortat, (et) exp(ri)mit sup(er)io(r)a
ei(us) atq(ue) i(n)feriora, cibu(m) (et) velocit(er) dep(o)
nu(n)t: Mag(is) itaq(ue) accepta ad strige(n)d(um)
vo(mi)tu(m) (com)p(eten)s (est) p(ro)p(ter) o(ris) s(toma)ci (in)f(er)iore (con)strictioez.

De d(i)ulsitate eo(rum).

Propte(re)a sup(er)ca o(mn)ia p(ost) cibu(m) accep
ta solucoez ve(n)t(ri)s faciu(n)t p(ro)p(ter) (con)st(ri)c
c(i)o(n)ez s(toma)ci sup(er)io(r)z (et) i(n)fe(r)io(r)z dila
ta(ti)o(n)ez. Q(ui) a(u)te(m) citoria volu(n)t p(ro)p(ter) (con)
fo(r)ta(n)d(um) s(toma)c(um) (et) egeste(m) st(ri)ge(n)daz ac
cipe accipiat ieiu(n)o s(toma)co ie(iu)nito. Q(ui)
p(ro)p(ter) egeste(m) laxa(n)da (et) s(toma)c(um) evaca(n)d(um).
p(ro)p(ter) cibu(m) accipiat, no(n) tam(en) tu(n)c q(ui)
t(un)c q(ua)m si(mu)l c(u)m v(e)l(ut) accipiu(n)t s(toma)c(um) (con)g(re)
gat (et) egeri (r)epugnat: Solet q(ui)
da(m) rep(re)hede(re) (et) (con)dicere, q(uod) i(n) ceteris
mal(is) no(n) ide(m) iudicu(m) de eo(rum) de(m) vitu
te iudi(cium). Q(uia) h(oc) e(ni)m dic(u)(n)t, q(uia) mala hu
midi(ta)tez h(abe)nt s(i)c(ut) silua eda, n(on) b(ene) di
gestu(m) h(abe)nt eius p(re)ca(re)t hu(m)idi(ta)tez n(on) s(un)t s(toma)c(um) — l(ib)s(un)t
exp(ri)me(re) n(on) (con)fertate: Eligeda s(un)t
(er)g(o) citoria p(ri)ma b(e)n(e) rotu(n)da od(ori)fera.
vt Rufus dixe(ri)t.

De Pir(is).

Piro(rum) fredel (et) ra(m)i sup(er)ca s(un)t

tolli°. Pirorum vero stipticitas cum aquositate dulcedine
mixta est. Dicitur autem in duo: in do-
mestica scilicet et silvestria. Domestica que dicuntur
pontica cessium et dura non pacit[illegible], nec sapore
bona. Maturatum autem est fere in pondere g.
sicut in 2°. generat in stomacho laudabiliter humores
que mala et electa per temperamentum sunt.
Dividitur tamen est secundum saporem et secundum complexiones
suas, quia quedam est pontica, terrestris cessium
et stipticum, compositum ex aerea substantia et
terrestri pura, et est dulce temperatum ad ca-
lorem comparatum pertinens et aquositatem et in sapore.
Pontica autem magis ceteris nutrit, sed plus
ceteris egeritur facit, vomitumque colicam stri-
git magis stomachum et intestina confortat per sua
tam asperitate et cessitate et diuturna nocumenta stomachi
vinis. Unde nos oportet ingeniari ut mol-
les comedes et auferat asperitatem ut vi-
delicet aut elixe [illegible] aqua calida subpeterantur
firmum recipiat ut maturatum asperitatem
suam diuturnitatem deserat. Et optimum pasta
asset cum melle cum diatreo in fecula et
cassia secundum complexiones accipiet. G. autem
dixit: Ieiunus prava est nociva, nec quam
non quod exponitur nisi quod sit eorum genus.
Nos autem dicimus quod Dyascorides dixit
et vituperat prava ieiunus accepta secundum
naturalitatem et medicinam secundum gule appetitum
ad satietatem usque sumat, precipue si
pontica sit. Quod autem peius est similiter quam
ieiunus accipiatur colicam generat passionem
duram et iliacam maxime, si cibus assueti

+ Nota

l. diatr°

cat / 83 sz medici. ieiun. meli q
satur / comedunt : Satis eni solubilio
ra sunt / et stoz oblitant per liuor su
pior stoi expssiaz / et paucitatez co
tetine utuntur iferior. Stiptica vero
que exterea / et acsla / et aerea sunt co
po. sunt / subtiliora ac tepiora sunt / ma
gis nutriunt / ideoque stomacho minus nocet. Hec
ergo brevis iggierii necessarie est sic potica. Mu
sti vero quo ad accidit eis pertinet subtilius ac
lenius est / stoque facilius ad digerendum. A
cinine ergo cole. r. et calorem extigunt / et
siti auferet / ptin tn ad noitiam quod ego
cohibedam laudabilis est potica plus
illo stiptic. In hoc sophistice argume
tu. Cur siti potica non extigunt
cu frigidiora sint stiptica et multis / nam
sunt frigidiori sitim extigunt. Quia. Re.
spondeo. ex causis omni siti : Aut excitatur in q
lytatem mebris remot / a stomacho per calorem
vim ignei in illum extrarum : aut ex calore
nimio in ipso stomacho : aut ex salso et vi
treo splate. Ex quibus patet ante hoz
orta est multum utilis et laudabilis
quia liquor eius tenuis est et acutus / et i
sapore grimis. Si autem in membris p
cul a stomacho ex nimio calore nalem
quia acior tenuis aprit et pforat co
cava mebra / et ad eum usque locum
penetreat / et pforent ubi latz calor vi
tal. extiguit. ieiuniis / et siti mitigat /

Rursus. Si ex calore stomachi sitis incur-
rat moveatur et dissipatur liquor aceti-
atque calorem eius quoque que mitigat. Si
ex salso flatu oriatur propter tenuitatem sua
liquor acidi atque calorem eius flatu di-
vidit eiusque commixtionis sitim extingue-
re. Similiter accidit in salsugine oppositum est.
Oppositorum autem intemperantia oppo-
sitarum est. Sunt sic in prima parte huius
libri ostenditur. Potum vero non sitire hi
qui est eius tantum rursus et durus virgi. Unde propter
fortem nequit pervenire ad locum sitis
et eo liquor potum nequit pervenire cum
quibus calore et siti. Si autem ex calore
in stomacho generatur potu aliter ferrum dissipatur
a quo unde fit cum augendi sit. Rursus.
Si ex salso flatu quoque potu sitimus pa-
tet flatum et solum quibus propter hic est
cum augendi flatum actioni. Contraria differen-
tia temperate complexionis est. Quia non calidis
frigida est. Quare propter calefaciunt et augent
vigorem et valet in his qui stomacho frigi- et
sic est proprietas eius est huius quam si-
cut frigus cogit atque aufert lenitatem
precipue si silvestria sit propter potentiam
sua. Arboris eorum agrestis cinnis hi-
bus. In his quod frigoris stomachi conmixtione sy-
ncopam multum valet. In sapore pi-
ra pessima est quam propter insapori alitatem ab
horret a natura socio labrosa et confu-
sima est stomacho.

De Malis granatis.

Mala granata utilia sunt medicine per ex sui natura. Compositio eorum et si laudabile sit et bonum tamen primum est propter sbtilitatem eorum facileque digestionem. Quatuor partibus composita sunt quia tamen vel sapor sunt. Prima cortex eius. Secunda est medium. Tercia liquor. Quarta grana. Liquor semper est secundum diversitatem modorum secundum quos capiuntur et liquefiunt. Namque potica. acetosa. insipida. dulcia et insaporabilis liquor est temporalis et aquosus. primus ...

ceta ꝛ sic alijs ꝯil' ē eis ptiū cole · r
extinguēdis in ꝛ egestioēz ꝛ nocitiuz
fetorē tn̄ hnt termināli humores coog
cu vēcia ciitiedi cal' · ep'il extingu't
meb ꝯfortat ꝛ pfti os stoi' epre ꝛ
core vn valet ad colīm ꝛ ad do-
stoi' i ore ipi' ex colibz · r · vn pro-
i ꝛ pte epidi' d' mlier patiete i
pdyst vetes en pcodia os stoi' mau
pat / patielr aute mobi ꝯtimu ex
acut / oztu huoibz ihentibz vill stoi
ꝛ nil eptu e qz ei qhbz ꝯfet · yme-
n' fuerit ordi cu sucro mali gnati
acetosi ꝛ uice qdē · oia fuerit ordi
puz ē humes varios exstruē · Mali
gnati acetosi huoz acume extig-
ue ꝛ stoz ꝯfortat hz ꝛ h puz qz i
ocul' yctitioz istillatuz citrin abes
abiecit colore ppea ablato cortice · si
maligranati acetosi oia piste ꝛ ex e
to sucro cu melle coqt' u qz dez sili s
vng'ibz / valz ad vnglloz oclo ex
plicez pnificatz aie ipoz · d'vil
cos esstiges huoibz · Et si naribz i su
dat' cinez sefluu rodt' ꝛ si ex eo
gignie ringi rossuas ꝛ eoz fetorē
expell't · Maligranati dulce vo liqr
esstior ꝛ calidior ꝛ digestibilior ppea
aliqtulz calorē sto igeit citioz i col
az e tus ꝛ hac de ca nqa calidis ꝯ
nenes e ꝛ max' febritātibz nuectut
aute vetere / Pectoris lenit aspitate ·

tussim mitigat maxime si fuit assatum
cum oleo viol. Et in eo agatur foramen
in summitate maligranati in silice latiores
dimittens cum oleo violato impleatur & se penal
coquitur. quousque aliud cortice fuit im
mutum tamen semper aliud adhibeatur quousque
videat ulterius nil posse suscipere deinde ab
igne tollatur & ablato cortice partes interiores
terantur eiusque succum tussienti adhi
beri debet. Ista confectio ventrem humectat
& coleram & pectoris calorem febrem extinguit
Sed si dulcia & acetosa mala granata
simul cum eorum pulpis pistentur ac succum
bibatur Et si eo confortantur stomachi utiles
& coliricos humectantes atque putrefactiones ex
pellit febres atque emittentes sudorem
Multum vero quod est inter dulce & ace
tosum medium. ad epil calorem & stoma
chum non tantum quantum acetosum valet, sed vi vir
tutem conpescendi ac ventrem stringendi non
habet parem ei sive acetosum. vero co
lorem aufert dulcius. quorum post stiptic
solutum unde fit inter stipticum & solubile
consistet medium insipidum autem quod
est quasi aqua sapore per suum liquorem aceto
sitate copia ad febrem pertinet
unde est in tercianis secundum medicinam in sanis ci
bum. Secundum album quod album saporem
non habet ut a membris cores attrahat
Secundum medicinam quod non per agit. tamen
nec stomachum confortat nec ventrem nec colerem in

q[illegible]

bibz · i(n)dicto fastidiu(m) fac(iunt) · s(e)d molli
redd(un)t cibu(m) i(n) sto(macho) no(n) diu(tius) digi(rit) · pu(n)
fit cu(m) eructu(m) · (et) ista (con)su(er)u(n)t in g(e)n(er)a
t(or)e malo(rum) nuclei a sicco e(st) g(e)n(er)a(ti)
si sunt utiles (et) ad extingue(n)du(m) volu(n)
co(n)tinu(m) (et) ad egr(os) p(re)cipue · et aute(m)
t(er)(ti)o eor(um) q(ui) plu(ri)m(i)s bibat · calore(m) (et) sto
(ma)c(hi) atq(ue) re(num) · coll(er)e fla(m)me(m) extinguit ·
· Eor(um) v(er)o cortices fac(iun)t s(ic)ut fic(us) act
rest(e) · Q(ui) si cu(m) aq(ua) coq(ui)t(ur) (et) ipse et
ordeo p(ri)us assis (et) ex o(mn)ib(us) (con)ficitur
fiat dissinteria(m) (et) diarria(m) (com)mod(a)
est · s(icu)t ex corticib(us) eo(rum)de(m) apo
g(e)n(er)a fit (et) gi(n)gi(v)as (con)fo(r)tat · Aliq(ui) q(ui)
ex eo loco e(m)moroy(dum) sangue(m) st(r)ingit
(et) saguin(is) fluxu(m) i(n) mulie(r)ib(us) stringit ·
¶ Cortex v(er)o malig(ra)nati i(n) vino
coct(us) (et) potat(us) lu(m)bricos (et) ascarides
(et) cucurbitinos e(t) v(er)me(s) mortuos eic(it).
Nuclei q(uo)q(ue) malig(ra)n(at)i stiptici s(un)t
sicco · ¶ Cortex v(er)o stipticior nu
cleis ¶ Flos aute(m) o(mn)ib(us) stiptica e(st)
(et) siccior e(st) · Et · flos igit(ur) malog(ra)n(ati)
aliq(uan)tul(um) ad sole(m) desiccat(us) (et) i(n) naleo
vitreo (con)dit(us) ex oleo o(mn)i (con)pleto
vase (et) p(er) dies ad sole(m) posito u(sque)
q(ua)tuor o(mn)i(um) roscit · ¶ De Mespul(is).

¶ No(ta) d(e) Jo. Day.

· 3 ·
Mespila ·

Nespila sunt fri. i po g. sic. i 2o.
g. pe tes hnt stoz ofotandi co
licaz egovez ac voitiz aufnt
vrias puocant mage ptinet ad
medicaz q cibu pter ei mitut
a essu fatiut cibu. Cne aute cibuz
supta melicca. Ce stoz sunt ofotatia
eiusq rinosi. no noceua.

De xiloccaractis.

Xiloccaract modicu hnt dulce is
nil tn e stiptica. qz sba essa e
z lignea. Digoi iobedier sz tn vi
ridia st solublia stoq nocatiua.
Sica vo st stip ra mgoq nobli sto i
feretia hac o en q ligeel coz pa
z hnt acumis. vn st viridia solu
blia. Cu aute o sent z licfre cu a
cute aittut f coz sba trecte liga
pni vetuz ostipat en a vrie puo
ca, tn e coz pessimitas coz pessi
mitas. q cicte o sto descedut. ppea
si asfuete gmectat cue sunt gruand
colice passioi. vn G. nrat xiloccta
ta no incesse i nris ptiby asyric
rgioiby i ei solutu a ut anos vei
unt. sut stip ca corpiq nocuia.

Credo q vena zizi le.

De gladib.

Glandes. st fri. i po. g. sic. i
2o. jo st diffi les digeri iobedie.

veterꝫ ꝯstipatiue· ꝫ tn̄ vētꝫ ꝓuocāt
ꝯ corꝰ sūt nutritiue· qn̄ q̄da ꝯnaturale
q̄ꝫ delectāt· Capitis do· faciūt ꝓꝑ eaꝝ
fumū ī stō· ac diafragate clausū· ꝓꝑ
eo eaꝝ lēititel multū ē stip·ꝯ inꝫ ven
multū vꝫ ad sāgīs fluxū maxīe mlie
ꝝ· Apozēa eaꝝ ꝯcꝰ ꝯue īstestioꝝ
vulnibꝫ ē etiā ꝯ venenū· Gladeꝰ si
vrat et eaꝝ plus ī mlieꝝ vulua
mittat huīcꝫ putridos d̄ vulua fluē
ꝯsiccat·

De castaneis.

Castanee· ca· sūt ī me· pri· g· sic·
ī sc̄o· signifīca eaꝝ caloꝛis ē dl
cedo eaꝝ q̄ sapoꝛitas ꝯ ponticitas nu
trimēt siccat· ꝫ tn̄ ad gladiū ꝯpaꝛ
sūt ad digerendū faciles ꝯ nutribles tñ
sīe ꝯnō multū stip· nꝫ durē· Que
vō pleꝝꝫ nō ꝯmedūt qꝛ ceb eb̄u
tate īflātꝫ capis do· faciūt ꝓꝑ di
gerēd durītiē ꝯ fumū ī stō ꝯcbilūꝫ·
·ꝫ ut ab eis nocū·ꝯ cū feāt ꝯ stipti
tiāl fiat assari eas opꝫ ut eaꝝ cō
ꝓꝑ rarificet q̄ ī ptoꝝ ꝯ coꝛꝰ lītate
tepāt ꝫ vēre difficultē dissoluūt·
·ꝫ ī aq tepida īfūtā qꝛ eaꝝ ꝯplo tpa
ex aq mollitiē hūt· ꝓm sūt bō
chiam ī coꝛ· gnāite ꝯ ꝯfati· Colica
tū cū zucaro eal ꝯmedūt· ꝯa cū mel
le· Jōqꝫ sꝫ media ꝯ ꝫ vtute hūt lau
dabilē qꝛ abhoia ꝫ ꝯ voitū ꝯstrigūt·
ītesti ieiū· sūt ꝯfortatīe· Rufꝰ· tn̄ cū

modico sale terat(ur) (et) cu(m) melle c(om)po(n)at(ur).
ad rabidi canis morsu(m) seu h(om)i(n)is p(ro)sit.
Cu(m) vi(n)o aute(m) q(uo)d sapa c(on)ferte (et) i(n) ma — xiiii.
gdaleo(n)es for(ma)te (et) i(n) mulier(um)
vulva misse s(an)g(uin)em m(en)struo(rum) currente(m)
c(on)stringu(n)t. Catapla(sm)a q(uo)d ex eis cu(m) or
di farina (et) aceto sive vi(n)o ferat(ur). si(ve)
p(er) maxillar(um) tumore i(m)positu(m) potest eu(m)
auxiliari. Castanear(um) cineres corticib(us)
v(er)o (et) p(er)unctis (et) c(on)te(m)p(er)atis capitib(us)
adolesce(n)tu(m) i(n) m(od)o cataplasmatis positis
eor(um) capillos c(on)fortat (et) augmentat
(et) (contra) alopitia(m) valet.

De Olivis.

Olive triu(m) modor(um) dicu(n)t(ur) s(un)t
e(ni)m domestice (et) silvestres. Domest(ice)
v(er)o t(ri)plicite patiu(n)t(ur). Una cu(m) s(un)t po(n)tice
n(on)du(m) ad matur(itatem) t(em)p(or)is p(er)venie(n)tes. 2(o)
q(uo)n s(un)t mag(is) p(er)fecte s(ed) n(on) du(m) mature.
3(o) cu(m) s(un)t iam mature (et) i(n)maturite(r)
mediocres. Rubeu(m) h(abe)ntes colore(m)
q(uas) a s(er)r(itu)te iacinthinas. Viride(s) q(ue) s(un)t
po(n)tice (et) i(n)mature i(n) duo dicu(n)t(ur). In
agrestes q(ue) p(ro)pria h(oc) no(m)i(n)e figu(r)ant(ur). Q(ue) m(agis)
n(on) s(un)t v(e)ntuose (et) i(n) eis rep(er)it(ur) i(n) p(r)imis
c(om)pulsio(n)e ab eis mania e(ss)e p(ro)p(ter) q(uo)d fri(gid)a sunt h(umid)a
q(ue) (et) agrest(is) subtil(is) (et). Aut (et) alie
q(ue) abusive voca(n)t(ur) agrestes. (et) q(uib)us sole(n)t
u(t) ornfatu(m). Olive v(er)o q(ue) recte
agreste(s) nu(n)cupa(n)t(ur) s(un)t terrestris. Que
po(n)ticitas suasq(ue) viscositates i(n)digentia te

sta. et hec ad frigiditatem et siccitatem pertinet. Unde magis oliue ceteris sunt confortatiue stomachi
[margin: i. uentre] uentrem tamen constipant et corpori minus conueniunt et ad digerendum tarde. Et propter
humiditatem nutriunt. propter siue unctuositatem indigestia et ad digestionis tarditatem ac frigiditatem
[margin: quia ob] earum quia inuenitur. quas multi preparant cum sale et aqua condite et aceto. Que uero
cum sale non illi cum aceto, sed que sunt cum sale et aqua condite a sale accipiunt quandam
acuitatem et siccitatem parte unde saginem incedunt preparant stomachi rugos penetrant et mouent. Sunt et difficiles ad digerendum propter e...
...
[margin: i. multum] hac de causa earum cibus multum est nutribilis ac ...us Mollificatiuus stomachi. Tandem ad ...

gendum, facilitatemque ad egerendum. Tarditas
vigoris est propter viscositatem, quia albi facie-
tem nec in summitate stomachi et conhibetur
cum in loco coctionis descendere. Facili-
tas vero egestionis est propter viscositatem in stomacho
lubricantem. Unde prius digeritur quam stomacho
descendat. Valet ad porros albos terestri-
us contra ... inflammabiles. Cuminum in-
venientem et abhominabilem generat chi-
mum, precipue si sit sine sale condite.
Nonnumquam in colera .r. generatur iacithi-
ne. Alii minus nigre sunt notabiles propter vis-
cositatem. Succus eorum potatus primitus pri-
storum aliquantulum confortat. ¶ Chimus tamen
qui iste sine nigre generat oliue est secundum
eorum colores. ¶ De nigris nigre ex ru-
beis: Rubee nascuntur sanguinee. Item
Rubee oliue id est que colores sumunt
quasi vitellum oui. ¶ Item id est oliue ru-
bee non diu nigre non maturantur. Acce-
tum stomachum confortat, ventremque constipat.
Sed nigre perfecte mature calide in humorum
corruptione transducuntur, et stomachum confortant,
molliunt et ventrem humectant. Hee
secundum medicos sunt vtiles, que terantur et
super locum igne seu aqua calida prusta
ponantur, vesicam ibidem nascentem re-
primunt.

¶ De oleo.

Oleum bifarie dicitur: est enim racio-

nomit' qd' d' oliuaz fueri- exp'ssu·
e a net' 9tradez d' hilde fuer- educti·
¶ Recens vo si fu' oliuis potici et
imatis, voca olen omfatin vn
uersa q' lauda· 9g'sat olen i odore
si fu' · dor f'z· in sapore si fu' optim'
sapore, c' poticitas i ligua sentit.
· Acumul' frigeo' gl'i te· 9ptu ei poti
citas hz vn frig'at' & stiat' ptiet
& ob hoc stoz 9fotat· pt'n illu
ancutiq' assilarunt olenz· e· illuq
mlt' passio' iuince eo· dederunt
¶ Olen qd'z rec'es nomit' ab oliuis
exp'ssu migr's & matu' ei· & hu·
e mediocter stoi mollificatiz, ue
tre huectas, citoq3 i colaz· e· tras
fert ¶ Olen vo qd' ab oliuis diu
residentib' exit, si ex oliuis fuit i
matur' ci caretb' mali a q'd' & ad
retieb' potici, ea pretat ablata fit
nocible· citoq3 i malos huo'es 9u
tile atq3 molle fructes stoz· Digestiuz
tn vim no expedit & si multo ma
g' iueteraunt ut sapore fiat asptio
r· ac horibilior corruptibliores i
queres erit· esui medicie· tn vtile·
·P· a cibo· ac · & ciboz·

¶ De iuiubis·

Iuiube ca· s· & hu· i p° g° pa

mitūt / ꝛ ad digerendū sunt diffi^les. Itē ꝙꝫ
nocue / sanguis fla^a gnante. Que in
cū sunt potice / ꝛ imature sanguinē cau- · ꝑ · acu
tū extīgūt / ꝛ si ad matutinū tēp^e mē
pnetunt ꝑtor̄ ꝛ pl'monū aspītē
inducunt. G. Jūcū be n^c calor̄ custo
diunt / n^c sanitatē egris restaurat.

De Mirtillis

Mirtille ūtilis ꝯponū vtu^m. sꝫ ḥn
tū ex sicitati ꝛ fri. ꝑnde di
cit^o hūit ei poticitēz ꝛ modicū amari
tūtū ^is tenuueꝫ dulce^es ꝯ ꝓꝑ sin
gla ^us tenui ^tēz valet ꝯ tussiz ortū
ꝰ calcē / absꝫ ꝑtoris pl'monis ꝑ nocū
ꝛ ꝑ suā poticitēz · ꝯ sanguis fluxū
ꝛ colica egrez / ꝛ stomi uesice atꝫ
itesti. ꝑ sunt ꝯfortati^e Ruf^o ꝑ cez
poticitē ꝛ dulce^is ꝯ ex tīcez vria ꝑuo
cat vet'scꝫ ꝯ mitigant eoz ꝛ su
cus nō ꝯ ꝯfeient hēc valz. Mirtillor̄
tū ei q sunt nig cetiis sunt melioēs.

De Pomis Citrinis.

Poma citrina ex 4 ꝑtibꝫ ꝯpo^ta
sunt. pa ē cortex. 2^a ē carō.
3^a medulla. 4^a semē. Cortex
quo^z · ca · i ꝑo · g̊ · sic · i 2° q acumē
eius ꝛ odor̄ sentit ꝯ ostendit / cu sba
sua ē ꝛ sca / ꝛ solida / ꝑꝑo si ꝑ ci
bo accipia / diffi^le digit^r tactꝫ

a sto vel scaedt. Q si pp eius acume ac
odorē suauitatez exigua pars tn tm
p medici sciat scdz q̄stitut. e ad
digest. cuius uirtute adiuuab. lom quoqz odo
rez om̄i p̄ferab. atqz eit ꝯ venem.
Q liam e iter p̄anos mittit eos a
tineis saruat iolumes. V. ¶ Cortex
pomi citrini cu vino p̄pinato mortifere
potet. deſt it veneu. Rufus aute
sed cortex p̄gna esui dat. eaz i
roa. cuiat appet. ¶ Cedo aute
e fri. e hu. i po g. e ꝯ ide frigitas
maior e humiditate. vn pp sua frigi
ditate e infrigidatiua e virtuti iobedi
es. digeste. l ad dirigend quoqz diffi.
oleches cores diuitez. Q pp nare
e sto ieiunito an oez accipiat a
bu q si i me. p̄nd. c i fre esu
venet. et cu e ma durre ac cōtrte
febres vn bome e cu cibu c cu mel
le l zuccaro accipiat. ¶ Medulla
vo subtil e e aqua oiqz carez nutrimento
e ad oiuz liquacōnz opacōez qi simplex
tu duobus modis ¶ e ei quaz si
ne sapore nonnumqz prauz huius sapoit
e acetosa. Insipida vero fri. e hu.
i po g. mag tn fri. qz hu. p̄tiet
vn calid. refrigat sitim t bn mitigat.

ex venenosis frigidis fiunt. Rufus. Illud
mel calefac[tum] siticuloso misceatur .i. co
tussientibus fit mitigatur. et urina dif
ficulter dissolvitur. hac vero h[?]uec
tatum. Et si decocti fiunt et super loca
impetiginosa imponatur, ea per se deo mundi
ficat. Item si cum furfure sale terat[ur] leti
giles ubique fiunt abstergit. Mel quod
apium calamentum et silia pascentium ca
lidius et siccius est, sepe quare opilet? pale?
a putredinis dissolvit. Unces(?) Vulnera la
mosa mundificat. Marc[ianus]. si putrido sit
in auricula. Rufus. Apes absinthium
abrotanum pascentes et silia cetera magis
mundificatum apium magis constipat. pectoris
stomaci et splenis spectat [illegible] sit curatur
si cum camelorum lacte seu sero capi
non potest. Et si dispergitur potum dat
ut ad canis rabidi morsum. [illegible] mell
aceto sic fermentum dulcis [illegible] vendicatur
Cauda .n. illum accipit [illegible] Cauda
n. iactu cum multam aq[uam] [illegible] spinaz
eius auferet ponuntque illud ad [illegible]
quodque ad suam videat [illegible] spississi[mum]
aliquotiens coagulat illud absque aqua [illegible] in
cerea completum [illegible] accipi
ab eis. Mel ante [illegible] in sua [illegible]
permanet [illegible] [illegible] atque in
[illegible] generant [illegible] aug
metur. propter caumate suum [illegible] et egree

pnot ¶ Mel cu copia aq sufficiet co
ctu tenui ɂ humid e q d re n acquis
i eo inuenit. prim a siccam, dulcedis
minuit ɂ ventre facit humid, ventre
tn no e inflatiu, nec vomitu pnotz, s3
e contra cito pforat. ac velociter
nutt. pcuro s3 lenit aspitez ɂ vrina ad
duc ¶ Mel quod coctu sine aq ɂ
dispumatu minus ceteris h3 acuis, e tn
actio eius vicina ītuti mell cu aq
: l. ventre cocti vrina tn no dissoluit difficultez

¶ De amigdal dulcib.

Amigdale dulces ca ɂ hu. sunt i
me. pr. g. vn. S. hnt iqt
amig le amarum sz lenim occlta, ipsi
sui sapori te vez tn amigdalaz q
maiq ad veritatu accedentiuz pala os
tendi ɂ si earz acto velud mucel corpor
nutta dare tn ac esse ip sibe digon
iolvdie pp sue uctuosit egestate
pim tarde colic assilant huoi
neq sto sic nuces sto nociue hac
d ca vita earz e s3 medi qs ip uim
amig amarar: pforer n. plmoil v
nuq sodel genuchificat vrina pnot
epil ostipa. ɂ resat. loqz amar
cat p medi ɂ dlces vo p cibo ap
te dlcen e melh qa ab eis efficanti
hp earz corpus e durz. s3 sustinetenq

excorticet͛ esuiq; dent͛ fiūt digesti-
biliores · max͡e si cū melle ꝯ zuca·
accipiat͛ ¶ Amigd(a)le aute(m) virides
st̃ tenuiores ꝛ laudabiliores ꝑ ea
ꝗ aq(uo)sitate(m) ideo si ī aq(ua) ca(lida) excor-
ticate vna nocte iaceant fiunt ī
actiue viridib(us) vicine · porro si
virides p(r)ius q(uam) hēant corticem edant(ur)
ꝯfortabunt gingiuas stomacumq; calidum
refrigerabunt ·

¶ De Amigdal(is) amaris.

AMigd(a)le amare ca(lide) s(un)t ꝛ sic(ce) ī
s(ecund)o g(ra)du · extenuant ꝛ p(er)fo-
rant · Diuretice(que) ꝛ g(ro)ssor(um) humor(um)
ac viscosor(um) dissolutiue · vn(de) p(ec)tus
mundificant ꝛ pl(er)umq(ue) ex humorib(us)
fl(e)g(m)a(ticis) ꝯ epatis opilac(i)o(n)e(m) ꝛ splen(is) apiunt
g(ro)ssa vetositatem ī collo ꝯtentam hi-
tam dissoluunt · vn(de) pueri ꝛ renum
ꝛ meatum · loca mundificant · eor(um)
etiam ꝯstipac(i)o(n)em apiunt · q(ua)d(rat)o ī(n)teriori
cortice ablato si pistate ī vulnera
mitta(n)t͛ potent(er) menstrua educunt · Rufus
a corib(us) putridis expellunt humores
ventris dol(orem) · mitigant · sopitum idu-
cunt · Oleu(m) q(uo)q(ue) eor(um) amico ꝛ meta-
potu(m) dat(um) · sagi(n)at flux(um) eius cele-
(ri)ter ꝯstringet · sz cu(m) sapa potet(ur) sufficie(n)ter · :

urine dissolvunt, lapides renum et vesi-
cis frangunt, et si cum aceto temperentur fa-
ciei lentigines dissipant. Pomum autem
cum vino datum morsus [illegible] mitigare [illegible]
tat.

De nucibus.

Nuces duplices dicuntur: sunt enim
virides et sicce. Virides magis
sunt calide quam aliquantulum tamen humoris habent
propter maturitatem ipsarum. Unde et si parum
sicce sunt, parum tamen stomacho nocent. Que
si a ieiunis comedantur cum aceto, et ob
somogao (?) veteri humectare faciunt
cum [illegible] manducate sunt contra venena.
Sicce vero nuces sunt complexionis. Calide
sunt vicine tempori earum productionis. Que autem
remote, alie sunt inter has medie.
Propinquiores autem sunt humide, modicum
unctuositatis habentes: Atque quanto plus
in eis est. Quanto plus ab eodem elongatur
tempore, tanto earum humiditas minuitur et eius
loco unctuositas dominatur. Que ergo manducate
cum cibo grossiori in humectare colericos. Que
vero iamque vetustioribus existentibus et unc-
tuositate earum multo magis dominante, sicut
earum sapor quam unctuositatis (?) [illegible], et abi-
na [illegible] Cetere quidem nuces difficiles
sunt ad digerendum, cerebro nocent et stomacho, de
nocte colericis assimilant humoribus. Eaque

irritant tussim. Et si nuces comparamus
avellanis invenimus avellanas ma
iores nutritivas sive sub spissitudine et
ventuositate. ¶ Nuces vero in
avellanis minus nutriunt sive sub
raritate et ventuositate et viscositate. copia
vero nulli stomacho congruens sunt, nisi inveniant
stomachum calidum ac tam fortem habentem quod
calori nucum repugnare valeat. Precoqua
li stomacho sunt boni nutrimenti boneque digestionis
calidum vero habentibus stomachum prebent ustionem
et in colericis ac fumosos multa humores.
capitisque dolorem faciunt, et nigredinem oculorum
sed ut ab eis ac auferatur nocumentum, mu
tandas eas necesse est, et per noctem in aqua fri
gida poni ut prius habitam vel aqua vel minuet
Et si ut quod videtur. Secundum medicinam
vero si ante cibum cum ficubus edatur contra re
venenosa cor defendit. Et si ex eis
cataplasma feceris. Cum cepe et sale et
melle prestant morsum canis rabidi.
Rufus. Cataplate ex eis cum ruta
et melle facto et se apta ex eola. me
lancolie vel sclate inpostemat nascentia ea mi
re dissolvunt. Nuce est cum sinus terre
cohabitans se ubi ligni ipse destruunt aperta
nascentia in cor. ¶ Cortex quoque vel folio
rum sive arboris unum magis esse ca
tum cum vino stangurie optime subveni
unt. Et si cum aceto potetur repugnant
febribus rigorem habentibus.:

De auellanis.

Auellane nucib9 st3 frigiores et
ponticiores. calidior autem st3 soli
dior 2 spissior ventositate carentia.
hac de cu plg nucib9 st3 coparate in
terne tardiores tn ad digerend 2 ad
descendend i corp'e ventis ista agge
nat. Max'e si iteriora cu sale ste comede
dat q iteriori cortice ablato meli9
digerunt. utiles vo st3 antiq's hntib9
tusse peipue si cu melle pistate
esui dent. Qbz e cu modico pipis
assis. Renu patie celeriq3 dominat.
Que iter no asse iemus supte si
ut q vene. Itm si cu exteriori corti
ce asse piste. 2 cu adipe ueti. su
is l' vesi fiut Alopitia hntib9 in
uatie locaq3 denudata capillos reuocat.

De fisticis.

Fisticj fruct9 pini nucleos hnti
bz rubeos 2 testa nigra. ca
st 2 sic. i me. si. g. bo'm comede' bz
pstat nutrim3. eorum tn amaritu'e 2
pontica q hnt vim sup epis confortati
eis cstipacz aperiut pcthz 2 pulmonez.
Et si cu vino coci potui dent. fiut

mundifi cat

q vene. Ipi eciz ppe epatic quem
nt. oleum des fiun capiti doletez
mitigarez pcrat. Et. D. dix ee sto
machiux. G. aute h no affirt.

Dix. n. nz nuna- tuz nz lesicez facē
nz netre solue n° ostipare / z tn cauz
butes oplez pax ex eis omnecat
Oz assi finnt stracetu stez ostotat

D' pirreis.

Pirree st ca. i fie s'. g. i ei' dez
ito qz dne st spes. Masculie
videlz q p'ue st z femine / Oz fore
e mag' Masclie aute st calidio
res z siccs femine. Oz calore
qi i uno. i g. sicci' qz eaz i eiqde
g. fine q si i aq ca. efunt / plet
cot lanci'. nutri tuz z collecez i ptae
z plmoe butibz conuenut atqz tussie
ex h̄uoz putre e mitigez ebnut
que cu seibz acumis dete vnu et
vesice ad vriaz puo canhut. Femi
ne vo st masclis nut'bliel s3 e
su ac diffi' ad dissol'i facint nutri tuz.
Sut tn utles s3 medi u3 st. n. le m
tie meb' z aspi' kucel put fros dis
solunt z extennat pp z st utles ad
mudifi pto' sanie z expellendz
cu tussi. Que cu sapa ppinate mu
dificant vnes z vesica ab oi sanie v
riaz puoc. z lapides expellnt.

Explic' liber sed's. Incip' tabla
libri Tertij z vlti'. Et po.

R. Jo. Bri.

De Melonib9.
D' Cucumerib9.
D' Citrull'.
D' Cucurbit9.
D' lactuc9.
D' Endiuijs.
De apio.
D' petrosello.
D' Eruca.
D' porris.
D' feniugreco.
D' menta.
D' boragine.
D' portulaca.
D' atriplice.
D' spinachijs.
D' bletis.
D' Maluis.
D' Caulib9.
D' Rapis.
D' radice.
D' sparag9.
D' blautijs.
D' calculijs.
D' melogranato.
D' fungis.
D' capar9.
D' cepis.
D' Coriandro.
D' Ruta.

D' cumino.
D' Aneto.
D' caruis.
D' pipe.
D' zizib9.
D' cinamo.
D' Mastice.
D' sinapi.
D' aceto.
D' oblomagno.
D' garo.
D' sale.
D' pecudib9.
D' Arietib9.
D' yrcis.
D' Bouina.
D' ceruina.
D' carne leporina.
De Ericio.
D' carne porcina.
D' carne asini. Equi no. et Mulo.
D' carne vesina.
D' diuisi. membrorum animaliu.
D' Cereb9.
D' Medulla spondilium.
D' pingue. mixta cum carnib9 et ossib9.
D' ocul'.
D' narib9.

4

D' lingua it' lactol.

De lingua inter lactos. De gutture.
De corde. De pulmone. De centre.
De splene. De renibus. De lacte.
De diversitate lactis secundum tempus anni.
De diversitate lactis per nutrimentum animalium.
De lacte acetoso. De natura butiri.
De caseo. De volatilibus. De
pullis columbis. De exercitatione volatilium. De omnibus animalibus volatilibus.
De diversitate naturarum et etatum animalium.
De diversitate ovorum. De diversitate
ovorum secundum artificium. De natura piscium.
De piscibus lacuum. De diversitate cibo
et pisces nutrientium. De diversitate
piscium secundum artificium coctionis. De
piscibus habentibus testa. De Aque.
De vino. De vino dato decrepitis.
De diversitate vini gradualis. De diversitate
vini laudabilis. De vino dulci et acetoso.
De diversitate vini per liquore. De diversitate
vini secundum odorem. De diversitate vini secundum
saporem. De diversitate vini albi et nigri.
De vino mixto. De vino universaliter
bibito temperate.

Prohemium libri tertii et ultimi.

Quia cõplevim⁹ ı̄ lı̄ 2° h⁹ d
gn̄ib⁹ de legumib⁹ et
fructib⁹ p̃ut cõpetunt
Et de custodie(n)d' illa
mis sanitate. Et de eg
ritudi(n)i valitudi(n)i cedentis.
Oportz ı̄ lı̄ 3° h⁹ exequi
ea q cõtinent⁹ olea
ribz z cõdimenta. Cãnes. Pilari z
silia q̃ ad herbis ı̄ap̃rechuz.

De Melonib⁹

Melones estiui duob⁹ modis sunt ro
tundi s. z longi vtrique sunt z hu
midi. Sed q̃ rotundi vero sunt viscositate et
grossitate: Cũ rotũdi⁹ eoz h'est ligre ei
eoz. Q'a cẽssiue z viscositas fiat . natando
ı̄ stomacho cẽsse diffũd' se cũ latera: Lõ
goz vero hẽt corpus subtile z acor⁹ fiat ex
sunt et viscositate istis. Sed cum elõgat'
q testificat' h⁹ re. ¶ Sapor . n . rotũdi
aliquãtulz dulcis viciat' lõg⁹ vero ı̄ sapore
q' aq e. ¶ Sapide a' dulci que rei est
fuit z viscositas durat' vñ lõgi min⁹
nocabil' ẽ. Fazoz colatis z mũdificatio
¶ Rotũdi autẽ nocẽtior z mag⁹ cola
ti⁹ z vrinaz p̃uocati⁹, Arenas z et la
pides a renib⁹ z vesica expell't q ei⁹
sapor testat' ¶ Vidi⁹ . n . cortice ex eo f
cata . ab oi mũdari sordi, vt̃q; tñ
ad corrup⁹ apari . multa ec ı̄ hũoz

qli^{ter} i sto existentiu sive colica sive
fla^{a} sit ꝓpt sto nocet v̄nos ei
ei9 ac̄l mollificat et ꝗ lub'atate
p̄rat. Et si cibu i sto inuenit misce
cu eo et cu lub'cit cib egerit ꝓul ꝗ
cogit. Intestis et engitu et i flaz l
netoss^{tez} facit no nuq̄ nociu
et abhoia^{as} io ꝗ nocet e illos cu ci
bu oez comedi. sto hn'oib iam to
n' aliu accipiat cibu qui ꝗ indet
ee digi. Si ita comed'lo papiat
dige obediuit ituti et l'us chimus
assilant lz eoz gulio st fla^{a} Q' lo
cardiatis fci pessimiq. gnant huo
res. Smiq cu malaz gnanda fe
biz max eis q' colica l cali st na^{r}
Q' f^{t} ꝓ siue quliois veloci^{tez} omu
ta^{as} lni i colicu huore. sz ut ab
eis noci^{tuz} auferat denet i fie eo
et ocizaci maraty. mastix. fla^{a}
ve accipiat oximel. ꝗ. ligni et
thuris macli. ꝗ zuci a ꝗ. aloz
ꝗ. i a dracanuz cu puro vio bibi
tuz. semie rul' atiz radix ei9 mi
n9 ciane fria e na^{r} sz cu d'siccat
fuit sca i fie B^{i} g. ꝓpt pl9 cime
st colatiua. semie aute vrinaz p
uot. renes et uesica ab arenis et
lapidib mudificat maiore tn
actiuez fac i renib q' uesica. Renes

Silr dr eā itelligr ee nocīnā fla⁹
plegr mlic⁹ q pder meh⁹ ē si colic⁹
h' tli mō det. coqt² .l. cū coctanis et
cū mali grnati succo a agrest vue
.d' aceto malor citrior a cū olo
amigd. a cū olo onfatino odiat²
·l· autē ¶ Fla⁹ a elixa ⁊ ab aq expssa
cū synapi. pipe. apio. vl sir' dat² ⁊
meta ⁊ ut ex hor calite cdimetor
tēpe² ⁊ cadu⁹ gnēt chimū ⁊ cdit⁹
ei⁹ sl cū coctanis ⁊ acetis sōcis
vt tēpe accip. ad extig⁹ caloēz et
stoz cfortatiōe pparē² Et a hnt ac
tiōez medicī et hy cfrāz q si opiat² pa
sta ⁊ assēt² ⁊ sua⁹ mīti i pasta
īmeiat² ⁊ potu det² caloēz fe. mi
tigat sitiqz extigt p. si cū cassie
f. viol. zucco. mana ad potā d'
tbuat² solu⁹ colāz .r. pgat poro
si i aq elixa² ei⁹qz ius cū melle
⁊ moico mite potu det² eos qb⁹ fla
l' cola .r. dnari vr sū a celerite ad
imnastuet² ¶ Cortic vō ei⁹ succu
cū olo ro. cmixt⁹ dol. capis ortu
d' calia cplar apunt Ruf⁹ si ex
eo⁹ suco i aure ca⁹ apri bnte
stillat⁹ mire dol. placat ⁊ apitu r
pugt s; tn colice pasioi nocz pp
sua lub'ci itr ictigētia ⁊c.

¶ De Lactucis domesticis.

Lactuce duo sunt genera: est enim domestica
et silvestris. Domestica licet frigida
sit et humida non tamen distant ei ulterius hec
in eius qualitate si quantitate est lactuce dona
rent non autem carnem, sed acto eius
soli medicine quem maxime in hac sunt ipsius
eius. Cum intelligatur quod antiqui eam frigidam
in 2° gradu et aquosam lactucam eam assimilaverunt
quod opposito mus aquis fluminum frigida est propter
hoc aliter eas usque in periculum pene
trare et propter vicinitatem sui circa eam
cum limo. Lactuca vero cum sit frigida
et humida mediocriter est melior ceteris herbis
ad boni sanguinis generandum in quantitate et
qualitate quia si non lavetur aqua melior est
aqua non sive frigida et humida tribuit aug
mentum. Lactuca vero digeritur cito
veri quod puerorum stomachum mollificat colera rubea
ortum extinguit a tussim propter hoc non pla
cet sanguinem bibit quod refrigerat virgi
has partes ... coopertum laniata facit
caput ... colera rubea ortum seu sanguinem
apputat: Cataplasma in ... ad
... opitulatur sed cocta plus quam
cruda ... quia eius lacto
calore ... minuunt ... coopertum in
ducebat: propter hoc lactuca in exor
dio suo cum lacte ... utilior
... et ad augmentum lac mulieribus
virtus spermatum ... stomachum
... primitus est sui acinus propter hoc.

 ·4·

frigitat q̄ sic reperie. sperma et lac
augmentat ꝑ sag. bonitate q̄ generat
i corpore. et qualitatem ꝑfecte. Rasis. eius autem
vero nocumentum est solutiva ventris constipatura
indiget ei aceto. calsitate et dulcedine. vnde
fit solubilis stipticitate et ponticitate nobis
ꝑ q constipatura indiget. sed tamen cum
iuvat et lactis copia habuit. eius
bonitas minuit et fit amarus sapor.
Vnde fit aquilina sagez generant pessimum.
Ideo eam assuescere. nocent que te
nebrositatem eorum oculis facit. sperma minuit
corrumpit eam vel obscurum et mortifica.
sensus vnde spiritus extinguunt visibiles cum sua
opposicione calore suffocant naturalem.
Ideo quia sperma congelat hac de causa semen la
ctuce ꝑhibuit eum habitibus potum cito cum
summa eius sanant celeriter crispa feo
dum eorum Erisipila habitibus sive cum
lz et apia destruit.

De lactuca silvestri

Lactuca silvestris. silvis est diversa
fore ramum tum silvestris longiora
sunt et frondes latiores et asperiores minus
quam virides ꝑ ꝑ bonitatem eius ꝑuitate
quod sic testatur avicenna ꝑ potentiam valde
tibi ꝑdico minorem est frigidi quam domestica est
in qui mediocris inter ca. et frigid. i. po
g. et actio est innatus qui eupatorium.

Lac q̃ ei⁹ qi lac ing̃ ppãuer' mũ⁹
ti fẽm. un̄. D. lact' siluestris lac
tuce ag̃ dimidia. ʒ. cũ succo dom̃.
⁊ aceto mixta ⁊ potui data lũbricos
ventris expell't. Solũ ẽ lac bibitũ
sõpnũ conu't. Alij dnt ea mẽstrua
puocare ꝑ sua amaritudĩe.

r. 3.

De Endiuia.

Endiuia dupx ẽ. dom̃. ⁊ siluestris.
Dom̃. võ anulse ũtut' ẽ ſꝫ
n. amaritudĩs potẽcie ⁊ isipiditẽ
q̃litez. i duas diuidi p̄s. ẽ ante
uernal' ⁊ estiual'. Uernal' ante isipi
da ẽ ꝑ sua amaritudĩs paucitatez.
Insipiditas ꝑ tpis̃ frigiditate ⁊ hu
miditate. ẽ i fine pi g. Quã aute
ea bendiz dicunt q' fri. sui nõ pur.
Alij q̃ illã dicunt fri. ẽ minimo p
ꝑ ẽ in sccũs pala ꝑ amaritudĩs
⁊ sic potẽcie sꝫ media. Vo ẽ ual
q' cathaplasma ste ser mitte eui⁹
fortit' ualz q' coliciũ cardiacũ esl
tiue aute amaritudo maior sꝫ mīo
re ẽ fri. sꝫ fri. ẽ i pº g. sic me
dio eiqdez. pũa peiore genat sage
sicut lactuca sīn end'a q minor est
amaritudĩs ipsa deuore sic sagez Es
tiua tn̄ sꝫ media sꝫ mediocres ⁊
pls e apcia. max' astrictiõs cpis

G. G.

& si elixata det' cũ mogno & oleo ad
cõtẽdũ mĩ9 ẽ nocibil' ẽ võ cũ ace
to stoz ɔfortat & ventre ɔstipat. Sic
e9 q̄ ei9 coct9 & dispũt9 & cũ oxi
zacr'. bibit9 ɔstipõez epis apit &
humores pn̄t' stoz' mũdificat sep
queles dia febẽtã l'o. Salutis qce
feri. ẽ n̄to. i. gũ. lac. i. fie ei9 dez.
pdito hz põticitate stoz ɔfortatez q̄ si
manducet' a' sum ei9 potet' mõ
stri scõpiois sbuet'. contplata sili
mõ opa'. Radix ei9 si bibat' fit
ɔ vene'm. q cũ mica mixta & in
vulua suppo'ita mestrua pvot'.

De Apio.

Apiuz duplex ẽ maior. domesti. sa
tiu' domi. i 2º g. partit' ẽ n
qdaz i aq nascẽs ẽ & a'd i ortis
Aquile aute mĩ9 cetis ẽ ca. & sic.
p in digestibl'i9 e & mĩ9 stip'at' vi
queles calĩs n'na & valz fz me
dia 9 q̄ ɔtaplatuz cũ mica pe
mis sup stoz mitigat ei9 ardore
qd ve mort' nascat' o i pri'e 3 9
g. sic i me. h testa amat' de ei9
ɔz ranne lo coctũ siue crudũ e
sui datũ opilaez capit vrinaz pvot
uetre ɔstrig't pcetite ẽ hz ɔstipa ɔz

solue(n)ch i mam hu(m)oribus faciech e
osop ad stoz vulua i ap(er)it hech
vn fit epile noctu(m) mag(is) fem
i valua exigua vn · G · g(ra)na iqt
ascione apii gmeda fit cu(m) grandi
i(n)ore fet(us) apium & pustulas pustu
las · Ruffa no(n) dat q(uia) cibos apium me
quo hu(m)ores s(unt) mebra toti(us) corp(or)e ad stoz
coadiuv(an)t vn noitu(m) gn(er)at · seme
mag(is) stech(us) e diure(tic)um · Radix ante
mag(is) e diuretica · q(ui) si cu(m) lactuca co
medat no(n) ado corebru(m) noc(et) q(ui)a d lac
tuce hum(i)d(ita)te temperi atq(ue) fiat sul
ap(ium) nonnq(ue) i medicina · in fistula seme
osp(er)eat colori mitigarez atq(ue) m(en)s si
entibus r(e)mel(ius) fit & q(uo)d venen(um) q(uia) m
apiu(m) noc(et) vniu(er)salit(er) epilesia hu
tibus · d(icun)t ap(iu)m n(on) q(uo)d e(st) stima(ti)o fe
si soluit cu(m) succo marat(ri) mixto potet · l pota

Ce & a(lter)u(m) genus apii q(uod) vulgo vocat(ur)
corolo(n)tu ca · 1 3 · g · sic · 1 2 q(uo)d po
tu(m) datu(m) cu(m) melliceto vri(n)az & mest(ru)a
u(m) p(ro)uoc · Laterem do · r(enu)m atq(ue) uesice
placat · nephr(eti)ci tortic(ione)z o(mn)is(que) nefoli(tic)e
mitigat · stoma(chi) nefoli(tic)ez & omz nisce
ra dissolu(it) & opilac(ion)ez ap(er)it ·

De Petroselino ·

Petroselinu(m) ca · 2 sic · i s(ec)u(n)de 2 g ·
iscuz e diuretica · iadel vri(n)az &
mestru(m) p(ro)uoc · nefoli(tic)e cu(m) istatia

dissolu^t. sapius h spma fac dni. e.
fot feh^m. iqt cntaplati sr pustlas
2 scabie ac mosea ea mixe mu
dificat. dn sr yarien vinatm sr pro
dien se. patie alp. etini dol. ac ne
fice placatz cors porros apit in
amqz raxit fic 2 biices extennado
ca veia 2 suave pit epte i vulna
mudificat opilacz ap^t 2 apita co
2 mat max. q st i reib netosi^te
cohic pustices dissolu^t q pstatz
i vulna tnnss mesta puot sed in
az 2 motum fetu expellit q potu
tato mudifica^t fetu ab bnd. iufcos
2 gessis

De Eruca.

Eruca ca. e i 2° g. hu. i. i. so
la ameste capi do. gnat ne
tosi^tez 2 ifla^cez fac q si cecta ma
dnec spmati agunt 2 rbn^t 2 vere
tz erig^t augmetu^o spmat? et p
cal. eiqu hm^te veret ifla^o pp ca
laz q gnat netosi^tez. oz tn q capi
dol. fac nece e col'ios 2 laglecol
ab ea caue. dlige eam gmestiez.
ct cu endi^a lactuca. 2 fotula ea so
la n. accepta gnat calore digoez
corrup^t, netre cstipat spmat? h.

vetic coitu valde debilitat: Seis
vero natura quevit que carz vi digel'z
comunat verre buetac sperma
et coitu augmentat. De eruca i
qt yriaz pvot ep ypo. negat
dix ei est nevre buectar yriaz
no pvot et bn dix no ei vi
hz apriech sperma vo ei no e
iflamat gnatiuz hm. hz cu
calore suo coitu augmentat sp
ma no fac reseat.

De porco.

Porcuz ca. e i me. iij. g.
sic. i se que etikeat sui
potiatis. vn sagiz manatez e
ngibz ostringt, sz hz abu e ilau
ai. le nocz ei sto, ifla. ez ac neto
si tez fames e cu sui acue nnor
eis mordet. hz ei ppe tez famech
firmu mgz mlte ptimetez, q i
cap alcedes i sui tenebri tez fac
et sopma reubka, ac timorosa
iduc. Vn comedy e ab hoibz nace
le sioi ci appus hntib, q oine
de dilige: accipiat pn cu lactu
cis, portulc. endiuias. et bika
vt eis calor ab ist) tepere ac
apt, a elixe, vem bis, l'ture laue,

& esui post mō donet, Et tn̄ sꝫ me
dicanꝫ valꝫ cū ei cestū cima
le pulmonis d' qⁱ iḣ nutrificat hu
mo. Itē c̄ pis opilaz apit / exite
gina habitib; tribuit mitigaz.
· sucus eius cū aceto & olo ro. & tn̄
re narib; immissis sanguinē ifluētē
cstrig eis. s. qui sit feie nē i aure
& hyg ortu. placeat d' feritute
tuꝫ. s. mō su hyptuꝫ bn pdest
40. BN. elixatus qꝫ si pistet & se emoroid.
cataplet tuore d' hui. fꝫ dissol.
cap. eius coctū cū sisameleo / l' ami
gdaleo ocitu vetere sulcatat & hu
mectat valꝫ qꝫ cō colicā passiaz. gēt
d' cēs uiscerib; huo, semē eius sic
ca ē & fetiois actionis d' q. 3. ij. po
tuī date cū anali. 3. leius nurete.
sāguīeꝫ d' pte ex crea fluētez stri
g. gule tn̄ & detib; noꝫ. Et si asse
Item ro ns. & cū mastico seie mis̄ca emoroyd.
patie pdest / ne tolli itestiōꝫ dis
sol. uetere tn̄ cstipat / Siluestre. vō
ca. e. i. 4. g. sic. i. ij. pmū esse hu
mecte dissol. opilaz apit vriaz &
mestrua puocat. sucus eius ī mod
pessarij vulue imissis mestrua pnot.
De feniculo.

Hemeles bisfine dr. e. n. silue
stris et domestica. Dom. e ca. i me°.
2. g. sic. i me. pri. iobediens e di
gestioni; s3 tn bz mediatuz uaua. sic
q. n. eius coctio et dispensatio atque
cu oximelle potum datum naus co
uomitus fe. et uri? pnot. q d sca
tis et cu colirio mixtum f uult oca
loz lumi: Semen eius ca. i 2° g.
sic. i fine pri. Lac augmentatum.
opilatis epis. ren. uesice aperit
Lapides frag. mestrua pnot uz
q3 q dimit naus fe. Siluestris au
te fragmolos innat lapides fra
git urinam pnot et mestrua plo acel co
mat: Det radix sua cu suo se
mine potata. uz. q ycti. 9 e e q ue
nemi.

De Menta.

Menta ca. e. et sic. i 2° g. hz
potentiam et aromaticitatem odore.
Unde stoz confort. appetitum irritat
abhominationem pruritus humoribus a
putat: succus eius cu malorum gra
natorum succo mixtus et cu aceto po
tu datum singultum et uomitum coli
cu sedat. lignia i lecti aspersa si
ex eo fiat cataplasma sr mamil
las lacte tumidas tumore vio solu

esui assuescam coire sciatur.

De boragine.

Borago ca. et hu. in p° g. h3 p'te3 leti3 generandi uel in uino missa potui detur cor et confortat et in antiquis miscebitur eam medicinis cardiace passioni ualet. Que q3 cum aqua cocta et cum melle et zucaro potui data canales pulmonis et guttur optime mundat.

No. bona tuß.

De portulaca.

Portulaca fri. est in 3° g. hu. in 2° semen uero eius habet qu[a]litatem potencie uim propter fri[gidi]tatem frodium ualet ad restringend[um] motum renum et uesice mollitiem calorem febrium et acumine extinguit. Propter potentiam qua ramus habet sicca et uiscera confortat et contra uulnera in eis uel in uesica nascentia ualet. Sanguinis fluxum ubi opus est stringit. Succus eius bibitus cum ... ... Si in capite fronte ... ... Ramus eius ... dat ... ... potulaca comesta uel mast[icata] dentibus congelat

qãr lenit · n · eos corrigit asperitatem
& acrtos' natã humoribus tollit Catapla · M · Jo ·
ta s' emoroydes eorum sanguinem stringit. · day

De Atriplici ·

Atriplex fri. e ĩ pº. g. hu. ĩ 2º Com · lige ẽ aqsa a cito eiat quet · n · medicis ppt sua viscositatem. Catapla. s. cal; apta il lis ẽgreat mater si st' erisipila. Semẽ eius iuuat sicientz ẽ 2 colatz ppn utile ẽ vetũ ag q ẽ epis ẽ opilac hũtib' ɔ q̃ z · n; cũ mel le 2 aq̃ calida potui datis colicam vomitũ puocat.

De Spinacia.

Spinachia fri. st' et hu. ĩ fñẽ a · g · uẽtrẽ humectat 2 gule dolẽ ɔ sãge 2 cola · r · ua let 2 melioa est sic qz atriplex.

De blita.

Blita fri. 2 hu · ĩ pº. g · Lau ata lr chymum gnat uẽtrẽ humectat 2 n̄ calid quiet ɔ ita exing. tussiclaz humectat 2 libat.

De Malua.

Malua fri. ⁊ hu. i p° g. hu-
i 2°. Malua igt. ĉ. int ca-
lidi ⁊ frim ē mediocris. Et testi-
cius acto q̄ flac dissolu̅t ⁊ apit
sanie dirigt. C⁹ radix ⁊ seme
bragt. Apozma ei⁹ sanguis flu-
xu i nalz. Q̃d aūt ei potia h̃z q̃
si cu vio potu det soluit calcu-
los huiu renu lapid frag. cataplasma
ta cu auxungia adipe vulne
apta dissolu̅t mat [illegible] ⁊ ad sanie
pducit.

De Sidia.

Sida q̃ vulg⁹ dicit applat
ca. ē sic. i. 1 g. ilanda le-
ctat nutri. [illegible] sic q̃ sin q̃ra aci-
mis et hu. sue milis ex [illegible] ne tri
si aq̃ coqt ⁊ odrat cu aceto vl
lambogesto ⁊ crem ⁊ olo onfi
ano amigdalio. ft digoil fral
patur tu nutrit ⁊ nectez. hue fac
epis opilaz apit. max. si sit
ēst ⁊ nitars huo q̃ cocta i aq
⁊ sine aq̃ cocta sit stiptic. Vi-
no. Apozima dicit soluntuz ē
corp⁹ q̃ ei⁹ ostipatur.

De Caulib⁹.

CAul⁹ fri. e. ⁊ sic. i p° g°. cibi
du̅ ⁊ mł'ui gn̄at sagez. ho
m les. ocure adtez. q̄ dup'. e. Obaz
bliz silio e ꝛ vom̄ carabia. sile ca
rabie ei daz actual st. Cu̅ ceti cau
les plq tu̅ oq̄ci ⁊ idiḡ. Veꝝ qd̄am
caules duob' mois st. v'naleſ. ⁊
estiu. ¶ Estiu u̅stiore gn̄at sagez.
cole mg° vlte pram q̄ mo̅strat
coꝝ acume. pp̄in ste colat mnigl
ficati. ¶ v'naleſ vō no̅ tm̄ acuut
st. ʒ; ms coꝝ vetre̅ inflat ⁊
v'iaz pvot. coꝝ vo cop̄ e seuz
vn̄ e cstipatiū. Coꝝ vo iue bibi-
tu. solut vetre̅ ⁊ siue iure cmo-
net cpis opilaez. apit ⁊ me̅stra pvot.

De Croco.

CRoc⁹. ca. e. ⁊ sic. i. 1°. g°. stoȝ ꝯ ⁊ cor
fort. cpis ꝯstipaz apit. āne
hetuoloſ iuuat. ⁊ mebra debilia ꝯ
fortat.

De Mastice.

MAstix. ca. e. ⁊ sic. i me° 2° g°.
stoȝ ꝯfort. v'iaz pvot. ⁊ di
gez adiuuat.

De Sinapi.

SInapis. ca. e. ⁊ sic. i me° 4° g°.
hui' ie̅capis ⁊ stoi ꝯsigant. Cibo
si cu̅ bleta esui det. stoȝ d' est bn̄o.

miscat i illis se adnectentib?

De Aceto.

ACetu modate i[n]fudat [et] fort
tesecat, cu[m] defectio[n]e sue fri[gidita]t[is]
q[uo]d d[ic]o natu[r]e q[ui]b[us] n[isi] fri[gidi]t[at]e mad[e]la[m] es
sentiali. et [et] p[ro]p[ter] s[ic]ca[m] acetosi[tate]m et
accide[n]tali h[ui]us acq[ui]situ[m] d[e] ebulli[tion]e
[et] putre[factione]. Os n[on] acetu[m] e[st] i[n] vino
dulce sz cu[m] coq[ui]t calor Sol[is] [et] aer[is]
[et] ebulli[tion]es n[on] h[abe]t vi[nu]m cu[m] q[uo] custodia[re]
put[re]f[act]i[on]e[m] ei[us] liq[uo]r[is] [et] i[n] acetosi[tate] d[e]struit
. [Sed] q[uo]d acetu[m] i[n]frigidat i[n] i. g[ra]d[u] [et] d[e]siccat
i[n] iii. g[ra]d[u] v[e]n[it] p[ro]p[ter] sue fri[gidita]t[is] / debili[tat]e[m]
sc[ilicet] q[uod] penetrat velocit[er] corp[or]a usq[ue] ad loca r[e]
mota [et] i[de]o fac[it] q[uod] i[n] vino no[n] fecat.
Ca[usa] subtili[tatis] e[st] calor q[ui] ex bullitio[n]e ac
q[ui]reat. Ceti vo[cantur] liq[uo]res no[n] h[abe]nt il
la[m] subtili[tat]e[m] sili[ter] mo[do] sic vue acerb[e]. L[imoni]
q[uo]q[ue] [et] mali g[ra]nati / pom[or]u[m]q[ue] citri[or]u[m] [et]
silium: h[orum] n[on] acto[rum] plus i[n] viam
q[uo]s i[n] remot[a] corp[or]is loc[a]. Vn[de] G[alienus]. volens
s[ecun]do refrigerare calore[m] d[e] meb[ris] p[ro]pi
nq[ui]s malor[um] g[ra]nat[orum] suco[rum] u[e]l vue
acerbae u[e]l citri pomi accipiat. V[e]l
ci e[st] s[ed] q[uod] i[n] s[ecun]do morat[ur] p[ro]p[ter] fri[gidita]t[is] siph
a[nte] re[m]? volenti q[ui]de[m] meb[ra] refrigerare
a s[ecun]do remota q[ui]eciens e[st] acetu[m] hz
[et] vinu[m] fatiente[m] venia ad loca

rmota digi ſocio e diſſolutum · ⁊ exte
nuatum · Et caleſcit potu tatu · i · difficul
tas ſpirandi orthomia hutib ſtruit ·
ſangez ⁊ lac i ſto coagulatu diſſolut ·
Fit ⁊ d' veneoſa ꝑ morte iſcretia
ſic opium · ⁊ euforbium · ⁊ ſilia · Diut
ne tuſſi · ex ꝑlate occurit necz tn noue
tuſſi max ſde exagitatis · Et ſi coqt
cu cibis ꝟ aliq re ꝯmeſta ſtoi ei ꝯfo
tatiu · appe tit excitat ⁊ augmentat
malaqꝫ ꝯpugit humoribꝫ ad ſtoz ꝯflue ·

De obſomogaro ·

Obſomogaro ca · e i · i · ꝯ · ⁊ ſic · i 2º
uirtute ſ bz lauatez inucatez · co
latez · pecto · n · incidificat · plmone ꝙ ·
atqz ſtoz d' ꝯeſſi humoribꝫ ſapore cibis
ꝑat vetez puectat i ſemoe col ·
ſeu ſcyaz hutibꝫ mitigez ꝑat ma
oucado a cliſteiza d' vulua ſoz dica
ex colora incidificat nec ꝑ ꝑlanas
ſites dilatat ·

De garne ·

Garus i mineis d' piſcibꝫ e calore ·
Q m obſomogar ꝯ piſces ei ſer-
ſt ⁊ hn ·

De Sale ·

Sal e caleſac modate mltuqꝫ d'ſic-
cat ex ꝯpoſitu e d' qnalibꝫ qnali ·
una e colata ⁊ itiſina · Alia vo coadu

na^ua & cōstētia q̄ utēq3 sit d̄ Raā. Jo sal d̄
siccat i 3° g° / calefac i 2°. Q / tm̄ duo
bo mois ē metallicū. s. et marinū.
Marinū aūt i lacubꝰ, q̄s salge mar
vulgꝰ nocāt. Aut d̄ aq̄s maris est
uo calcē cocta. Metalli3 laudabilis
ē marino max^e. si erez lapidibꝰ & sunt
clarz & eq̄le obtusum. Mari^m nō lo^m
si sunt candidū nō tm̄ eq̄le metallico.
D. Sal metalli3 fortiq ē marino. Q
G. negri / dix ei eoꝝ actaz ee eq̄lez.
Notū. n. sal i hac actiue eq̄le e̅ i
ntio dissoluūt & mūdificāt ſeſlm^tez
g̃ssoꝝ & putrdoꝝ huoꝝ. Sm̄ q̄ ex
eis ēvacet d̄siccat & cōstrīt. Q° ab ti
mūs nāle coꝛ°s coadunat huitez
coadunata cōstrīat & poros cutis clau
dūt. ut illa hūitas p̄ut dici nō appare
at. Sedz media3 vō cōferet dat ei
cibis saporē q̄d mētiz atq3 accepta les
digestiaz iuuatez.

De carnibus.

In pa p̄ticl'a 13 ōpetēter
d̄ aīalī iutit & natis
dixim̄ & cōpleūs & iuua
menē & nocu^to coꝝ vni
usa^r speci^e. Opz tm̄ in
hac p̄ticla de sigul'
tenati spa^r prētare. ut meli cōpāti le
itentio legētiz codib tenati i sigat

nccē ē q° nob' qdā supioris ptīcle ē
petē. i. d' qib; q̄ st lb' elemēt' ↄstat
disputare. Que videlz an st nascē
tia a aīalia utiqȝ. s. hnāe nē ēpu
gnātia utpote mōtifeā. velut d' aī
malib; st' hpe. d' nasc̄. q̄ st soli.
a st hnāe nē ↄpetētia ⁊ mutuātia
sic d' aīalib; cāco prāudii ⁊ saui.
⁊ d' nasc̄. gnā l' st hnāe nē i
ↄgā ullēz tn̄ lesicēz īsētītia sic
d' aīalib; erinati ⁊ lepo. ¶ D' nasc
cē. ātē oxob; ⁊ lupin' q̄ a st hu
mais nāē īutrā atqȝ nocetia.
A' st̄ mutbl̄ia nō hn̄ sic q̄ dixi. A' ta
nilz nutri māstrātia ut collogn.
⁊ sarnicea. Ana cādg. eletor' ⁊ sili
b;. Et qm̄ nra ītētio ē d' nutbli
b; solē nō oppȝ ut d' alijs dicat.
¶ Dico q̄ oē aīal gnā. bifarie
dividit. q̄ m. ē siluest. a dom. Sil
uest aīalia ⁊ calidiora ⁊ sicciora ⁊ a
digestibilia. sȝ ilaudabile nutrimētū gnāt.
p mlti. motu ⁊ labore eoz. ē p
p calore ⁊ siccitatē ↄtītuti aeris q̄ fit
p calore sol' hntātez ⁊ p īdigētia
vmb. ea sole oppriēt. Iam siluest.
aīalia nō st boi nutrimēti. i q̄tita. ⁊
qli. ē n̄ sola siluestria capria. Quia sr̄
flm. calore motu ⁊ labore q̄ assu
elcat eoz nāa ↄpāt sicitas ideoqȝ
nimio eoz exitatio sapore eaz ca

mui · ac eorum convitus apparet / ad nu
tritivum digestive virtuti dat / in facilime
optimeque cibo digatur ¶ Cetera non ania
lia domestica ad silvestrium comparatione caloem
et siccitatem hnt temperatiorem / propter levitatem quietis et
aeris temperiem / ꝑ in sunt habiliora et lau
dabiliora · q̄ minora tamen et dura ad di
gerendum Rasis. Animalia siluestria vel domestica
animalia / tempore dividuntur : alia enim sunt mas
culina / alia femina · alia castrata ¶ Mas
culina alia sunt calidiora feïs et minoris
humiditatis. Sunt · n · laudabiliora / et digon fa
ciliora ¶ Femine autem maiorem hnt hu[tez]
midit. Ideo ad digerendum tardiora ¶ Castrata
vero quamuis propter humiditatem feïs sint vici
na / in calore tamen discordantia · quia calor
eorum inter utriusque sexum est medius ¶ Ca
strata quia animalia maiorem quam femina hnt
caloem / et minorem masculis · ideo sunt di
gestibiliora feïs · Rasis. Vnumquodque eorum
feïorum videlicet · masculorum animalium · alia
lactentia / alia decrepita / alia adolescentes alia i
uuenes perfectez ¶ Lactentes vero calidi est naturae
et humidae, omnium vero animalium teneriorem
hnt carnem / propter sanguinem naturae sue complexi
onantem / propter hoc quod sunt animalia quam i suo
genere humida · sicut porci · pecudes · quam ne
cesse est ideo adiuuabus pulsibus hnt humiditatez
ex etate · et in complexione. Quare quod ab eis
gna e insilosum · digo difficilis · Similiter
tamen de sene decrepito · est difficile a membris

dissolvunt viscosi generantes fla-
max. si nō de masculis aīalib. Et
si fuerint aīalia i suo gñe sca sic
caprina et bovina sup̄ oplonii sic
citas. Cu etat hui. tpis vn st le
niora et digoi cōga mix si masclia
st. ideo lactētuz caprina et bovina
st laudabliā. pecoris. porcis. q oi
q̄dez laude egeat

De aīalib.

Aīalia vō i iuvēte nascentia
caliora st lacte. i glti. i gti.
vō minime. Et cau eoz sapor pp sue
hum. ter. uni. devotiorē. Vn aīalia si
sit gñā. sca sic bovina et caprina. ha
bet sca tez d aīalib ptib etate. l. et
oplae. sunt g dnā et idigel. lia ad dis
solvēdz dnā et tarda ullanta. le. q mi
nori mittata. Et si sit aīalia i suo ge
ne hu. sic pecudes et porci. nal eoz
huitas sua sca. te. spat. ideo iuvenes
porci et pecudes meliores st iuve. bo
bis et capis. Aīalia vō alia st
mt. lactētiu hui. et iuvē. sca. te. me
diocri. ideo vnu aīaz hitia st lau
tabiliora. pp eoz hui. sccitat tepe
rie. Meliora tn aīalia. aīalia
q st na calia. Calor. n. eoz ad mi
na tiz sue digoi aat. Vn landabil
aat nut. pp hi aīalia porcina. cap

na. bonitate^a etiã sunt laudabiliora. quia natura
calore vehementior et diuturnior ¶ De
decrepita quidem animalia sunt sicciora et duriora
quia natura eorum calor defectissimus et ex
tinctioni propinquus est et eorum viscositas hu
miditatis fflinmatis et quia digestio virtus eorum
defecta est sunt acuitate acquisita humore
colera et nutribilem. Sequitur ad digerendum dif
ficile est et ad dissolvendum tarde et laudabile
chimum nec potest nisi modicum ssla generan
tia sed si natura fuerit calida nimius no
cuiua erunt econtrario si fuerint pessimam
infert lesionem hac de causa decrepite pe
cudes magis caprinis sunt nociue ¶ Con
stat quod sanguinem qui de vetulis hyrcis. ca
pris. agnis lactentibus et similibus vetulis o
uibus generatur esse pessimum ¶ Causa pessi
tatis quia non est vicina sed diuisa hyr
corum vero et caprarum pessimitas fuit propter siccitatem
calorem et duritiem sue subtilitatem que digestionis tarde
di et ex ipsis propter acuitatem sanguinem quod generatur hyr
cinum peiorem sanguinem sunt generati quam capre
¶ Pessimitas agnorum lactentium et omni
num vetustatem fuit propter humiditatem et viscositatem
copiam et flegmaticem sanguinem quod generatur.
Vnde comesta prius sit digestio in sto
macho egrediuntur. Adolescentes quidem pecu
des ipsi sed malignitati permeant. etiam
tamen si calidus humiditas eorum temperatur
complexionem. Unde sunt laudabiles et digestioni
faciles. atque bonum chimum generant.

Butir' orum vero lactentium et que sunt in au-
gmento iuuent. vz. vitulina sunt meliora
et digestibiliora adolescentibus pecudibus
et lactentibus. Castrata vero bonita sunt me-
liora istis propter saporositatem et mollitiem suarum
carnium. Unde facilius digeruntur. Bo-
nes autem et capre in eorum complexione sunt dure
carnis et sicce in quantum porci et pecudes sunt
viscosi et humidi. propter hoc porci et pecudes iu-
uenes meliores sunt bobus et capris in iu-
uentute existentibus, sed bobus capris sunt actiores.
Pecudum lactentia edulia sunt conuenien-
tia multum non habentibus complexiones temperatas bo-
patiatur quod habent. Sunt enim congrua estiuo exer-
citissimo et capriua et pecorina porcis
et bonis animalibus stomachum esse meliora.
Sufficiat vobis disputatio de nutrimentis ani-
malium: Oportet ergo ut quod restat particula-
riter sequamur et coge do fanete vnde quia
animal dica.

De carne pecorina.

Pecudes sunt calidiores bobus et capris
et porcis. humidiores capris et
bobus, minus tamen porcis humid. Caro et
porcina ceteris animalibus fortior est hu-
mane carni. que similioris porcina ad co-
mestiones opera cum est et sine. vnde magis
vere nutrit. Dom. quod porcina non oportet
accipi in vano et solum extimatur comme-
tantur sic pedes et nares. hoc est mebra
sunt in motu. Decz. n. prius quod conuenient

:·d·

excitari: Quare etiam que viuunt careant silue
stria multo magis et domestica: Iudeis conueniunt
boues et capre excepto vitulis et edulis
cum sunt lactentes. ¶ Causa conueniunt porcos
capras et boues non est vna. sed diuersa
quare non viuunt bene et aliqui assueti est
modicus calor et copia multorum humorum
et frigidorum et carnis porcina similis est ferine et
humida et viscosa. vnde augmentatur in eis
flegma humidum et viscosum ¶ Calor ergo
eorum necessario fit debilis: Capre vero et bo
ues cum carnes habeant duras digestioni
inobedientes et calor quare viuunt diu
vigens sicut in bestiis. necessario quod ab eis
non digeruntur nisi cum sunt lactentes. tunc di
gestioni obediunt propter breuitatem temporis
et etatis paruitate ¶ Caro porcina
est calidior et leuior porcina. Ideo et capre
calidiores et humide. vnde tenuior est et ad
digestionem facilior et frigide a senectute recedit
uetere magis capre et bouina
humectat. vel humefacit minus tamen quam porcina
humida est ¶ Non. n. humidiores digestioni repu
gnantes sed sicut porcina ut humectantes
lubricantes sunt ante coctionem esse oportet
diat. sed tamen eius nutrimentum diminutum est
in bonitate et in malignitate digestionis velo
citate et tarditate sed estates eius deperditis con
uersitatem ¶ Diuersitas nutrimenti ex etate
est quoniam aut est lactens et sine nutrimento
vicina vel remota tamen adhuc est lactens

sic animal' iuuenca n[on] co[m]pleta lactes i[n]
visosi[tate] e[st] vitanda porcis silvestr[ibus].
¶ Ca[ro] duob[us] mo[dis] e[st]. vna vic[i]ngitas e[st]
vulne. Alt[er] lact[is] e[st] h[umi]ditas q[ue] mitt[itur]
p[er] eo ei[us] v[er]o ... q[uia] i[n]digestibil[is]
i[n] sua h[ab]ilit[ate] ... i[n]dig[es]ta ... p[ro]p[ri]e
si genere[n]t[ur] ... b[e]n[e] habere ... a[n]te
cu[m] leg[i]t[ur] vitupat. G. lacti[s] agnos
i[n] oues qui viscosu[m] genera[n]t ... n[on] co[n]
nere ... co[m]ple[ti]o[n]is sunt. ¶ Licet ca[r]n[es] an
t[er] iuuenca manere ... mino[r] s[unt] h[umi]d[ita]t[is] a
viscosit[atis] p[ro]p[ter] siccit[a]t[em] etat[is] eo[rum] co[m]plexi[o]
onantez. ... eo[rum] melior e[st] ag
ni a ... q[uia] si b[e]n[e] digerat[ur] b[e]n[e]
meliu[s]q[ue] generat sa[n]g[uin]e[m] ... si sic ca
sti. q[uia] ... eo[rum] a h[umi]ditas ...
te s[unt]. ... sapi[or] ... cu[m] sit ...
p[er] q[uo]d ... s[unt] pessi[m]e ... calid[i]o[res]
... s[unt]: o[mn]es n[on] recepti i[n] calid[i]
tatior ... s[unt]: ... calor[is] ... mo
s[unt] defecti ... i[n]digestiua
... etate. ... a testiculo[rum] i[n]digestiua
¶ Animal' aute[m] h[abe]t mediocre[m] co[m]plexio[n]e[m]
int[er] lacte[n]tiu[m] h[umi]ditat[em] ... p[ro]p[ter]
... s[unt] meliore[s]. a ad digestione[m]
... sa[n]guine[m] n[on] meliore[m] generat
... animal iuuenes ... a sicca co[n]
... a ca... a sicca ... s[unt]
... ¶ Decepti s[unt] ... actiores
... n[on] decepta s[unt] ... a
... ha
... a ... s[unt] ...

 .4.

tātuz· q̄a ca· ⁊ hu· sꝫ nā cectio d'ace
pit, sit melior.

De carne hyrcina.

Hyrca ad cōplatiōe, precipue sunt frig
res ⁊ sic. l. sanguē gn̄ant acutu
q̄ro precedētibꝫ frigiores sunt i sic. q̄to
humidiores. q̄tāz cōplatōez hūtibꝫ mag' sil' in
a fit innes. pico nō alio putredi. sunt
apparatū. ¶ Castrati vero meliores sunt. q̄
no sunt tāti acutis. q̄ caro. n. ē q̄uita. et
rio g' sapor ⁊ ad digerend' facilior. q̄ tn̄
v'no. nutrim̄. q̄tuz ei bo'm. q̄dāz vero
malū corpori nutrim. q̄z sit p' etatē
corpore cōplexionē dimissa. sunt q lacta
sr q̄ gnatitati sue viciu. iuuenes q̄
acepim. Lacta. vo sunt ceteris q̄alibꝫ
laudabiliores i sapore. f. i nutrimēto
atqꝫ i digerē. ad gnand' bo'm sāguē. Lac
n. eis naīle preter hūitēs. vn̄ ei caro
nīs caret. corporē cōplo ē q̄uito i cō
plac ⁊ calac. hūitē absqꝫ nulla sui
corrup'a facile g' digerit ⁊ cōstale
tur dieta. vn̄ g' sit calidi sicci eg
tu's exeuntibꝫ valet ⁊ q' diu lac sunt
accepim tāto meliores sunt attenuō
res. hīi ante q̄ nutri. se vicem nutri tur
pat cōsilem laudabile gn̄ant sāgēz
tn̄ tm̄ lacte. valet sunt ¶ Iuuenes

vo gssi sti. duriq(ue) ad digen pessi dat
nutri his sagez vo gnant meliorz a
capri forem. G. vitupat hyrcos et ju
neos capos q(ui) gnant meliorz sagez.
¶ Hyrca tn sti capo detrioes q(ui) fere
in ohnt masclie acume a sa tez p
h fere capo e hyrca castra sti meliores
no castri q(ui) hnt dulciores e sapiorez
hnt carne e lana lez gnant sagez.
Sz videm rephendi a gluta cure
igit hyrcos castor no vitupavit
at no castri sit feroces castri. ¶ Q
by. R. supius audist no dixisse hir
cos no castos acume hre itepitos
ee ad opa az huiac qpameti oplois.
Quo g. oni fuit castri. por care
bnt acue fruitq tpita bnitulo tpi
tae oplaes. Max. e hyrca sti iuuel.
si sti dcepita pessi e ee q(ui) pp feritat
etate ex frigidis eoz q(ui) calor est
defectus fere. hnt tez q(ui) q castriois ac
qliter sda te lenitur amittut.

¶ De carne bouina.

Bouina caro ad opa az carnis pe
cudu e porcoz fictas e e scier
e caprina carne. loq(ue) sagez gnant
grossu tbidu e meliorz melti dat nu

ter. colericis e digni tu q d sto
ciat z dissoluit diffi ce a mebr
z uetre astrixit q si ea veteres me
laco fuit aploie rplene erut
z artia paciet aplacs eor corrupi
atq rplacia iadet: Nonunq nas
cut i eis scabies z ipetigo elefā
tia. lep cacer fprigo sz aplez q
pacta hec morb incit. sz tm diu
si e mutā pp etat varietez Est
ei lactes adolescs inycis z decr
to Lacter n lauda gnant nu
teri sual e digoil q calor z hu
ditas ei q qtt uilta e pp vulne
viatatez a lact bibi es sedo bom
sagez fac colorez e. cisto expellit
mar. si ocurrit na calor dinet
Eg tu ex exercitibus. sz no noceat gnaz
tn e digni pp defecez virtut eor Ado
lesces vo tm q lactes e hu. dentis
qz digit ez q ab eo gnat sangs
no e ilauda pp fortitu sui calor na
lit pp sui mediatez a lacte sneq car
nis tenuitez sicq si cu aceto sues eo
z biba i gmedat stoz a fortat et
itestia. e z util colicis humbus
egez Iuuenis aute pp sue nti he
motiaz calor z hui. idignet q d

lacte, et vulue vici. humectat, quia
re sue compl'onis e(st) diffi. q(uia) ad digen(dum).
humorē gnant mltu(m)... max(ime) si gene
re(ntur) in ... fit ... ¶ Decrepitus qui e(st)
pessi(mus) ... nimia calor et sanguine
meltiez ex etate sua et complexione gnati.
... caro eius duriss(ima) et ligata, et tantum
coctioi repugnatia. nullum aut nutrimentum.
nullusq(ue) saporē. Sunt g(ra)r ... sapori
oē(s) laudabilior(es) et lactan(tes). post a(dole)
scentes. precipue si sit vitellati
et cum aceto conditi ... pe(r)fect(i). cori
andro et silvibus, sic piper et cynamomum. : l. cinam

¶ De Carne ceruina.

C Ceruina caro melior e(st) ... ad digeren(dum): sed dura e(st) ... e(st)
tate. et eius complexione: Sunt enim lactan(tes)
cerui utilior(es): 2° adolescentes. ju
venes vero sunt his duriores: Decrepiti
vero omnium pessi(mi): sed iuvenes si fuerint
castrati melior(es) ... quia calor eorum
et ... tempus.

¶ De carne Leporina.

L Epus ... gnant
sangui(nem), et tamen melior ...
hyrc(i) et capri, ...
... hre volentibus ... non e(st) tenue

ſuaviter dietam.

De tritico.

Triticum vero hz dissolvere ter et desiccare. pe ʒ ſtoꝫ ꝯfortat ne tre solut vtri. aꝫ pnot: vtile qꝫ ſt eis q elephantico morbo ſint apparati.

De carne porcina.

Porcina carne nil tamen e melius lo. mg generat chimum vete ez plucetat. ꝑ sue huius viscositatem copiaz veriaz tn no pnot et retentiva lyē iqueres diuise tn qlit e ꝑ etate ꝯplois vareretez. Et n. genz lactam adolesce. sunt iuues. Et deprit. Lac tans cetis ſty humiditates pn ſty q ctileſi i mal huoibꝫ et i putre ez et pepue ſi mal huoibꝫ ſtoz uene nit pprium ſz ſtoz forte humidas alio q ꝯploibꝫ ſunt valer ben ei digit et ptez atiꝫ nil tn generat nutrimtum huiuſ na pessi. pa pue ſi ſoms puthis habneꝫ huoi la ſta generat viscosu vn cae ge nates podagra vly dolore ſca. ca morbu lapideſ i renibꝫ pabitꝫ et

silia / sz oplices / & nas / qs inerint /
¶ Adolescēt: sunt lucēz & bn nutribi-
les, laudablez e generant sagiz ¶ Ju-
nes ante ceti ē sunt meliūs generat-
castrati. ¶ Decrepiti vero pessimi: sunt ei
sci, e dura hnt carne & insipidaz.
ciba assuescat: redduit melioz et
contrariā se: sic certa sz nō vsua
vr & animalia h maducent eoz tn
nās dicam ¶ Oia aū sūt malū dāt
nutrimētz & generant pessiz sagnez.

¶ De Asino Equo. Camelo. et Mulo.

Asinus ei difficile digitur. nec
aliq volutuz fac: Certa aīa-
lia sibi h agunt: Asinus tn subtilio
rē ē nutrimēt & carnis q equus.
¶ Equus autē subtilior ē camelo.
¶ Mulus autē detior ē ceteris. ¶ Mu-
lina caro ceteris calidiora ē et generat
difficil' ad digerēdz & tortioez in
vētre generat.

¶ De Carne vulpina.

Vulpina caro ē viscosissia diger
ioledies: pessimz dat nutritūz
Am plo pret medicie q cibo.

¶ De diuersitate membroz aīa
malium.

Si in superiori particula dixi⁹
membra animalium esse divisa
i(n) comparatione loco motu que
te. ¶ Membra autem compo-
sita triplex e(st). d. n. e(st) pig
nissima i(n) his via na p(ro)
q(uo)d h(uius)mo(d)i s(unt) (con)tinens excludi. d(e)p(ro)pri(e)
(et) h(abe)t pigue(do) (et) remota a viis h(uius)mo(d)i
...eces expelle(n)di vel e(st) int(er) duo me
...i. sic a(n)i(m)alium s(un)t lactera (et) silia.
¶ Pigissima v(er)o (com)posito e(st) i(n)digesti(o) cito
... ...netre ...iectat ...eloct
i(n) corrup... ...titit flatus(?) ... e(st) ge
...ata ... ...
...is sic ... ... Membra
...
...
...
...
...
tium ¶ Divisione v(er)o (com)pl(e)xionis e(st) 3(?)
: Aut ... e(st) (com)plo(?) ... nervus. sic ner
...vus cutis. itestina netre vulva
(et) silia: ... e(st) h(um)ana na(tur)a. vel ce(re)b(ru)m
sp...lia. et ossium medulla pigue
do (et) silia. ... e(st) ... ... sic e(st) ...
pigue(do) ... q(ue) i(n)venit ... cute. ...
(et) silia. Membra v(er)o ... ...
... ...ia. ... ...
... ...
...tia max... si fuerit ... ...a(tur)a.

sicut lota · et capita · que quamvis bene sit
masticata et cocta et optime digesta, sicut
tamen generant sanguinem grossum. Sed tamen omni
bus membris naturalibus sicut pertinentibus cutis · bus
et renibus sunt mediocria, preterea si de lacte
et humidis de natura fuerint: Membra vero naturaliter
humida · sicut cerebrum · pinguedo · et similia ·
sunt viscosa et lubricantia stomachum illos stoma
chum humiditate offectant et corrumpunt sunt in ma
los humores convertibilia si magis inveniunt:
Membra vero mediocriter humida sicut pig
nedine vacua · sunt temperatiora et saporosi
ora et digestione facilia et laudabilem
generant sanguinem. Si fuerint de animalibus
recentis complexionis sicut eduli sunt et vi
tuli lactantes et iuvenes porci seu pe
cude iuvenes ... Inter
utraque harum extremitatum habent alia me
diocria sunt tertia membra inter pinguissimam
carnem et pinguedinem media mediocria,
veluti sunt maxille, testiculi · costarum
extremitates firmamentum · lingue · et cetera
... teneritates · hec sunt inter pinguedinem
et carnem mediocria ... calor
eorum · qui est inter pinguedinem ... et car
nem ... et eorum teneritas quia est
in carne tenuior pinguedine vero sic
cior, propterea sunt sapore boni et si bene di
gerantur nutrimentum ... vel pig
... Si vero digesta fuerint ...
le liquidum et viscosum generant flegma sed

q̄lita^s sue / suorum eualium. Diuersitas
no^m mēbro^rum sz loca u^l sit multipl^x. ē s^t
ei q^rum acuta / et ossib^us lōgiq̄ sic
vēter et uiscera. sz et q^rum cerebro vi
cina. Alia a fūdam^to calore. uiana
nal^r. Alia ab eis r̄motā / et q^rum
mediocria q^e cuti ossibus vicinat^r sunt
tenuiores carnis / minoresq̄ pingue^is
sunt et saporosi^ores et digestibiliores
dīnobus mēbris. Dum p^r multum sunt
eor dissolucōz q^e egredi^r p poros
cutis cū sudore : Ali^us p^r eoz colli
ficez q^e ē ex ossibus ea sanctū gibus.
: Mēb^ra autē ossibus r̄mota / cō^trariū
hnt carnē multē sunt / pingue^is. Dō
co sunt i digestibilia / ⁊ īspiciat et copia
malorum chimorum generātia p^r duas
res : vna q^r uisus sunt vicina p q^s
humorum feces expellunt / et p^r rēmo
ciaz pororum cutis / p q^s sue hu^orum
superfluitas neqt egredi. Alia p^r os
sium absentia. vn̄ tenera sunt colli
vi puit. Io^l q^r uētre / i testina / et si
milia sunt sin^gula / et male nutrīm̄
tia. [C] Mēb^ra aūt cor / et epar / et
cerebrum / q^e sunt s^ctua / et calori vicina
nāli. bona sunt sapore / rigoreq̄ facilia
et bo^ni nutrimēti generātia p^r duas

res: vnq quod bonus sanguis cocha et epa
tis est mitta. Alta propter viciatate calo
ris nal' sextam natur. sunt nutrit. purifi
catis ¶ Memb quod est carnia vicinia
in calore nali longiqua est duriora et
indigestibliora. iterum quod capita. quod sunt
opposita moris. vnum propter calorem nale
ab eis remotum: aliud propter quod sangis
no bn cocto in epe est nutrita: Memba
ante intus h mediocra est hz extremitatez.
utriqz est vicinia ab eis ante qliteras
ta accipiunt ¶ Memb ante dextre
partes est meliora eis quod sinistre fue
rit propter vicinitatez epis quod e calor
nal calore fuerent intz fortitatez in
actiaz hz cum viciniam quod cum remo
ta longa. ¶ Membra omissimo hz mo
tu et qetez et mediocra. quod in. est mo
bliq et humor habit quod capiora sunt.
finale quod diget. tua aggria et cum se bn
tia. ¶ Memb ante moblia est lacte
ri. 1aroqz propter humorem et bn digesti.

¶ Seqt Ra D cialiu extremitatibus

Quoniam vniuersale et absolute
memb dispuitance et
omissita complemus et
tempus est ordo distinctee
et particulariter eorum nas

ac per naturam repetere.

De extremitatibus animalium.

Extremitates animalium que omnino ca-
rent pinguedine tarde digeruntur.
Sunt de sanguine et cute et nervorum. Sed quia sunt
in motu et quiete sunt digibiles reliquo-
rum membris et immobilibus et laboriosis et
ceterum membra inmota in motu in labore
habentia viscosum nutrimentum generant lubricatum
cito de stomacho et intestinis descendens. Hinc est ergo
ut extremitates silvestrium generent nutrimentum. Sed tamen
non generant quod se operantur. Cum enim coquuntur
per suas partes dilatantur [illegible] leviter lingue
[illegible] prima tamen est eorum nutrimentum. Pedes
autem sunt medicinales inutiles pectori et
pulmonis asperitatem leniunt. Ac qui [illegible] tus-
sis valet. Adiuvat in vulnera [illegible] ulcer-
atione habentes in vesica. Ad dissinterios
in masticati vulnerata intestina solidant.
Et colerum acuitatem stringunt. Nam est eorum in-
bibitio per viscositatem quam habent. Pedes tamen
anteriores posterioribus sunt meliores propter nutrimentum
calorem naturalem eis vicinius. Labea autem
animalibus sunt laudabiliora. Quam nares et au-
ricule de cute et cartilagine sunt composite.
Cartilagines vero si de iuvenibus fuerint
animalibus et bene coquuntur erunt indigestibiles.
Si vero de lactentibus et bene cocte digibiles
erunt. Sed omnibus aliarum extremitatibus pedes sunt

.6.

meliores.

meliꝰ est. /

De Cerebro.

Dixim⁹. ī pori pt̄icula q̄lr̄ int̄
que discordant sit d̄ nā cere-
bri. Q̄m̄ n. arbitrat̄ sit illᵒ accident̄-
alit̄ eē. sz ar. ī li. d̄ aīalibꝫ / cali-
du ē nā. q̄ fri. accidit. Vn̄ non
opꝫ nos id repetē. Dicimꝰ g̃ ce-
rebꝛ nā eē cal. q̄ fri. accil. Vn̄ nō
opꝫ repetē. p̄p̄ humoꝝ e̅ ꝯ [illegible]
[illegible] / abhorā. apre [illegible] corrup. ī
sto / atq ī putre [illegible] qꝫ [illegible] magis. sz
ī sic cibi madnat. cibi comedant
cū olo mixto / ꝯq; an cibū / q̄ p̄
abu cauet opꝫ hūās ꝯplaces hn-
tibꝫ ac debiles appetit ī sto. Vn̄ tn̄
pnā hntes stoꝫ. sz illū comedunt
bn̄qꝫ ī sto digestu sꝫ eis mltū cal-
bunt. [illegible] comedet. Cū aceto /
pipe. ꝯꝫ. oleo [illegible]. meta [illegible] /

De Medulla spondilis.

Medulla spondil. ad ꝯparacōnē
medulle ossium / frigida ē / q̄
humida. ē. n. sic cēbꝛ dunor / tn̄
q̄ mīꝰ hꝫ humidī / q̄ ue sibu digerat
ꝯsilꝰ / q̄ plꝰ cerebꝛ tribit nutrimentū /

: Medulla ossiu͞ superior ē sʒ fac
fastidiu͞ bn̄ tamen digesta multu͞
dat nutrimētu͞.

De pinguedine mixta cū carne
et ossib9.

Pinguedo mixta cū carne et
ossib9 sicut q̄ i costis lateribꝫ
et cauda et silibꝫ locis reperit' ita
corpore nō ē separata a carne et
axungia et q̄ in renibꝫ ē adeps
grossior ē pingue. cū mixta
carne fastidior et subtilior cibo
ei sʒ fastidietia cibiqꝫ istenime
tuʒ mollietia et hinc satietia
maxime nullos ston hūt q° pe̅tez
sup oēs cibos natādi et cibiqꝫ
viscosu͞ ḡsu͞ digeriqꝫ iobediēte
fatiendi aliqꝫ flaʒ sarnitez sane
dū maxime si cū vulcibꝫ comedat.
Vn̄ Rufus: Cū enim mēb° pingue
hūerit habundātiaʒ pariʒ nutri
mētuʒ cor's suggerent. Pars ei
pinguosa p̄ sui lubricitate stoz i ibe
stina nō cocta egredit'. Vn̄ colligo
ex carnosa cor'ant nutrimētuʒ sʒ
tn̄ carnosa ē melior nō carnosa
pingue. q° gssior ē uiscosior

goris durior / ꝛ facile putridi· appa
reatū· ꝓpea nō opꝫ dari p intelectio
n̄ ea / cui ratio mixta sit / q ꝛ ꝑ
solo condimento doniet / ut cibis
tradat saporē acceptale3 / Naꝫ
carnosa ꝛ nō carnosa pinguedo
p natur̄ data pessima ē / opilatꝫ
ei generat humores flā(uos)· adiuuat
3ꝫ tu flata ab eis generata uix le
differunt carnose pinguedini / flā sb
tile ē· / ¶ De oculis·

Oculi sunt diuersis speciebus cōpo(si)ti· ha
bet · n · lacteos pinguedinē3 pel
liculas ꝛ humores· Q(uia)· n· ē parte
pinguedinis· ꝑtinet calori ꝛ humidi(tati) ꝛ
q(uia) ē ex parte pelliculorꝫ frigidi ꝛ sic
q(uia) cōtinet ī pinguibus similitudinalibus
fuerint ꝛ humidi / Si uō de ma
cilentis frigidi ꝛ sicci / ꝛ lꝫ oculi faci
lius oībus mēbris digerat / tñ ob
pinguedinē3 s(in)ꝫ admixta / hūt gñue(re)
ꝛ uiscositates / ꝛ indigestiones quoddam ꝓpter hoc nō
accipiat / nisi cū aceto / ob(s)tomogaro
pipere apio / calamento· 3ꝫ· ꝛ similibus·
¶ De naribus·

Nares frigide sunt et sicce· nam sunt
ei cartilaginose / sed digi

difficiles parum nutriunt. Condiatur cum aceto, oblomogarō, synapi, carui, pipe et silerib(us).

De lingua vitul(orum) lactos.

Lingua vitul(orum) lactos et teneri carne est mediocris. Dicto sola comesta dat nutrim(en)tum dur(um) et molle mediocr(iter). Que si cum lactis suis maduerit, erit laudabilior, facili(us) digeritur. Rufus. Si cum tenera carne sit vincta per quam calcina descendit, madure durior et viscosior erit digestio(n)is. Unde bonum est si cum oblomogarō, pipe et aceto, origano et silerib(us) comedatur.

De Gutture.

Gutture sicc(um) et sic est quia cartilaginosum est, propter parum nutrimentum dat, digestioni inobediens. Hac de causa cum aromatib(us) calidis illum maduari convenit et multum nutrit.

De corde.

Cor durum sibi est nec lactorum p(ro)tinus tardeque digestum, tardum digestum, multum et bonum nutrim(en)ti corpori prestat.

De Pulmone.

Pulmo facilis est digestio(n)is et velocit(er)

d' sto eicit p lenitez ac raritate
sbe, pm cetey mebis cors in
terit mi9 fla. pp hui in
nutri9 gnat.

De Epate

Epar omnz aliuz meb's e
fi9 z durio e digi. sagz
gnat laudabile, nut bli9 est
de carne no hnte pigue9 sz
lactetum epar cetis est me
li9. Epar no gallie, meli9 e
q lactetn p parne si nutritum
e9 fuat ita. farina ai la
cte dispata, z ficubz siccis.

De Splene.

Splen ilaudal e nutrim
corruptu z nilicuz gnat
sagz, nigri ope, tarde q d' sto
eiat par m pennicitat, sp
colaz nigra s' enante, sede al
su gnicede gigimas gfotat.
Sple autem pocum cetis meli9
e pp sue sbe sbtilitez z raritate
i eis gposita.

De Renib9.

Renes sz piolo mois, st
i laudabiles nut pp sue cor
rupcioz duritiez, z gstitute alio9.

q² cor intrat: e(st) p(ro)rie pinguedo
vn(de) sang(ui)s g(e)n(er)at(ur) g(ra)ss(us) s(e)c(un)d(u)m pess(im)u(m)

De Lacte.

In p(ri)ma p(ar)ticula dixi lac
te(m)p(er)atu(m) co(m)plexi(on)e p(ro)pter eg(ressi)
o(n)e(m) su(um) i(n) calo(r)e(m) v(e)l c(on)tra
di(ci)t(ur) calid(um) e(st) & h(umidu)m i(n) p(ri)
mo g(radu) v(e)l q(uo)d e(st) p(ro)p(ri)o su(m)p(tu)m
nimis e(st) h(umidu)m atq(ue) fla(tu)s g(e)n(er)atiu(m)
verum ei e(st) sang(ui)n(e)m nat(ur)alem i(n)
sang(ui)ne c(on)v(er)so i(n) v(e)b(er)a ...
... albe(di)n(is) ...
... sophiste ob
... calid(um) ... lac e(st) h(umidu)m ...
... Cur itaq(ue)
no(n) dixisti ... o(mn)ia ... cetera
... dicitur e(ss)e ... calor(em) et
h(umidu)m ... sang(ui)s ... cor(um) ...
... no(n) ... cor ...
... sang(ui)s ...
e(ss)e ca(lidum) & h(umidum) ... no(n)
... Co(m)p(ar)er(e) e(st) ...
... q(uo)d ex ... e(st) ...
i(n)ueni(ri) ... gl(utinos)i ei
dulcedine ... vi(dele)t(ur) ... i(n) iu
ue(n)ib(us) iuuene(s) ei co(m)ser(ua)t ...
ne(n)tes ... sang(ui)n(e)m ... gen(er)a
t(ur) ... h(umi)d(itate) no(n) carere

oubiu nõ e · Sile & ꝯes mēb q
p se sit manencia diuisas hn̄t q
pluꝰ & nās / sic splēis e sāguis
fecē & colaz · r · dictum suscipe ·
et fellē pᵉiuz colore sāgūis p
te cole yz · vriam suscipe · yz
lac nō e ita p se a sāgine se
patū / nō ē aliud ni sāguis ī ubi
bꝰ big acto · vn̄ puni dh ubibꝰ
alboꝛ · & siccitatez qᵒ nā ppa
u / ad nutribiz aialiū / sic idez
sāguis puꝰ e ad fonendū cor
pus / uez fit lac ī sba ꝯtulq e ·
corpoz ni e ꝯbile · quedā gilla
e / alia fluxa digitez / aliuz tñ
agz · p fit q̄ mois · vnoꝰ hz ali
uz oplaz · ex qb fit / 2ᵒ · ꝑ di
uisiōes aīa · 3ᵒ ꝑ reglis nu
trimētoꝝ aliuz · 4ᵒ ꝑ viam tez
ī ꝯmotuz multiōne · C Qui
litas aute sue centie triplex
e · ꝯbil · gilla · & media · terp
natis mīt hās extmitā / alia
herent media · nō tn̄ ꝯp ut
vitat C Lac · n · hz · yj · nag ī se
ꝯ ē ꝯbil · clara quā dī hūs cau
mīl · Alia gilla & ꝯcelsa · Alia te
nuis & huīda pla · dm p acauo
calore & sbtili · q hz ē nidisi

menstruum constipationis humorum subtiliatiuum et
non solum splenis et epatis, aperit
opilationes. ¶ Pars vero caseosa, id est casea-
ta, si sumpta fuerit excessive frigida est et
humida, tamen cum vetus est, est lenitiva [illegible]
re ventris. ¶ Cum autem dessiccatur, est calida et
sicca, tarda ad digerendum, nocitiva constipa-
tiva et generativa humorum [illegible] ge-
nerativa constipationis in epate et splene
et renibus lapidis generativa. ¶ Pars
que unctuosa, id est butirosa, que est ae-
rea, cum est temperata, mollitiva et tempera-
tiva nervorum [illegible] humane complexio-
nis. ¶ Consequenter lactis subtil-
[illegible] digestibile. [illegible]
autem excessus [illegible] est [illegible]. tamen
[illegible] [illegible] aeree participet
est mediocre. ¶ Lac tamen ovis
est laudabilius [illegible] [illegible]
hoc lac mulieris. Deinde caprinum. Post
[illegible] est vaccinum lac. Sed inter mu-
lieris et caprinum [illegible] est medio-
cre. Grossius est caprino et plus
[illegible]. Subtilius vero est vaccino et
magis [illegible]. [illegible]
lac [illegible] sit calidum [illegible]
[illegible] vero [illegible] est in
vaccino: sed [illegible] a [illegible]

Audi d' caseo

phisicis dicet. ¶ Cur dixisti pe-
corum lac esse substancialius vaccino-
rum plura per butirum et butirum sit
levius caseo: Respondeo unde pecorum
lac plus habet aquositatis et caliditatis
quam vaccinum. Quia pecuarum natura est ca-
lidior. vaccinum vero lac maioris aquo-
sitatis habet calorem defectivum in [illegible]
in animalium frigidius et siccitas dominatur
Rufus est lac animalium mediocre in
pecorum et caprarum i. iumentorum.
et asinarum hominum lactis aquositas ma-
gis dominatur quam lactis vero caprinum et pe-
corum: Sed iumentorum plus est vaccinum
pecorinum asinum vero caprinus quam
hominum est aquositas [illegible] nonnumquam
[illegible] in [illegible] cum calidum ab ubi
bus exierit bibitur quod cum fuit cum
melle et modico sale mixtum sti- melle
mulabit [illegible] in se faciet
coagulari sed non solum [illegible]
[illegible] qui non coagulet. Unde
[illegible] dicit in [illegible] Galenus mel
[illegible] pellit dubio
le [illegible] leviter
lenitus coagulat et [illegible]
in se et suffocaretur in gula [illegible]
[illegible] in se [illegible]
et in gula suffocaretur propter lactis

q

coagulancium. sed pecorum et pecorum
al. vaccarum et iumentorum. ut coagulatur in stomacho propter
sui grauitatem et sui terrestritate domina
tum. Palam quoniam est lac mixtum ex his
aquositate butiro et caseo. Sic pecorum et
iumentorum. Alimentum illorum facit in stomacho
coagulari. quoniam propter nutrimenti ebetudinem
et copiam sue lactis aquositatis. et quoniam
eius aquositas habet aliquid acuitatis
et nitri solutiuum. quoniam quando mediocri
a ... lactis aquositatem ducit per
... ut ... tenuis corpora et putre
malorum humorum mundat. ¶ Pars
uero butirosa que aerea est natat
super alia unde fit oleum. scilicet aqua. Que
re omnibus consistentiam tribuit et uisco
sitatem. Unde indiget maneat. ¶ Ca
seus et digestio maneat in quantum uel
habeat et tempore ab eo pulsum dum ... uel
quos expleat. sed tamen habet mediam
opilatiua maturando dissoluitur et eorum
duritiem mollit. Terrestris quoque pars
uel caseata stomachum grauat. et etiam in
domat inflationes et eorumque ... ge
nerant. Quare fit causa opillationis
epatis et splenis et pigrum generandi

i reb' max^e si meb^a ad h' pueni
it pparata · s3 si auferat a lacte
aq^o silitas 2 tereste's/ 2 aerea per
maneat/ sit pstia media · vnde
hg vulnera i pta° l' uesica · De
lcat ea/ 2 solidat · Q2 hac rone
testa^r ¶ Si · n · lac accipio stati
ut ab ubib^z fuit mulsum 2 eidem
te molendini lapidem seu quod l
fr3 i eo demel extignum l' quelq3
lact' aq^o si^e tez 2 supsta accipio · d
m potui dedimo: s3 tm h' lac
q cito calefactu i sto pp sue aq^o
sit/ ablatione libz inestigado mu
tate sua actione ut i sto non coa
gl'et/ mulsa q^e g^o po eis dare^e cz
quid' aq tepid^a/ 2 l eis suera^n
coagl'a bi ¶ Q: si redarguerint
nos sophiste d: Cur nale aq^o
stez lact abstulis 2 acuitalez
tbuis · ¶ Rndm^9 nal' lact aq^e si
tas h3 comunu · vn e laxatum 2
relaxatiue i se h3 actionem l 19
neiens e vulnera i pte l' ue
sica/ 2 pl'imae/ no n · sicut cti a
qua acuta huas p vulnera ad itesti ·

flue. alia satiat vulua & con
sumeta quer̄nt.

De diuisitate lact' s3 tp̄a ann̄.

Diuisitas lact' s3 tp̄a an̄i e
s3 ieq̄litatē tēpoꝝ. Q2 ei
fac̄e eē vinacht ē ei v'nale. es
tiuale autūnale hyemale
Vnale q2 lac ceteris medi9
tp̄ib9 e dulci9 mori9. vno
q2 ver ceteris tp̄ib9 tēpatus est.
e ei medrā intē q9 qlitatē
alio9 ꝑ naū lact'. Nā lac tp̄ib'
iā g'natoꝝ alaliū ꝑpiquū aq̄
sū ac idigestū ꝑducens i vul
ua aīatos. l tp̄e ꝯcep9 ul' ci'
xl dieb9 a tp̄e partꝰ q̄al' elō
get. supfluitas q hnt d'ciant
& ꝯuit & ne estat i lacte n̄
huit tas nal' ē ibal'. Q̄ re tp̄a
tui ē & lauda. Ē facil' ēbz i ꝯ9
ut. i putrē malo9 hnoꝝ.
Max' si ibit lana hntib9 cor.
Autupnal' vō diū. Lē. nā
l' hntas parte sicca et calcata
ē multiplicata. vn ēsuz ē diffical'.

digit' sto gnat gsta ista.
vistosi tez gnat pitredi appt.
¶ Estium int hes duas ext
mitas e medioc ¶ hyemale
vo rao ueit [?] si illius fuit
tpis fessi[?] eit [?] siccissi[?] est
& gsissi[?] p logiquitate tpis ana
lem parte[?]: Ideo sua lem
tas nal' p eis e similia.

¶ De diuisitate lactis p nutrime
tum aialium

Diuisitas vo lacti p nutrimeti
aialium multiplex e ¶ Dicimus
ei aialia recetes & tenuias hitas
pulacitia faciut lac sbtile et
aqsuz cito digestibile & min ve
tosi q e i sflantibs gnatz ¶ Lac
aialiu fanz hitoz & arboz ex
tecita pulcetiuz l' sta gnassac
& aiali sup arboz exercitis
velcetiu vtile e sto actio q[?] vil
eibz ¶ Lac q aialu solubilia pa
scetuz oibz e actius. ptm lac
capinuz pla sto gueit actio
¶ Sep. in stiptic hibis vtit. i.
extrecitabz aptiuz max. vz. qr
eq. letisci. oliue et silua ¶ Sut

380

du & frādin pascatz bbarz . s . scam
a titimalh & ellis vn eorum lac pes
siz e ne pote ste nocuim . psti suc
No. cinos Iez . 6 . testa vidi iqt caps
ellz albu pasce . . vimito pasce di
vomitu papelat . C⁹ rei effco eo
z lac bibe . . stoi d'strez & vomi
nausea igrebat . C Dulcitas
lact⁹ fz tps e tplex . . lut ea via
ma e ubito : d' lōgiqui . d' medio
ce C Vigimu ante e dulce a'
liqdu : scdo actis e laudabli⁹ a
digestibli⁹ citoq i sagiez ouila
di ut opz acciphia & genz ultz tol
lare vr : sz vo ult q' ma expe
tat sumat qutate ne stoset
capiti nocumetu isert detubo
& gigimus noc . qz assuetz & bi
bitz mlaz fr debus & gigimu mo
llificat . vn a put sunt : fit g ne
cesse ut os eoz vino q' qi aceto
lauet ut cu d' lacte detubo iuis
cantu e munificet : Cap⁹ lede pp
fumu lact⁹ i sto corrupti & putre
facti ad cap⁹ ascedete noc sto : Cu
multa sua genti⁹ ex corrupce co
geti i malor hutes contiit itio

los . s. et accidos. In stiolos si ma-
ducatur calide nec fuerint. In acce
tolos si stica oppo stoi fuerit, q stoi
calitas et frias a e accide. p d
nal ¶ Nat. n. e ubertio for(t)e i q le
sto lac otinuo e guttale. ¶ Accn
vo e cu i sto gauitat coaduna ex
hnoz d cu ab d assup az lac
et assume. lac vo gutat i sto
si malos hnores ipuent sz op
pri glaiaw vide. Cur dnt lac i du
as qlitas cuias fiei guttale . i stio
sa vz . q calorez sigt et acetosa
q pp fei lez fi ¶ Rndeo dicend
lac i se duas cuias qlitas hre de
rea et terrestre . i. caleatu et bu
tirosa. ¶ Caleatu. n. pp fei lez
siuiqz sitate ldiat qd angendu
vn i acetosi lez e guttale. papu
si cibu meat i sto l huoes aceto
si appatos ¶ Butirosa qd pp
sui caloez acleru lez inuni i
stiosi lez psitaz si i sto sile siue
mt. Ideoqz no opez lac potum n
sto inanito et ab hnorib mundifi(ca)to.

: fitq; lac d' lactis aialibꝫ ſc̃m ꝫ ce
rebro ꝫ multũ d' eo q̃ ti' ſte acci
piat. In h° ſu' lacte ꝑ ſũ mẽſura
lactia ltẽꝫ ſag'ꝫ gnat pietre e hũe
dũt. ꝑ ſtũ. ꝑlmone. ꝛ ueſi ca in
uat max. Si admiſcit ſua aq°
ſi tãꝫ ꝛ cũ alijs coctu abaye ma
dũce. Si cũ ꝑſtis mimbo ꝑ amgo.
Q̃ñ ꝑe bñ nutrit mi° qꝫ netoſi ꝑ e
gnãtiuꝫ. d'uꝫ: tñ e digi. e ei cũ
gnãndi ꝛ epẽ & ſtꝑs opilla
ꝯ ꝛ reibꝫ lapidẽ ñ ñ ona ſac h.
Si cũ melle ꝛ zucaõ madnac
ꝫ ꝑſtor' ꝛ ꝑlmoiſ e mnatiuꝫ
r̃ ꝯpit ſibi eſſibꝫ: tñ opilõiſ ẽ gña
tiuꝫ.

De Lacte acetoſo.

LAc v'ẽ acetoſũ ſrĩ ꝛ hu-
midũ in ſolidiuũ. ſtoꝫ gra
uat gingiuuꝫ ꝛ dentibꝫ noc. Ideõ
gñ ei ſpõ e cũ ab ubibꝫ fuit
mulſũ. Lac igĩ e lau
dan'. ꝑ lõgiqt'e. ꝑ lõgiquitate cũ
ab ubibꝫ exierit.

De natã butiri.

Dixi9 ī sua ptīcula nā buti
rū eē qr pīguē9 q̄ ē cū
cārne ⁊ ossib9 mixta ⁊
ꝑea vulnib9 pectoris pl
monis ū ⁊ orasuagie ē
queres. Mundificat e ⁊ ꝯgelat
⁊ vulnra ad maturitatē ꝑducit. Gi
gniuis ꝯfricatum dētib9 ꝑ dētiō ei9
nascēs dat mitigationē cū mel
le potatū ꝓ9 venēū. ꝯ assue
sum sto noc qr nullo stōi al
ꝑ ptez mollificat.

De caseo.

Casei9 ꝑmiula ē psisi9 ꝯ
nas ꝓ digori diffi. ꝑ ꝯtō
sepis ute collitāz īndunt pur
sitez. Qua n ꝯmedūt illū ipa
dū q̄ ꝑt alij cū sassiōe ⁊ net9
nonnulli cū e mediocr. Recēs
autē magis recēs ē calz ⁊ acuity
dū frī. recēnu ē ꝯ bnū. q̄ i po
ꝯ. Q ꝑ bnecta. ē ⁊ ꝑllact
agli te q̄ i le bz. Q re recēs ē mu
ꝯbli9 ꝑ vetere hnectac absq ul
lo stoi nocu. ꝑcipue si sine sa
le ē. Vetus vō ⁊ siccissi9 acu
mē ⁊ calorē bz ꝑ sal coagli sic
catate l' coliās ato ꝯtrarie hno
res. Q uncli moro ꝯtigit. hno.

quia eius viscositas impertinens est ab aquo-
sitate et digestiva. ¶ Alius propter acuitatem quam ac-
quirit a coagulo et sale, de quo supra dictum
est, per siccitatem quod ab ipsis evenit, sicco
si cum aliis rebus committatur, virtute
subtiliativa, acuitiva et acuitatem sit
detrimentum. Quoniam est causa generationis lapi-
dis in renibus. Unde caveat eum qui lapidem
in vessica cognoverit, maxime acutum ha-
bentium cum calce, quia sic in caseo invenitur.
¶ Caseus autem talis extremus convenit
quia non est bonus ad nutriendum nec ad con-
servandum sanitatem nec ad nocumentum hu-
morum. ¶ Caseus autem mediocris est inter
medio recentem et salsum et insalsum secundum
aliquam vicinitatem extremitatum.

N. pla. i
Renib.

¶ De volatilibus.

Volatilia sunt minus leviora
et subtiliora omnibus carnibus hu-
midis, sunt et digestibiliora omnibus
animalibus ambulantibus, non tamen nutri-
biliora sunt et silvestria minus domestica
sunt humida et temperate habent car-
nem. Sed et facilia digeri. Caro ra-
ritatis est carnium propter suum laboris hu-
miditate sunt quo subtiliter aere et sicca.
¶ Hec est quo omnia ut omnia habent sed

aoē s̄m pl9 nutriūt ꝯ tpatiōē aux lan
ales gnant sagīez ꝑ sin bndi. Ite la
boriosq repiez. pōro dom. ꝑpol. ī
hitatiōa s̄ꝫ meliōē ꝯmed. hꝫ ī cestu
ł ꝓ sin motu ꝛ q̄ eciā sustapiūt
q sin nē sufficī. Rurs. ceteris uola
tilibꝫ. sarna ē sēnior. pulli ꝑch
aes ꝛ pulli gallinati. ꝑ hos ꝑdix
faciaui. gallina. Reliq̄s vō uola
tilibꝫ s̄ꝫ duroēs ꝛ gnaēs ꝑ nes
ꝛ pauaēs. vn̄ no opꝫ eos ma
ducaē ī estate nec vna die mor
tui maseit. hyeme vō ꝑ q̄ mo
tui s̄ꝫ duobꝫ ł t̄bꝫ diebꝫ maneat
sꝫ mādu cāt ł cāo eoꝝ s̄t tencā
hūchor cetis. Anaē. Ansrel. ꝯten
n9 ꝛ pulli colubi. ꝑ pne si su ī
casula multi ī ꝑcāo esti. duriqꝫ ad
digen9 vax. si ꝑisaā eoꝝ sit ī
lacubꝫ paludibꝫ. ꝛ similibꝫ locis. ꝫ
resta. sui odor ac sapor. sōnibi
hunt pulli m colubri s̄ꝫ meliōēs.
ꝑ anseres. anaē. sturn9. ꝛ silia. ꝑo
s̄ꝫ nacina ꝯmē n. put fuaūt ꝑoꝫ
cibū ꝑ sue dnāt. sē sp̄n9 ꝑ cib
eoꝝ ꝯbitabile. ꝫ eoꝝ ale s̄ꝫ du

silices eis. Namque sucus sit ad digerendum
et sanguinem ad corrumpendum [illegible] sine labore
motoque immetate propter hoc generatio multi
ex eis est commodum propter alas et colla.
Colli non [illegible] est in motu et
labore. quare subtilius est genu carnes eorum
rerum sapore. Cum notabilia talia
membra non habent ut alas et colla.
Anates [illegible] [illegible] me
[illegible] sunt [illegible] et paludes habitantibus.
Colla non [illegible] aqua contra
[illegible] Anates sunt [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] non [illegible]
eos comedi [illegible] cum [illegible] fiet
[illegible] maturet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Talem non [illegible] laudabile
generant sanguinem medium [illegible]
[illegible] et [illegible]. Caladriae [illegible]
[illegible] sunt [illegible]. Aliqui [illegible]
[illegible] sunt et sanguinis [illegible]
pulli leniores sunt [illegible]
volantibus et laudabile generant san-
guinem [illegible] sunt et [illegible]
[illegible]. Et si cum aqua coquitur et
[illegible] modico cinamomi. mitigatur

·7·

[illegible] [illegible]

caliaz hūtib9 ſtez iſeruit ꝛ eos
ad tēpatāz ꝯplexaz reducit · Ma
xi ͤ ꝯ egtū ͤ ad ſcī ͭ ꝯ · Q ſi acet
ū fuerit abſqꝫ aceto meliꝰ eſt
ſz ꝛ vtiliꝰ nēcrē uolētibꝫ ha
bē huiꝰ · Ruff · Si uo eaz cū
aceto vuaz agreſtiū · ſucco ue
maloz pūicoz acetoſoz · l'
cū ſumac ꝯdiat ſtoi erit
ꝯfortatiū · 𝔥c coliꝛaz hūtib9 co
raz ſubueit ꝯfectū hūtib9 ap
petituz aūz eſm datu · Cū ſua
ue odor9 ſitqꝫ ſapor' nigre
teſtactinz tū puīot · ahqꝫ itaqꝫ
ꝛ ſꝰ nutrimētiz · laudabilioreſqꝫ
ſtꝰ puſilli maſcli caruē iapre ·
ꝛ itē patū pigue ͤ exiſtēs · gal
lia vō mtꝰ ꝯiul ē huiꝰ ſꝰ
ſꝫ ad ꝯpatiaz pullor digeſtiõe
ē difficil · bn̄ tū digeſta ꝯ
nutri ͭ eit · Exſid eā ſimpl'
iuo efficacat eit melior · q
ab aq quã huiditas acquit
vn ſtoi ē ꝯfortatiua nl tū dar
nutrimētuz · Si autē cū aceto
vuaz agreſtiū l' ſucco ꝯnā ꝯ ·
acetoſoz ſic ſupiꝰ dixi ꝯdiam
eit ꝯ coliꝛaz egraz · Galli uō
iuuenes dūiores ſt ad digendū

grossicies. Mi[nus] h[umi]di gallis. [et]
decrepiti cu[m] innueribus melio[r]es
tenerisq[ue] s[un]t carnis, tardi tu[n]c sub
digerit[ur]. Q[uod] si coq[ua]t[ur] i[n] xiiii. Itaq[ue] e
multiq[ue] sal i[n]miscea[n]t[ur] [et] sup[er]
p[er]mas q[ua]nl[ibet] h[abe]nt cu[m] [con]sup[er]ta
ponat[ur]. Dein mane una nocte
dicta. Nec vero calefaci[un]t [et] i[n]c[on]sum
dantu[r]. p[ro]pt[er] colica passione[m] h[abe]n
tibus. Cao nec non cu[m] q[uo]da[m] h[abe]t[ur] mi[n]
tusitate l[iqu]id vilco[...]. Q[uod] i[n] coctura
disso[lu]t[ur] p[er] cu[m] solutione. Poro si
veru[m] gallo[rum] fu[n]dat[ur] q[ui]nq[ue] nulcea
ex h[ab]a [et] o[mn]i[...] leone cu[m] [con]tetes. poli
podio. camilib[us] silvestrib[us] i[m]pleat[ur]
[et] xv. lb. aq[ue] coq[ua]t[ur] dec[oct]io [con]su
ma fiet ultra colica h[abe]ntib[us]
viscolosa fla[tu]osa p[ur]gab[it] h[umo]r[e]s.
Aliaz [et] h[abe]ntib[us] [con]b[e]niet [et] grossaz
sed viscosi[ta]tes exclud[it] [et] valz ad
periodica febris tremore [et] ar
tetica[m] doloze sanat [et] valz [con]
p[er]emedia febris phl[egm]atic[as].

De Pullis columbinis.

Pulli columbi[n]i ca. s[un]t [et] hu. q[ue]
obre grossu[m] dat nutri[mentum].

q(uia) testa eorum quantitas ad volandum.
sed volare inveniantes auferunt illam
quae est quibus eorum calor levior et
ad digerendum acceptabilior. Est
conveniens flammaticis complexionibus humidis i
convenientes vero complexioni et calidis natura.
¶ Salubri in iuventute manentes
per ea regulentur. Quae sunt digestionis et
clavaria. Faciunt nutrimentum ut pro
te novi generativum testa. G.

¶ De extremitatibus volatilium.

TO De extremitatibus volatilium habet esse ad
totius avis opera. ¶ Extremitates
omnium volatilium lacertose et ad dige
rendum dure: sed si digerantur mul
tum dant nutrimentum. Omnibus tamen anseri
nus est laudabilior per copiam sue hu
miditatis animalis. Post hoc gallinaceus si
militer et reliqua habent sunt ceteris nutribili
ores et convenientiores. ¶ Ale vero v
niversaliter volatilium et alia membra
laudabiliores per suum motum ac la
borem continuum. Constat enim mo
tu multum. Sed brevium (?) consilium terrestre (?)
solum. Unde ala est sapidior ac di
gestibilior. Rufus. Volatilium

inuenitur ale sunt meliores. puerorum
libus propter fortitudinem motus eorum. ¶ pul
lorum vero ale sed non bene nutriunt
propter nutrimentum suum dat ¶ Colla lau
dabilem sunt nutrimenti propter continuum mo
tum quod habent sic de aliis dixi.
¶ Sed colla anserum et galline sunt
meliora ¶ Collum omnium anima
lium volatilium castratorum sunt meliora
omnibus volatilibus volatilibus. nec non
galli castrati omnibus volatilibus sunt nu
tritiores. Laudabilis non nutrimenti
et post grauant sanguinem ¶ Cerebel
la volatilium meliora habentur sunt
¶ Cerebellum ambulantium minus quam
...cosa quam corpora ... sicut
... ad ... ambulantium animali
um. propter hoc quod ... homo cere
bella ... habent ad illorum
... sed laudabilia omnibus cere
bellis volatilium sunt pullorum ... no
... gallinarum et gallorum.

¶ De ... animalium volatilium.

Oua sunt animalibus volatilibus
... sanguis et sperma sunt a
blatilibus animalibus sic est sanguis

p. e

et sperma sunt naturaliter et in animalium
ambulantium ita omnia sunt in a(nim)a continu
teriliz volatilium. Cona. n. vo
latilium masculi sine habentium. hec
duo in se continet sperma videlicet et
nutrimentum. prima velociat et multum sunt
nutrimenta et opposita velociter
mutantur propter sine sibi ... ... lu
liquor comprimentur. Calor sunt oppositum
quanto plus calor igitur in eius opa
tato magis induratum incipiunt. nu
trimentum ... multum quia tota eorum
substantia mutata. melius ovo assum
at per sein nec ... ne via
nale. Maxime eorum vitella quia in
calore et humiditate sunt temperata ma
gis videtur ... componere ...
Sed tamen si assetur ab igne calore
accipiunt et ... sunt
... calor ... frigi
... Si vero eius aqua fuerit eli
... sumuntur. ... ...
... magis quam calor ...
... Albumine autem eorum ali
quod ... et ... continet.
... eorum ad digerendum ...

8. 3.

ad egrediendum. Item oua inter se .4. modis differunt. primo propter qualitatem naturarum et eorum etatibus. secundo propter longitudinem. tertio propter quantitatem temporis ouorum in aere manentium. Quartum autem artificium coctionis eorum. Quinto si plus minus ue quam oporteat coquitur.

De diuersitate naturarum uel etatum animalium.

Diuersitas autem naturarum uel etatum multiplex est animalium. Nam si oua de animalibus bene carnosis et pinguibus fuerint et iuuenibus eciam sunt laudabiliora sicut est gallinarum propter qualitatem quam habent. Si uero ei fuerint iuuenes et masculos habent multo magis sunt laudanda. Animalia enim masculos comitantia calorem habent uehementiorem. quare odor eorum ouorum acrem aciem ... sunt similia digitis. Post hec antiquis oua sunt bonitate opposita habita. et licet sint grossiora. unde magis ad digerendum tamen si calor erit fortis utique bene digerunt ex superioribus naturalibus. magis quam confectantia.

¶ Preciosa oua ist' strictius sunt. quod
est eius odor. ¶ Decoctio digestiva.
¶ Spissia omnium oua perniciosa. propter
horribilitatem sive earum odore. Vnde
sunt indigestibilia et nociva saluti igitur
¶ Et calidiora ceteris et ardentiora
sagittis generantia. Et oua passerum
prohibentur; nimis tamen calorem habent et
siccitatem. ¶ De diuturnitate ouorum.

70 Diuturnitas vero ouorum ex extrin-
secus est triplex, quia sunt recentia
quia vetera et mediocria. ¶ Recen-
tia enim meliora sunt, quia calor eorum
naturalis est feruentior sub testa bonitas
sua odor et insuper sapor acceptabi-
lior, propter hoc bene nutriunt ac calorem
confortant naturalem. ¶ Vetusta vero pe-
ssima sunt, nam corruptionem generant mi-
nima. Calor enim eorum est defectus et
ab aere alieno superatus. Ideoque malorum
humorum putrefactionis fiunt nutrimentum.
Mediocria oua dico habere virtutem quae fiunt
inter recentia et vetusta. Quia calor eorum naturalis est
depositus habetque aliquam acuitatem ab
aere superatum faciente in eis ebullitionem
et putrefactionem. ¶ Et si respondet nos

sophiste .o. Si ova non habent naturaliter i
iuriam in qualitate vetustas. Cur dum
sunt ova gallie et perdicis esse melio
ra. precipue si masculorum habue
rint. Questio. Respondeo esse ova aptiora.
super. Diximus ova esse optima set
suorum qualitatem etatis. Unde natura
laudabilis animal ova sunt laudabilia et i
laudabilis illaudabilia et hec quod diximus
iniuria non est etatis set accidentis. Respondeo
pertinet omnibus qualitatibus set si anima
lium laudabilium fuerint vetusta
esse illaudabilia si non fit ex il
laudabilibus ova esse pessima non
ne videtur quod ex una etate non dif
ferunt inter se nisi multitudine et pau
citate et non est necesse ut alia copia
ovas nutritiva sit laudabilis in p
urtate sit illaudabilis. Itaque etiam
prius necessaria esse laudabilia
illaudabilia nihilominus necessaria
esse laudanda et illaudanda. et
unius generis ipse unius animal sicut
lactum vitulinum et camelinum.
que vitulina multumque nutritiva et lau
dabilia sunt: Camelina vero multum
dant et illaudabilia sunt quoniam nut 10

conuenientia · In sba vo discrepantia
· Item dicitur p̄paticet vini calor
discrepatos inter C vna ad di
gestiū facilē Alia dura · ubi g̃
dura i q̄ elixa & mediocriter co
cta facilia sunt digeri · In vo nō
sz ad diuitiez cogit & tarde dige
runt · Sunt g̃ i sba silia i co
ctione dispaia & dissilia · &c ·

De diuersitate ciborum sz artificium

Diuersitas vo ciborum sz arti
ficium multiplex est · Sunt quedam
assa i cinere seu i carbonibus sunt
& quedam i aq̄ elixa · Alia i sar
tagine cū oleo frixa · Sunt & quedam
i aq̄ & oleo & sale cum z intinctis
lic cepa pipe cimino · & silia co
cta sunt · & alia cū carne & herbis in
scellata · Alia sunt elixa & duo
ra ad digestiū · Elixa quidem ca
lore & siccitate ab igne susceptam
fiunt · & ac odor grauitatem · Elixa
ra vo i aq̄ i sua nāli auto
ritate mediate aq̄ inectiaz
simul odor grauitatem · amittunt · Ani

actis quorum preparationis sunt laudabi
liora. propter que si coctum mediocriter
fuerint. ¶ Citra vero actis & croc
ficum citoque in fumosi & alios hu-
rei in putre. Quibus ... Que si cum
fastidii & abhorrens ... quia in pa
rte eadem quod bene ... in sto in
neniunt puri sunt. ¶ Cum vero coquun-
tur cum aqua & oleo & mitrijs laudabiliora
sunt & facile sentia digerit.
¶ augmenta & spernatam multa
phantasia maxime. Et cum carne est
la fuerit cocta & calida ac ...
ferrum ... sic prope cinamo
33. & ...

¶ De natura piscium

Dixit quidem in pri... lib. virtutis dicit
putans ... piscium sunt
genus diversi ...
nam ...
in loco ...
... facilis ... lege
tum ... studet ... monti

ad superiorem particulam . non enim etiam non
licuit considerare rationem ac artem facere . argumentum
Dicit enim naturam piscium universaliter
fere . quod hii servant generationem querere
rem aliis singulis temporibus et ma
ioris . vero in estiuo tempore et ca
lido . Inquietantur vero singu
lis diebus temporibus et mensibus . ma
xime quando non sunt molles . et ad re
mota loca veniunt vel feram re
gionem habitaverunt natura . enim corpori
fundat et humectat . preterea cum cola
re durat calorem humidis corporibus eorum
non conservat et forma augmentat .
Sed non dubitat quod modo quodam . Sed
enim marinum quod non exeant nisi in solo
mari : sunt flumina non nascentia
nisi in flumine . et aquis dulcibus sunt et
quod nascuntur in utraque natura . quod in so
lo mari dupliciter sunt . Sunt et ascendentes a
mari ad dulces aquas et in eis delec
tantur : sunt et alii aquas dulces fugientes
et in eis non delectantur . Quidam natu
ram in aquis dulcibus salsas odio
habent . vnde non ad eas tendunt nisi
cum tormentis intus compellentur impetu

¶ Qd vō ī aq̄s nr̄alr̄ creat̄ · ēt
duobꝫ mōis . alīd dulci ī salsis
aq̄s nascit̄ ꝯ cā̄ . ꝫ pler̄ maī
mꝰ a salsis ad dulces ascēdē̄s q̄
a dulcibꝫ ī salsas . ꝓpt̄ delcāc̄ōz dul
ceꝰ aq̄ . Qͦs possūt dulcē̄ne . Hā
ī mari nascē̄ . sq̄amas hn̄t pau
cas . duras ꝯ g̊ssas ꝓpt̄ salsitudinez
aq̄ ī q̄ nata st̄ . ¶ Que vō nata
st̄ ī flumīe sq̄amas hn̄t subtiles
ꝯ sp̄ias subtiliores multas ꝯ mol
les . ꝑ mollitie hūi᷑ aq̄ ī q̄ na
ta st̄ . Multa ᷑ spinaꝫ fit ut sub
stētat mollitiē̄ eoꝝ tenerita᷑tez
¶ Qꝫ si obtinuit sophistice . o . q
re spine eoꝝ nō st̄ ꝯsile ut me
liꝰ regerent carnium tenerita᷑tez R̄.
hīditas aq̄ eoꝝ q̄ teneritas ēē
ꝑurgit nēē ut negat duras ꝯ
ꝯsistas creacē̄ sp̄inas . Ideo nā mul
tiplicat ꝑ to᷑m cōꝑ sp̄inas ut quāz
caz ꝯsistie ꝯ duritiez substētaū
deuit hꝫ eandē̄ multa ꝑ ssitat .
¶ Marinū itez st̄ duplīcer . q̄daz
ē̄ natat ī pelago ꝯ ī altis

loc9 S'cda i ripis. loc9 q3 plamoib9.
. Q3a ei nati sūt i pelago. ꝯ petros.
ꝯ arenos hītāt loca. ꝯ lutuosis ꝗ
mollib9 ¶ Q' v° sūt nati i ripis
ꝗ loca arenosa aq̄ꝝ paucitate sūt
tib9. ꝯ i lutuosis mollissis nat
cut dulcib9 aq̄s vicinantib9 l' sūt
nalē: i arenosa ꝗ petros loca ab aq̄s
dulcib9 loge remota q̄ no adeo sūt
puri cen q i arenosa ꝗ petros loca
pelagi morāt. ꝯ putres ꝗ sor
dide tre sūt q̄ sūt h̄it ꝗ lau
dabiliores oib9 pisab9 marīs
ꝗ ad digendu faciliores ꝗ ad
gnandu sagez laudabiliores. q̄
nati sūt i pelago ꝗ q' hītāt i pe
tros ꝗ arenos. s3 tn̄ a sūt h
i tessis exeut. ꝯ sūe vi... h
pinitate. ¶ cetera tue pigue
digētia sunt sapore hītaē.
¶ 3ut q° hītāt corpb9 quiescen
. n. alia q̄to sapior ē tuto te
laudabilior ꝗ hītās corpb9 quiescen
tior ꝗ q̄to lōgior ē ꝯ sapori te
tāto mag' min9 hītās natis
quiescens. ꝯ h hor pisau sūe
nes laudabilior ē ꝗ digestibilior

magꝭ ad icolm̃ᵗᵉᶻ custodientem pri
nꝰ e q̄ fit ꝑ corꝫ tꝑām̃etūꝫ nō
n. ualet. aq̃ nꝫ excessꝰ grossi
¶ ꝫ aliq̃lꝫ hñt humid ꝑꝑ huiᵗᵉᶻ
cis nat. declinante p⁹ hos q̄da hoĩ
tantꝰ eo hñtes lutuosa . 7 mollia
loca icolẽᵗ. Pisces in excessu loco sunt
q̄ arenosa . 7 petrosa eripe loca habitant.
¶ Meliores ceteris q habitant ripas ma-
ris . 7 lutuosa . 7 mollia . ꝓprie si
flumina seu paludes eis vicina
fuerint. ¶ Pisces tamen dulcium aquarum
vivunt. sunt grossiores 7 uiscosiores p-
ter tardiorem ad digestionem facti⁹ ma-
ris sunt experti . sed tamen sunt mutabi-
liores sunt 7 duobus modis : Quarum
ei grauiorem in flumine : Quarum in palu-
dibus 7 lacubus propterea fluminei sunt
multis modis . Et qui in magno flu-ᵉ
ccant clarioᵉ sicut petris . 7 arenis
nimis impetuose fluente clarior m
est ꝑ longinquitate sordium euitatur.
: l. pno ¶ Et q nascuntur in paruo flumine
debiliter carentes sup lutum in putre-ˢ
ꝑ ciuitates sordes sunt vicinante ¶ Pi-
sces ante lacuales sunt omnium : Et

ei q̄tas i lacuby nascūtur. i qb(us)
ab vna p(ar)te flu̅ia i̅trat (et) ap
alia ad mare decurrunt. Sunt (et) alij
q(ui) i lacuby oriu̅t(ur) lo̅ge a mari se
moti flu̅ia i eis sunt ig(itur) dictis de
t(er)mi̅s pisces dulciu̅ aq(ua)r(um) hij sunt me
diocres q(uia) mag(is) i̅trant flu̅ia ip(s)e
tuose fluēcia. Que (et) sic(ut) ē lapid(os)o(s)
(et) lo̅gi̅q(u)i sunt a ciuitat(e) s(ed) (con)tine(n)t q(uia)
fontin(is) i̅petus aq(ue) (con)primu̅t pisces
sup(er) lapides. vn(de) ca(r)o eor(um) te
neat(ur) (et) fit q(uasi) c(ar)ne digni(or) (et) ab
eis viscositas ac o(mn)is grauitas
expellit(ur) p(ro)p(ter) ca(usam) s(ed) no(n) ē alio(rum)
aq(ua)r(um) ut pisces t(er)re sit p(ro)pinqui.
Q(uia) a q(ui)eto pauciter h(abe)nt aq(ua)s
tales arena freq(uen)t(er) p(er)ciant (et) ab
aq(ua) clariter o(mn)i hu̅iditate odore(m)
carebu̅t. Lo̅ge sunt q(ui) pisces loca
p(er)sa pelagi i(n)habita(n)t. Pisces :. l padi
aute(m) p(ri)m(os) flu̅is debiles sup(er) vnc
tuosa loca curre(n)t ceno vicinat(i)
citat(i) sunt viscositate horribiles
sunt o(mn)es g(ra)uiores sunt ad digen(dum)
(et) deteriores sapore. vn(de) malu(m) c(ib)at
nut(ri)m(en)t(um) q(uia) debil(is) aq(ua) ē(st) q(ui)eto sed

v^t piscesꝫ clauduntur ī eoꝝ corpore ha
porositates huiꝰ. Quare sunt cum visco
sitate sanguinis. Ideo difficilis digestionis.
¶ Pisces vero lacuales. licet sint
peiores. quia sunt grossi. sunt duriores
digestionis maxime si sint longe a mari
& fluminibus. Et sunt ubi aqua non flumine
intrat in eis ut eoꝝ putredo ē
lavetur. Unde piscium humores au
gmentantur & eoꝝ pori clauduntur.
Quare si ē sic continet quod si aliquis exie
rit cito ī putredine. Utuntur eoꝝ
multitudine. nisi celestis lavatur poros &
suscitat & extinguit calorem intri
secum locatum.

¶ De piscibus lacunarum

Dixi ī prima parte libri piscium
in dispositione quarum fuit in lacuna
qua artificiose fecit et latitudine
erat duarum ut sic. Longitudo non
duarum et eius sortes sex. xij.
dierum spatio putrefactionem in
xx purificati recessate diminutum
est cum duobus annis illorum vnde mult

ramus ee repleta sorde i vnaqq3
nimiaq3 putre[dine] tedia3 p forā
me solutu eo mu distī ueniūt
i mlta piscan gnā q adeo erat
gssi viscosi z lubrici ut manib9
villate9 posset teneri: Mox aūt ut
a lacu exierat moriebat. Que
viscositas z lubrica fuat ex pu
tre[dine] z sorde illi9 lac9. vn̄ sepe
acqbit nullo potat maducari
pp putre[dine] z horribilitate3 sapor(is)
z odorē eo3: Quibz itaq3 piscibz
meliores st i lacub9 amare q ha
bitat remot quod sit flūia nut
rit. Quia pati lauat flūinū + l' prīm3
aqs. Item meliores st lacus mar
ig due: si flūia st i eos intra
nia. Sunt n. eo3 pisces vicini
piscibz pria flūia ihitā ca
lati vicinantia. vn̄ eppocs.
pisces igt marini vmin. maiore
te hnt hui9 causa z uiscosi
ta sunt pisces mag flūis for
tit fluent z pisces lacuū ma
re intrantiū meliores st cetis
q i lacub9 hītāt a mari remot

ꝛ fluīc. stm̄. nil coctiā ꝛ oībꝫ idi
gibliāꝫ. Rub9 ē vnū genus
pisciū maīē fluīa atqꝫ lacꝰ ībitātī
uz. sꝫ marinū stꝫ meliā. ꝛ lauda-
bliā vtrqꝫ ī laudabilia ¶ Alia ite
ꝝ pisciū ē diuisitās. q̄ qnqꝫ mo
dis ē. ¶ pͣ gnīs uarietas s͠ eoꝝ
cꝫ oplois ē ieqlitas ¶ 2ª abo
ꝛe dña. ¶ 3ª ē nētoꝝ distā
tia. ¶ 4ª rex nāͣ. durāx a uē
tis ꝑritas. ¶ 5ª artifitiȷ ceu
maduetudi ē distā. ¶ diuisitas
vo gnīs oīs pisciū eoꝝ oplois
ē bifors. ¶ st. n. qdā hntes
sqmas. aliꝫ minime. sqma
tera a ē gsta dña ꝛ mlta vl
ē sbtil ꝛ moll ꝛ pauca. sꝫ
pisces sqmosi nō hntibꝫ sqma
mas. stꝫ meliaꝫ. ¶ sqma ei
fit hūor pauca ꝛ aqsi idi
genitaꝫ. Q̄a nāͣ sepāntī. eoꝝ
ab huoībꝫ ad extīora ꝑpellit.
ad nutriendas sqmas. sic aīa
liuz nāͣ fita fūmēs digrez ex
tīo ꝑ mādat mēbis. Queqꝫ
alane nutrimētuꝫ stꝫ ī coꝛꝯ. p

loco glutinis. Unde pisces habentes squa
mas grossas et duras. meliores sunt habe
ntibus molles et subtiles. Squame enim g
rossicies humorem minuit putrefactionem eius
non habentes corpulos (?) sed humores.
per hoc testificatur quod grossicies squame
piscium marinorum maior est squa
mis piscium fluminum. squama dorsi
maior est squame ventris. dorsi
enim siccius existit.

De diversitate ciborum pisces nu
trientium.

Diversitas autem ciborum pisces
nutrientium est multiformis.
Est enim quarum vegetabilia olera pisces
vel radices aliqua genera. Et ne omnia sunt
bona. Unde locorum (?) dat mutationem in substantia
illorum piscium generis ad cibum utilem.
eius sunt omnia pisces. Est enim pis
cis pisces. lutum et immundicias edunt.
loca que corruptibilia sunt. Multi habentes sa
porem non bonum colore. digeri ma
le obedientes. etc.

De diversitate piscium per ventos.

Diversitas autem piscium per ven
tos est multimoda. Piscis e

i septẽtõali plaga ꝛ orientali si
ti. Si i flatu fuerit septẽtõal'
ꝛ oriental' uẽti ex meliores ab
ocidẽtali ꝛ meridiano per
flat. Q̄m orientales ꝛ septẽt
oales cõstrictẽ st. vn st ea cãsaz
ꝯpellẽdi ꝛ ꝯsoluẽdi fluo tez
aque salsitatez: Meridional' et
occidẽtal' humores st. ideo st
ea ꝯsuãdi ꝯsīu fumu aque
salsitatez ꝛ claudunt corꝯ ea
lin poros. Unde pisces fluiiim
a uẽtis ꝑflatoꝝ st meliores
piscib fluiiim sine uẽto ma
nẽtiu. Q̄a ĩpetu ꝛ fortitu
uẽtoꝝ aq̄ fluuis hac ꝛ illac
ꝯtritur. Q̄a d re q aq mouet
uẽto mouet ꝑ pisces se ĩui
cẽ illidẽtes ꝛ fricãtes. ideo terrestri
tas eoꝝ ab eis expellet et
utq ꝛ teneiores reddãtur. odoris
ac sapor horribilitas excludit
q̄ ab aq̄s hueriut. Q̄ si uẽti
puluez luz portauerit et cla
rissim melius ẽ q̄ st turbid et

.8.

humidus

bruchus.

¶ De diversitate piscium secundum ar-
tificium coctionis.

Diversitas autem piscium per ar-
tificio coctionis multifarie
contingit. Quidam enim assi comeduntur.
Quidam cum oleo frixi. Quidam cocti cum aqua
et oleo et condimentis. Quidam aqua sola
elixi. ¶ Assi quidem et frixi
minorem viscositatem et humiditatem habent.
Unde non sunt [illegible] humectativi
sed tamen duriores ad digerendum
utpote stomacho convenientiores. ¶ Assi tamen
frixis laudabiliores. Quia frixi quidem
habent viscositatem propter oleum. ¶ Pi-
sces autem cum aqua et porris et a-
ceto et oleo et similibus preparati sunt
celerius digestibiliores et nutrimentum solu-
ti. ¶ Cum aceto cocti sunt refrige-
rativi, minus tamen humectativi. ¶ Qui
vero cum aqua sola elixantur sunt omnibus
humectantiores quia eorum viscositatem aqua
coctionis extollit. Preparentur sic ma-
ducentur cum oleo olomogaro menta
apio ruta carui piper etc.

ꝯ ſilib9.

¶ De piſcib9 habentib3 teſta.

Cancros ꝗ ꝗꝺ piſces teſta hn
tes. teſta. Et ex colubles
ꝑ ſalſitat' corr aciune ꝑm ſtō
noam. Max. ſiue ſimoli. O
aq piſca videt ee ꝯcordanti
max. ypo. ꝗ. ꝗ q aq ſt ꝯpo ta
i pri ꝯpone d' duab' ſiph' qb'
ꝗ ſri ꝯ hunch. ꝑm nll3 dat
mit. ꝯ ꝯ aibm n aug n cu cib
ſuit ꝯpo. ꝯpoitꝯ = d ꝯpone ꝗ
alle. aq n ꝯ ſri. ē hn. na ꝗ
eē no ad aliaꝝ reꝝ ꝯpa
nāo nll3 dat mit. calie ſcap
ꝯplois ꝗ ꝯia e ꝗ ꝛpngt oib
calis ꝗ ſicꝯ nā. Et cu ita ſt ne
ceſſe e n i eis ꝯpet n' ſic ꝯpa
ꝯ ꝯ cu ꝯo ꝗ actio e lib3 ꝯ no
e rei ꝯe ſt augmenta ꝯ natti
na. ꝗ3 ꝛpugna ꝗ ꝺſtruc ſic in
ꝺe aq igni ꝛſiſte ꝗ albe nigre.
Aq n igne extingut. Igis no aq
calefac. Albe vult albu ꝛꝺde m
g ꝗ albedo ꝺſtructe ſuſcu no ei

9mi lae /h poti 9 i ímica d vnu vl
alkz o ſſemit alui : Pala q e aq
nlkz aie nuteri ruz al augtiz huia
nis corby . ppa dia 9 ce tq ſuph
ce / z cor a nea 9po ta z ſimp x . n . no
9pi . i 9po to . ſz 9po m . i 9po to . ſup x .
n a 9po te . Dicept Lo po 9 aute ai
9po to . ſile e / 9po 9 ſmi ſilz eia ſac
snp x . aute egio . illa fac acael
ce . Hut meltu n . n . a e / n eibi
aſſilatio i corpo 9 ecetuz . q ſile
e ſ i ptate : 9z aq mutri le e / q
n . i ptate / n i actu ſike e calori
z ſ ra ti cois nri . Q ſ repudut
nos ſophiſte d . In e aq ſic dixi
ſt que nu 9 / Cuat na emari
aq . Cu nos pude 9 araha n llo o
ab ſſt rgi / n raiſſi e ſm aq .
Ob 9 mad e / aq nerito
9pol mois ſ t Amo l / q potat
abu p to m . corp cu / i m ſbtili te .
z liquor / diſſol t n z aſſenuat
abu / ut poſſ trea 9 pgare / 3 to
n 9 cois mag . Alio q ſei te .
z hm te . ſu hueta a . efrigat / z
ex tigu / calor / exnei Aarme /
z ſi gnatez / mugat / pp cae tez ∴ l' mitigat

q̄ hn̄t utq̄ꝫ ꝯ dissolu̇ꝰ tūoli· tez· cca
cor cumilat̄ꝫ· vn̄ ꝯfortat naꝫ in
actiōē sua· ꝫ tn̄ si inenit forte
caloꝛ q̄ ti tez ut nō poss̄ ei r̄pu
gnare mutat̄ͣ· patiēdo ī ipꝫ sic
vide ꝰ ī extiq̄ꝰ ag ī ig̃e tn̄ sir
mutat̄ͣ· n· ī ignea naꝫ ꝑ sui sb
tilitates ꝯ leuit̄e· facq̄ꝫ ignē augmē
tari ꝯ ꝯfortari· Oppꝫ g̃ si ponde
vt h ī fumis fbuāt igernāc il
lā ut ei videlꝫ misce re ē ɔ̄ssatē
ꝯ eā ḡnatēꝫ q̄ f ī ꝫ oppoitiāe
ꝯpoitā/ ut sillyuꝫ parūs loti ꝯ
filia ut fiat ɔ̄sior ꝯ ḡuior nꝫ
caloꝛi extneo obediat· ꝫ p eā
extigua ꝯ sit ab eo ḡnatā m̄i
tiget· ꝫ lauda ag duo ī se ɔ̄net·
ꝑuū ex sui eēn̄ay· aliu aut̄ sꝫ
sui oigo ex sui eēn̄a claritas ē ꝯ
raditas nulli hn̄s caloꝛꝫ nc sa
poꝛe nc odoꝛē nꝫ fetoꝛē· Ꝺ a ca
lor ꝯ sapoꝛ ꝯ odoꝛ ꝫ ē tucr q̄lita
ɔ̄plaret ab actiāē ne ɔ̄pe· tas· m̄etib
cedā d ɔ̄ponē d huidi· ꝯ feita
te· Nō g̃ dez hr̄e caloꝛē· sapoꝛē·
nꝫ odoꝛē· Q si h hn̄t ꝫ aliā rē
ī illa ɔ̄mixta: si vō habuit eo

:: l· ī cordib'

lore nece e ut st alb. clar9 z mi
nuto h. n. d'nostrat aq esse cu cla
rus z tenuissi aer omixta; Si
vo heat saporem nece e ut sit
acceptu. q'uiens ut facil' sesiu.
Si vo heat odore nece ut st carisca
oi carel putdie z gruitate. Cum aq
e tal' nempe e penetratia z albor
portantis a nllaz aug3 nebositate.
vnguitu l' gruitez. Origo sui e'9
nece e ut st ad oriente septetrionali
aliqita pmen' plage ut septetria
l' z orien'. ueth i ea pflet. fluito
ei9 nece e ut st fort z velox curre
s' lapide pum z arenas claus de
nlla huis imundicia z carel lup
etaz sabula minimisq3 nimtaz. Co
lor ei9 rube9 st l' niger h9 e aq s'b
til' e z leuis q posita ad igne seu
ad sole citissie calefit Calefacta no
si ad aere poat ueloat efgeat
q'a citissi ei9 mutat d qlite i qlitez
sui g. leuitez n ostedit pilla appa
rentie hec. Sz ceteris aq's pluuial'
e electior q veniens ab aere submitte
ceat. Mundata si fuit ab oi putred'e
z poat i aq cisterne optie lote. Tal

·n· aq̃ nimis cetis ē h̃uida ⁊ qua
hns suptia. vn no noc; sto: ; ꝑ
tig eu ꝯfortat. ꝑ hac aq̃ fluīs
mag loge a ciuiti remoti. Eꝰ lique
ē clarissia sr̃ areal viridissias ꝟ
lapides aureos. Meliꝰ tn̄ ē fluīt
sr̃ lapides q̃ sr̃ areas. Lapides
·n· allidūt aq̃ ⁊ eiꝰ grossiciem atte
nuat. Que vero sr̃ areas fluit
viridās melior q̃ aq̃ pluuial ī
cisterna logo tp̄e morās. Morās
·n· aq̃ ī cisterna mala suscipit a fūo
nte terre q̃h terz p̄i ē ꝯterīa ī q̄darz
boite. q fluit ex parte orient' vl septēl
melior ē si ex oriente q̃ ex sep
tētrōali fluat. l fluat. Sic ypo
⁊ G. testā plaga igit oriēt est
ca. ⁊ sic ē oī mag' oīt sol. Q̃z
ē ea attenuādi aere ⁊ fumū nimꝫ
difi. atqꝫ grossies ei i modico tp̄e sbtili
ꝫ; nole. aq̃ ꝑ bīe q lt leuis. vl grauis
lineos accipiat pannos ⁊ tenues
Recorq̄ ac netros ꝑ mediū diuidit eq̄le
⁊ madefaciat eos duabꝫ diuiss. Diu
pānis eq̄le expssis virg loco suspe
dat. eodēqꝫ tp̄e. Ꞇ vo ꝑius ē siccꝰ
+ aq̃ ī q nouꝰ fiat sciat ē leuior;

& tenuiorem. Et etiam si quis voluerit clarificare & mundare aquam per colaturas & invenerit certolas fortias nascentes. Cum pluvie bene commolescant spodium & sisila accipiat ea cum aqua dicta amara & cum ossibus ...ello & alumine mixta. Et prestat nascentibus dextrum cum aqua ... & ... fama. Et si natura est ut aqua potest frigidis a febre operetur miscere album vinum acetum clarum. Et si hoc neglectum fuerit cito in stomacho quantum stomachum infectiam tribuit & cum stomachos debiles et malos humores recipit ad eum fluens in ... deficere cum ventus stomacho calefacere. Et si hoc aqua cum predicto miscetur vino fiet tenuis & digestiva & malos humores dissolvit ad stomachum venientes stomachum non confortat & adiuvat ad expellendum malos humores cum egestione.

Et vero aqua frigidissima plurimum est nimis potionem stomachi ... passiva dolorem quam generat in ventre & stat ... & in corporibus ... & crepitationes in suis nervis. Et si assuete bibit ex ea iaciat in spasmum & ... permanet & tetanum atque epilentiam. Unde ex cum superdicto misceat vino

Vt tepet. Hec e g oes na. l aan
hundas nas hntes caue aqua
Q si aliud no posset possit Repi
at ea cu aliquilo mastic et
coquet illa donec ad 3 ptis dicti
ad parte redierit. Rufus. Decet
oes caue aq calsugie. l nitis l
hnte. tax et aq cox. calefac
decat metreq tiam. ostipat. Si
n. acto vitio bruees cisses dissolut
a pug ilestia. Vn fo solo netis.
In sie ve buecta netis ostipat.
eiq resist ne p lecessu epcat
et g ca ostipois netis aaalectar.

De Vine.

Nh q ki uor e 7 mi aq hu
e q no e aliud q aq pu
rua fere coadunata. Vn Cui hu
ditas optima. petrus pala e p tu
oibus aces nimis noc et actio ma
xi. noc lemba ppe defectione suo
p rinor pcatit in stoz cor 7 pe
cto 7 oia visca. Generat i ipe i
steris angustia. spasmu. paliliz
7 ora h lemibo cito sit appare
cia. pner vo 7 iuuenbo no cito

elica eueniunt p nāli eorz calorē f'
gidi atqz expugnate · et tn̄ si ea al
fuerint noc; eos papne nm eo
et i hac icadunt passionē; q̄ nullo
pnt euade · Iocato usquel ea opz
mediam luare · C Cu balneo et p
sudarint · cu yrelco · salnaleo
neileo a silibz vngat · bibat so
tm̄ vinu ueto et clariꝰ aq vo se
mne refrigerata melior e mie min
nqz nocina e melior cetis q
ad aere refrigeatr q nō ē mebr
n calidi nud nocina · C Cu au
tē i aq̄ manna seu salsa ex cu
multos expimg nō ē ordiez b
aq tenea · C ue lz st simile q̄li
ab aq̄s dulcibz tn̄ i cutina bbu
et id ce nudē · C Diu n. q aq mai
na m̄ salsa · icadēt et flata
gsli et uricola mundificat nuq
et potm tam ea ē sola ē cu aq
et oximelle mixta ē cu forti vi
no et veti ē cu dulci et p uete
solem efferuina gsse gastre .i. ut
sohde pnctā et asperitas q acume
coleri fecat · C Et lz gloriusi
ypocs · ypocr · greon · nocuma
ton · abso · dixisse ea no ce laxiti

bn tn eu dixisse fatem qr si qn
e lavca ua a a rae e pot de qstipa
ni e i nitio sue actois na solu
i dia huces pug itesti ut ex
pellat huces qd aliquerat for
ea vo qr no fuerit q' ligfiat d'
scat cors hui sit qz ea qstipati.
Antiq g pcepit ut dar i gsse gal
lie i fie egoto ut huecatet i soli
det cupi q aarme aq marine
fecit Valz z hz media exterio
coribus qr q balneati st i ea pora
cor apiut z aq ptorat usqz ad
iteriora et h resfluitu. toaq cors
usqz ad exteriora. Mosti a sapiorij
a grapee ciat. sue z ynuat d
l. d flate i capite patie. z g uit
auditu si fum eius odorado suat
q sulimo fum aequae cu sale
sup ig porte. Et si clister
ex ea facimus valebit q leuaz de
flate gsso z inscolo gnatuz z ifte
rioa itestinaz lauat ab ulceribus.

De Vino.

Vinu bonu dat nutrimetu.
Vacui sanitate redd z custodit

: si accipiat[ur] sz q[uod] opz e[st] q[uod] c[on]tra n[atur]am ua
leb[it] sufficere digest[i]o[n]e et c[on]fortat uirtute
no[n] solu[m] i[n] sto[macho] ue[rum] et[iam] in hepate q[ue] e[st] i[n]
c[on]ueniente : Q[uar]e p[ro]p[ter] ea na[tura] p[ro]hibit c[on]tracta
u[e]l q[uod] i[m]possibile sit actio[n]es uirtut[is] dige
re c[on]fortati aliq[uo]d calor naturalis fortis
nec ullus inueniat cibo a[u]t pota q[uod] a[d]deo
sit naturalis calor fortatum. nec ullus inueni
cibo a[u]t pota q[ui] a[d]deo s[i]t naturalis calor c[on]for
tatus et augmentatus sic[ut] uinu[m]
familiari et c[on]s[ue]tu[m]. Q[ui]a cu[m] na[tur]a h[abe]t i[n] q[uo]
e quieti[on]es corp[or]is hu[m]anis eiusq[ue] calor
similis e[st] calor naturali atq[ue] cito c[on]uertat[ur]
i[n] nale atq[ue] mundul[us] sangui[ne]s q[uo]d
pla expr[imi]t[ur] ubi g[ra]t[ia] ¶ Si duo ho[m]i[n]es
i[n] na[tur]a fuer[int] et etate equales in uno t[em]p[or]e
q[ua]lib[et] flebotomie unu[m] det uinu[m] ad
potandu[m]: Alij no[n] aq[ua]m bibens aq[ua] uirtute
digat debilum alt[er] c[on]fortu[m]. ¶ Vn
Rufus d[ici]t ue[ro] itu[m] cam[er]am q[uod] uinu[m] aq[ue]
tum uinu[m] aq[ue] p[re]stat et no[n] solu[m] ca
lore c[on]fortat naturale u[erum] et[iam] cibandi
clarificat sanguinem et aditus totius corp[or]is
maxime uenarum ap[er]it et mundificat
e[st] p[ro]p[ter] opilac[ion]es aufert tenebrositates
fumositates tristic[ia] q[ua]ntum a corde expel
lit. totius memb[ro]r[um] corp[or]is corroborat et no[n]
solu[m] i[n] cor[de] s[ed] i[n] tua bonus ostendi ꝛ c

i aia fac ei illa obliuisa tristi et
angustia tantq3 s' leti 3fortat ea ad
inuestigandu subtile ac difficile re
eiusq3 t'n tu'c lettia et curatam neq3
ab ea sentit labore neq3 dol. dixit.
¶ Pala n e sensibile labor aneq3 mo
tus no ne ptiere. Et a actio ne no
e a n ppa o istex tps ut opet
ai eius aia. Et testa q vr i ex
boibus na nde eas na caue fecu
ctis et attingere s'nut tuz et augmetu
s' absq3 sensu et sensibili motu. ¶ Pz
g'o iuuamentu vini aiaz et cor vna
cphede. Et iam s' nate e illis s't co
uenientes oibus etatibus tpibus et regionibus
tu si sup'tu fuit sz vinu mod' sz
qui'cz bibet et sz q na fere potit
Et a ude' adolescetulos pueros q da
vinu qrti'cz obstiere iuuenes vo et
maiores nuros.

¶ De vino dato decrepitis.

Decrepitis aute h3 eis optim
ee indat et ad cor cor' co
fortandu et ad augmetandu calorez
eoz nale excludetuz fuoz huoz
sesfitu'cz multo ang ta q iuuenes
tollat qrti'cz l qrti'cz vinu p decr

6·V·m

cappis eorum et suorum nivorum mollitie.
Actio g(ra)vium vini nec eodem modo opera
tur comparato quia in iuvenibus pueris et ado
lescentibus. In senibus non est sed medi
cina. Iuvenibus est sed cibum. Adolescentibus
est sed cibum et medicina. Senibus vero
sed medicina est quia calor vini est
pugnat eorum frigiditati. Iuvenibus vero
est sed cibum quia vinum naturam iuvenum
naturalis est. Pueris vero sed medicina
et cibum quia naturalis eorum calor licet sit
connaturalis sit fortis nec tamen est in per
fectione propter humiditatem [illegible] eorum. Tunc
vinum naturali eorum calori augmen
tat et nutrit in eorum desiccat humiditates
vini est sed medicina. Palam igitur est vi
num esse bonum omnibus hominibus sed secundum quod
oportet accipiatur. Et nullus philosophorum in
quibusdam hominibus seu temporibus laudat et
vituperat non sed quantitatem quam bibit et
commixtionem aque cum eo. Et si multum
et purum fuerit conveniet yemali tempore ca
et frigida regione. In estate vero et ca
lida regione vinum paucitatis aque multum
commixtum ratio exigit. Cor vero [illegible]
frigeat et humectat propter aquam que
in eo commixta est et pugnat et calori
ne calida et sicca fiat ac [illegible]
tat vinum cum sua subtilitate ad tota

meb^a cors neloat. Soc^z antiq^a as
stabilivere vinu tyriace magne
z ei9 nec. qa opernerut eam
vnaz quibz reu ee nuncatiz.
.·. l. vri vini libe repierut ee pticum.
Calefac e cor. sina z ifrciat
cor^a ca^ds huectat sca z hu. Ex
tenuat ei^9 qz tn calefac^o z dsicca^o
e nale huectu^o zfrida^o actu^r q^a
ai sbli^te z ptva^a potat aq^a ad me
b^a q nat sz refrigerari z huectu.
Multoties n^o sit ab eo q^o ab aq
extigunt. psbz lcaz sit calor e
i lcatao a sto i meb^o remot. & m
ai sin temu^a duc aq^a ad eadez
.·. l. dissem meb^a vn huecta et refrigetat
sit qz extigunt. Iz tn lz b dixe^9
d actice vini adhuc dice ill^d
diuisu sz sui gnus diulsitez

¶ De diulsitate vini gnalr.

D iulsitas vini gna^r e triplex.
q^r n^o rces e vz vini9 an
l parz z pl9. z uetz ad 4^or vsq
ad anos. vij. tralies z me
diate. i ca diobz usq ad 4^or rca
z calor e i a g du b vn ptinet

fritam i puncti^tu pectoris cetis q̄ nu
ribil9 generatqz malos humores ior
diatam lepram i ne toli^tez ... e
uesticorum / vn̄ 6 vinu quodqz re
cens fuit non hz vi dua dn vi
nu p corp9 nz vrias p nocuch.
¶ Potz q̄ fetas i bn̄ hntes na
turas illu cuuē vez tu n. i ifla
macoez i fastidiu generat / Idcz si ne
cesse fuit vinu eligi clarū aq
su dū a tonulan expssu / Vetus
aute vinu qd tenet usqz ad vij.
anos vl pl9 ca. e i sic. i 3o. g.
i hz quada amaritudinē h9 vinu pa
z nutrit / atoq cap ascēd / i iu
tez perit / pp hc pductois acume
maxe si multu ex eo bibat i fa
aq ibi mulca pp h g cauat u
lu nonos debilez hntes / i q lei9
acutos hnt ¶ Magm ni eis pmat
nocumtuz ni tatu i hus corib hegt
hmtez q bn̄ resistat vini9 acumi.
vn̄ 6. Mediu igr e vinu uetus 9
ueniez his qz vah multu. hnoz e
toz e acumulata ¶ Vinu vo mt
nenu i netus medios e bn̄ in temp
temperatuz / Sed qd e ab utraqz extmi
nou sc. i netus remotu ¶ Et hac
mediocrite 9sistere dr ea. Iuc. 12 g.

pri hu9. vinu eligat vetustu vo
q9 amisit pond saporē & amaritu[dinem]
hz spissat' subt'r caueat vinu
q vicinu a toculari exiit q ad
huc e idigestu q a bibitae no
du qeu n tresta ad suu locu
d'scederut nale. hz q e accesu
ad suu locu salutu. c. ad sriora
hz lige ei9 clarius9 mediocr stem-
& mundit9 & lucidi9 appz. C ?z
tn ac9 itellige q vinu vetustu
augmetat calore p[ro]pt' p[er]manentia.
nocz p[er]manet acre' pat't tuete
nonnuq ec extigt. nale ca. ca a
aue sinaq sca[n]te. C Recens vo vi
nu p[ro]p[ter] humiditate huda[ncia] & calor p[er]uatez
a p[ro]p[ter] ebulitioez suaq turbiditatez malos
generant humores. turbida sopita
iduc' ventositatez isflacoez sto[mac]o nocuia
& opilatez i venalibus creat vis vi
C. tecz iqt diuisitao vini q[uo]d vetus
q[uo]d vicinu e toclari ca. e i p[ri]o g[radu].
C Vetus vo. vij. an[norum] trisites ca. e i
3o g[radu]. C Mediocr' q[uo]d e q[uo]d duob[us] us[que]
q[uo]d ad 4or an[nos] ca. e i 2 g[radu]. C Quan
to e vinu hz calore parua[m] tanto
humidi9 ap[er]at. Et q[uan]to calidi9 tan
to siccius.

De diuſitate vini.

Vini q̄ᵗ ꝑᵃ varia diuſitas e qua
ē quintuplex. p̄ᵃ e color. ſ
ſapor. Tertia odor. 4ᵃ ſubti-
litas. ꝗ fortitudo. Color ge
nerale diuidit ꝯrietaꝫ. Duo enī
colores ſimplices s. albus. niger.
et duobus ex his ꝯpoſiti. i. rubeus
et citrinus. Sunt et alij colores inter
hos duos inter extremitates. s. i.
glaucus et roſeus q̄ ſunt inter albū et
rubeum. pallidus et palmeus et ſubal
bidus q̄ ſunt inter aureū et citrinū.
Que poſſunt intelligi ſenſualiter et in
tellectualiter. Omne n. quod est diuinis
albus factū i p̄mordio ē albū ꝓ
aque habitaculo et conditione et defectione
colorem ſui n̄r. Sed cum aliquando per
iueterauit et vinum anni trahunt
Calor eius ꝯfortatur et ipſius humitas
minuitur. ſiteꝫ color ſubalbidi q
ſi plus iueterauit ut duos trāſeat
annos multo plus calor eius augmē
tatur ſiueꝫ humitas minuitur ſiteꝫ
tunc color palmeus. Cum vero ſi iterū
plus nec fiet et 4ᵒʳ an. trāſierit
ſua digeſtione ꝯpleuit et naturalis calor
i ſtatum deuenit. citrinus fiet eius co
lor. Similiter vinum de rubeis vuis
i initio cum ad crudum ē eius calor de

fect⁹ colore hebᵗ albedi. vicamu· Longu
vinu transierit annu & confortat calor
ei⁹ qz digo ſt qz rosei color. Et si
inveterauit vt duos heat anos
& compleat suu digo & deq calor pri
fu hebᵗ colore. Et si vinu fuit
d vinis nigris a i istis e nigru mo obs
scurz & turbidu pp terrestree partes ei
dnante & defectioez sui calor et
digonis. Et si vinu transiisz anuz
& conforta calor & dige ei⁹ & descedit
terreu ad suu locu nale incipᵗ clari
ficari ſt medioc inᵗ nigz & ruben.
Si aute duos anos & calor ei⁹
ſt confortator suaqz cōplenit digez
& desceᵈᵗ terrestras ad inferiora & cla
rificat ſt qz rubei color. Palā g
e itelligi vinu al. & ni. frigi ce
tis calidi. Et az al. ninag q ru
bru ptiet p suu sbtili teēa aqsi
sonante & gsli. & terrestate nig
dnantibz · hz testa nigri vidz· po
ticitas albiqz isipiditas q i sapre
vz aq vicinati vi e· vlt iz inqt
vinu inuenerut potiaz & gssu
n nigz & nigredi. vicinu Si
mlr no inei vinu sbtile & aqsu

n al· 7 albe⁹ vinum ppea al· ē b
tilis· nā q̄ ommixtione suscipit
7 ē sēsui suav'/ cito digestiuz et
velocit' peat apuit 7 pfora
tiuz a vrie puocatiuz parū ei⁹
nutritiuz pp̄ sui leuitatez· vn̄ cito
ī capite ascēdit debileq̄ fac̄ ebrietatez
cito solueda· C Nigrū ei gruz ē
isti q̄ gssi⁹ a durri⁹ ē ad digerē
7 diffile ad penetrād/ vnā ucaz
7 uriaz puot gssiuz nutritiu
pm̄ ad cap⁹ ascēdit forte fac̄ eb'
etatez ad dissoluēdū teriātez Vi
na g^o golaē mediocē nut uira
q̄ extremitatibus· qto sti ab uti
q̄ extremi⁹ remota albi vz· et
tug' tato st̄ gilidior / 7 eg⁹ C q̄
to ill' extremi⁹ pinquat tato f'
gidior itelligit pp̄ h' rufuz q̄
ē d vini nigr 7 aureū q̄ ē
d albis st̄ caliora· q̄ calor eoz
ē i 3° g· atq̄ st̄ ab utisq̄ extremi⁹
sat remota statq̄ i medio mē
dioc'te· C Rubeū vō ē nig^o 7 gl
sitis a duritia vicinū· pp̄ ro nu
t'bli⁹ ē albis excepto nig^o par
tū puot veiaz 7 tard cap ascēdit

hac

Et si ascēdit dura fiet ebe^tez
dissolui difficiliz. Roseu vō
d' vinis al. ? iii. fiti ? palmeu
vō, melior ē sapor ? odor q̄
cetī mel' fm valor ē pfora
tiui. Subalbidū ē nō adeo lau
dable i actioē. Albū vō ? aqsū
nō ulla fac' mūdificatioē. pp h dat
seculi rebeta^m. Ca faciale cū
vria fiō ? lucidē egredit'. Eoq
ypocs iust' volētib' pfoa mūdi
ficare. Subalbidū dāē vinū ? dul
ce meli' ē i hac actioē q subal
bidū. Ēm dulce uētre hūec
tat. pectus mūdificat vriaz
tā nō puoc' gsiliz. n. ? duru ū
ad apriendū poros. Sz subalbidū
apit poros citoq; uias ucar pfo
cat i velocit' ad uesicā ueniēs
foras eicit' cetis g ad puocād
vrinā meli' ē. Citrinū vō
? glaucū ? rufū q's st ab extre
mitate ^bz al. ? iii. gtuz oppz rmo
ta. Cetis st candida. tenuiora
i. leuiora faciali' cap' ascēdētia
magis cetis uētez paticētia
implet. n. cap' fiō pgat faciale

9

conmonet ad ebe^tez

comouet ad ebe^tez^. sz tn dissoluit
fricale oppositio tal' sit nob a sophis
tis. Cu dixist vinu ac^tm & glan
cu cetis ee tertiora subtiliora & le
niora. Cu albiuz vineg^r subtili^s z
qa aq. ¶ Quibus rndes. In mlti
libr^s scitur q̃ vinu acetosum subtile magis ee. Aliq̃n ei qd dr subtile pt vrtute actionis velocitatis & fortitudinis sue penetrationis. sic pip. cynamomu. zz. et silia. ^{o l. sue}
Ho ei i suis actio^{ib}^s sit fortu^a.
na subtiliat humores eorum q̃ feces mi
nificant. e & alio^o. subtile sic faciliie
pressiua ad obediendu nãe & vtuti
digestiue. velud sunt pisces lauda^{les}.
& oua mollia. e & a^a subtil^s intentio.
Quecumq^3 ex ca & mlt^{itu}z lauda^{li} cibi
seu panis bn coctus & mundus & stantes
& pulli gallinacei. b^3 e^t laudab^{le}z ge
nerat sang^{uine}z. ¶ Vinu g^o albu subtile
pp^t sui liq^ret tenuita^{tez} & nimi^z vigoris
facilitate. ¶ Rufu vo & glaucu et
ac^tm subtilia sunt i suaz actionum fo
titu^di^z feces humor attenuantia & ex
pellentia sangw & mundificantia clarificantia
faciendo q plena sunt i loco suo dicti sunt.

¶ De vino dulci & acerbo.

Dulcitas autẽ vini pp saporẽ
mlti p^re e g^a^a tn i q^{or} modis

e e dulce. acetu. & q ab(solu)te insi-
pida e & potete insapore & odore. Cre-
mt hoz extrem(um) & alta mediocra
d eoz sapor(um) cpo. Et & occulta ad c
phen(sionem) eoz noia: Dulce calidu i
2o g. & sic i po aliqtz tn huit-
tmg [illegible] e & [illegible] i oi ac
tiae sita. n q uetre solut q2 i oi re
l vix dulci [illegible] laxata & colata inuenit
ut. Q(uo)z vinu si aliqd inuenit i cor(pore)
Agunz q illis victum st actioi & cobite ad
[illegible] & calefit & bult [illegible] q3
ad supioez [illegible] & com i co
licos [illegible] siti gnat & uetoli
& ifla(tio)ez i [illegible] & siti non
na opillaez in splene & i epe ge-
nat lapide i [illegible] creat. Nex
si inuenit [illegible] [illegible] [illegible] Et ch
gel [illegible] debile [illegible] caueat ill
[illegible] [illegible] & [illegible] na oriat Q(uo)z si
assueuit eo pfecto i ydropien i
cidit passioez q2 cu sui [illegible]
[illegible] sut lique iplet [illegible] d [illegible]
[illegible] & [illegible] sage & i oi [illegible]
tate [illegible] acuunlat ventositate
q e ca gnandi opilaez. Vn G. D[illegible]
ce igt vinu no solu e appetin
[illegible] isflatie ventositat gnatiuu i

epē . s . ꝛ splene aliisqꝫ . videlꝫ mē
bꝫ excepto pl'moe eius e' opi
laꝫ apit / ca epar opilat ꝛ pul
mois ostipaz apueit sic p vi
as eoꝝ qꝛ cū ueū ad expurgat
venas ꝛ magnā uiā . i . uea q
nocat porta . stans eꝫ ꝑ digeit d
pñ ad sbtilistiaꝫ ueniēs uenas
q sit i sua ocauitate . no pot fex tn
sic p angustias uias eꝫ ꝑ ma
nes fac opilaꝫ ꝛ apra creat
sꝫ sin naꝫ . C plmo ante no
sile ōingt qꝛ plīmi ueñ p an
gustias uias . ꝛ sbtiles veas
C uqꝫ i chigat ueit i cana
les pl'mois q sit loge ꝛ porrhit
sent q tus fiete hunt . pro me
largi te eā expell' cū sputo ꝛ screa
tu . p h vinū dulce nō iuuat
pl'mōaꝫ ad mūdifi . ꝛ expellēd
hb eo fece . et eꝫ dissolu' opil'aꝫ .
Illo tñ augeat q eo gnat siti eoꝝ
e augmētat calore ꝛ hūi tez ... a
liue rehant ꝛ ī ressat sitiꝫ ... ca
ta ꝛ auecat cana in pl'mois v n
idnāt ad excudēz h . h vinū dlce
ꝛ drusi e i sapore odore ... liq
re . ꝛ tñ hinc vino pux e ol'ae
to cū nigre . ō sitie ꝛ ebritate .
vn . G . nunq ītelt vinū dulcissi

qd no ē nigrz & gssu & pto a nigre
t bibitate & gssitie remoue tale in⁹
dulce & i eu3 b3 sapore. Io q̄ d̄n̄t
vinu d'l'ce rubori & claritati pficet
i q̄ti opp3 bibitu & s3 q̄ sufficit nē
ē ... egritu exeuntib⁹. Et q
b⁹ fiat narr̄a multo ... s3 tn̄
cor cor q̄ sit debilia no pnt ea
sustinere ... Facile repleti
potu q̄ cibo. ¶ Sit. G. no opp3 eu
nec vinu. q̄ b3 gssit. ab ... mar
gitur vinu pficet rubori & clari s3
tn̄ q̄ patuit i ... i ... vi
dz de fece3 & replene ... vemb⁹ ...
cor. ... sit appata ab oi gne
vini dulc sit cohibedi. ¶ Potiu
vero vinu q̄ acbu dr duritie a
q̄ ... q3 digit ... dif
ficit ... ...t. ... dlce ...
e & acceptib hore b3 sapore. ¶ Po
tiui vo i acbu re ee trest. aspe
ru3 hns sapore ... ad p
forad ... egre in3
sitore ... no g ... sagne
gnat ... & ... cosbat ...
g ... egre3 d ... d fece3 na ... mar
si solo ea calor sit ... ralia
... rn ... vinu

actu dixe e sz nesciui q iten ce
idi dix q possi itelli re. qz si
pzz fuit potica clar z subtil
i sapore mltu q(ue) pmixtu et possit
qd dixi vn e vinu poticu subti
le e lucidu i claru mltu e pmixtu
no e nociuu ptoi capit sto calo
re extig z excitat pdt. C vina
turpida meli e potica qz spsat
e ad opa cez potita. vn 98 it spsat
hntibs oplas max sto pzz tu nu
trit citoqz p urina eicat. C In
nu qd fotius cetis e calidius z fo
tius actionis citoqz ad cap ascend
bulis fac z fuelce capit hug
vn tum cap altegdel noce ceb me
teqz pcut ueare qz caueat ill qb
na ca. dnat i fuit mltu omix
tuz et si omixtu fuit q oppz z ut
tez daipia. i. bz q opz z queit
ecaitbi pi z egiot z gluetu. e lau
dabit q gllos dissol hunos nig
vear de putre mudificat lages
cate clarificat. Seith z q etati co
z vicinat pp coadua az z re sum
i eoz corpi fit h vinu optu ma
x e si puet fuit vicinu qz eoz
calore ostat. Crndz qz habit
tia dissol. hnor pni queit qb

collsa kunt cdi gsliqz huius.

¶ De diuersitate vini secundum liquore.

D iuersitas autem vini secundum liquorem triplex est. Quoddam est subtile aquosum. Quoddam terrestre grossum. Quoddam mediocre. ¶ Vinum autem subtile aquosum sicut inuenitur album et clarum. vinum facile est in stomacho et digeritur. et nec urinas prouocat vel vrinas prouocat. Sed est vtile febricitantibus quia non fortiter calefacit. nec vetere potest nullus est ei ceb et nimis iterum nocitur. si vero sint maxime ce me bus mare. ad extinguendum sitim. ¶ Vinum non terrestre et grossum est oppositum subtili aquoso. vinum quod est grossum plus ceteris sitiz generat. durum est ad digerendum facientibus et difficile ad prouocandum urinas. urinas non prouocat. tardeque ad caput ascendit propter suam grossitiem. firmiter atque constitue. sed ecce non facit ebrietatem. quia si sint cito dissoluuntur.

¶ De diuersitate secundum odorem vini.

D iuersitas autem vini propter odorem. quoddam reddit. Quoddam est odoriferum scilicet prouocans odorabile certe bene in particulari sanitate. Quoddam sic ... suu leni.

⁊ q̄ ē emoticū / ⁊ ē vinū nll'9 odor/
⁊ g͛ssi te tenuiqȝ g̃ni le. Letum ē iter sb
tile ⁊ g͛ssū / leue ⁊ g͛ue / medioc e
O ꝛ tū hoīz lez bz sapoꝛez ⁊ odoꝛez
seq cogr̄p ach̄ illatū. Vinū odorifez
suū hquez igit ē sbtile ⁊ ꝑatn̄z om
qȝ sorditie mūdificatū. ꝑetinqȝ di
gestum vn̄ clarz sagez gñat ⁊ lau
gl lez a mūdū coꝛdis g ꝯfoꝛtatm̄
aiaqȝ letificat / t'stitiaz ⁊ angustia ex
pellit cum mundificat sagē a sordi e
tatē cōde exeūte. Expliaqȝ sordite
sagūt fumū g͛ssi tūbi ⁊ obscuri9
solutū nāl calor / lume extīgue ex
pellit vn̄ f'ca leti. ꝑꝑ hui9 vi
tū ē oībz etatibz ⁊ ꝯplectio: ꝯ
nenēl / si accipia ut opoꝛz ⁊ q̄ a
nā sbtileaf. vn̄ ꝑꝑ vinū igt
odorifez sbtili9 leui9 digestibili9
actis ē meli9 ac nutibli9. Q̃a st
suā naz ꝯplexiisse actuez ⁊ oē az
q̄uz ab eo se ablatū. ꝑm vin
ꝑuot cito ad cap' asced't ⁊ facilie
qs ab eo ledet / cito in exīi q3 h
bat. ¶ Vinū nō ꝯnullis odor/
ē nimu sue g͛ssit / g̃ntez ⁊ diges
tibilitez ꝑcco illaudabilez ē nut ist ꝑꝑ
hoc n mūdificat in sagez clarifi
cat / nȝ coꝛ ꝯfortat / n creat leti az

g'ssos ꝛ augmētat humēs ꝛ siccum
ꝛ bibitū gruat ꝛ oblanz. Q̄re ꝑt ca
liste. sȝ tn̄ ꝑ sua grossitie ꝛ gūitatez
nō cito i cap̄ ascēdit ꝛ ebīetatē gnat
q̄ si secerit diu re tardeq̄ȝ dissoluit
Vinu īter sbtile ꝛ grossiz. me
dioc. Cuius odore ē mediocr̄ ꝑt actio
ꝛ passio eius sȝ q̄ ē ꝓpinquu ꝑ remo
tu ab eo ꝛ extrā. Et si ē remotu su
erit alter malu erit sȝ nō ē ma
gis tēꝑatū ꝗ si steterit i medio eo
ꝛ ē medioc. Vinu q̄ hoc l̄ez
ꝛ gūe odore ē pessiz sȝ sm̄ o
dor horibilitez ꝛ gūitez noc ceb.
ꝛ ꝑuit mētē vinis ꝑmciliȝ
ceb. īt lesionē ꝛ pessiz gn̄at
sagez max. si ē potati vij. c.
Op̄ȝ igr̄ vinu caue hoi l̄ et
naliez hns gūitez max. si potati
ē q̄z durꝫ ē digeri. Digestu ē
gn̄at sag'ez ꝛ malu.

De diuisiōe vini sȝ sapore.

Vinu triplex ē. Ꝺ ē forte l
debiliȝ. Ꝺ medioc. Sꝫ ei
igr̄ hoiez exīnata. q̄ az q̄ lesioiē l
ēnē neq̄t. Forte vō cēns ē cali
dior'

citoq; ad cap[d] ascēdēs & melius penetrans
cap[d] & mlt[s] & aliis ipis fumis ex ppo-
vocat[t] nimium vinum debilis3 hz actā3
supiori oppositū vini ppo dix. aliquiz
vinum mediocre hz actatē [illegible] q e[t] via
nu l' cmotu abrite l' malig[te] exim
tatu illoz. Pro quo complemento singulare et
sp[r] vini diuisi[tez] vini [illegible] spe tez
[illegible] nos tota fine cpo[ti] vini dispu- [illegible] Line
Supposit[e] e vinum inueni aliq[o] ca- inet.
ret sapore. colore. & odore.

De diuisi[te] albi & nigri vini.

Incipiendo e g[o] ab al. & nig[o] q[i]b
oduz ex imitat[e] & cel colores q[a]
nieig sit ex istis cpo[ti] albo vino ptinet
dfec. odor & saporis nllaq; sustenet
ɔmixtiaz l' ɔiuc[a]: q[r] rō inue[n]ie
possūt ut s[r] olca & potēcia & ɔsu[e]tu vi
qaz e subtile debile ilipidu & nllaz
sostinens ɔmixtiaz unus cens caliz &
fnalior vigoris & cito ueniat ceteris corpo-
penetrt poros & uelocit expellit. pt[e]m
tm[o] e ceris nutri[le] & plus aliis itriat
& calaz siti extingt. Vini [illegible] pruot. Ex li le
potiōi siut [illegible] e ut s[r] ɔsilis. Impos-
e vinu ce potetu ut suis ligr ipst
ɔsilis. Et vinu tale exig illa [illegible]
nutri[illegible] ad digen[ti] [illegible] no pruot.

ventre constipant tarde ad capud ascendunt stomachum tamen et
ciborum confortant preterea malas bibentibus aquas
frigida corpus dissolvitur eorum et ...
gidus potaverint aquam vel nive contraria corrup.
aqua biba in malos convertere humores sic supra
in ... aqua diximus vinum est contrarium corrumpendi et de
bilitandi et destruendi stomachum. Cum stomachus deficit
atque prandium carne mali humores ad eum
colliguntur sic in stomacho vide ... assuescere
Calefit enim eorum stomachus per eorum ciborum indige
stionem stomachus quorum eorum numquam deficit quare nulli hu
mores ad stomachum veniunt quare ab eis fumositas
tantum capud ascendit et dolorem ingenerat. Sed si aqua
cum vino albo et potenti mixta bibitur subtili
at et attenuat illam sunt quibus anime miti
gat sic aqua vinum merum tranquillat vel quasi
confortat et ... et directice epati ...
ac lesionem ... aqua frigidissima absque omni
commixtione bibita maxime ... nutritum si
cut iam diximus. Verum enim stomachi ... ...
nunc qui cum pede miscent vino ...
aqua ... stomachique confortant. Sed in calidis
... non oportet commisceri quia frigidas
aqua ... eorum vinum ... Calidas ...
... ... plus fit ... aque
frigidissima vino et si in aliquo tempore fuit ne
cessarium eius album et potentem vinum potest
contra si vinum album dulce sed mediocriter
est ad digerendum nisi album ... et tenue et
potentem ... et ... ad digerendum quia

sbtile frigid9 vero potico ꝑpt utiqȝ ẽ
nutribil9 uehe'e b'iectat' sto tn nocu-
ventositatez ac rugitu creat. ȝ oe
nocutiuȝ q' fac ee debile & lene sim
e dlcedo no e mag' sta cu al' vino
dlcedo no e gueniens q' si e nuo
e pna.:-

De vino nigro

Vino nig° ꝑtiet g'ssities liq°re et
g'ntas odor. vn e diffile ad di
gen'ȝ tade ad cap° ascedit multu nutt
veas e d' g'sso sage ipi ad dissol'
tardate: vn G. vidi hoies paludi
paleulib3 ludis utetes h' vino fre
q'nt. 2 9nete bibe 2 ig'sancti 2 forti
tu eȝ acipet q' eos igrossat 2 mag'
vi eis fbnt 2 eu' fbn' nutent
carni vicin porcine ꝑpt hoie si
nuerbo cu cibu datu fuit. semg
e igneies 2 cu cibu 2 ꝑ cibu. ...
destiez nal calor eoz gn'at opilae
2 i renib3 lapides ꝯ ... allueserit
Ub. q3 vinu e multe mois. aliu e
dlce nonnq potest. aliqn ut q3 ...
i eo ptiatis. vide3. c'dulcedo ...
nonnq iuenit nig' forte. vn G.

Rez igitur dulce habet magis sit non omne ni
gr̄ nacīd e dulce ¶ Nigrū vero niet
dulce ⁊ magis potnu ¶ Nigrū vero lnr
sola dulcedīe · calidū e ⁊ mltū ho
· plus aetis netre huectat · vrimm no
pruot uento ⁊ iflaciones cat · Et si
medica pry m bibit e gsti
patm solois ex itestioz dfrec gnā
te · nō adō nocium capi ⁊ ri
ms p fuolit gam tez gsth · vn
tach ad cap clarc p h mdisse
ab eo q li vebet diu ab ebe no
libat q ⁊ · vinū igitur nigrū pri
nes nō hz tm calor gsti glanu et
armu nz tata fac ebe tez ¶ Vinū vo
q dulce ⁊ potnu e gsti durius ꝗ nigru
e ⁊ mag netoi ⁊ iflacz gnat lapi
dez i renib ⁊ oplacz i epe ⁊ splene
mag etilq voitū puot ⁊ d · i capi
te ⁊ nims fac ¶ Vinū uo ru · ne
cce dulce ⁊ potnu hre sapore ⁊ ligre
mr gsti ⁊ sbtile e mediocre odor eius
mr odorifez ⁊ gine · Utriqz eius vici
na i fortz vim · vn mediocre e mr le
ni tez ruti gsilitez mg hacd ca adnu
trend netus e ꝗtmuis ⁊ mtu i sagez
facilius p sbtilitu ꝗ hz cu eo i liquore
cola i sagu · p h mg dlacz hns
sapore gnit i sagz · h tm sagnis q

gnat tbidie 2 gsso mlice ptines
huoi · p gnli i sagez ¶ Vrina ru
sbtile et clar q hoc luz liqr sbtli
ncce e ut morē ad corpus ut igl
exsiccat 2 i sagez mute · sz sagui
ab eo gnato sbtilio e 2 lenior · Vrī
e · Vrina igit huc sl clar · 2 ru · me
dioc e int rosen 2 rubia · hoc no
adeo gssos gnat hu s sic migz n
sbtiliat eos ut al · Q cu h fuit i
forte 2 ostrictez nccce e fumi eius st
sbtil atq ad cap ascendel · ¶ Ca
ueat g illud eoz capita 2 cor a st
debilita ¶ Alia vo 2 ru · tunat istr
diu hntes ptoa 2 plmoa z max qo
ncce e mudifi ri cu sputz a qbz spu
tu e dur 2 insolut h n · sputu ne
cce e p me expelli cu re medioci ca
lefactce · dū hucfz pmea sbtili
a ua 2 mudificatiua huaes duci 2 uis
cosi i pugnado ucitu no obediat ex
plsie · sz potius gnat gssaz 2 dura
tussi 2 p ca uenaz ptoz fiat cc
pata · sptu si ai ruo dl a a 2 ru · reo
fuit inuxta ptoz pga ua psca et
vlna media est eidz passiōi ¶ Vi
nu vo rosen d vine ru · 2 palme
nu d atine h lt medioca iter ca
nz d atine h lt 2 al · ¶ spao
tinu 2 glauca sbtile · 2 al ·

::r q̊t

ne

ad opa^{ez} eor sunt ualde bona. Rubeu
uo similis est palmeo in sage mixtura
sui colore sagi vicinate. Que uinu
quod inueniri potest nimis clara in colore
ȝ odorifera in sapore medio leniter
petit cerebrum tamen suis pellicul non sunt no
cetua propter eorum leniter. Quarte similem
ex eis quos uideat per leniter in ciuitate
Citrinu an antiqu ȝ rufu quod me
diocris temporis sunt in 2º gradu ca. Cum an sunt
uetusta durat eius in 3º gradu calore sunt
eorum sapor acutu ȝ clari liquoris et
subtile acco. Habens odore atque capud
petit ȝ implet cerebrum et calido pungi
tuo pellicul ȝ cerebrum orbis quod nimis noce
Iocque si homo uina bibet dies quam non et
acen sunt colica et tristibus uel laborantibus
uel ieiunia modico in ferret nocumentum
quod cor eorum calefaciunt ȝ non fit ea
commouet solvere. capitis generat propter nocumentum
quod cerebrum nimis ex sanguinis. Nam si est
tamen temporis sunt regione ea. vz non est
nimis arbitrii ut nocumentum faciat uel
similiter saguis generatur propter calore
quod calefaciunt ȝ dissicat cor eorum q
uare est infirmari ad hunc an. Item qm tm

h' vinu do· capis d' g'lib hn· i isto
placat q2 dissoluit ꝛ attenuat
ꝛ expellit hu'es q' st ca dolor' pp
h' si conet hu'idis hu'ilib' ꝯplacet na'
sine ca' l' q'dolor ez· ꝛ rigez· inua
nit suye eis ca fuit q'z cor'a ꝯl cu
rupcu e g'ssor hu'or st acu'ulata· ꝯl fig'
tps l' si st yemale ꝛ rigor' sicca ra
e vina tu'c opti' q2 h'es vinu
mt neas ꝛ uasa cor' ab oi mu
dificat putre'e· cu ne'ua ꝛ laborq'· G°
bonu e igit neas pleas hu'ilib' g's
sor hu'or calori pinetiu cu vinu
al' ꝛ s'btile ꝛ s'balbidu l' roteu a
palmeu medioc' tp's hu'ida vero
in si hu'ores sit g'ssi ꝛ s'ci bonu e
vinu citrinu ꝛ rufu q' st medio
cr' tp's n' no roseu ꝛ palmeu·
cu st vetustu·

De vino vindicale bibito te'pate·

Vinu vindicale te'pate bibitu·
v'z ante tps r'quies ꝯtinue
aere na' ꝛ q'tu no fere ualebit
sagez tanda l'z augm'etab pp sin
picez ꝛ calore sa'gui' vicinate
bo'u s'q'ure cib' ꝛ potib' p'at cibi
desideriu excitat libidi'e ꝛ coitu

recitatur. Et a[?] q[?] i ceb[?] anal[?] ? i sto[?] vi
tal[?] & anal[?] ut p[?] illiq[?] conforta[?] ? n
tus anal[?] q[?] i toto cor[?] tract[?] uigore
p[?] & fortitu[?] sulap[?] sto[?] adiuuat
ad cibu[?] apparend[?] retinend[?] digeren[?]
& ad feral[?] excludendas co[n]porta[?]
& co[n]placel[?] aie & corp[?] cu[?] suo odo
re mundificant & reg[?] & corroborat
ex testa ei[?] actio[?] q[?] palam videt[?] na
co[n]spicit[?] illo[?] tolle[?]. tristicie & p[?]
letitia & mutat virtu[?] aie i p[?]trute[?]
virtut[?] animal[?] ab ipie[?] ad ipie[?] ab
auaricia i largitate. a superbia i hu
militate. a pigritia i solicitu[?] a timore
i audatia m[?]et[?] & desidia & m[?]t[?]
& i gula & astutia fraudula
et igeniositate[?] mutat. Restis te
statur p[?]sos & deuos s[?] vino re[?]
nolentes insipiente[?] cu[?] aliquo
racionali[?] seu co[n]silii dare ad re
genda re[m]pub[?] co[n]gnoscebat qu[?]
istud vinu[?] e conforta[?] mens
& rectitudi[?] & ueritat[?] demonstra
tiu[?]. hermeni[?] tu[?] eo[?] utebat[?] cu[?]
volebat istis co[n]pone[?] seu lud[?] cu[?]
istrumet[?] musice art[?] ptinetib[?].

& expimeto inueniebit mete ex
a in vino & raz augmentari ea
& cu ptate i hactu p̃ncli. h uo
fit cu put opz bibit iz fitilq
ad ebrietate bibitu fuit generabit p̃
dict' gia. q̃a ebrietas iroabil' ex
tiguit lume & bestiale & racez in
9fortat. vn pmaet corpo illud
q̃ nauis stat i mari absq3 gub
natoibz et militia idiget rcore
p h timet rei no anniede et
laudat q ilaudabil e i vino q di
xi' fac sapientibz. Iz stult' & ma
lig. cu ebrietat gerat i ipis fac
eos iroablia loq cu furoe ira
atq supbia & ammonet eos de lo
co ad locu ubi solet ee & tadez i
cidunt i adultia. i furta. homicidia.
& cetera vitia. ideo volet talia cu
stodire opz ut se a vino custodi
at & no suscipiat nisi sz q d expedit
na. Iz in natz sz medicaz est e'
opetes sana bibitibz cor. & castitatez ei9
custodire. de eo in vino dixit q d
mire e et q mediocr tpis e. & a
onolo annis usq ad iij. c9 color
iter rubeu & citrin e mediocr
odor q3 ... h' vinu cortu e lo
nu cahdi9 in gsli9 & multu mut' es

Passi ad generand. unde sunt ebr̃
qui sunt uin moabit. ¶ Sapa g̃s
fore q̃ uide 2 durior inflatia qui
digeit̃ nulli aut nutrit̃ e e q̃gra
patie. hi i p̃toe 2 pl̃moe vulnatis
i renib; 2 vesica. e mundifica
i q̃sanatia ¶ Sit 2 a vina no d̃
uitib; sic d̃ melle. uinus passis
d̃ ficub; dactil. 2 sibi ¶ Vinu
d̃ melle inflatm e 2 ventositatis
gnatm epis 2 2 splenis opilatm
¶ Vinu d̃ uue passie q̃fortat stoz
sua potua ¶ Vinu d̃ ficub; inflat
ventre 2 dissolu 2 malos gnat hu
mores bnon flatica ? ¶ Vi
nu d̃ dactil. multos creat hu-me
re p̃uit dũe digit. opillat sple
ne 2 epar ¶ Vina d̃ fen. 2 ordeo
sz i acceptabilia 2 idigestibilia
malos fumos 2 humores gnantia.
Costipat epar 2 splene 2 lapide i
renib; creat. ¶ Deo g. Ame
¶ Explicit dicte particulares.
¶ Man̄ sapitor. laudet oib; hor.
¶ Ret expleri. laudet mete fidli.

Ad malu ... R. x. radice
fustis ... li hutez ... ep'sel ...
ce ... Vn i fumo. l' i igne z ...
q pos ... redige i pluez ...
tene ad vsu caue ab humidi. te i rec
accessioi' tanto pitieti ... bona ...
z ad mensura ... imediate cessabit
dolor z p pusillu unget lapide
... z si no ... que me
... no dubites ... q no
f' i vna uice ... pluribus
... dolor cessabit. Aliq' addunt ...
ba de ... puluizate.

Elect' 9 peste M. Jacobi ... i peste Cap.
z ...

R. ... machomira galega
... agrimonia. ... bracha. cala
... al ... bu
... Pigha ...
... e ... al sole o nel forno
e poy pluiza ... ancora ... e pi
gha ... mele ... pare.
e fala bulire e spumela tanto ch no
... spumma. e poi ... pol
... del mele ... bulire. e fa
... tanto ... duro ... ch
... duro.

T . . . spla a stelle . ss° M° . lac .

C . . . naga galiga agrimo[n]ia ybla
mastica s. fave aq[ua] e brucia . 2 . e multo
approvata p[er] peste . potray amare lecte
i og[n]i p[er]iclo d[e] morbo . 2 . x . b . e .

C . . . o vincel . 2 . p . b . e . ss° M . lac . b. ba

C . . . Arcay . Vinu e luxi . t . lexi e vinu .
chi sapi i questo corpo fati . como fecit
y . x . i sulla [illegible] t . . . confirmatu e .

C Te dirai q[ue]sta oraç[ion]e tre fiate tenen
do la mane i sulla bucha del stomaco
alimente e poy cu[m] la mane s[u]lla
bucha . . . .
Ave m[ari]a ad hon[o]re d[e]i . e v[er]gini Marie .

C Capitulu[m] . . . . ib[us] Ma
gistri pet[ri] d[e] Largelata

B . . . remes ut dixi i ca[pitulo] vlt[imo] s[un]t mala p[er]
una fatietia vias int[er] carne[m] e cutem
. . . . potissime i manib[us] . . . .
ly[mphatice] lac[rime] . C . . . .
petus i 2° ca[pitulo] . credo isto vale[re] . C . . . . .
lotio cu[m] aq[ua] salsa . . . .
lotio cu[m] decoc[tione] . lutior[um] salitor[um] . l . aliq[ui]s p[er]is
salin . . . . valz . . . .
mat[ri]ca . . . valz et aq[ua] decoc[tione] . . . . sali
tor[um] . . . . valz . . . .
cos . . . . foliorum . . . .
to . . . fine .

227

ROYAL COLLEGE OF PHYSICIANS OF LONDON